

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΔΗΜΟΣ ΔΡΑΜΑΣ

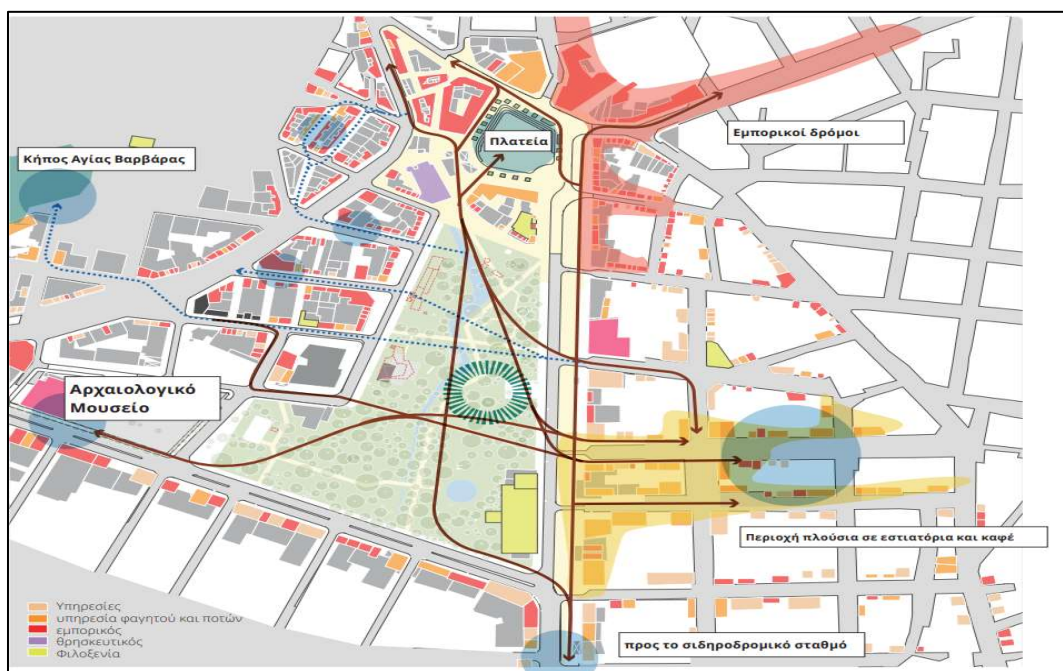
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΔΗΜΟΥ ΔΡΑΜΑΣ

Υποβάλλεται στο:

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ 2021-2027**

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΔΗΜΟΥ ΔΡΑΜΑΣ

Εγκεκριμένο από το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Δράμας με αριθμό απόφασης 60/2024

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΔΗΜΟΣ ΔΡΑΜΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

Το παρόν τεύχος αποτελεί τη «Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης Δήμου Δράμας 2021-2027» και το οποίο συντάχθηκε δυνάμει της σχετικής Πρόσκλησης (Α.Π. 4622/18-07-2023) για υποβολή προτάσεων Στρατηγικής Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων – Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΟΧΕ – ΒΑΑ) στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 5 «Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη στην Περιφέρεια ΑΜΘ» και του Ειδικού στόχου RSO5.1 «Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)», που περιλαμβάνεται στο Πρόγραμμα «Ανατολική Μακεδονία, Θράκη» για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027.

Για τη σύνταξη της Στρατηγικής ΒΑΑ και του παρόντος τεύχους ελήφθησαν υπόψη οι αρχές – κατευθύνσεις και συναφείς διατάξεις των Κανονισμών της ΕΕ για τα ΕΔΕΤ της περιόδου 2021-2027, καθώς και τα εγκεκριμένα κείμενα του ΕΣΠΑ 2021-2027 και ΠΕΠ Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης 2021-2027.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	8
I. Ταυτότητα τεύχους	8
II. Αποτίμηση ΣΒΑΑ Δράμας 2014-2020	8
III. Κεντρική επιδίωξη ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027	11
IV. Βασικές αρχές σχεδιασμού για τη «Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη» της Δράμας στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021-2027	12
V. Σύνοψη δομής και περιεχομένου μελέτης ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027	13
1. Θεσμικό και προγραμματικό πλαίσιο των ολοκληρωμένων χωρικών επενδύσεων (ΟΧΕ/ΒΑΑ) 2021-2027	17
2. Υπερκείμενος Σχεδιασμός και Προγραμματισμός για τη βιώσιμη ανάπτυξη της πόλης της Δράμας	19
2.1. Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο (ΠΧΠ) της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης και Περιβαλλοντική Έγκριση αυτού (ΦΕΚ Α.Α.Π. 248/25-10-2018)	19
2.2 Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης 2021-2025	25
2.3. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΕΠ) Δήμου Δράμας 2019-2023.....	30
2.4. Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή».....	34
2.5. Πρόγραμμα «Πολιτική Προστασία»	36
2.6. Πρόγραμμα «Ψηφιακός Μετασχηματισμός 2021-2027»	37
2.7. Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-2025.....	38
2.8. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανατολική Μακεδονία-Θράκη» 2021-2027	40
2.9. Σχέδιο Δράσης Αειφορικής Ενέργειας Δήμου Δράμας 2013.....	49
2.10. Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (ΦΕΚ 896/Δ'/30.08.1994)	50
2.11. Έρευνα του εφικτού ανάπτυξης αποτελεσματικών πολιτικών κινητοποίησης των αστικών κοινωνιών απέναντι τις σημερινές προκλήσεις ποιότητας ζωής και περιβάλλοντος. Ερευνητική Συνεργασία Ε.Μ.Π. και Δήμου Δράμας για δοκιμαστικές εφαρμογές.....	50
2.12. Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας Δήμου Δράμας	52
3. Περιοχή Παρέμβασης	56
3.1. Οριοθέτηση περιοχής – Κριτήρια επιλεξιμότητας	56
3.2. Φορέας υποβολής της πρότασης	64

3.3.	Τήρηση οριζόντιων αρχών της ΕΕ	64
3.4.	Ανάλυση των βασικών χαρακτηριστικών της περιοχής παρέμβασης.....	65
3.4.1.	Πολυεδομικά και χωροταξικά χαρακτηριστικά	65
3.4.2.	Κυκλοφοριακή οργάνωση και βιώσιμη αστική κινητικότητα	66
3.4.3.	Δημογραφικά χαρακτηριστικά	73
3.4.4.	Αναπτυξιακά και κοινωνικά χαρακτηριστικά	75
3.4.5.	Περιβαλλοντικά και κλιματολογικά χαρακτηριστικά της περιοχής παρέμβασης.....	80
3.4.6.	Πολιτιστικά χαρακτηριστικά	88
3.4.7.	Ευρυζωνικές υποδομές.....	91
3.4.8.	Εκπαιδευτικές υποδομές	92
3.4.9.	Κοινωνικές δομές και υπηρεσίες πρόνοιας Δήμου Δράμας	93
3.5	Ανάλυση SWOT της περιοχής παρέμβασης	94
4.	Χωρική Στρατηγική	96
4.1.	Αναπτυξιακές ανάγκες και δυνατότητες της περιοχής	97
4.2.	Περιγραφή της ολοκληρωμένης προσέγγισης για την αντιμετώπιση των προσδιορισμένων αναπτυξιακών αναγκών και του αναπτυξιακού δυναμικού της περιοχής-Λογική της παρέμβασης	98
4.3.	Όραμα της στρατηγικής.....	102
4.4.	Γενικοί στόχοι της στρατηγικής	103
4.5.	Άξονες Προτεραιότητας (ΑΠ) της Στρατηγικής.....	104
4.6.	Στόχοι (Σ) της Στρατηγικής	105
4.7.	Δράσεις/έργα ανά ΑΠ και Στόχο	107
4.8.	Η λογική της παρέμβασης	112
4.9	Συμβατότητα της στρατηγικής με υπερκείμενες στρατηγικές και άλλα αναπτυξιακά προγράμματα και σχέδια	118
5.	Περιγραφή και ωριμότητα Πράξεων προτεραιότητας της ΣΒΑΑ.....	129
5.1	Περιγραφή των πράξεων Στρατηγικής ΒΑΑ.....	129
5.2	Ωριμότητα Στρατηγικής ΒΑΑ και χρόνος υλοποίησης Πράξεων	152
6.	Σχέδιο χρηματοδότησης της Στρατηγικής ΒΑΑ Δράμας 2021-2027	154
6.1.	Συνολικό χρηματοδοτικό σχέδιο δράσεων/έργων ΣΒΑΑ (Χρηματοδοτικής Προτεραιότητας και Συμπληρωματικής Χρηματοδότησης) ανά Άξονα Προτεραιότητας	154
6.2.	Χρηματοδοτικό σχέδιο ΣΒΑΑ 2021-2027 και συμβολή στο Κλίμα	158
6.3.	Δείκτες ΣΒΑΑ.....	161

6.4. Χρηματοδοτικό σχέδιο συμπληρωματικών δράσεων/έργων της ΣΒΑΑ Δράμας	164
6.5. Συμβολή πράξεων Στρατηγικής ΒΑΑ στην επίτευξη των Στόχων του ΠΕΠ ΑΜΘ 2021-2027	165
7. Πλαίσιο κατάρτισης και υλοποίησης της Στρατηγικής ΒΑΑ Δράμας 2014-2020	167
7.1. Διαδικασίες κατάρτισης στρατηγικής ΒΑΑ.....	167
7.2. Εταιρικό σχήμα ΒΑΑ.....	173
7.3. Διαδικασίες διοίκησης, παρακολούθησης και υλοποίησης Στρατηγικής ΒΑΑ (Διακυβέρνηση Στρατηγικής ΒΑΑ).....	174
7.4. Ανάλυση και διαχείριση κινδύνων	177
Βιβλιογραφία.....	184

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1 Πρόγραμμα Δράσης του ΠΧΠ της Περιφέρειας Ανατολική Μακεδονίας - Θράκης: παρεμβάσεις και έργα για τα αστικά κέντρα	24
Πίνακας 2 Προτεραιότητες, στόχοι και δράσεις του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης 2021-2025, που σχετίζονται με την ολοκληρωμένη βιώσιμη αστική ανάπτυξη	28
Πίνακας 3 Άξονες προτεραιότητας, μέτρα και στόχοι του ΕΠ Δράμας 2019-2023.....	31
Πίνακας 4 Προτεραιότητες, ειδικοί στόχοι και δράσεις του ΕΠ «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή 2021-2027», συναφείς με την ΣΒΑΑ	35
Πίνακας 5 Προτεραιότητες, ειδικοί στόχοι και δράσεις του Προγράμματος «Πολιτική Προστασία 2021-2027»	36
Πίνακας 6 Προτεραιότητες, ειδικοί στόχοι και δράσεις του Προγράμματος «Ψηφιακός Μετασχηματισμός 2021-2027»	37
Πίνακας 7 Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων του ΕΠΑ 2021-2025, σχετικές με τους ΟΤΑ.....	39
Πίνακας 8 Προτεραιότητες, ειδικοί στόχοι και ενδεικτικές δράσεις του ΠΕΠ της Π-ΑΜΘ 2021-2027	42
Πίνακας 9 Προτεραιότητες και οι στόχοι του Προγράμματος «Έρευνα του εφικτού ανάπτυξης αποτελεσματικών πολιτικών κινητοποίησης των αστικών κοινωνιών απέναντι τις σημερινές προκλήσεις ποιότητας ζωής και περιβάλλοντος-Ερευνητική Συνεργασία Ε.Μ.Π. και Δήμου Δράμας γι	51
Πίνακας 10 Στρατηγικοί άξονες και στόχοι του ΣΒΑΚ Δράμας.....	53
Πίνακας 11 Πληθυσμιακή μεταβολή για τα έτη 2011-2021.....	73
Πίνακας 12 Πληθυσμός ανά δημοτική κοινότητα σύμφωνα με απογραφή 2011 και 2021	73
Πίνακας 13 ΑΠΑ ανά κλάδο στην ΠΕ Δράμας (Εκατομμύρια ευρώ σε τρέχουσες τιμές)	76
Πίνακας 14 Αριθμός νομικών μονάδων, κύκλος εργασιών και απασχολούμενοι στην ΠΕ Δράμας (2011 και 2020)	77
Πίνακας 15 Εξέλιξη ΑΕΠ και κκ ΑΕΠ στην ΠΕ Δράμας	78
Πίνακας 16 Δείκτης επιβάρυνσης του μόνιμου πληθυσμού της ΠΕ Δράμας από την ανεργία (Εγγεγραμμένοι άνεργοι ως ποσοστό του μόνιμου πληθυσμού, 2019)	78
Πίνακας 17 Σημαντικοί κοινόχρηστοι χώροι πρασίνου περιοχής παρέμβασης και όμορων περιοχών	80
Πίνακας 18 Συνολική Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας Δημοτικής Περιουσίας (KWh)	82
Πίνακας 19 Λοιπές Αιτίες Ρύπανσης στην περιοχή παρέμβασης	83
Πίνακας 20 Μέσες κλιματικές παράμετροι της πόλης της Δράμας 1996-2010	85
Πίνακας 21 Αιτιολόγηση αναγκών/παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση προβλημάτων και προκλήσεων	98
Πίνακας 22 Συνάφεια προτεραιοτήτων ΣΒΑΑ του Δήμου Δράμας 2021-2027 με Στόχους Πολιτικής της Πολιτικής Συνοχής 2021-2027	105
Πίνακας 23 Στόχοι της Στρατηγικής ΒΑΑ του Δήμου Δράμας	105
Πίνακας 24 Κατάλογος δράσεων / έργων που κατατέθηκαν από το Δήμο Δράμας και τους εταίρους της ΣΒΑΑ με προτεραιοποίηση χρηματοδότησης	107
Πίνακας 25 Δράσεις/έργα του Άξονα Προτεραιότητας 1.....	109
Πίνακας 26 Δράσεις/έργα του Άξονα Προτεραιότητας 2.....	110
Πίνακας 27 Δράσεις/έργα του Άξονα Προτεραιότητας 3.....	110

Πίνακας 28 Δράσεις/έργα του Άξονα Προτεραιότητας 4.....	111
Πίνακας 29 Λογική της παρέμβασης	113
Πίνακας 30 Συνάφεια δράσεων/έργων ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027 με το Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο της Π-ΑΜΘ	118
Πίνακας 31 Συνάφεια δράσεων/έργων της ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027 με το Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης 2021-2025.....	119
Πίνακας 32 Συνάφεια δράσεων/έργων της ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027 με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΕΠ) Δήμου Δράμας 2019-2023	121
Πίνακας 33 Συνάφεια δράσεων/έργων της ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027 με το Τομεακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027.....	122
Πίνακας 34 Συνάφεια δράσεων/έργων της ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027 με το Πρόγραμμα «Πολιτική Προστασία»	123
Πίνακας 35 Συνάφεια δράσεων/έργων της ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027 με το Πρόγραμμα «Ψηφιακός Μετασχηματισμός 2021-2027»	124
Πίνακας 36 Συνάφεια δράσεων/έργων της ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027 με το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-2025.....	124
Πίνακας 37 Συνάφεια δράσεων/έργων ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027 με το ΠΕΠ της ΑΜΘ 2021-2027.....	126
Πίνακας 38 Συνάφεια δράσεων/έργων της ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027 με το Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας Δήμου Δράμας	128
Πίνακας 39 Ωριμότητα Στρατηγικής ΒΑΑ και χρόνος υλοποίησης Πράξεων	152
Πίνακας 40 Συνολικό χρηματοδοτικό σχέδιο (Πράξεις προτεραιότητας και συμπληρωματικές)	154
Πίνακας 41 Σχέδιο χρηματοδότησης της ΣΒΑΑ	158
Πίνακας 42 Δαπάνες ΣΒΑΑ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής	159
Πίνακας 43 Δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων των Στόχων της ΣΒΑΑ	161
Πίνακας 44 Σχέδιο χρηματοδότησης συμπληρωματικών δράσεων/έργων της ΣΒΑΑ	164
Πίνακας 45 Συμβολή πράξεων Στρατηγικής ΒΑΑ στην επίτευξη των Στόχων του ΠΕΠ ΑΜΘ 2021-2027	165
Πίνακας 46 Ενέργειες Διαβούλευσης Στρατηγικής ΒΑΑ.....	168
Πίνακας 47 Σύνθεση εταιρικού σχήματος ΣΒΑΑ	173
Πίνακας 48 Λειτουργίες Χωρικού Φορέα και Χωρικής Ομάδας Υποστήριξης της διακυβέρνησης της ΣΒΑΑ Δράμας.....	174
Πίνακας 49 Σύνθεση Χωρικής Ομάδας Υποστήριξης ΒΑΑ Δήμου Δράμας.....	176
Πίνακας 50 Εκτίμηση βαθμού κινδύνου ανά Στόχο και Πράξη/έργο.....	178
Πίνακας 51 Κίνδυνοι ως προς την υλοποίηση των Στόχων και ενέργειες αντιμετώπισης	180
Πίνακας 52 Κίνδυνοι ως προς το Σύστημα Διακυβέρνησης	182
Πίνακας 53 Συνάφεια ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027 με Τομεακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

I. Ταυτότητα τεύχους

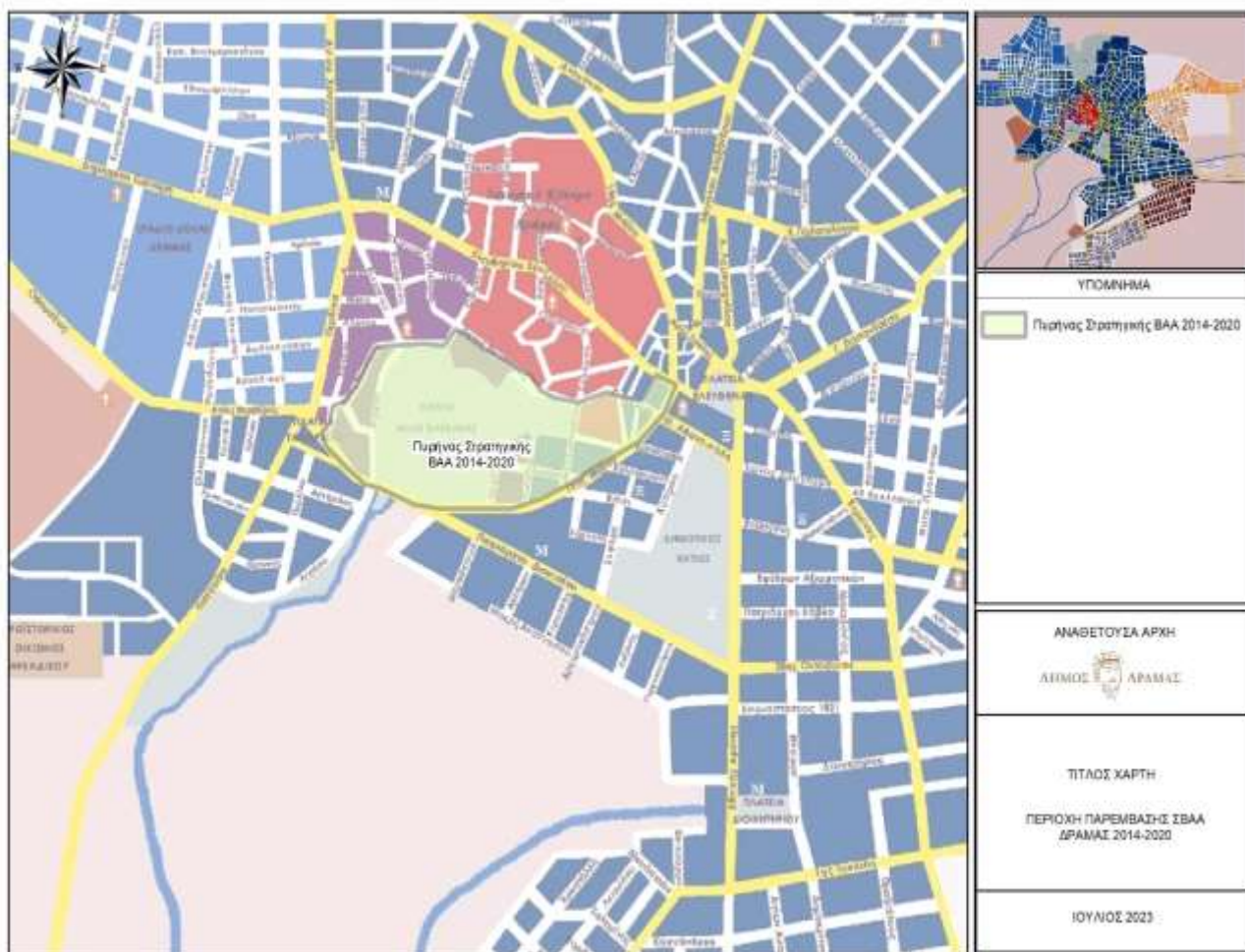
Το παρόν τεύχος αποτελεί τη «Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης Δήμου Δράμας 2021-2027» και το οποίο συντάχθηκε δυνάμει της σχετικής Πρόσκλησης (Α.Π. 4622/18-07-2023) για υποβολή προτάσεων Στρατηγικής Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων – Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΟΧΕ – ΒΑΑ) στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 5 «Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη στην Περιφέρεια ΑΜΘ» και του Ειδικού στόχου RSO5.1 «Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)», που περιλαμβάνεται στο Πρόγραμμα «Ανατολική Μακεδονία, Θράκη» για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027.

Ο Δήμος Δράμας, προχώρησε στην προετοιμασία και κατάρτιση της οριστικής πρότασης ως επικεφαλής εταιρικού σχήματος, ενεργοποιώντας βασικούς δρώντες της τοπικής κοινωνίας και στη βάση των προδιαγραφών και κατευθύνσεων των σχετικών θεσμικών και προγραμματικών κειμένων της Περιφέρειας, όσο και του αρμοδίου Υπουργείου. Για την κατάρτιση της πρότασης ελήφθησαν υπόψη όλα τα θεσμικά, προγραμματικά και επιχειρησιακά κείμενα και κατευθύνσεις της νέας πολιτικής Συνοχής της ΕΕ, της Εδαφικής Ατζέντας 2030 και της Νέας Χάρτας της Λειψίας.

Παράλληλα, ακολουθήθηκαν όλες οι επιστημονικές μέθοδοι και αρχές που διέπουν το στρατηγικό σχεδιασμό και τη σύγχρονη έννοια της οικονομικής-κοινωνικής-περιβαλλοντικής και χωρικής συνοχής στην εφαρμογή τοπικών και περιφερειακών πολιτικών, όπως ορίζεται στα άρθρα 21-22 και 28-34 του Κανονισμού της ΕΕ 2021/1060 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων

II. Αποτίμηση ΣΒΑΑ Δράμας 2014-2020

Στόχος του Σχεδίου της Στρατηγικής για τη Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη 2014-2020 για την πόλη της Δράμας, αποτέλεσε η ανάδειξη της διακριτής ταυτότητας και της χωρικής-λειτουργικής υφής της περιοχής αναφοράς της.

Χάρτης 1: Πυρήνας περιοχής παρέμβασης ΣΒΑΑ Δράμας 2014-2020

Πηγή: Ίδια επεξεργασία

Σύμφωνα με τον παραπάνω κεντρικό στρατηγικό στόχο της ΣΒΑΑ Δράμας 2014-2020, η στρατηγική αναπτύχθηκε με πολυεπίπεδη και πολυθεματική δυναμική, μέσω τεσσάρων κεντρικών αξόνων προτεραιότητας, ως ακολούθως:

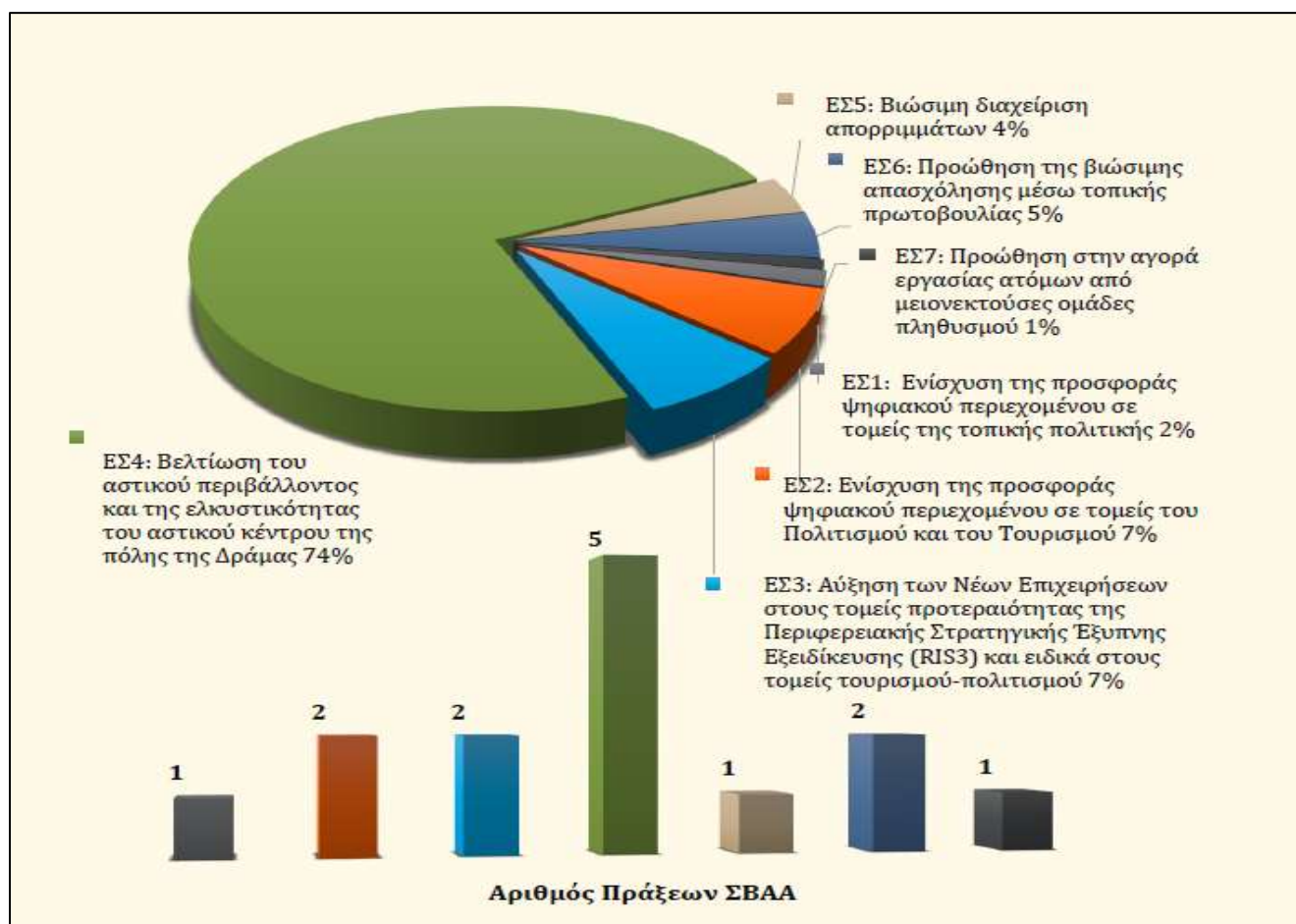
1. Ενίσχυση της λειτουργικότητας και ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και του αστικού κέντρου γενικότερα.
2. Προώθηση της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας της τοπικής οικονομίας.
3. Αποκατάσταση και ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και βελτίωση των αστικών εξυπηρετήσεων ποιότητας ζωής.
4. Βελτίωση του αστικού (δομημένου και φυσικού) περιβάλλοντος.

Η ΣΒΑΑ υλοποιήθηκε σε συνεργασία με 5 τοπικούς φορείς (ΔΕΥΑΔ, Επιμελητήριο Δράμας, Αναπτυξιακή Δράμας, Ένωση Κυριών Δράμας, ΔΙΠΑΕ – Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος), που συνιστούν το Εταιρικό Σχήμα και περιλαμβάνει 16 Πράξεις.

Ο στρατηγικός στόχος της ΒΑΑ και η επιλογή της περιοχής παρέμβασης εναρμονίζονται με τις κατευθύνσεις της εκπονούμενης κατά την ίδια περίοδο μελέτης για την αξιολόγηση και αναθεώρηση του σε ισχύ τότε ΠΠΣΧΑΑ (2003) ΑΜΘ -οι οποίες έγιναν αποδεκτές και θεσμοθετήθηκαν μεταγενέστερα (2018)- για το αστικό κέντρο της Δράμας και συμβάλλουν στην επίτευξη στόχων του.

Στο Γράφημα που ακολουθεί, αποτυπώνεται η κατανομή του αριθμού των πράξεων και το ποσοστό (%) του συνολικού προϋπολογισμού τους ανά Ειδικό Στόχο, σύμφωνα με το εγκεκριμένο Σχέδιο της ΣΒΑΑ.

Γράφημα 1: Οι Ειδικοί Στόχοι και οι Πράξεις της ΣΒΑΑ Δράμας 2014-2020

Πηγή: ΕΕΤΑΑ, 2022

Η Στρατηγική ΒΑΑ υλοποιήθηκε στο σύνολό της και ολοκληρώθηκε επιτυχώς. Είναι πολύ σημαντικό να σημειωθεί ότι ενσωματώθηκαν εγκαίρως οι όποιες νέες κατευθύνσεις προέκυψαν λόγω της πανδημίας,

η οποία όπως είναι φυσικό επηρέασε την ομαλή λειτουργία και τον προγραμματισμό της Στρατηγικής σε πρώτο χρόνο.

Ο συντονισμός και η συνεργασία του Εταιρικού Σχήματος της ΣΒΑΑ της Δράμας, είναι πολύ σημαντικές συνθήκες για την αντιμετώπιση των όποιων προβλημάτων παρουσιάστηκαν και για την παρακολούθηση της πορείας των Πράξεων. Επειδή η πλειοψηφία του εταιρικού σχήματος συνεργάζεται για τρίτη προγραμματική περίοδο σε θέματα αστικής ανάπτυξης, η λειτουργία του κρίνεται ιδιαίτερα θετική και προς την σωστή κατεύθυνση, ενώ άκρως θετική αξιολογείται και η ανταπόκριση του Δήμου Δράμας ως επικεφαλής εταίρου που παρείχε τεχνική και συμβουλευτική συνδρομή και στους υπόλοιπους φορείς του εταιρικού σχήματος. Ωστόσο, το σύστημα αστικής διακυβέρνησης παρουσιάζει περιθώρια βελτίωσης, καθώς σημαντικό μέρος της όλης διαδικασίας ανέλαβε ο Δήμος Δράμας, με ό,τι αυτό συνεπάγεται σε φόρτο εργασίας, χαμηλή εκπροσώπηση στη λήψη αποφάσεων που αφορούσαν το σύνολο της Στρατηγικής κοκ.

Επιπλέον, αξίζει να σημειωθεί ότι η Πράξη: Δράσεις δημοσιότητας, επικοινωνίας και αξιολόγησης του σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Δράμας και συγκεκριμένα το Υποέργο της Αξιολόγησης της Στρατηγικής, συνέβαλε τα μέγιστα στην επιτυχή ολοκλήρωση της Στρατηγικής, καθώς μέσω των ετήσιων αξιολογήσεων, υπήρχε συνεχής παρακολούθηση της εξέλιξης και της πορείας της Στρατηγικής και προλαμβάνονταν τυχόν αστοχίες και παραλείψεις που θα έθεταν σε κίνδυνο το όλο εγχείρημα.

Εν κατακλείδι, οι Πράξεις καλύψαν τους δείκτες που είχαν τεθεί κατά το στάδιο του σχεδιασμού ενώ παρατηρείται και επίτευξη Στόχων ανά Επενδυτική Προτεραιότητα. Το βασικό ζητούμενο βέβαια είναι η επίτευξη των Στόχων της Στρατηγικής στο σύνολό της, το οποίο αξιολογείται συνδυαστικά με το πέρας αυτής. Η αποτίμηση των θετικών αποτελεσμάτων από την εφαρμογή της στρατηγικής -ως ενιαίου συνεκτικού τοπικού προγράμματος και όχι ως άθροισμα έργων- αλλά και η εύρυθμη λειτουργία και αгаσθή συνεργασία του εταιρικού σχήματος, δύναται να λειτουργήσει ως οδηγός για την επόμενη Προγραμματική Περίοδο.

III. Κεντρική επιδίωξη ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027

Η πόλη της Δράμας επιδιώκει την εφαρμογή μιας Στρατηγικής ΒΑΑ προκειμένου να αντιμετωπίσει τα πιεστικά οικονομικά, κοινωνικά, δημογραφικά, χωρικά και περιβαλλοντικά ζητήματα που αντιμετωπίζει, αλλά και για να διαμορφώσει ευνοϊκές συνθήκες, που θα υποστηρίξουν την περαιτέρω ενδυνάμωσή της, ως αναπτυξιακού πόλου της ευρύτερης περιοχής.

Όπως αποδεικνύεται μέσα από την παρούσα μελέτη, η πόλη της Δράμας και ειδικότερα το συμπαγές λειτουργικό εμπορικό και ιστορικό κέντρο της, ανταποκρίνεται πλήρως στα κριτήρια επιλεξιμότητας εφαρμογής ΣΒΑΑ αλλά και, γενικότερα, στις κατευθύνσεις των υπερκείμενων επιχειρησιακών κειμένων (βλ. π.χ. Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού ΑΜΘ, εγκεκριμένο ΠΕΠ ΑΜΘ 2021-2027, ΣΒΑΚ Δράμας κ.α.).

Η πόλη της Δράμας και ειδικότερα το συμπαγές κέντρο της είναι ο βασικός πόλος οικονομικής ανάπτυξης και απασχόλησης της ευρύτερης περιοχής, έχοντας αναπτύξει έντονες σχέσεις αλληλεξάρτησης και αλληλεπίδρασης με τον υπόλοιπο αστικό και εξω-αστικό χώρο του συνόλου της ΠΕ Δράμας, αποτελώντας συγχρόνως το κέντρο μιας ευρύτερης αγροτικής περιοχής και πύλη διασυνοριακής συνεργασίας, καθώς και πύλη προς τους ορεινούς όγκους.

Συμπερασματικά, η Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης 2021-2027 εστιάζει στην ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη του ιστορικού, πολιτιστικού, οικονομικού και διοικητικού λειτουργικού κέντρου της πόλης της Δράμας και έρχεται να συμπληρώσει χωρικά, περιβαλλοντικά, πολεοδομικά, οικονομικά και κοινωνικά την περιοχή παρέμβασης της ΣΒΑΑ 2014-2020. Η νέα περιοχή παρέμβασης είναι συνέχεια της προηγούμενης και μέσω των έργων και δράσεων της ΣΒΑΑ 2021-2027, η πόλη της Δράμας θα αποκτήσει έναν αστικό πυρήνα με μοναδικά χαρακτηριστικά βιωσιμότητας και ανθεκτικότητας στις διάφορες προκλήσεις και στην κλιματική αλλαγή.

IV. Βασικές αρχές σχεδιασμού για τη «Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη» της Δράμας στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021-2027

Σύμφωνα, λοιπόν, με τις κατευθύνσεις σχετικής Πρόσκλησης υποβολής ΣΒΑΑ της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης και των θεσμικών και προγραμματικών κειμένων, ο Δήμος Δράμας, στο πλαίσιο μιας εντατικής διαβούλευσης με τους κοινωνικούς εταίρους και την τοπική κοινωνία, προχώρησε στη δημιουργία του Εταιρικού Σχήματος και στην κατάρτιση μιας ολοκληρωμένης Στρατηγικής ΒΑΑ για την πόλη της Δράμας και η οποία βασίζεται στις κάτωθι αρχές:

- Οριοθετεί επακριβώς την περιοχή αστικής παρέμβασης και περιγράφει αναλυτικά τα προβλήματα, τις ευκαιρίες και τις προσκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν.
- Είναι μια μακροχρόνια συνολική και εξελισσόμενη στρατηγική, απολύτως ευθυγραμμισμένη στην αντιμετώπιση των καίριων προκλήσεων. Με άλλα λόγια διέπεται από μια λογική παρέμβασης, η οποία είναι προσανατολισμένη στα αποτελέσματα και δύναται να αναθεωρείται προκειμένου να προσθέσει έργα και παρεμβάσεις που εξυπηρετούν τους στόχους της.
- Περιγράφει με σαφήνεια το όραμα, τους στρατηγικούς στόχους, τις προτεραιότητες, τους ειδικούς στόχους και τις δράσεις της ολοκληρωμένης παρέμβασης, αλλά και το ρόλο του Δήμου, των υπηρεσιών που εμπλέκονται και των λοιπών φορέων που συναπαρτίζουν το εταιρικό σχήμα.
- Οι στόχοι και οι δράσεις/έργα είναι απολύτως εναρμονισμένα με τους αντίστοιχους στόχους και δράσεις του ΕΠ του Δήμου της Δράμας 2019-2023, του ΠΕΠ ΑΜΘ 2021-2027, του ΣΒΑΚ της Δράμας, του ΕΣΠΑ 2021-2027 κ.λπ.
- Απαρτίζεται από ένα σύστημα αλληλένδετων δράσεων που επιδιώκουν την επίτευξη μακροχρόνιας βελτίωσης των οικονομικών, περιβαλλοντικών, κλιματικών, κοινωνικών και δημογραφικών συνθηκών της αστικής περιοχής παρέμβασης. Αλληλένδετες ή αλληλοσυσχετιζόμενες είναι οι δράσεις όταν δεν προτείνονται και δεν χρηματοδοτούνται εντελώς ανεξάρτητα η μία από την άλλη, αλλά αναπτύσσονται στο πλαίσιο μιας ευρύτερης

ολοκληρωμένης στρατηγικής, με σαφή στόχο τη δημιουργία μιας συνεκτικής και ολοκληρωμένης απάντησης στα προβλήματα της αστικής περιοχής αναφοράς.

- Είναι ρεαλιστική από την άποψη της ικανότητας υλοποίησής της και αναλογική προς τους διατιθέμενους πόρους χρηματοδότησης.
- Συνεισφέρει στην επίτευξη των δεικτών αποτελέσματος και εκροών του ΕΠ της Περιφέρειας ΑΜΘ 2021-2027, από όπου προέρχονται τα κεφάλαια υλοποίησης της ΣΒΑΑ.
- Περιγράφει σαφώς τους τρόπους συμμετοχής των πολιτών της περιοχής, της κοινωνίας των πολιτών και άλλων επιπέδων διακυβέρνησης στην υλοποίηση της στρατηγικής.
- Έχει μέγιστο προϋπολογισμό το ποσό των 15.100.000 € (14.200.000 € μέγιστος προϋπολογισμός πράξεων ΕΤΠΑ - 900.000 € μέγιστος προϋπολογισμός πράξεων ΕΚΤ), όπως ορίζει η πρόσκληση. Ωστόσο, σημειώνεται ότι η λογική διεκδίκησης της ΣΒΑΑ 2021-2027 για την πόλη της Δράμας, βρίσκεται σε συνέχεια των θετικών αποτελεσμάτων της ΣΒΑΑ 2014-2020 και άλλων ολοκληρωμένων παρεμβάσεων προηγούμενων προγραμματικών περιόδων, ενώ παράλληλα αναπτύσσεται στη λογική μιας συνολικής προσπάθειας ανάδειξης και αναμόρφωσης του κέντρου της πόλης, ως βασικού στοιχείου απόκτησης διακριτής ταυτότητας της πόλης, λαμβάνοντας υπόψη και τις σημαντικές ιδιωτικές πρωτοβουλίες που στοχεύουν στην αστική αναζωογόνηση και αναβάθμιση υποβαθμισμένων οικιστικών συνόλων της πόλης.

VI. Σύνοψη δομής και περιεχομένου μελέτης ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027

Λαμβάνοντας υπόψη το σχετικό Οδηγό που εξέδωσε η ΕΥΔ ΠΕΠ ΑΜΘ σε συνέχεια της Πρόσκλησης υποβολής Στρατηγικών ΒΑΑ, ο Δήμος Δράμας προχώρησε στην κατάρτιση και στοίχειοθέτηση της πρότασης και μελέτης της ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027, σύμφωνα με την παρακάτω δομή:

Δομή και περιεχόμενο μελέτης ΣΒΑΑ Δράμας 2021 -2027	
1. Θεσμικό και προγραμματικό πλαίσιο των ολοκληρωμένων χωρικών επενδύσεων (ΟΧΕ/ΒΑΑ) 2021-2027	
2. Υπερκείμενος Σχεδιασμός και Προγραμματισμός για τη βιώσιμη ανάπτυξη της πόλης της Δράμας	
3. Περιοχή Παρέμβασης	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάλυση των χωρικών και αναπτυξιακών χαρακτηριστικών της περιοχής παρέμβασης (αναπτυξιακά, περιβαλλοντικά, κοινωνικά, πολιτιστικά, δημογραφικά χαρακτηριστικά, τομείς έξυπνης εξειδίκευσης) • SWOT ανάλυση της περιοχής παρέμβασης
3. Χωρική Στρατηγική	<ul style="list-style-type: none"> • Αναπτυξιακές ανάγκες και δυνατότητες της περιοχής • Περιγραφή της ολοκληρωμένης προσέγγισης για την αντιμετώπιση των προσδιορισμένων αναπτυξιακών αναγκών και του αναπτυξιακού δυναμικού της περιοχής-Λογική της παρέμβασης • Περιγραφή της συμμετοχής των εταίρων στην κατάρτιση και στην εφαρμογή της στρατηγικής

Δομή και περιεχόμενο μελέτης ΣΒΑΑ Δράμας 2021 -2027	
	<ul style="list-style-type: none"> • Όραμα της στρατηγικής • Γενικοί στόχοι της στρατηγικής • Άξονες Προτεραιότητας (ΑΠ) της Στρατηγικής • Στόχοι (Σ) της Στρατηγικής • Δράσεις/έργα ανά ΑΠ και Σ • Συμβατότητα της στρατηγικής με τις Ευρωπαϊκές, Εθνικές, Περιφερειακές και Τοπικές πολιτικές και στρατηγικές • Ωριμότητα Στρατηγικής ΒΑΑ
5.	Ανάλυση πράξεων (δράσεων/έργων) της ΣΒΑΑ 2021-2027
	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάλυση πράξεων • Ωριμότητα • Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης
6.	Σχέδιο χρηματοδότησης της Στρατηγικής ΒΑΑ Δράμας 2021-2027
	<ul style="list-style-type: none"> • Συνολικό χρηματοδοτικό σχέδιο, συμπεριλαμβανομένων άλλων πηγών • Χρηματοδοτικό σχέδιο με τους πόρους για τις ΟΧΕ/ΒΑΑ του ΠΕΠ ΑΜΘ 2021-2027 • Χρηματοδοτικό σχέδιο με χρηματοδότηση από λοιπές δυνητικές πηγές
7.	Πλαίσιο κατάρτισης και υλοποίησης της Στρατηγικής ΒΑΑ Δράμας 2021-2027
	<ul style="list-style-type: none"> • Εταιρικό σχήμα ΒΑΑ • Αστική Αρχή • Διαδικασίες διοίκησης, παρακολούθησης και υλοποίησης Στρατηγικής ΒΑΑ (Διακυβέρνηση Στρατηγικής ΒΑΑ) • Ανάλυση και διαχείριση πιθανών κινδύνων υλοποίησης της ΣΒΑΑ

Στην **ενότητα 1** παρουσιάζονται τα βασικά κείμενα που προσδιορίζουν το θεσμικό και προγραμματικό πλαίσιο της εκπόνησης της ΣΒΑΑ.

Στην **ενότητα 2** περιλαμβάνεται μια σύντομη αναφορά χωρικών, πολεοδομικών, κυκλοφοριακών, περιβαλλοντικών και αναπτυξιακών σχεδίων και προγραμμάτων που οφείλουν να ληφθούν υπόψη κατά την εκπόνηση της ΣΒΑΑ της Δράμας, δεδομένα ότι η ΣΒΑΑ μέσω των δράσεων της δύναται να συμβάλει στην επίτευξη των υιοθετηθέντων υπερκείμενων στρατηγικών αστικής ανάπτυξης.

Στο πλαίσιο της **ενότητας 3**, γίνεται η παρουσίαση όλων εκείνων των δεδομένων στατιστικού, απογραφικού και χαρτογραφικού χαρακτήρα, προκειμένου να αξιολογηθεί η υφιστάμενη κατάσταση, να ορισθεί και να παρουσιασθεί επαρκώς η περιοχή παρέμβασης της ΣΒΑΑ, αλλά και να αιτιολογηθούν επαρκώς και αποτελεσματικώς οι ανάγκες και οι προκλήσεις που προσδιορίζουν τη λογική της παρέμβασης, που θα αναλυθεί στις επόμενες ενότητες του σχεδίου. Η ενδελεχής ανάλυση, επεξεργασία και αξιολόγηση των αναπτυξιακών, κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών δεικτών, αναδεικνύουν την τεκμηρίωση της αναγκαιότητας ολοκληρωμένης παρέμβασης για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της περιοχής και της πόλης που αφορούν κοινωνικά, περιβαλλοντικά,

οικονομικά, δημογραφικά και κλιματικά προβλήματα, που αντίστοιχα προσδιορίζουν και τις ανάγκες που έρχεται ο σχεδιασμός των έργων της ΣΒΑΑ να υπηρετήσει.

Στο πλαίσιο της **ενότητας 4**, παρουσιάζεται περιγραφικά η στρατηγική της ΒΑΑ, με ανάλυση της επιλογής για επικέντρωση σε συγκεκριμένα ζητήματα/ προτεραιότητες και περιοχές, καθώς και ο χρονικός της ορίζοντας, ενώ ταυτόχρονα περιγράφονται συνοπτικά τα αναμενόμενα αποτελέσματα της στρατηγικής, κυρίως ως προς την αντιμετώπιση των αναγκών. Ο στρατηγικός στόχος και η βασική επιδίωξη της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης για την περιοχή παρέμβασης είναι η πολυεπίπεδη και πολυθεματική αναδιάρθρωση και ενδυνάμωση των υποδομών, της οικονομίας, του περιβάλλοντος και των αστικών και κοινωνικών λειτουργιών του κεντρικού αναπτυξιακού και λειτουργικού πυρήνα της πόλης της Δράμας, αλλά και της ευρύτερης περιοχής, ώστε, ενδυναμωμένα, να συνεχίσει να λειτουργεί ως κεντρομόλος και «διαχυτικός» πόλος ανάπτυξης της περιοχής της Δράμας, αναπτύσσοντας περαιτέρω την ελκυστικότητά του ως τόπου συγκέντρωσης δυναμικών και βιώσιμων οικονομικών δραστηριοτήτων, σημείου συνάντησης του τουρισμού και του πολιτισμού, καθώς και χώρου ποιοτικής διαβίωσης των κατοίκων του, με κοινωνική συνοχή και αειφορικό περιβάλλον.

Σύμφωνα με τον παραπάνω κεντρικό στόχο της στρατηγικής ΒΑΑ, οι βασικές προτεραιότητες της ολοκληρωμένης αναπτυξιακής στρατηγικής είναι:

- Ο ολοκληρωμένος, μεσοπρόθεσμος χωρικός και αναπτυξιακός σχεδιασμός και η αναδιάρθρωση των λειτουργιών του κεντρικού αναπτυξιακού πυρήνα της πόλης και της ευρύτερης περιοχής, σύμφωνα με την αρχή της «συμπαγούς πόλης».
- Η ολοκληρωμένη και στοχευμένη αναπτυξιακή και χωρική παρέμβαση για την αποκατάσταση του οικονομικού ιστού και την ενδυνάμωση της οικονομικής λειτουργίας και της ελκυστικότητας του κεντρικού πυρήνα της πόλης, ως κινητήριας δύναμης στην ευρύτερη περιοχή επιρροής του.
- Η αντιμετώπιση των οξύτερων κοινωνικών προβλημάτων και η εξασφάλιση της κοινωνικής συνοχής.
- Η βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος μέσω νέων υποδομών και παρεμβάσεων, όπως είναι η προώθηση της αστικής κινητικότητας και της αστικής αναζωογόνησης.
- Η ανάπτυξη δομών και υποδομών, καθώς και η δημιουργία και εξασφάλιση υψηλής ποιότητας δημόσιων κοινόχρηστων χώρων για τη βελτίωση της καθημερινότητας των πολιτών και των επισκεπτών.

Σε επίπεδο σχεδιασμού και υλοποίησης, η στρατηγική της ΒΑΑ αναπτύσσεται με μια «λογική παρέμβασης» (intervention logic), όπου ορίζει τα λογικά βήματα που πρέπει να ακολουθηθούν προκειμένου να δοθεί έμφαση στα αποτελέσματα, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του σχεδιασμού της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου. Η λογική της παρέμβασης ξεκινά από την ανάλυση των αναπτυξιακών αναγκών που διαμορφώνουν τη στρατηγική και εντοπίζονται στην 3^η ενότητα της παρούσας μελέτης, στη συνέχεια προχωρά στον καθορισμό αναπτυξιακών προτεραιοτήτων, που ουσιαστικά αποτελούν το αποτέλεσμα το οποίο θα επιτευχθεί μέσα από τη συνεισφορά

συγκεκριμένων πράξεων και, τέλος, οι στόχοι που οδηγούν στον ορισμό συγκεκριμένων δεικτών αποτελέσματος και οι πράξεις στον ορισμό συγκεκριμένων δεικτών εκροής. Στη σχετική ενότητα παρουσιάζεται σε μορφή πίνακα η «λογική παρέμβασης».

Επίσης, στο πλαίσιο της ενότητας 4 περιλαμβάνεται η τεκμηρίωση της συνάφειας της Στρατηγικής, των στόχων και των πράξεων της ΒΑΑ Δράμας με τους αντίστοιχους στόχους του ΠΕΠ ΑΜΘ, του ΣΒΑΚ και άλλων σχεδίων και προγραμμάτων.

Στο πλαίσιο της **ενότητας 5** γίνεται η αναλυτική παράθεση των προτεινόμενων Πράξεων που αναμένεται να υλοποιηθούν στο πλαίσιο της ΣΒΑΑ και η επιλογή τους έγινε στη βάση της διαβούλευσης με τους φορείς, αλλά και με βάση τα κριτήρια επιλεξιμότητας του ΠΕΠ ΑΜΑΘ 2021-2027 και του νέου Πλαισίου Διαχείρισης του ΕΣΠΑ 2021-2027. Για την επιλογή των πράξεων ακολουθήθηκε η λογική της εξυπηρέτησης και εκπλήρωσης των αναγκών που διαπιστώθηκαν μέσα από την ανάλυση της περιοχής παρέμβασης και τη συνάφεια με τους στόχους και τους δείκτες αποτελέσματος και εκροών. Η εξειδίκευση των Πράξεων αναμένεται να παρουσιαστεί στο Παράρτημα της υποβολής του φακέλου της ΣΒΑΑ Δράμας.

Στην **ενότητα 6** παρουσιάζεται το σχέδιο χρηματοδότησης της Στρατηγικής ΒΑΑ Δράμας 2021-2027, ήτοι:

- Το συνολικό χρηματοδοτικό σχέδιο, συμπεριλαμβανομένων άλλων πηγών.
- Το χρηματοδοτικό σχέδιο της ΣΒΑΑ με τους διατιθέμενους πόρους του ΠΕΠ ΑΜΘ 2021-2027.
- Το χρηματοδοτικό σχέδιο με χρηματοδότηση από άλλες δυνητικές πηγές.

Τέλος, στο πλαίσιο της **Ενότητας 7**, γίνεται η παρουσίαση του εταιρικού σχήματος, αλλά και του συστήματος διαχείρισης και διακυβέρνησης της Στρατηγικής για τη Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη της πόλης της Δράμας, καθώς και η ανάλυση και διαχείριση πιθανών κινδύνων εφαρμογής της ΣΒΑΑ.

Από όλα τα παραπάνω, καθίσταται σαφές ότι, η Λειτουργική Αστική Περιοχή της Δράμας, ως ενιαία διακριτή περιοχή, καλύπτει όλες τις προϋποθέσεις και όλα τα κριτήρια για την εφαρμογή σχεδίου ΒΑΑ. Το χωρικό μοντέλο παρέμβασης της ΣΒΑΑ επικεντρώνεται γύρω από το λειτουργικό χαρακτήρα της περιοχής και, αντίστοιχα, ορίζει ως περιοχή παρέμβασης τον κοινωνικό και παραγωγικό ιστό που αναπτύσσεται στην πόλη της Δράμας, λόγω των εντεινόμενων και συνεχιζόμενων περιβαλλοντικών, δημογραφικών, αστικών και λοιπών κοινωνικών προκλήσεων. Η σύνθεση του εταιρικού σχήματος, η συνάφεια και συνοχή των προτεινόμενων προς χρηματοδότηση Πράξεων, αλλά και η επαρκής τεκμηρίωση των αναγκών, προκλήσεων και στόχων της ΣΒΑΑ Δράμας, αποτελούν στοιχεία ωρίμανσης μιας σύγχρονης και καινοτόμου αστικής στρατηγικής.

1. Θεσμικό και προγραμματικό πλαίσιο των ολοκληρωμένων χωρικών επενδύσεων (ΟΧΕ/ΒΑΑ) 2021-2027

- **Κανονισμός 2021/1060** Κοινών Διατάξεων (άρθρα 28 και 29).
- **Στόχος Πολιτικής 5:** Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών, καθώς και μέσω της στήριξης τοπικών πρωτοβουλιών (ΕΤΠΑ).
- **Αστικές περιοχές:** Ενίσχυση της ολοκληρωμένης κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, της πολιτιστικής κληρονομιάς και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές.
- Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2021-2027 (**ΕΣΠΑ**).
- **Εγκύκλιοι** για τις βασικές αρχές που διέπουν τη δομή και το περιεχόμενο των προγραμμάτων της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027.
- Κατευθύνσεις για την επιλογή και σχεδιασμό των στρατηγικών στο πλαίσιο των ΟΧΕ, ΟΧΕ-ΒΑΑ και ΤΑΠΤΟΚ (ΥΠΑΝΕ, 21.12.2022).
- Το ΕΠ Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης 2021-2027:
 - **Περιλαμβάνει τον Ειδικό στόχο: RSO5.1.** «*Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)*»
 - Ορίζει, ότι η στρατηγική ΒΑΑ της πόλης της Δράμας θα συνεχιστεί και κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027, με ανώτατο ενδεικτικό προϋπολογισμό 15,100 εκ. ευρώ (14,2 εκ. ΕΤΠΑ και 900.000 ΕΚΤ).
 - **Ως ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων/έργων**, που μπορούν χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο της Στρατηγικής ΒΑΑ Δράμας αναφέρονται τα εξής:
 - Ανάδειξη περιοχών ιστορικού, εμπορικού, πολιτιστικού και τουριστικού ενδιαφέροντος
 - Αναβάθμιση, εκσυγχρονισμός εμβληματικών κτηρίων (ιστορικών, χαρακτηρισμένων και μη) και απόδοση προς χρήση για όφελος των πολιτών
 - Επανάχρηση εγκαταλελειμμένων απαξιωμένων δημοτικών κτηρίων. Ενδεικτικά: Πολιτιστικά κέντρα, Στεγασμένες Στοές, Αποθήκες, Δημοτικά Λουτρά, Κολυμβητήρια, άλλα κτίρια ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής αξίας όπως στρατώνες, ιστορικές κατοικίες που έχουν περιέλθει στην ιδιοκτησία των Δήμων
 - Δημιουργία Αναβάθμιση Εκσυγχρονισμός δημοτικών αγορών
 - Δημιουργία Αναβάθμιση Εκσυγχρονισμός δημοτικών χώρων άθλησης & αναψυχής, συμπεριλαμβανομένων εξειδικευμένων χώρων σπορ και «παιδικών χαρών»
 - Δημιουργία διαδρομών επίσκεψης σε σημεία τουριστικού ενδιαφέροντος
 - Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικολογικού τουρισμού
 - Υλική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων, δημιουργία / αναβάθμιση ανοικτών δημοτικών χώρων αναψυχής, πρασίνου και χώρων στάθμευσης,

- αξιοποίηση αδιαμόρφωτων ή/και εγκαταλελειμμένων - υποβαθμισμένων δημοτικών χώρων
- Κατασκευή Αναβάθμιση υποδομών ασφάλειας πεζών - πεζοδρομήσεις - πεζογέφυρες - αλλά και πρόσβασης ασφάλειας εξυπηρέτησης ΑμεΑ
 - Κατασκευή Επέκταση Αναβάθμιση ποδηλατοδρόμων
 - Προώθηση καθαρών αστικών μεταφορών. Σημειώνεται ότι οι επενδύσεις σε αστικές συγκοινωνίες θα βασίζονται στις προτεραιότητες που προσδιορίζονται στα ΣΒΑΚ
 - Κατασκευή Επέκταση Αναβάθμιση αστικού οδικού δικτύου με στόχο την βελτίωση συνθηκών κυκλοφορίας, την ασφάλεια των πολιτών
 - Κυκλοφοριακές ρυθμίσεις (εξοπλισμός εργασίες)
 - Συστήματα παρακολούθησης της ποιότητας του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένων σχεδίων δράσης αντιμετώπισης ατμοσφαιρικής ρύπανσης και θορύβου
 - Εγκαταστάσεις Συστήματα διαλογής / ανακύκλωσης απορριμμάτων (σημειώνεται ότι επιλέξιμες είναι υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. πράσινες γωνιές, πράσινα σημεία) αρμοδιότητας των Δήμων.
 - Συστήματα για την πρόληψη φυσικών κινδύνων συμπεριλαμβανομένης της αντιπλημμυρικής προστασίας και της διευθέτησης ρεμάτων.
 - Βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας των δημόσιων κτιρίων και κοινόχρηστων χώρων
 - Εισαγωγή, επέκταση της χρήσης ήπιων-εναλλακτικών μορφών ενέργειας σε δημόσια κτίρια και κοινόχρηστους χώρους
 - Εφαρμογή νέων τεχνολογιών στην παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες και απλοποίηση της επικοινωνίας δήμου - πολιτών αλλά και ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές σε τομείς όπως ο τουρισμός, ο πολιτισμός
 - Δομές στήριξης επιχειρηματιών-επαγγελματιών και νέων
 - Υποδομές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
 - Κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα
- Πρόσκληση (από 18-07-2023) της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Προγράμματος «Ανατολική Μακεδονία, Θράκη 2021-2027» για την υποβολή προτάσεων Στρατηγικής Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων – Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΟΧΕ – ΒΑΑ) στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 5 «Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη στην Περιφέρεια ΑΜΘ» και του Ειδικού στόχου RSO5.1.
 - Ο Δήμος Δράμας καλείται από τη Διαχειριστική Αρχή της Π-ΑΜΘ να υποβάλει σχέδιο ΒΑΑ, στη βάση των ευρωπαϊκών, εθνικών και περιφερειακών κατευθύνσεων για τις ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις.

2. Υπερκείμενος Σχεδιασμός και Προγραμματισμός για τη βιώσιμη ανάπτυξη της πόλης της Δράμας

2.1. Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο (ΠΧΠ) της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης και Περιβαλλοντική Έγκριση αυτού (ΦΕΚ Α.Α.Π. 248/25-10-2018)

Οι στόχοι του ΠΧΠ της Περιφέρειας Ανατολική Μακεδονίας - Θράκης (2018) είναι:

- Ενίσχυση της θέσης και του ρόλου της Περιφέρειας στον διεθνή, κοινοτικό και εθνικό χώρο **στα πλαίσια πολιτικών εδαφικής συνοχής για την ολοκληρωμένη ισόρροπη και διαρκή ανάπτυξη**, με ελεγχόμενη ανταγωνιστικότητα των χωρικών συστημάτων και του διαπεριφερειακού χώρου.
- Ανάσχεση της ύφεσης, **ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής** και διασφάλιση διατηρήσιμης οικονομικής ευημερίας στην Περιφέρεια.
- **Ενίσχυση της εδαφικής συνοχής** σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο, μέσω της συγκρότησης βιώσιμων αναπτυξιακών ενοτήτων και της ισόρροπης και αλληλοσυμπληρούμενης κατανομής των παραγωγικών δραστηριοτήτων στον χώρο.
- **Συνετή και αποτελεσματική διαχείριση των πόρων**, συμπεριλαμβανομένου του εδαφικού πόρου, προωθώντας την ενίσχυση των μεταξύ τους συνεργειών, την ανακύκλωση και την επανάχρηση τόσο στην παραγωγική διαδικασία, όσο και **στην οικιστική ανάπτυξη**.
- **Αντιμετώπιση των προκλήσεων της κλιματικής αλλαγής** και τον περιορισμό των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των τομέων ενέργειας και μεταφορών δίδοντας προτεραιότητα στην ανάπτυξη των ΑΠΕ και στον επανασχεδιασμό του συστήματος μεταφορών στο πλαίσιο του περιφερειακού σχεδιασμού.
- **Προστασία, συνδυασμένη ανάδειξη και αξιοποίηση του πλούσιου φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος**, που αναγνωρίζεται ως σημαντικός αναπτυξιακός πόρος και συγκριτικό πλεονέκτημα της Περιφέρειας.
- Αναγνώριση του τοπίου ως σημαντικού παράγοντα ευημερίας και ποιότητας ζωής και προωθεί την προστασία και ανάδειξή του ως **ισότιμη συνιστώσα των πολιτικών χωρικού σχεδιασμού και αναπτυξιακού προγραμματισμού**.
- **Αειφορική διαχείριση του χώρου** και παροχή κατευθύνσεων για την οργάνωση του χώρου, την ανάπτυξη των παραγωγικών δραστηριοτήτων και την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και του τοπίου προς τον υποκείμενο σχεδιασμό, θέτοντας ιεραρχημένες προτεραιότητες και αξιοποιώντας τα διαθέσιμα εργαλεία του χωρικού και περιβαλλοντικού σχεδιασμού.
- **Ενίσχυση της τουριστικής ταυτότητας** της Περιφέρειας. Η στοχευμένη ανάπτυξη του τουρισμού αποκτά διπλό προσανατολισμό, τόσο προς τον εξωτερικό τουρισμό όσο και προς τον εσωτερικό. Το τουριστικό προϊόν της Περιφέρειας εμπλουτίζεται για να αποκτήσει ισχυρή ταυτότητα, με την ανάπτυξη ενός πολυθεματικού τουριστικού δικτύου, ως σύμπλεγμα επιμέρους αξιόλογων προορισμών.
- **Ενίσχυση της αυτοδύναμης ανάπτυξης και της εξωστρέφειας** με αιχμή τους κλάδους του αγροτοδιατροφικού τομέα και ενσωμάτωση της καινοτομίας στην παραγωγή.

Από τους παραπάνω στόχους, ορισμένοι αναφέρονται άμεσα στην **ανάπτυξη του αστικού χώρου**, όπως είναι οι στόχοι για:

- Ολοκληρωμένη ισόρροπη και διαρκή ανάπτυξη, με ελεγχόμενη ανταγωνιστικότητα των χωρικών συστημάτων,
- ενίσχυση της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής,
- αντιμετώπιση των προκλήσεων της κλιματικής αλλαγής,
- προστασία, συνδυασμένη ανάδειξη και αξιοποίηση του πλούσιου φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος,
- αειφορική διαχείριση του χώρου,
- στοχευμένη ανάπτυξη του τουρισμού,
- ενίσχυση της αυτοδύναμης ανάπτυξης και της εξωστρέφειας,
- εισαγωγή της καινοτομίας σε όλα τα επίπεδα και
- βελτίωση της ποιότητας ζωής, με συγκράτηση του πληθυσμού και αναβάθμιση υποδομών, δημόσιων χώρων, οικιστικού αποθέματος και παρεχόμενων υπηρεσιών στα μεγάλα αστικά κέντρα.

Όσον αφορά στην οργάνωση του **χωρικού προτύπου** της Περιφέρειας, μεταξύ άλλων προβλέπονται:

- Η ενίσχυση, βελτίωση και ισχυροποίηση των αστικών κέντρων σε όλα τα επίπεδα,
- η ενίσχυση της προσπελασιμότητας των οικιστικών κέντρων.

Ως προς τους **βασικούς αναπτυξιακούς άξονες**, η Δράμα εντάσσεται στο Δευτερεύοντα αναπτυξιακό άξονα Καβάλα - Δράμα - Σέρρες. Ο αναπτυξιακός άξονας, κατά μήκος του οδικού δικτύου, ενισχύει τη λιμενική πύλη της Καβάλας στο πλαίσιο των διεθνών εμπορευματικών και οικονομικών ροών. Ήδη καταγράφεται σημαντική αναπτυξιακή δυναμική στο τμήμα Καβάλα-Δράμα, όπου οργανώνεται ένα σημαντικό δίκτυο οικισμών και παραγωγικών δραστηριοτήτων.

Επίσης, ο άξονας Δράμα - Κάτω Νευροκόπι – Εξοχή ορίζεται ως Πρωτεύων περιφερειακός αναπτυξιακός άξονας με διασυνοριακό προσανατολισμό μιας και αίρει την απομόνωση των παραμεθόριων οικισμών βόρεια της πόλης της Δράμας, βελτιώνει την πρόσβαση στο Φαλακρό Όρος και εξασφαλίζει τη διασυνοριακή σύνδεση με τη Βουλγαρία.

Επιπροσθέτως, η πόλη της Δράμας, ως **οικιστικό κέντρο 3ου επιπέδου**, ορίζεται ως **Δευτερεύων Εθνικός Πόλος διαπεριφερειακής εμβέλειας**, παράγοντας μία πολυκεντρική μορφή χωρικής οργάνωσης και μία πολύ-πολική αναπτυξιακή δυναμική.

Ενταγμένη στον άξονα Καβάλα - Δράμα, **η πόλη της Δράμας συμμετέχει στον «Αναπτυξιακό - Λειτουργικό Δίπολο και πύλη διεθνούς και διαπεριφερειακής εμβέλειας της Περιφέρειας».**

Η πόλη της Δράμας είναι, επίσης, ενταγμένη σε ευρύτερες χωρικές ενότητες όπως είναι η χωρική ενότητα έντονης γεωργικής και κτηνοτροφικής ανάπτυξης της ευρύτερης περιοχής, η χωρική ενότητα ανάπτυξης δασοκομίας-υλοτομίας Φαλακρού Όρους και Εθνικού Πάρκου Οροσειράς Ροδόπης, η χωρική ενότητα συνδυασμένης οικοανάπτυξης Νέστου-Φαλακρού-Ροδόπης, η χωρική ενότητα

μεταποιητικής δραστηριότητας Καβάλας - Δράμας – Προσοτσάνης, η χωρική ενότητα εξορυκτικής δραστηριότητας μαρμάρου του Φαλακρού Όρους και η χωρική ενότητα αμπελώνων Δράμας.

Επιπλέον, η πόλη της Δράμας είναι **τόπος εκκίνησης** προς σημαντικούς θύλακες συνδυασμένης ανάδειξης των φυσικών και πολιτιστικών πόρων όπως είναι:

α) Ο θύλακας Μικροκλεισούρα - Ποταμοί - Μικρομηλιά, με συνδέσεις προς το Φαλακρό Όρος, τον Βώλακα, τη Δράμα και το Δάσος Σημύδας,

β) Ο θύλακας Σιδηρόνερο - Φράγματα Νέστου, με συνδέσεις προς Ελατιά, Δάσος Φρακτού και Δράμα,

γ) Ο θύλακας Παρανέστι - Σταυρούπολη, με σύνδεση προς τα Στενά Νέστου, το Δάσος Χαϊντού και την περιοχή Φρακτού.

Το Τόξο αλληλοσυμπληρώνεται με το **Ευρωπαϊκό Μονοπάτι E6** και δύναται να έχει διασυνοριακό χαρακτήρα και σύνδεση προς τη Βουλγαρία με κύριο ενοποιητικό στοιχείο τον ρου του ποταμού

Στους ιστορικούς τόπους και στα παραδοσιακά σύνολα ιδιαίτερης πολιτιστικής αξίας της Περιφέρειας περιλαμβάνεται το ιστορικό κέντρο της Δράμας.

Όσον αφορά στις αναπτυξιακές κατευθύνσεις του ΠΧΠ της Περιφέρειας, η πόλη της Δράμας αναλαμβάνει ρόλο αστικού πυκνωτή για την υποστήριξη του πρωτογενή και του δευτερογενή τομέα και πύλη εναλλακτικού τουρισμού προς τον ορεινό όγκο της Ροδόπης.

Σε **διαπεριφερειακό και διασυνοριακό επίπεδο** η Δράμα συνδέεται με την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (Σέρρες) μέσω των υφιστάμενων χερσαίων αξόνων-οδικός και σιδηροδρομικός-και με τη ΝΔ Βουλγαρία μέσω του άξονα Δράμα - Κάτω Νευροκόπι - Εξοχή.

Ως έδρα της ΠΕ Δράμας συνδέεται, επίσης, με σχέσεις διοικητικής και λειτουργικής εξάρτησης με τους υπόλοιπους Δήμους και ειδικά με τις έδρες τους. Για τη βελτίωση της διασύνδεσης της πόλης με το πρωτεύον δίκτυο σε ενδοπεριφερειακό και διαπεριφερειακό επίπεδο, καθώς και με τα διευρωπαϊκά δίκτυα προβλέπεται η υλοποίηση του οδικού άξονα Καβάλα - Δράμα - Σέρρες και η αναβάθμιση των αξόνων Δράμα - Κάτω Νευροκόπι - Εξοχή και Δράμα - Αμφίπολη.

Ο ρόλος της πόλης της Δράμας εξειδικεύεται μέσω των λειτουργιών που αναλαμβάνει, όπως:

- Κέντρο ακαδημαϊκής εκπαίδευσης και έρευνας: Έδρα Τμημάτων του ΔΙΠΑΕ, επαγγελματικές σχολές.
- Κέντρο λατομικής δραστηριότητας μαρμάρου: Εξετάζεται η δυνατότητα δημιουργίας κέντρου έρευνας μαρμάρου και σχολής λατόμων, με στόχο την εισαγωγή της καινοτομίας στον κλάδο του μαρμάρου.
- Κέντρο μεταποίησης με έμφαση σε αγροτο-βιομηχανικές μονάδες και μονάδες μεταποίησης λατομικών προϊόντων.
- Αστικός πυκνωτής δραστηριοτήτων τριτογενούς τομέα: Ενισχύονται οι υποδομές υποστήριξης της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας.

- Διοικητικό κέντρο - Έδρα Περιφερειακής Ενότητας: Αναβαθμίζονται υπηρεσίες στο επίπεδο τη ΠΕ Δράμας, ενώ ενισχύονται με υπηρεσίες διαπεριφερειακής εμβέλειας και διασυνοριακής συνεργασίας.
- Κέντρο αστικού και πολιτιστικού τουρισμού - πύλη προς τον ορεινό όγκο της Ροδόπης μέσω του Σιδηρόνερου, αλλά και των Δήμων Παρανεστίου και Κ. Νευροκοπίου (Φαλακρό). Διαθέτει πολιτιστικές υποδομές και μουσεία για τα οποία προωθείται ενίσχυση και εξωστρέφεια.

Στις **αναπτυξιακές κατευθύνσεις του ΠΧΠ**, που αναφέρονται στην περιοχή της Δράμας, συμπεριλαμβάνονται η κατασκευή ή βελτίωση:

- του άξονα Καβάλα - Δράμα - Σέρρες (Ε61, μέρος του εκτεταμένου διευρωπαϊκού δικτύου),
- του κάθετου άξονα Εγνατίας Οδού: Δράμα - Κάτω Νευροκόπι - Εξοχή -ελληνοβουλγαρικά σύνορα,
- του άξονα Δράμα – Αμφίπολη,
- της Παλαιάς εθνικής οδού Δράμα - Παρανέστι - Σταυρούπολη - Ξάνθη (Ε.Ο. 14),
- της οδικής ασφάλειας υφιστάμενου άξονα Δράμας – Καβάλας,
- της υφιστάμενης σιδηροδρομικής γραμμής Αλεξανδρούπολης – Θεσσαλονίκης.

Για την **ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα** διαφυλάσσονται και ενισχύονται οι καλλιέργειες με τοπικά χαρακτηριστικά, όπως οι αμπελώνες στην περιοχή της ΠΕ Δράμας, ενώ για την ενίσχυση της συμπληρωματικότητας του δευτερογενούς με τον πρωτογενή τομέα της Περιφέρειας προωθείται η θεσμοθέτηση οργανωμένων υποδοχέων δραστηριοτήτων μεταποίησης αγροτικών προϊόντων στις περιοχές του Διδυμότειχου και της Δράμας.

Για τις **χωρικές ενότητες μεταποιητικής δραστηριότητας**, μεταξύ άλλων, στην περιοχή της ΝΑ εισόδου της πόλης της Δράμας, προωθείται ανάπτυξη ΕΠ Εξυγίανσης (ΕΠΕ) ή ΕΠ Ενδιάμεσου Βαθμού Οργάνωσης (ΕΠΕΒΟ), με στόχο τη λειτουργική αναβάθμιση των υφιστάμενων μονάδων και την εξασφάλιση ικανοποιητικών πολεοδομικών συνθηκών εγκατάστασης νέων για τη διοχέτευση της μέλλουσας ζήτησης, την κατασκευή έργων περιβαλλοντικής υποδομής και τη ρύθμιση της κυκλοφορίας. Επιδίωξη είναι η προσέλκυση μονάδων μεταποίησης, συσκευασίας και τυποποίησης αγροτικών, με υποστηρικτικές υπηρεσίες και υποδομές εφοδιαστικής διαχείρισης.

Η **ΒΙΠΕ Δράμας** εντάσσεται σε καθεστώς ΕΠ Τύπου Α για την υποδοχή καινοτόμων επιχειρήσεων κάθε κατηγορίας, με έμφαση σε μονάδες μεταποίησης συσκευασίας και τυποποίησης αγροτικών και την προσέλκυση ερευνητικών κέντρων σε συνεργασία με εκπαιδευτικά ιδρύματα της περιοχής.

Με αφετηρία τη Δράμα προσεγγίζονται τόποι εναλλακτικού τουρισμού όπως:

- Η περιοχή Κάτω Νευροκοπίου, Βώλακα και Γρανίτη σε συνδυασμό με τις δυνατότητες χιονοδρομικού και γενικότερα χειμερινού τουρισμού στην περιοχή του Φαλακρού όρους.
- Το δίκτυο των οικισμών Παγονέρι, Αχλάδια, Μικροκλεισούρα, Πέρασμα, Παπάδες, Ποταμοί, Μικρομηλιά, στη μεθοριακή ζώνη του Νέστου, σε σύνδεση και με το Δάσος Σημύδας.
- Ο άξονας Σιδηρόνερο - Σκαλωτή - Ελατιά, με αφετηρία τη Δράμα.

- Η περιοχή του Παρανεστίου - Σταυρούπολης ως πύλη προς τον ορεινό όγκο, τα ρέματα και τα φράγματα του Νέστου, τις ιαματικές Πηγές Θερμιών κ.λπ.
- Η ανάπτυξη του οινοτουρισμού και η οργάνωση του σε δίκτυα («δρόμους του κρασιού»), ιδιαίτερα γύρω από τη Δράμα

Για την **ανάπτυξη του τουρισμού**, η Δράμα, όπως και τα υπόλοιπα μεγάλα αστικά κέντρα της Περιφέρειας, ορίζονται ως κέντρα αστικού τουρισμού και ταυτόχρονα ως κόμβοι οργάνωσης, ενημέρωσης και διάχυσης προς τους υπόλοιπους τουριστικούς προορισμούς. Επίσης, στα αστικά κέντρα, και ανάλογα με τα ειδικά τους χαρακτηριστικά, προωθείται ο αστικός τουρισμός και η μορφή του city break. Προωθούνται αναπλάσεις - ολοκληρωμένες παρεμβάσεις. Προωθείται ο συνεδριακός τουρισμός σε σχέση με τα τμήματα ΑΕΙ και τα ερευνητικά κέντρα και ο ιατρικός τουρισμός (Αλεξανδρούπολη).

Στο πλαίσιο των προβλεπόμενων Περιοχών Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ) προβλέπονται:

- Η οργάνωση των υπόλοιπων εμπορικών, βιοτεχνικών και άλλων χρήσεων υπερτοπικού χαρακτήρα σε θύλακες με βάση τις υφιστάμενες συγκεντρώσεις, με πρόβλεψη των απαραίτητων μέτρων περιβαλλοντικής και λειτουργικής εξυγίανσης.
- Η ανάπτυξη και αισθητική αποκατάσταση των συνδέσεων με χώρους πολιτιστικού και τουριστικού ενδιαφέροντος, με έλεγχο των χρήσεων και της μορφολογίας της δόμησης και οργάνωση διαδρομών ήπιας κυκλοφορίας.
- Η δυνατότητα για κατάρτιση **Σχεδίων Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (ΣΟΑΠ)** στην πόλη της Δράμας και στην περιφερειακή της περιοχή.

Οι δράσεις και οι παρεμβάσεις των ΣΟΑΠ στοχεύουν:

- στην άμεση αντιμετώπιση των κοινωνικών συνεπειών της κρίσης με την αναζωογόνηση περιοχών όπου συγκεντρώνονται οι πλέον σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις,
- στην ανάπτυξη μέσων πρόσβασης και διακίνησης ανθρώπων και αγαθών φιλικών προς το περιβάλλον,
- στην αντιστροφή της υποβάθμισης γειτονιών κατοικίας ευάλωτων ομάδων,
- στην ομαλή ένταξη περιοχών εγκαταλελειμμένων βιομηχανικών/ βιοτεχνικών/ επαγγελματικών ζωνών,
- στη διατήρηση και ανάδειξη της αστικής πολιτιστικής κληρονομιάς.

Τέλος, στο πλαίσιο των Σχεδίων Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων, θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται ως προτεραιότητες η **αύξηση των ανοικτών, ελεύθερων και δημόσιων χώρων, η ανάδειξη του αξιόλογου οικιστικού αποθέματος και της ιστορικής κληρονομιάς, η βιώσιμη κινητικότητα του πληθυσμού και η ελαχιστοποίηση κινδύνων πολιτικής προστασίας.**

Στο πρόγραμμα δράσης του ΠΧΠ της Περιφέρειας ΑΜΘ περιλαμβάνονται έργα και παρεμβάσεις που σχετίζονται άμεσα με τη χωρική, οικονομική, περιβαλλοντική και κοινωνική ανάπτυξη των πόλεων. Στον παρακάτω **Πίνακα 1** αποτυπώνονται οι σχετικές παρεμβάσεις και τα ενδεικτικά έργα.

Πίνακας 1 Πρόγραμμα Δράσης του ΠΧΠ της Περιφέρειας Ανατολική Μακεδονίας - Θράκης: παρεμβάσεις και έργα για τα αστικά κέντρα

Θεματική κατηγορία	Υποκατηγορία	Πρόγραμμα έργων και παρεμβάσεων
Αστική οικιστική και χωρική ανάπτυξη	Αναβάθμιση οικιστικού περιβάλλοντος	Δράσεις εκπόνησης και εφαρμογής Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης
		Αναπλάσεις (τμημάτων οικιστικών κέντρων, παραλιακών μετώπων σε περιοχές τουριστικής ανάπτυξης και Β' κατοικίας)
	Σχεδιασμός και οργάνωση του χώρο	Βελτίωση του χωρικού σχεδιασμού (εκπόνηση ΤΟΠΙΚΩΝ ΧΩΡΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ-ΕΙΔΙΚΩΝ ΧΩΡΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ)
		Σχεδιασμός και υλοποίηση πολυτομεακών/ολοκληρωμένων παρεμβάσεων σε κρίσιμες περιοχές
	Ανάπτυξη κοινωνικών δομών και υποδομών	Διοικητικές υπηρεσίες
		Κοινωνικές υποδομές
Φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον	Φυσικό περιβάλλον	Προστασία από φυσικές καταστροφές (αντιμετώπιση κλιματικής αλλαγής και αντιπλημμυρική προστασία)
	Πολιτιστική κληρονομιά	Ανάπλαση και ανάδειξη σημαντικών αρχαιολογικών χώρων
		Προστασία και αποκατάσταση μνημείων και ιστορικών συνόλων
		Αναβάθμιση της κτιριακής υποδομής και λειτουργίας των σημαντικότερων μου
	Συνδυασμένη ανάδειξη και προστασία φυσικών και πολιτιστικών πόρων	Σχεδιασμός και υλοποίηση δράσεων για τη συγκρότηση των δικτύων συνδυασμένης προστασίας και ανάδειξης (Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις)
Ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων	Τριτογενής τομέας	Υποδομές και υπηρεσίες έρευνας και εκπαίδευσης
		Υποδομές και υπηρεσίες επιχειρηματικότητας και καινοτομίας

Θεματική κατηγορία	Υποκατηγορία	Πρόγραμμα έργων και παρεμβάσεων
		Δράσεις ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας
		Δράσεις ενίσχυσης τουρισμού (εκπόνηση στρατηγικής μελέτης, προώθηση αστικού τουρισμού και τουρ. υπηρεσιών, λοιπές δράσεις προβολής)
Τεχνικές υποδομές	Περιβαλλοντικές Υποδομές	Ολοκλήρωση υποδομών διαχείρισης αστικών λυμάτων
		Ολοκλήρωση δικτύων ύδρευσης οικισμών και υποδομών διαχείρισης πόσιμου ύδατος
	Ενέργεια - Τηλεπικοινωνίες	Δράσεις για την ενεργειακή αναβάθμιση δημόσιων κτιρίων
		Ολοκλήρωση έργων ανάπτυξης τηλεπικοινωνιών και ευρυζωνικής πρόσβασης
Δράσεις στήριξης και ανάπτυξης του πληθυσμού	Προώθηση της απασχόλησης, της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας:	Εκπαίδευση - κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων
		Βελτίωση πρόσβασης μειονεκτούντων ατόμων και περιθωριοποιημένων ομάδων στην αγορά εργασίας
		Βελτίωση της πρόσβασης ευάλωτων ομάδων πληθυσμού σε υπηρεσίες υγείας - πρόνοια
		Πρόληψη και αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού
		Ενίσχυση κοινωνικής οικονομίας και κοινωνικών επιχειρήσεων

2.2 Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης 2021-2025

Το Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης 2021-2025 βασίζεται σε **πέντε (5) πυλώνες ανάπτυξης**, κάτω από τους οποίους αρθρώνονται οι παρεμβάσεις και τα έργα για την ανάπτυξη της Περιφέρειας. Οι πυλώνες αυτοί είναι:

- Η **ανάπτυξη της καινοτομίας** για τη στροφή της περιφερειακής οικονομίας σε ένα πιο έξυπνο οικονομικό μετασχηματισμό.
- Η στροφή σε **καθαρότερες μορφές ενέργειας** μέσω των πράσινων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της **προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή**, της πρόληψης και διαχείρισης περιβαλλοντικών κινδύνων, και η εν γένει ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής συνιστώσας στην τοπική οικονομία.
- Η **ενίσχυση της κοινωνικής πολιτικής** και συνοχής μέσω της ενδυνάμωσης των κοινωνικών δικαιωμάτων ακολουθώντας τις Ευρωπαϊκές κατευθύνσεις στο συγκεκριμένο τομέα.
- Η **βελτίωση των υποδομών** για την περαιτέρω ενίσχυση της περιφερειακής διασύνδεσης αλλά και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών.

- Η **ενίσχυση της εξωστρέφειας** και η ανάδειξη των προϊόντων και υπηρεσιών της Περιφέρειας και η εν γένει προώθηση τους στο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον.

Οι **άξονες προτεραιότητας** και οι **ειδικοί στόχοι** του ΕΠ είναι οι εξής:

Άξονας 1: Έξυπνη Ανάπτυξη με ειδικούς στόχους:

- 1) **Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών στη Δημόσια Διοίκηση:** η ενσωμάτωση ΤΠΕ από τις δημόσιες υπηρεσίες και η διεύρυνση των ψηφιακών υπηρεσιών και δεδομένων που παρέχονται δημόσια, ώστε να δημιουργηθούν πολλαπλασιαστικά οφέλη για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τον δημόσιο τομέα.
- 2) **Ενίσχυση της Επιχειρηματικότητας:** η ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, η εισαγωγή των ΤΠΕ και καινοτομικών χαρακτηριστικών στα παραγόμενα προϊόντα της πρωτογενούς παραγωγής και η ανάδειξη της συμβολής του τουριστικού τομέα και της αλυσίδας αξίας του στην τοπική οικονομία.
- 3) **Έρευνα και Καινοτομία:** η ενίσχυση της ικανότητας έρευνας και καινοτομίας και η αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών, η βελτίωση των ερευνητικών υποδομών στους δημόσιους ερευνητικούς οργανισμούς, η αύξηση των επενδύσεων Έρευνας και Ανάπτυξης (Ε&Α) από τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας, στους τομείς της RIS κατά προτεραιότητα.
- 4) **Έξυπνες Πόλεις:** η υιοθέτηση συστημάτων έξυπνων πόλεων και η βελτίωση της καθημερινής ζωής μέσω ΤΠΕ (επέκταση των ευρυζωνικών δικτύων για την κάλυψη απομακρυσμένων περιοχών, χρήση εφαρμογών κτλ.).

Άξονας 2: Πράσινη Ανάπτυξη με ειδικούς στόχους:

- 1) **Διατήρηση – προστασία φυσικών πόρων:** Βασική προτεραιότητα είναι η διατήρηση, διαχείριση και αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, καθώς και η ανάσχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των λειτουργιών των οικοσυστημάτων.
- 2) **Ανάπτυξη – ενίσχυση υποδομών για την προστασία του περιβάλλοντος:** Η ανάπτυξη και αναβάθμιση των υποδομών για την προστασία του περιβάλλοντος συνιστά στόχο με υψηλή σημασία για την Περιφέρεια ΑΜΘ. Πιο ειδικά, πρωτεύουσα προτεραιότητα δίνεται σε έργα **αντιπλημμυρικής προστασίας**, στην αναβάθμιση των αρδευτικών δικτύων, στην **ανάπτυξη/συντήρηση ολοκληρωμένων δικτύων ύδρευσης – αποχέτευσης στο αστικό περιβάλλον**, καθώς και σε λοιπές υποδομές, η αποτελεσματική αξιοποίηση των οποίων θα συμβάλλει σημαντικά στην προστασία του περιβάλλοντος στον εξωαστικό/αστικό χώρο αυτής.
- 3) **Αντιμετώπιση των προκλήσεων της κλιματικής αλλαγής:** μέσω του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου έμφαση δίνεται στην ενίσχυση της προσαρμοστικότητας της Περιφέρειας ΑΜΘ στα αποτελέσματα της κλιματικής αλλαγής καθώς και η **πρόληψη, διαχείριση και αποκατάσταση καταστροφών από πλημμύρες** και λοιπά φαινόμενα.

4) Αστική Ανθεκτικότητα: ο ειδικός στόχος αφορά την ενίσχυση της αποδοτικότητας των πόρων στο επίπεδο της πόλης και της τοπικής αυτοδιοίκησης, συντελώντας στην αστική ανθεκτικότητα, μέσα από έργα επισκευής, συντήρησης και προμήθειας εξοπλισμού για τα κτίρια της ΠΑΜΘ

Άξονας 3: Κοινωνική Ανάπτυξη με ειδικούς στόχους:

1) Βελτίωση υποδομών υγείας: επιδιώκεται η αναβάθμιση των υποδομών υγείας και του εξοπλισμού τους, στο πλαίσιο της βελτίωσης του επιπέδου των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας. Προωθείται επίσης η ανάπτυξη καινοτομικών υπηρεσιών υγείας. Ο τομέας της Υγείας συνιστά βασική προτεραιότητα της Περιφέρειας και οι παρεμβάσεις που σχεδιάζονται έχουν ως στόχο την περαιτέρω ενίσχυση του Εθνικού Συστήματος Υγείας σε περιφερειακό επίπεδο, την ενσωμάτωση των ΤΠΕ στις υπηρεσίες Υγείας, αλλά και την κάλυψη των αναγκών του γενικότερου πληθυσμού, με έμφαση στα μεγάλα αστικά κέντρα της περιφέρειας αλλά και σε περισσότερο απομακρυσμένες περιοχές.

2) Ενίσχυση υποδομών πρόνοιας: η αναβάθμιση των υποδομών πρόνοιας και κοινωνικής φροντίδας, συνιστά πρωταρχικό στόχο της Στρατηγικής της ΠΑΜΘ στον Άξονα της Κοινωνικής Ανάπτυξης. Κύριος στόχος των προτεινόμενων έργων/δράσεων είναι η ολοκληρωμένη χωρική κάλυψη και ιδιαιτέρως στις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.

3) Αναβάθμιση αθλητικών υποδομών: επιδιώκεται η βελτίωση των υφιστάμενων αθλητικών υποδομών, στοιχείο που συμβάλει στην ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής.

4) Ενίσχυση υποδομών εκπαίδευσης: έμφαση δίνεται στη βελτίωση των υποδομών εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων καθώς και των δυνατοτήτων των κατοίκων σε δράσεις εκπαίδευσης, συμβουλευτικής και κατάρτισης.

Άξονας 4: Ανάπτυξη Υποδομών με ειδικούς στόχους:

1) Υποδομές ΤΠΕ: η ανάπτυξη υποδομών ΤΠΕ κρίνονται ως ιδιαιτέρως σημαντικές για την τοπική και κοινωνική ανάπτυξη, ιδίως αν λάβει κανείς υπόψη τόσο τις έκτακτες συνθήκες που λαμβάνουν χώρα σε παγκόσμιο επίπεδο (πανδημία COVID-19), όσο και τις τεχνολογικές εξελίξεις.

2) Αναβάθμιση υποδομών αστικής κινητικότητας: περιλαμβάνονται έργα υποδομών του αστικού και εξωαστικού περιβάλλοντος άμεσα συνδεδεμένα με τη βελτίωση των συνθηκών αστικής κινητικότητας και την ενίσχυση των δυνατοτήτων πολυτροπικής κινητικότητας, τα οποία αναμένεται να έχουν υψηλό κοινωνικό αντίκτυπο στην τοπική οικονομία.

Άξονας 5: Ενίσχυση εξωστρέφειας με ειδικούς στόχους:

1) Ενίσχυση της Εξωστρέφειας του πρωτογενούς και του δευτερογενούς τομέα: Προωθείται ο μετασχηματισμός του αγροδιατροφικού συμπλέγματος και ενίσχυση των επιχειρήσεων του με σκοπό την αύξηση της εξωστρέφειας, τόσο διαπεριφερειακά, όσο και διεθνώς. Για τον πρωτογενή τομέα προωθούνται οι δραστηριότητες υψηλής παραγωγικότητας. Προωθείται, επιπλέον, η διασύνδεση των δραστηριοτήτων του πρωτογενούς και του δευτερογενούς τομέα και η ενίσχυση των πηγών μοναδικότητας (π.χ., προϊόντα ΠΟΠ), καθώς και η χρήση ώριμων διεργασιών, οργανωτικών και

προωθητικών καινοτομιών, συμπεριλαμβανομένων της χρήσης ΤΠΕ και της αναβάθμισης των ανθρώπινων πόρων, προκειμένου να βελτιωθεί η περιφερειακή προστιθέμενη αξία.

2) Ανάδειξη του πολιτιστικού και φυσικού πλούτου: Περιλαμβάνει την ενίσχυση του τουριστικού αγαθού της Περιφέρειας μέσα από την αξιοποίηση των διαθέσιμων πολιτιστικών, φυσικών, ανθρώπινων και πολιτισμικών πόρων και υποδομών. Προωθείται η **προστασία και ανάδειξη μνημείων αρχαιολογικών χώρων, τόπων ιστορικού ενδιαφέροντος, μουσείων και χώρων πολιτισμού, καθώς και η αποκατάσταση, ανάδειξη και επανάχρηση διατηρητέων, ιστορικών και πολιτιστικών κτιρίων και οικιστικών συνόλων και η βιώσιμη ανάπτυξη των αστικών κέντρων, καθώς αποτελούν τους τόπους υποδοχής του τουρισμού και διαμορφώνουν την εικόνα του προορισμού στη συνείδηση του επισκέπτη.**

3) Προώθηση του εναλλακτικού τουρισμού: ο ειδικός στόχος περιλαμβάνει ενέργειες για την εδραίωση των εναλλακτικών μορφών τουρισμού μέσα από την **ανάπτυξη υποδομών εναλλακτικού τουρισμού, την προστασία και τη συνδυασμένη ανάδειξη και αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος** και παράλληλα τη διασύνδεση του τουρισμού με την πρωτογενή παραγωγή και τη μεταποιητική δραστηριότητα.

4) Καθιέρωση της ταυτότητας της Περιφέρειας ως ισχυρό brand name: Ο ειδικός στόχος επιδιώκει την ενίσχυση της θέσης του τουριστικού προϊόντος της ΠΑΜΘ στην εγχώρια και τη διεθνή αγορά. Συμπεριλαμβάνει δράσεις διαχείρισης της εικόνας και της τουριστικής ταυτότητας του αγαθού του τόπου, μέσα από τις οποίες θα επικοινωνηθεί κατάλληλα η ιδιαίτερη ταυτότητα της ΠΑΜΘ (ή των κατά τόπους περιοχών της), θα αναδειχθεί η συμβολή του τουριστικού τομέα και της αλυσίδας αξίας του στην τοπική οικονομία και θα ενθαρρυνθούν οι δικτυώσεις.

Στον Πίνακα 2 παρουσιάζονται συνοπτικά οι ειδικοί στόχοι και δράσεις του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης 2021-2025, που αναφέρονται στην ολοκληρωμένη βιώσιμη αστική ανάπτυξη

Πίνακας 2 Προτεραιότητες, στόχοι και δράσεις του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης 2021-2025, που σχετίζονται με την ολοκληρωμένη βιώσιμη αστική ανάπτυξη

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ/ΕΡΓΑ
Π1. ΕΞΥΠΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	
1.2. Δημιουργία ερευνητικής τεχνογνωσίας και λύσεων ΤΠΕ στον δημόσιο τομέα	1.2.1 ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΣΤΙΣ ΤΠΕ
1.3. Προώθηση αποτελεσμάτων έρευνας, καινοτομίας και τεχνολογίας στις επιχειρήσεις	1.3.1 ΔΡΑΣΕΙΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΑΠΟ ΤΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ
1.5. Βιομηχανική μετάβαση και επιχειρηματικότητα	1.5.1 ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
1.6. Δημόσια διοίκηση και ψηφιοποίηση	1.6.1 ΔΡΑΣΕΙΣ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ
	1.6.2 ΔΡΑΣΕΙΣ ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ
1.10. Έξυπνες πόλεις	1.10.1 ΔΡΑΣΕΙΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΞΥΠΝΩΝ ΠΟΛΕΩΝ

	1.10.2 ΔΡΑΣΕΙΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΕΞΥΠΝΩΝ ΠΟΛΕΩΝ
1.11. Ψηφιακές δεξιότητες και ψηφιακή ένταξη	1.11.1 ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ
	1.11.2 ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΩΩΡΗΣ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ
Π2. ΠΡΑΣΙΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	
2.3 Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων	2.3.1 ΕΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ & ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΤΕΡΕΩΝ ΚΑΙ ΥΓΡΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ
	2.3.2 ΜΕΛΕΤΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΤΕΡΕΩΝ & ΥΓΡΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ
2.4 Πρόληψη & διαχείριση κινδύνων	2.4.1 ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΑ ΕΡΓΑ
	2.4.2 ΜΕΛΕΤΕΣ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
	2.4.3 ΕΡΓΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ - ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΡΕΜΑΤΩΝ
	2.4.4 ΜΕΛΕΤΕΣ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ - ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗΣ ΡΕΜΑΤΩΝ
	2.4.5 ΕΡΓΑ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ
2.6 Παροχή πόσιμου νερού & διαχείριση υδάτων & υγρών αποβλήτων	2.6.1 ΕΡΓΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ -ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΥ ΔΕΞΑΜΕΝΩΝ ΥΔΑΤΟΣ, ΑΝΤΛΙΟΣΤΑΣΙΩΝ
	2.6.2 ΜΕΛΕΤΕΣ ΔΙΚΤΥΩΝ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΥΔΑΤΟΣ
2.9 Ανάπτυξη υποδομών και προστασία περιβάλλοντος	2.9.1 ΕΡΓΑ ΥΔΡΕΥΣΗ, ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ, ΟΜΒΡΙΩΝ ΥΔΑΤΩΝ
	2.9.5 ΜΕΛΕΤΕΣ ΕΡΓΩΝ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
2.11. Πράσινες πόλεις (αστικές αναπλάσεις, εκσυγχρονισμός στόλου αστικών μεταφορών κλπ)	2.10.1 ΔΡΑΣΕΙΣ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ - ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΟΡΩΝ ΦΥΣΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
	2.11. ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΤΙΡΙΑΚΟΥ ΑΠΟΘΕΜΑΤΟΣ
Π3. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	
3.5 Κοινωνικές επενδύσεις	3.5.1 ΔΡΑΣΕΙΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ - ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
3.8 Ανάπτυξη και Εκσυγχρονισμός Υποδομών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης	3.8.1 ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
3.13 Υποδομές στον τομέα του αθλητισμού	3.13.1 ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
	3.13.2 ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ - ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
Π4. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ	
4.1 Υποδομές ΤΠΕ	4.1.1 ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ & ΕΚΓΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΤΠΕ
4.5 Οδικές υποδομές	4.5.1 ΟΔΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ
	4.8.3 ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ/ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ
	4.8.5 ΟΔΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΣ - ΦΩΤΕΙΝΗ ΣΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
4.10 Πολυτροπική και αστική κινητικότητα	4.10.1 ΕΡΓΑ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
Π5.ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ	
5.2. Προώθηση και ανάπτυξη υποδομών για εναλλακτικές μορφές τουρισμού	5.2.1 ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΡΩΘΗΣΗΣ - ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
5.3. Προστασία και ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και τόπων ιστορικού ενδιαφέροντος	5.3.1 ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ - ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

5.5. Μουσεία και Πολιτιστικά Κέντρα	5.5.1 ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
5.8 Ενίσχυση των επιχειρήσεων για αύξηση της εξωστρέφειας στις εθνικές και διεθνείς αγορές	5.8.1 ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

2.3. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΕΠ) Δήμου Δράμας 2019-2023

Σύμφωνα με το ΕΠ Δήμου Δράμας 2019-2023, το αναπτυξιακό όραμα για το δήμο Δράμας είναι:

«Να καταστεί ο Δήμος Δράμας ένας Δήμος βιώσιμος και αειφόρος, με σεβασμό στο περιβάλλον, με εξωστρέφεια και δίπλα στον πολίτη βελτιώνοντας την καθημερινότητα του και προσφέροντας του καινοτόμες υπηρεσίες, να είναι αρωγός της τοπικής οικονομίας ενισχύοντας τους παραγωγικούς τομείς και προωθώντας την απασχόληση των δημοτών, και να παρουσιάζει ισχυρή πολιτισμική ταυτότητα».

Με βάση το παραπάνω όραμα, ο Δήμος Δράμας επιδιώκει την εκπλήρωση των παρακάτω αναπτυξιακών προτεραιοτήτων:

- Βελτίωση της καθημερινότητας και της ποιότητας ζωής των δημοτών.
- Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, δράσεις προώθησης μιας βιώσιμης περιβαλλοντικής διαχείρισης για την αναχαίτηση της κλιματικής αλλαγής.
- Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.
- Αξιοποίηση του ορεινού φυσικού πλούτου και ανάδειξη του ορεινού όγκου ως προορισμού φυσιολατρικού τουρισμού, καθιστώντας το Δήμο ανταγωνιστικό.
- Βελτίωση της διοικητικής ικανότητας του Δήμου και ψηφιακή αναβάθμιση των υπηρεσιών του προς τους δημότες.
- Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου.
- Βελτίωση του επιχειρηματικού Περιβάλλοντος.

Η στρατηγική του Δήμου Δράμας δομείται στους ακόλουθους 4 άξονες προτεραιότητας:

Άξονας 1ος Αειφόρος πράσινη ανάπτυξη, ποιότητα ζωής και έργα υποδομών.

Άξονας 2ος Βιώσιμη κοινωνική πολιτική, παιδεία, πολιτισμός και αθλητισμός.

Άξονας 3ος Ψηφιακή Διακυβέρνηση και βελτίωση της διοικητικής ικανότητας.

Άξονας 4ος Οικονομικός μετασχηματισμός, τοπική ανάπτυξη και απασχόληση.

Στον παρακάτω Πίνακα 3 αποτυπώνονται οι άξονες προτεραιότητας, τα μέτρα και οι ειδικοί στόχοι του ΕΠ Δράμας 2019-2023, που σχετίζονται πρωτίστως με την βιώσιμη αστική ανάπτυξη της πόλης της Δράμας.

Πίνακας 3 Άξονες προτεραιότητας, μέτρα και στόχοι του ΕΠ Δράμας 2019-2023

Άξονας 1ος: Αειφόρος πράσινη ανάπτυξη, ποιότητα ζωής και έργα υποδομών	
Μέτρα	Ενδεικτικές Δράσεις/έργα
Μέτρο 1.1.: Φυσικό Περιβάλλον	Συντήρηση και βελτίωση ή διαμόρφωση κοινόχρηστων χώρων και χώρων πρασίνου
	Ορθολογική διαχείριση υδάτινων πόρων
	Δράσεις αναχαίτισης- προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή
	Δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης
Μέτρο 1.2.: Οικιστικό Περιβάλλον	Απόκτηση ελεύθερων κοινόχρηστων χώρων
	Τακτοποίηση αυθαίρετων κτηριακών εγκαταστάσεων στον Δημοτικό Κήπο και επίλυση ιδιοκτησιακού στο Πάρκο Αγ. Βαρβάρας
	Συντήρηση συντριβανιών Δημοτικού Κήπου
	Συντήρηση υφιστάμενων παιδικών χαρών και δημιουργία νέων
	Αντικατάσταση φωτισμού κοινοχρήστων χώρων με λαμπτήρες μικρότερης ενεργειακής κατανάλωσης
	Ανάπτυξη πράσινων υποδομών στο αστικό περιβάλλον
	Βιοκλιματική αναβάθμιση αστικών περιοχών
Μέτρο 1.3.: Καθαριότητα και Ανακύκλωση	Επέκταση δικτύου υπόγειων κάδων
	Δράσεις προώθησης ανακύκλωσης
	Επέκταση πράσινου σημείου και γωνιές ανακύκλωσης
Μέτρο 1.4.: Ύδρευση, Άρδευση, Αποχέτευση	Επέκταση και βελτίωση- εκσυγχρονισμός δικτύων άρδευσης, ύδρευσης και αποχέτευσης
	Επέκταση του δικτύου σύνδεσης στο σταθμό Βιολογικού Καθαρισμού του Δήμου
	Δημιουργία δικτύου ασφαλούς διαχείρισης υγρών αποβλήτων
Μέτρο 1.5.: Βιώσιμη αστική κινητικότητα και Υποδομές μεταφορών	Έργα οδοποιίας
	Επέκταση δικτύου ποδηλατοδρόμων
	Προώθηση βιώσιμων μεταφορών και ενίσχυση μέσων και δράσεων προαγωγής βιώσιμης αστικής πολυτροπικής κινητικότητας
	Δράσεις βελτίωσης και συντήρησης συγκοινωνιακών συνδέσεων και υποδομών
	Έξυπνες υποδομές στον τομέα της κινητικότητας.
Μέτρο 1.6.: Ασφάλεια και Πολιτική Προστασία	Δράσεις πυροπροστασίας περιαστικών δασών και δασικών εκτάσεων ΔΕ Δράμας
	Μελέτη και εκπόνηση αντιπλημμυρικών έργων εντός του αστικού ιστού
Μέτρο 1.8.: Μέτρα Ενεργειακής απόδοσης και ΑΠΕ	Αξιοποίηση ΑΠΕ
	Δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας δημοτικών εγκαταστάσεων

Άξονας 2ος: Βιώσιμη κοινωνική πολιτική, παιδεία, πολιτισμός και αθλητισμός	
Μέτρα	Ενδεικτικές Δράσεις/έργα
Μέτρο 2.1.: Πρωτοβάθμια Υγεία και Δομές Πρόνοιας	Ανάπτυξη δράσεων προαγωγής Δημόσιας υγείας πληθυσμού σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς της ΠΕ Δράμας
Μέτρο 2.2.: Εκπαίδευση και Δια-Βίου Μάθηση	Κατασκευή νέων παιδικών σταθμών
	Ίδρυση νέων τμημάτων βρεφικής, παιδικής και βρεφονηπιακής φροντίδας
	Ένταξη σχολικών μονάδων σε προγράμματα βιοκλιματικής αναβάθμισης
	Υλοποίηση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης ενηλίκων
	Ενίσχυση της πρόσβασης στην ποιοτική εκπαίδευση, κατάρτιση και δια βίου μάθηση μέσω ανάπτυξης υποδομών
Μέτρο 2.3.: Κοινωνική μέριμνα- συνοχή	Δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης και σύνδεσης των γνώσεων με την αγορά εργασίας
	Δημιουργία Δομής Φιλοξενίας Αστέγων
	Δημιουργία νέων δομών κοινωνικής μέριμνας και βελτίωση των υφιστάμενων
	Εφαρμογή Ευρωπαϊκών πολιτικών για τη μέριμνα, φροντίδα και ενσωμάτωση των ευπαθών ομάδων και των ατόμων που ζουν στα όρια της φτώχειας
	Δράσεις προστασίας της οικογένειας και του παιδιού
Μέτρο 2.4.: Ανάπτυξη Εθελοντισμού	Δράσεις για την αντιμετώπιση της υλικής στέρησης με παροχή τροφίμων ή και βασικής ύλης σε άπορους (πχ. ΤΕΒΑ)
	Ανάπτυξη δικτύου εθελοντισμού και συνεργασίας μεταξύ φορέων στην ΠΕ Δράμας
Μέτρο 2.5.: Ενίσχυση πολιτισμικής ταυτότητας	Προστασία-Ανάδειξη πολιτιστικών μνημείων
	Δράσεις- υποδομές προώθησης πολιτισμικής ταυτότητας
	Βελτίωση πολιτιστικών υποδομών
	Δράσεις τουριστικής και πολιτιστικής προβολής του Δήμου
Μέτρο 2.7.: Ισότητα Φύλλων και Ευκαιριών	Δράσεις για την ισότητα των φύλλων και την παροχή ίσων ευκαιριών στην εργασία
	Ίση και χωρίς περιορισμούς πρόσβαση στην ποιοτική εκπαίδευση και δια βίου μάθηση των μειονεκτουσών και ευπαθών ομάδων

Άξονας 3ος: Ψηφιακή Διακυβέρνηση και βελτίωση της διοικητικής ικανότητας	
Μέτρα	Ενδεικτικές Δράσεις/έργα
Μέτρο 3.1.: Ενίσχυση των	Προμήθεια ειδικών λογισμικών διαχείρισης

Άξονας 3ος: Ψηφιακή Διακυβέρνηση και βελτίωση της διοικητικής ικανότητας	
Μέτρα	Ενδεικτικές Δράσεις/έργα
ΤΠΕ	Δράσεις ψηφιακής αναβάθμισης υπηρεσιών
	Επικαιροποίηση DPO
	Επέκταση και αναβάθμιση υφιστάμενων υποδομών ΤΠΕ
	Ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών και περιεχομένου για συνεχή ενσωμάτωση των ΤΠΕ
Μέτρο 3.2.: Εξωστρέφεια των υπηρεσιών	Ενίσχυση ψηφιακής αναβάθμισης των ΚΕΠ
	Εκσυγχρονισμός στο ψηφιακό περιβάλλον των υπηρεσιών του ΝΠ και του Δήμου
	Επέκταση δραστηριοτήτων του ΠΟΔΦΤΜΜ
	Ανάπτυξη συστημάτων αλληλεπίδρασης μεταξύ του Δήμου και των Δημοτών στη λογική των έξυπνων πόλεων
Μέτρο 3.3.: Οικονομική Διαχείριση και Αξιοποίηση Δημοτικής Περιουσίας	Αξιοποίηση ακίνητης περιουσίας του Δήμου
	Ανάπτυξη διαδικασιών- Δράσεων για την αποδοτικότερη και καλύτερη οικονομική διαχείριση του Δήμου
Μέτρο 3.4.: Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού	Δράσεις συνεχούς κατάρτισης και επιμόρφωσης του ανθρώπινου δυναμικού
Μέτρο 3.5.: Αναβάθμιση της Οργάνωσης των υπηρεσιών και καινοτόμα συστήματα διαχείρισης.	Δράσεις απλούστευσης και βελτίωσης των εσωτερικών διαδικασιών και της αλληλεπίδρασης των υπηρεσιών
	Εφαρμογή συστήματος διαχείρισης και ελέγχου εσωτερικών λειτουργιών του Δήμου
Μέτρο 3.6.: Αξιοποίηση της διαθέσιμης Υλικοτεχνικής Υποδομής	Αναβάθμιση- Εκσυγχρονισμός κτηριακών εγκαταστάσεων και λοιπού εξοπλισμού
	Αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός υπαίθριου κινηματογράφου «Αλέξανδρος»

Άξονας 4ος: Οικονομικός μετασχηματισμός, τοπική ανάπτυξη και απασχόληση	
Μέτρα	Ενδεικτικές Δράσεις/έργα
Μέτρο 4.1.: Ορεινή Τουριστική ανάπτυξη	Δράσεις προώθησης φυσιολατρικού τουρισμού στον ορεινό όγκο της ΔΕ Δράμας
	Δράσεις ανάδειξης και ενίσχυσης του παρεχόμενου τουριστικού προϊόντος
Μέτρο 4.2.: Ενίσχυση και στήριξη τοπικής επιχειρηματικότητας	Δράσεις προώθησης κοινωνικής καινοτομίας και υποδομών για την επιχειρηματικότητα
	Δράσεις εξωστρέφειας τοπικής οικονομίας
	Προώθηση καινοτόμων και νέων τεχνολογιών με τη δημιουργία δομών και συνεργασιών με ερευνητικά ιδρύματα και σχολές της

Άξονας 4ος: Οικονομικός μετασχηματισμός, τοπική ανάπτυξη και απασχόληση	
Μέτρα	Ενδεικτικές Δράσεις/έργα
	ΠΕ ΑΜΘ και σύνδεση με τη στρατηγική και τις κατευθύνσεις έξυπνης εξειδίκευσης
Μέτρο 4.3.: Προώθηση δράσεων τοπικής απασχόλησης	Συμμετοχή του Δήμου σε δράσεις και ενεργητικές πολιτικές για την βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση (πχ. Τοπικά σύμφωνα απασχόλησης)
Μέτρο 4.4.: Κυκλική Οικονομία	Προώθηση δράσεων κυκλικής οικονομίας
Μέτρο 4.5.: Ανάπτυξη Τοπικών Πρωτοβουλιών	Δημιουργία συνδέσεων με παραγωγικούς φορείς και οργανισμούς για την προώθηση τοπικής απασχόλησης και αναχαίτηση της ανεργίας
	Ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής, περιβαλλοντικής ανάπτυξης μέσω Τοπικών Πρωτοβουλιών

2.4. Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή»

Το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» (ΠΕΚΑ) της περιόδου 2021-2027 σχεδιάστηκε στο πλαίσιο του Στόχου Πολιτικής 2 του ΕΣΠΑ 2021-2027 για την προώθηση μιας πιο πράσινης Ευρώπης θέτοντας ως στρατηγικούς στόχους:

- Την προώθηση της ενεργειακής μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας και χρήση ΑΠΕ για ελαχιστοποίηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.
- Την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, την πρόληψη και τη διαχείριση κινδύνων που συνδέονται τόσο με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, αλλά και με τις ανθρώπινες παρεμβάσεις στα οικοσυστήματα.
- Την αστική αναζωογόνηση με έμφαση στο δομημένο και φυσικό αστικό περιβάλλον.
- Τη βιώσιμη πολυτροπική αστική κινητικότητα–μικροκινητικότητα.
- Την ικανοποίηση των απαιτήσεων του περιβαλλοντικού κεκτημένου της ΕΕ στην διαχείριση των στερεών αποβλήτων και υδάτων, ενσωματώνοντας τις παραμέτρους της κυκλικής οικονομίας.
- Τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και την αειφόρο χρήση των φυσικών πόρων.

Το πρόγραμμα συμβάλει με πόρους 1,2 δισ. € Κ.Σ., μέσω δράσεων ΕΤΠΑ (37,42% του ΕΣΠΑ) και 353,2 εκ. € Κ.Σ. μέσω δράσεων ΤΣ (32,55% του ΕΣΠΑ), στην επίτευξη των στόχων της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή. Παράλληλα συμβάλλει με πόρους 187,4 εκ., € Κ.Σ. μέσω δράσεων ΕΤΠΑ και 290,1 εκ. € Κ.Σ. μέσω δράσεων ΤΣ, στην επίτευξη των στόχων διατήρησης και προστασίας της βιοποικιλότητας.

Οι προτεραιότητες, ειδικοί στόχοι και δράσεις του ΕΠ «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» που σχετίζονται με τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη, συνοψίζονται στον παρακάτω Πίνακα 4.

Πίνακας 4 Προτεραιότητες, ειδικοί στόχοι και δράσεις του ΕΠ «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή 2021-2027», συναφείς με την ΣΒΑΑ

Ενεργειακή απόδοση - Προώθηση ΑΠΕ - Ενεργειακές Υποδομές	
Ειδικός στόχος ii: RSO2.1. Προώθηση Ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΕΤΠΑ)	Ανάπτυξη έργων ΑΠΕ από Ενεργειακές Κοινότητες.
Ειδικός στόχος iii: RSO2.3. Ανάπτυξη έξυπνων ενεργειακών συστημάτων, δικτύων και εξοπλισμού αποθήκευσης εκτός ΔΕΔ-Ε (ΕΤΠΑ)	Δράσεις έξυπνων ενεργειακών συστημάτων μεταφοράς και διανομής ενέργειας και ψηφιοποίησης των δικτύων. Δράσεις υπογειοποίησης εναερίων δικτύων Μέσης και Χαμηλής Τάσης.
Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή	
Ειδικός στόχος iv: RSO2.4.: Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα (ΤΣ)	Δράσεις αντιπλημμυρικής προστασίας καθώς και νέα έργα διευθέτησης ρεμάτων και χειμάρρων. Υλοποίηση πράσινων υποδομών μέσω προώθησης λύσεων βασισμένων στη Φύση (Nature-based solutions) ή βασισμένων στα οικοσυστήματα (ecosystem – based approaches).
Ειδικός στόχος vii: RSO2.7. RSO2.4. : Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα (ΕΤΠΑ)	Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του πληθυσμού για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, την πρόληψη και διαχείριση κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα ή άλλων φυσικών και ανθρωπογενών αιτιών όπως τεχνολογικά ατυχήματα (θαλάσσια και αστική ρύπανση).
Αστική Αναζωογόνηση	
Ειδικός στόχος vii: RSO2.7. Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές και μείωση όλων των μορφών ρύπανσης (ΕΤΠΑ)	Δράσεις απορρύπανσης και αποκατάστασης μολυσμένων αστικών και περιφερειακών περιοχών.
Ειδικός στόχος vii: RSO2.7. Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές και μείωση όλων των μορφών ρύπανσης (ΤΣ)	Πράσινες και γαλάζιες υποδομές για τη μείωση του κατακερματισμού των οικοσυστημάτων και ανάπτυξη πρακτικών και μέτρων φιλικών και υποστηρικτικών προς τα είδη και τους τύπους οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος. Οι πράσινες υποδομές αφορούν σε έργα που περιλαμβάνουν περιοχές βλάστησης όπως πάρκα, πράσινες οροφές, ζώνες πρασίνου, σοκάκια, κατακόρυφους και οριζόντιους κήπους και παρτέρια, ενώ οι μπλε υποδομές μπορεί να είναι φυσικές διευθετήσεις ροών (π.χ. ρυάκια, εποχικά ρέματα), μικρές λίμνες, κανάλια συλλογής και καθαρισμού βρόχινου νερού, συστήματα διήθησης κλπ.

Ολοκληρωμένη Διαχείριση Αποβλήτων – Μετάβαση στη Κυκλική Οικονομία	
Ειδικός στόχος vi: RSO2.6. Προαγωγή της μετάβασης σε κυκλική οικονομία και σε αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία (ΤΣ)	Χρηματοδότηση: <ul style="list-style-type: none"> • σύγχρονων Μονάδων Ανάκτησης και Ανακύκλωσης (ΜΑΑ) που δέχονται και επεξεργάζονται πρωτίστως αστικά απόβλητα που συλλέγονται χωριστά, με σκοπό την ανάκτηση υλικών μέσω μηχανικής και βιολογικής επεξεργασίας, • μονάδων επεξεργασίας προδιαλεγμένων βιοαποβλήτων (ΜΕΒΑ), • συστήματος και εξοπλισμού διαλογής στη πηγή και συλλογής αποβλήτων σε διακριτά ρεύματα καθώς και λοιπές διαδημοτικές εγκαταστάσεις.
Διαχείριση Αστικών Λυμάτων και Υδάτινων Πόρων	
Ειδικός στόχος v: RSO2.5. Προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού (ΤΑ)	Δράση «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ ΣΤΗΝ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ» με στόχο την παροχή οικονομικού κινήτρου ως προς τις οικιακές συνδέσεις με το κεντρικό δίκτυο αποχέτευσης.

2.5. Πρόγραμμα «Πολιτική Προστασία»

Μέσω του συγχρηματοδοτούμενου από το ΕΣΠΑ Προγράμματος (ύψους 713.757.943 ευρώ), θα επιδιωχθούν η πρόληψη, η ετοιμότητα και η αντιμετώπιση κινδύνων και η ενίσχυση της ανθεκτικότητας σε καταστροφές, με βάση την ιεράρχηση και τις προτεραιότητες που θέτουν η Εθνική Στρατηγική Διαχείρισης Κινδύνων, η Εθνική Στρατηγική Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή, η Στρατηγική για τα Δάση και άλλα σχέδια διαχείρισης κινδύνων (action plans), αποτελούν βασικές επιλογές πολιτικής.

Στον παρακάτω Πίνακα περιλαμβάνονται προτεραιότητες, ειδικοί στόχοι και δράσεις που έχουν στενή συνάφεια με τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη.

Πίνακας 5 Προτεραιότητες, ειδικοί στόχοι και δράσεις του Προγράμματος «Πολιτική Προστασία 2021-2027»

Άξονας Προτεραιότητας	Ειδικό Στόχο	Ενδεικτικές Δράσεις
Προτεραιότητα: 2. «Εξοπλισμός και συνοδευτικές ενέργειες πρόληψης και αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών (ΣΠ2)»	Ειδικός στόχος: RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα (ΕΤΠΑ)	Δράση 2.2 <ul style="list-style-type: none"> • Εξοπλισμός για την πρόληψη των φυσικών καταστροφών και προστασίας της ζωής των πολιτών. • Προμήθεια σταθμών παροχής κλιματολογικών δεδομένων. • Προμήθεια εξοπλισμών – συστημάτων πρόληψης, αντιμετώπισης - διαχείρισης και έγκαιρης προειδοποίησης για φυσικούς κινδύνους που δεν σχετίζονται με το κλίμα και ανθρωπογενείς κινδύνους.

2.6. Πρόγραμμα «Ψηφιακός Μετασχηματισμός 2021-2027»

Το Πρόγραμμα «Ψηφιακός Μετασχηματισμός» κινείται πάνω σε τρεις βασικούς στρατηγικούς άξονες:

- τον ψηφιακό μετασχηματισμό του Δημόσιου Τομέα με συνολικό προϋπολογισμό 400 εκατ. Ευρώ,
- την ενίσχυση της ψηφιακής συνδεσιμότητας με ευρυζωνική πρόσβαση υψηλών ταχυτήτων όπου προβλέπεται να διατεθούν επιπλέον 400 εκατ. Ευρώ,
- την ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων με χρηματοδότηση ύψους 113 εκατ. ευρώ.

Στον παρακάτω Πίνακα 6 περιλαμβάνονται προτεραιότητες, ειδικοί στόχοι και δράσεις που έχουν στενή συνάφεια με τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη.

Πίνακας 6 Προτεραιότητες, ειδικοί στόχοι και δράσεις του Προγράμματος «Ψηφιακός Μετασχηματισμός 2021-2027»

Ψηφιακός Μετασχηματισμός του Δημόσιου Τομέα	
Ειδικός στόχος: RSO1.2. Αξιοποίηση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις εταιρείες, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές (ΕΤΠΑ)	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη εφαρμογών ΤΠΕ σε Τομείς της Δημόσιας Διοίκησης. • Διάθεση εφαρμογών και εργαλείων για την ενίσχυση των Ψηφιακών Δεξιοτήτων . • Ψηφιακός μετασχηματισμός των ΟΤΑ • Δράσεις Ψηφιοποίησης (Δημόσιων, Πολιτιστικών, Κοινωνικών, κ.ά. Φορέων). • WiFi4GR - Ανάπτυξη δημοσίων σημείων ασύρματης ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο - Β' Φάση. • Ανάπτυξη άλλων ειδών υποδομών ΤΠΕ (εξοπλισμός πληροφορικής μεγάλης κλίμακας, κέντρα δεδομένων, αισθητήρες και άλλος ασύρματος εξοπλισμός).
Ανάπτυξη των Ψηφιακών Δεξιοτήτων	
Ειδικός στόχος: ESO4.7. Προώθηση της διά βίου μάθησης, ιδίως των ευέλικτων ευκαιριών αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης για όλους, λαμβανομένων υπόψη των επιχειρηματικών και των ψηφιακών δεξιοτήτων, καλύτερη πρόβλεψη των αλλαγών και των νέων απαιτήσεων για δεξιότητες με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, διευκόλυνση των μεταβάσεων σταδιοδρομίας και προώθηση της επαγγελματικής κινητικότητας (ΕΚΤ+)	Υλοποίηση προγραμμάτων επανακατάρτισης - αναβάθμισης ψηφιακών δεξιοτήτων (reskilling-upskilling) των υπαλλήλων της Γενικής Κυβέρνησης

2.7. Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-2025

- Με την Πράξη 38 της 31-8-2020 του Υπουργικού Συμβουλίου (ΦΕΚ Α' 174/10/09/2020) εγκρίθηκε το **Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ)** για την προγραμματική περίοδο 2021-2025.
- Το ΕΠΑ καθορίζει τις προτεραιότητες ανά τομέα πολιτικής στο πλαίσιο των εθνικών αναπτυξιακών στόχων, τους ειδικούς στόχους και δράσεις, το συνολικό και ανά Πρόγραμμα προϋπολογισμό, καθώς και τα αποτελέσματα που επιδιώκονται με την εφαρμογή του.
- Οι αναπτυξιακοί στόχοι του ΕΠΑ αναπτύσσονται σε πέντε πυλώνες: Έξυπνη Ανάπτυξη, Πράσινη Ανάπτυξη, Κοινωνική Ανάπτυξη, Ανάπτυξη Υποδομών και Εξωστρέφεια. Οι πυλώνες αυτοί περιλαμβάνουν συγκεκριμένα πεδία παρέμβασης, όπως φαίνεται και από το κάτωθι γράφημα.

Γράφημα 2: Πυλώνες και πεδία παρέμβασης του ΕΠΑ

Πηγή : ΥΠΟΥΡΓΕΡΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΕΠΑ 2021-2025

Πίνακας 7 Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων του ΕΠΑ 2021-2025, σχετικές με τους ΟΤΑ

Πυλώνες	Κατηγορίες παρεμβάσεων
Έξυπνη Ανάπτυξη	Δημιουργία επιλεγμένων κεντρικών ερευνητικών κέντρων και προγραμμάτων σε δυναμικούς οικονομικούς τομείς
	Δημιουργία ερευνητικής τεχνογνωσίας και λύσεων ΤΠΕ στη διοίκηση
	Συστάδες ανάπτυξης
	Ηλεκτρονική υγεία
	Ψηφιακές δεξιότητες
Πράσινη ανάπτυξη	Στήριξη επενδύσεων στις ΑΠΕ
	Ενεργειακή μετάβαση – απεξάρτηση από πετρέλαιο
	Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων
	Παροχή πόσιμου νερού-διαχείριση υδάτων
	Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων
	Πράσινη επιχειρηματικότητα
Κοινωνική ανάπτυξη	Υγεία-υποδομές, εξοπλισμοί
	Δράσεις εκπαίδευσης και κατάρτισης
	Αντιμετώπιση ανισοτήτων στις κοινωνικές υποδομές και υπηρεσίες
	Ολοκληρωμένη ανάπτυξη
	Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός υποδομών στην εκπαίδευση
Ανάπτυξη υποδομών	Υποδομές ΤΠΕ
	Ανάπτυξη, βελτίωση, συντήρηση και εκσυγχρονισμός, οδικών, λιμενικών και αεροπορικών υποδομών
	Ανάπτυξη, βελτίωση, συντήρηση και εκσυγχρονισμός υδατοδρομίων
	Ψηφιοποίηση μεταφορών
Εξωστρέφεια	Πρωώθηση και ανάπτυξη υποδομών για εναλλακτικές μορφές τουρισμού
	Ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και τόπων ιστορικού ενδιαφέροντος
	Μουσεία και πολιτιστικά κέντρα, υποδομές και δράσεις σύγχρονου πολιτισμού
	Πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες
	Ενίσχυση εξωστρέφειας επιχειρήσεων – εξαγωγές, ένταξη σε διεθνή δίκτυα προστιθέμενης αξίας
	Ανάπτυξη και προώθηση προϊόντων με ΠΟΠ και ΠΓΕ

Πηγή : ΥΠΟΥΡΓΕΡΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

2.8. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανατολική Μακεδονία-Θράκη» 2021-2027

Το Πρόγραμμα «Ανατολική Μακεδονία, Θράκη» 2021-2027 αποτελεί βασικό μέσο εφαρμογής της αναπτυξιακής στρατηγικής της Περιφέρειας ΑΜΘ στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021-2027 αντλώντας, πόρους από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ+) και λειτουργώντας συμπληρωματικά και σε συνέργεια με τα Τομεακά Προγράμματα και με άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία.

Ο Συνολικός Προϋπολογισμός του Προγράμματος ανέρχεται σε 639.098.846 € Δημόσιας Δαπάνης εκ των οποίων 473.256.740 € προέρχονται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και 165.572.106 € από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ+). Η Εθνική Συμμετοχή ανέρχεται σε 15% και αντιστοιχεί σε 95.864.829€, ενώ το υπόλοιπο 85% αφορά Κοινοτική Συμμετοχή ύψους 543.234.017 €.

Κεντρικοί Στρατηγικοί Στόχοι του Προγράμματος αποτελούν:

- Η στήριξη και η επανεκκίνηση της οικονομίας.
- Η προστασία και αξιοποίηση του πλούσιου φυσικού περιβάλλοντος και των πολιτιστικών πόρων.
- Η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού και η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Μέσω των στόχων αυτών επιχειρείται η βελτίωση των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών δεικτών της Περιφέρειας μειώνοντας την απόσταση από τις επιδόσεις των υπολοίπων Ελληνικών Περιφερειών, αλλά και από τον μέσο όρο της ΕΕ.

«Το αναπτυξιακό όραμα της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης είναι να καταστεί: Πύλη Ανάπτυξης - Πόλος Αξίας- Πρότυπο Κοινωνικής Παρέμβασης».

Πύλη Ανάπτυξης μπορεί να καταστεί Π-ΑΜΘ μέσω της αξιοποίησης της γεωγραφικής θέσης και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων σε φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους. Για να επιτευχθεί ο στόχος αυτός τίθενται ως ειδικές προτεραιότητες η ολοκλήρωση κρίσιμων υποδομών που συνδέουν την Π-ΑΜΘ με τα εθνικά και διεθνή δίκτυα μεταφορών, ενέργειας και τηλεπικοινωνιών και ενισχύουν την γεωστρατηγική της θέση και, παράλληλα, δημιουργούν ευνοϊκό και ανταγωνιστικό περιβάλλον, ικανό να προσελκύσει ανθρώπινο δυναμικό, επενδύσεις και επισκέπτες συμβάλλοντας στην ανάπτυξη της περιοχής.

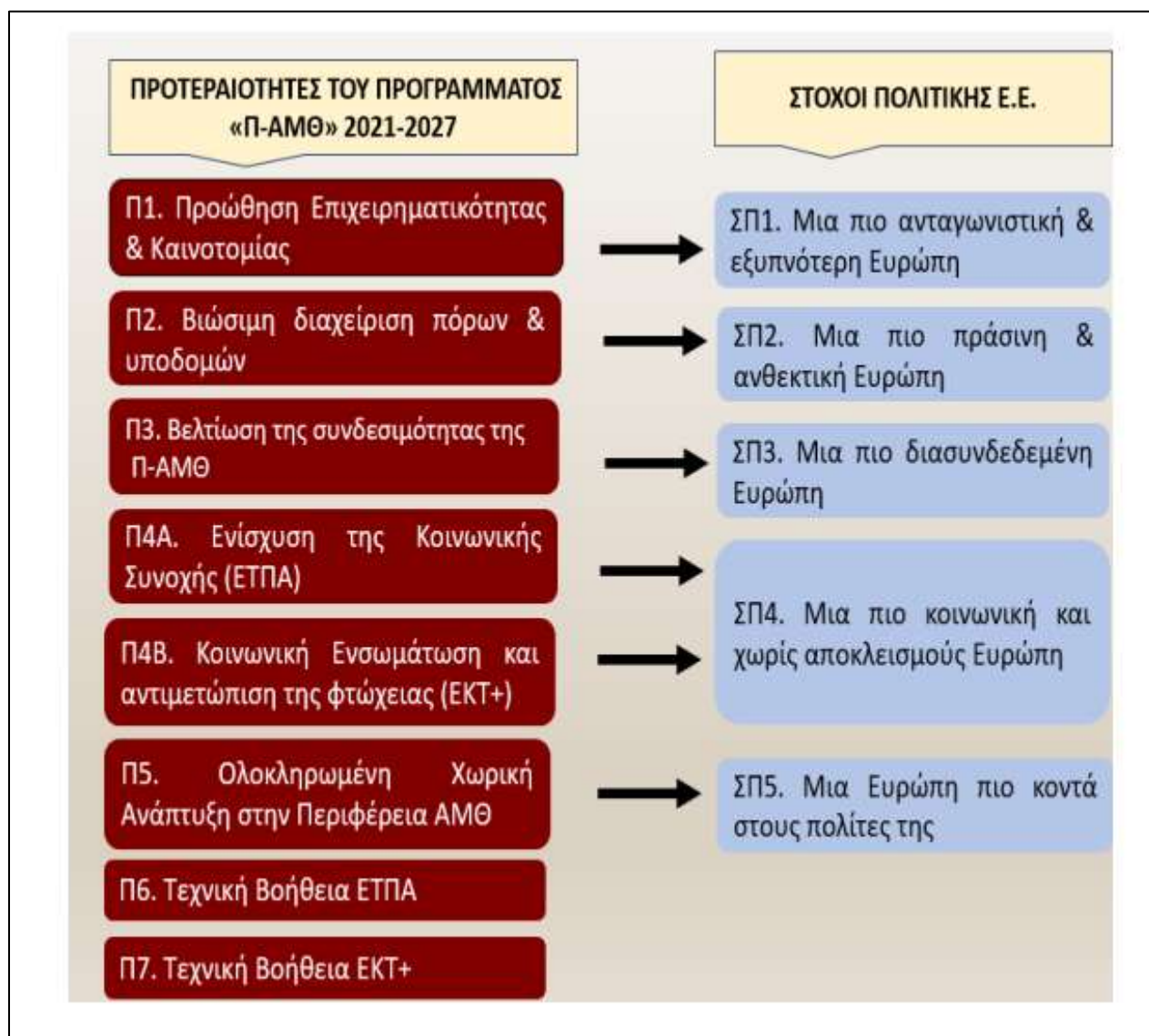
Πόλος Αξίας μπορεί να γίνει η Π-ΑΜΘ μέσω της ενίσχυσης και διεύρυνσης της παραγωγικής βάσης επενδύοντας στην Ε&Κ, κατά προτεραιότητα σε τομείς που υποδεικνύει η Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης. Στο πλαίσιο του στόχου αυτού οι ειδικές προτεραιότητες είναι: Η διαμόρφωση ενός βιώσιμου παραγωγικού υποδείγματος το οποίο συγκροτούν ο τουρισμός, ο πολιτισμός, το περιβάλλον και η αγροδιατροφή και η επένδυση σε καθαρές μορφές ενέργειας, μετάβαση στην κυκλική οικονομία, την πράσινη και γαλάζια επιχειρηματικότητα.

Πρότυπο Κοινωνικής Παρέμβασης επιδιώκει να καταστεί η Π-ΑΜΘ μέσω πρωτοβουλιών ενίσχυσης της απασχόλησης σε τομείς, περιοχές και πληθυσμό, που παρουσιάζουν ιδιαίτερη υστέρηση ή

χαρακτηριστικά. Ως ειδικές προτεραιότητες ορίζονται η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού σε τομείς Έρευνας, Καινοτομίας και ψηφιακών δεξιοτήτων, η διεύρυνση υφιστάμενων κοινωνικών δομών και υπηρεσιών, η δημιουργία καινοτόμων λύσεων, για τις περιοχές και τους πληθυσμούς που παρουσιάζουν υστέρηση και ανισότητες και η καταπολέμηση διακρίσεων, η προώθηση ίσων ευκαιριών, η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και η ενδυνάμωση του εκπαιδευτικού και υγειονομικού συστήματος.

Το Πρόγραμμα αποτελείται από πέντε (5) Προτεραιότητες συν την Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ και ΕΚΤ+ (Γράφημα 3).

Γράφημα 3: Προτεραιότητες και στόχοι πολιτικής του Προγράμματος Π-ΑΜΘ 2021-2027

Στους παρακάτω πίνακες καταγράφονται οι προτεραιότητες, ειδικοί στόχοι και ενδεικτικές δράσεις που σχετίζονται με την ολοκληρωμένη βιώσιμη ανάπτυξη των αστικών κέντρων της Π-ΑΜΘ.

Πίνακας 8 Προτεραιότητες, ειδικοί στόχοι και ενδεικτικές δράσεις του ΠΕΠ της Π-ΑΜΘ 2021-2027

Προτεραιότητα 1: Προώθηση Επιχειρηματικότητας & Καινοτομίας: Προϋπολογισμός 61.875.893€	
Ειδικός Στόχος	Ενδεικτικές Δράσεις
1i Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας & καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών. Προϋπολογισμός: 8.000.000€	<ul style="list-style-type: none"> Στήριξη επιχειρήσεων για την ενίσχυση των επιδόσεών τους στην έρευνα, ανάπτυξη και καινοτομία καθώς και για τη συνεργασία τους με ερευνητικούς / ακαδημαϊκούς φορείς.
1ii Εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές. Προϋπολογισμός: 5.000.000€	<ul style="list-style-type: none"> Δράσεις Ψηφιοποίησης (Δημόσιων, Πολιτιστικών, Κοινωνικών, κ.ά., Φορέων).
1iii Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μέσω παραγωγικών επενδύσεων. Προϋπολογισμός: 48.875.893€	<ul style="list-style-type: none"> Ενίσχυση υφιστάμενων και ίδρυση επιχειρήσεων κατά προτεραιότητα σε τομείς της στρατηγικής RIS3. Ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων και στήριξη των εξαγωγών κατά προτεραιότητα σε τομείς της στρατηγικής RIS3. Ανάπτυξη / αναβάθμιση μηχανισμών και δομών στήριξης επιχειρήσεων.

Προτεραιότητα 2: Βιώσιμη Διαχείριση Πόρων και Υποδομών: Προϋπολογισμός 129.018.926€	
Ειδικός Στόχος	Ενδεικτικές Δράσεις
2i Προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Προϋπολογισμός: 40.000.000€	<ul style="list-style-type: none"> Δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας σε δημόσια / δημοτικά κτίρια περιφερειακής και τοπικής αρμοδιότητας σε τομείς όπως υγεία, εκπαίδευση, αθλητισμός, πολιτισμός, δημόσια διοίκηση και αυτοδιοίκηση κ.α.
2ii Προώθηση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων βιωσιμότητας που καθορίζονται σε αυτήν. Προϋπολογισμός: 10.000.000€	<ul style="list-style-type: none"> Ανάπτυξη βασικών υποδομών και εφαρμογών για την αξιοποίηση της γεωθερμίας σε αστικές, αγροτικές και βιομηχανικές περιοχές.
2iv Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα. Προϋπολογισμός: 25.000.000€	<ul style="list-style-type: none"> Κατασκευή έργων αντιπλημμυρικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένων των πράσινων υποδομών. Ενίσχυση υποδομών πολιτικής προστασίας για πρόληψη και διαχείριση κινδύνων που

	συνδέονται με το κλίμα.
2ν. Προαγωγή της πρόσβασης στο νερό & της βιώσιμης διαχείρισης του νερού. Προϋπολογισμός: 54.018.926€	<ul style="list-style-type: none"> Κατασκευή ή/και αναβάθμιση υποδομών ύδρευσης. Αναβάθμιση των δικτύων ύδρευσης και περιορισμός των διαρροών με την εφαρμογή συστημάτων τηλεελέγχου - τηλεχειρισμού. Ανάπτυξη δικτύου παρακολούθησης επιφανειακών και υπογείων υδάτων

Προτεραιότητα 3: Βελτίωση της συνδεσιμότητας της Π-ΑΜΘ: Προϋπολογισμός 77.545.512€	
Ειδικός Στόχος	Ενδεικτικές Δράσεις
3i Ανάπτυξη ενός ανθεκτικού στην κλιματική αλλαγή, έξυπνου, ασφαλούς, βιώσιμου και διατροφικού ΔΕΔ-Μ. Προϋπολογισμός: 36.194.034€	<ul style="list-style-type: none"> Κατασκευή / αναβάθμιση αναλυτικού οδικού ΔΕΔ-Μ. Ανάπτυξη / αναβάθμιση Συνοριακών Σταθμών.
3ii Ανάπτυξη και ενίσχυση της βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στην ΔΕΔ-Μ και στην διασυνοριακή κινητικότητα. Προϋπολογισμός: 41.351.478€	<ul style="list-style-type: none"> Παρεμβάσεις βελτίωσης της οδικής ασφάλειας και της προσβασιμότητας των πολιτών.

Προτεραιότητα 4Α: Ενίσχυση της Κοινωνικής Συνοχής: Προϋπολογισμός 83.702.958€	
Ειδικός Στόχος	Ενδεικτικές Δράσεις
4ii. Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε χωρίς αποκλεισμούς και ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Προϋπολογισμός: 35.000.000€	<ul style="list-style-type: none"> Δημιουργία, επέκταση και εκσυγχρονισμός μονάδων προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας. Δημιουργία, επέκταση και εκσυγχρονισμός μονάδων πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Δημιουργία, επέκταση και εκσυγχρονισμός ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.
4ν. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται στην οικογένεια και	<ul style="list-style-type: none"> Υποδομές και εξοπλισμοί στον τομέα της υγείας. Δημιουργία, επέκταση και εκσυγχρονισμός υποδομών κοινωνικής μέριμνας.

στην τοπική κοινότητα. Προϋπολογισμός: 38.702.958€	
4νι. Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία. Προϋπολογισμός: 10.000.000€	<ul style="list-style-type: none"> • Προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση πολιτιστικών υποδομών. • Ανάπτυξη ολοκληρωμένων προσβάσιμων τουριστικών προορισμών. • Προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση αξιόλογων χώρων φυσικής κληρονομιάς και ενίσχυση υποδομών προσβασιμότητας σε αυτούς. • Προστασία και ανάπτυξη υποδομών και υπηρεσιών (εναλλακτικού) τουρισμού. • Δράσεις προβολής και ανάδειξης πολιτιστικής κληρονομιάς. • Δράσεις προβολής τουριστικών πόρων και θεματικών μορφών τουρισμού.

Προτεραιότητα 4B: Κοινωνική ενσωμάτωση και αντιμετώπιση της φτώχειας Προϋπολογισμός: 163.328.870€	
Ειδικός Στόχος	Ενδεικτικές Δράσεις
4α. βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικώς αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας. Προϋπολογισμός: 11.750.000€	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας για ανέργους σε επιχειρήσεις (ΝΘΕ) κατά προτεραιότητα σε τομείς της στρατηγικής RIS3. • Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας για ανέργους σε επιχειρήσεις (ΝΘΕ σε περιοχές εφαρμογής ολοκληρωμένων χωρικών στρατηγικών (BAA και ΟΧΕ). • Συμβουλευτική – κατάρτιση – πιστοποίηση – πρακτική άσκηση – mentoring σε ανέργους. • Ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης (ίδρυση επιχειρήσεων από ανέργους - Νέοι Ελεύθεροι Επαγγελματίες ΝΕΕ) κατά προτεραιότητα σε τομείς της στρατηγικής RIS3. • Ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης (ίδρυση επιχειρήσεων από ανέργους - Νέοι Ελεύθεροι Επαγγελματίες ΝΕΕ) σε περιοχές εφαρμογής ολοκληρωμένων χωρικών

	στρατηγικών (BAA και ΟΧΕ).
4δ. Προώθηση της προσαρμογής εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματιών στην αλλαγή, της ενεργού και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιεινού και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία. Προϋπολογισμός: 3.000.000€	<ul style="list-style-type: none"> • Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματιών στην αλλαγή, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης, κατά προτεραιότητα σε περιοχές εφαρμογής ολοκληρωμένων χωρικών στρατηγικών (BAA και ΟΧΕ).
4στ. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσης τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, καθώς και περεταίρω έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας για άτομα με αναπηρίες. Προϋπολογισμός: 29.600.000€	<ul style="list-style-type: none"> • Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. • Ενίσχυση Κέντρων Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (ΚΕΣΥ). • Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης STEM (ΚΔΑΠ STEM).
4θ. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών, περιλαμβανομένων των μεταναστών. Προϋπολογισμός: 4.200.000€	<ul style="list-style-type: none"> • Ολοκληρωμένες δράσεις ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών στην αγορά εργασίας (π.χ. προγράμματα ενίσχυσης και ανάπτυξης ψηφιακών και κοινωνικών, δεξιοτήτων, ενέργειες κοινωνικής ένταξης, επιδότηση ενοικίου, ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων των κρατικών φορέων και οργανισμών). • Μαθήματα ελληνικής γλώσσας σε υπηκόους τρίτων χωρών. • Δράσεις ευαισθητοποίησης και διαπολιτισμικής αλληλεπίδρασης.
4ι. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως των Ρομά Προϋπολογισμός: 5.000.000€	<ul style="list-style-type: none"> • Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις ένταξης των Ρομά στην αγορά εργασίας (π.χ. παρεμβάσεις συμβουλευτικής κατάρτισης, επιδότησης ενοικίου συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης του ψηφιακού αποκλεισμού). • Υποστήριξη των Ρομά για βελτίωση συνθηκών διαβίωσης (Ομάδες Διαχείρισης

	Χώρων μετεγκατάστασης και βελτίωσης συνθηκών διαβίωσης).
<p>4ια. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, περιλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και υπηρεσιών φροντίδας με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης, εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης Προϋπολογισμός: 105.286.318€</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη παρεμβάσεων ισότιμης πρόσβασης ΑμεΑ και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην ανώτατη εκπαίδευση. • Προώθηση και υποστήριξη παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση καθώς και για τη πρόσβασή παιδιών σχολικής ηλικίας, εφήβων και ατόμων με αναπηρία, σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης («νέα εναρμόνιση»). • Κέντρα Κοινότητας. • Δομές Παροχής Αγαθών συμπεριλαμβανομένων και των Δομών Σίτισης. • Δομές καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών. • Παροχή υπηρεσιών φροντίδας σε επίπεδο οικογενειών και τοπικών κοινοτήτων (ΚΗΦΗ, ΚΔΗΦ, ΣΥΔ ατόμων με αναπηρία, κ.α.). • Ενίσχυση υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας • Ενίσχυση υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας • Ανάπτυξη υπηρεσιών για την αντιμετώπιση της εξάρτησης (ναρκωτικά αλκοόλ, κ.α.), συμπεριλαμβανομένων προγραμμάτων πρόληψης • Μονάδες για την προστασία εξαρτημένων και γονεϊκής στήριξης. • Πρόγραμμα κοινωνικού φροντιστή και προσωπικού βοηθού ατόμων με αναπηρία, ηλικιωμένων, κ.α. • Ανάπτυξη υπηρεσιών μετανοσοκομειακής φροντίδας σε συνεργασία με τα νοσοκομεία της Περιφέρειας. • Δράση υποστήριξης μακροχρόνιας φροντίδας σε επίπεδο τοπικής κοινότητας. • Ανάπτυξη και εφαρμογή σχεδίων μετασχηματισμού, υποστηρίζοντας την επανένωση των παιδιών με τις οικογένειές

	<p>τους ή την μετάβασή τους σε άλλες μορφές φροντίδας (π.χ. αναδοχή ή Δομές Ημιαυτόνομης Διαβίωσης / ΣΥΔ εφήβων).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση του θεσμού της αναδοχής, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής, για την πρόληψη της ιδρυματοποίησης παιδιών που χρειάζονται εναλλακτική φροντίδα, και Σελ. 18 την προώθηση της αποϊδρυματοποίησης. • Ενίσχυση των κοινωνικών υπηρεσιών σε επίπεδο κοινότητας για την πρόληψη της ιδρυματοποίησης. • Υλοποίηση σχεδίων του μετασχηματισμού των υπηρεσιών για την αποϊδρυματοποίηση παιδιών.
4ιβ. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών Προϋπολογισμός: 4.492.552€	<ul style="list-style-type: none"> • Ολοκληρωμένα σχέδια τοπικών δράσεων για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας. • Υποστήριξη εφήβων σε υποβαθμισμένες περιοχές.

Προτεραιότητα 5: Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη στην Π-ΑΜΘ/Προϋπολογισμός: 113.394.058€	
Ειδικός Στόχος	Ενδεικτικές Δράσεις
<p>5ι. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές Προϋπολογισμός: 71.000.000€</p> <p>(BAA: Καβάλας, Δράμας, Κομοτηνής, Ξάνθης & Αλεξανδρούπολης)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάδειξη περιοχών ιστορικού, εμπορικού, πολιτιστικού και τουριστικού ενδιαφέροντος. • Αναβάθμιση, εκσυγχρονισμό εμβληματικών κτηρίων (ιστορικών, χαρακτηρισμένων και μη) και απόδοση προς χρήση για όφελος των πολιτών. • Επανάχρηση εγκαταλελειμμένων / απαξιωμένων δημοτικών κτηρίων. Τα προς επανάχρηση κτίρια, μπορεί να είναι ενδεικτικά: Πολιτιστικά κέντρα, Στεγασμένες Στοές, Αποθήκες, Δημοτικά Λουτρά, Κολυμβητήρια, άλλα κτίρια ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής αξίας όπως στρατώνες, ιστορικές κατοικίες που έχουν περιέλθει στην ιδιοκτησία των Δήμων. • Δημιουργία, αναβάθμιση, εκσυγχρονισμό δημοτικών αγορών. • Δημιουργία, αναβάθμιση, εκσυγχρονισμό δημοτικών χώρων άθλησης & αναψυχής, συμπεριλαμβανομένων εξειδικευμένων χώρων σπορ και «παιδικών χαρών». • Δημιουργία διαδρομών επίσκεψης σε σημεία τουριστικού

	<p>ενδιαφέροντος.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικολογικού τουρισμού. • Δημιουργία / αναβάθμιση ανοικτών δημοτικών χώρων αναψυχής, πρασίνου και χώρων στάθμευσης, συμπεριλαμβανομένης της αξιοποίησης αδιαμόρφωτων ή/και εγκαταλελειμμένων δημοτικών χώρων • Κατασκευή, αναβάθμιση υποδομών ασφάλειας πεζών, συμπεριλαμβανομένων των πεζοδρομήσεων και των πεζογεφυρών. • Κατασκευή, αναβάθμιση υποδομών πρόσβασης ασφάλειας-εξυπηρέτησης ΑμεΑ. • Κατασκευή / Επέκταση / Αναβάθμιση ποδηλατοδρόμων • Κατασκευή / Επέκταση / Αναβάθμιση αστικού οδικού δικτύου με στόχο την βελτίωση συνθηκών κυκλοφορίας, την ασφάλεια των πολιτών. • Κυκλοφοριακές ρυθμίσεις (εξοπλισμός, εργασίες). • Συστήματα παρακολούθησης της ποιότητας του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένων σχεδίων δράσης αντιμετώπισης ατμοσφαιρικής ρύπανσης και θορύβου. • Εγκαταστάσεις και συστήματα διαλογής και ανακύκλωσης απορριμμάτων. • Συστήματα για την πρόληψη φυσικών κινδύνων συμπεριλαμβανομένης της αντιπλημμυρικής προστασίας και της διευθέτησης ρεμάτων. • Βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας των δημόσιων κτιρίων και κοινόχρηστων χώρων. • Εισαγωγή, επέκταση της χρήσης ήπιων εναλλακτικών μορφών ενέργειας σε δημόσια κτίρια και κοινόχρηστους χώρους. • Εφαρμογή νέων τεχνολογιών στην παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες και απλοποίηση της επικοινωνίας δήμου - πολιτών αλλά και ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές σε τομείς όπως ο τουρισμός, ο πολιτισμός. • Δομές στήριξης επιχειρηματιών-επαγγελματιών και νέων. • Υποδομές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. • Κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα.
--	--

2.9. Σχέδιο Δράσης Αειφορικής Ενέργειας Δήμου Δράμας 2013

Το "Σύμφωνο των Δημάρχων" αποτελεί μια φιλόδοξη εθελοντική πρωτοβουλία τοπικών και περιφερειακών αρχών των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες υπό την παγκόσμια απειλή της κλιματικής αλλαγής, δεσμεύονται να αναλάβουν δράσεις και ενέργειες σε τοπικό επίπεδο, που ως τελικό σκοπό έχουν τη μείωση των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) μέχρι το τέλος του 2020 τουλάχιστον κατά 20%. Ο Δήμος Δράμας συμμετέχει στην παραπάνω πρωτοβουλία, υπογράφοντας το σχετικό έντυπο προσχώρησης την 15η Απριλίου 2012. Η βασική προϋπόθεση του Δήμου που απορρέει από την συμμετοχή στο "Σύμφωνο των Δημάρχων" είναι η εκπόνηση και η υποβολή ενός Σχεδίου Δράσης Αειφορικής Ενέργειας (ΣΔΑΕ), το οποίο αναπτύχθηκε με την βοήθεια του Τμήματος Μηχανικών Παραγωγής και Διοίκησης της Πολυτεχνικής Σχολής του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης. Η μελέτη αυτή περιλαμβάνει την αποτύπωση των ενεργειακών δεδομένων και των κύριων πηγών εκπομπών CO₂, χρησιμοποιώντας ως έτος αναφοράς το 2012 και κατόπιν τον προσδιορισμό συγκεκριμένων μέτρων και δράσεων, κοστολογημένων, ώστε να επιτευχθεί ο τιθέμενος στόχος. Ο Δήμος Δράμας, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, αποφάσισε την μείωση κατά 20% έως το 2020 των ισοδύναμων εκπομπών CO₂, εντός των εξεταζόμενων ορίων του Δήμου λαμβάνοντας υπόψη ως έτος αναφοράς τις εκπομπές του 2012.

Η αποτίμηση του ανθρακικού αποτυπώματος του Δήμου Δράμας βασίστηκε στην μεθοδολογία απογραφής βασικών εκπομπών CO₂ με χρήση των συντελεστών εκπομπών της Intergovernmental Panel of Climate Change (IPCC, 2006). Ο υπολογισμός του ανθρακικού αποτυπώματος αφορούσε τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα λόγω κατανάλωσης ενέργειας και καυσίμων από τις εξής δραστηριότητες/τομείς:

- Δημοτικά Κτίρια
- Δημοτικές Εγκαταστάσεις
- Δημοτικός Φωτισμός
- Δημοτικά Οχήματα
- Οικιακός Τομέας
- Τριτογενής Τομέας
- Δημόσιες Μεταφορές
- Ιδιωτικά Οχήματα

Η ανάλυση της υφιστάμενης ενεργειακής κατάστασης του Δήμου Δράμας παρουσιάζεται στα Σχήματα 4.1 και 4.2.

Όσον αφορά τους τομείς οι οποίοι είναι κυρίως υπεύθυνοι για τις ενεργειακές καταναλώσεις του Δήμου, σημαντική συνεισφορά παρουσιάζουν οι κατοικίες (58,26%), ενώ ο τομέας των ιδιωτικών και εμπορικών μεταφορών κατέχει την δεύτερη θέση με ποσοστό 22,06%. Επιπλέον, από την ανάλυση

προκύπτει πως ο τομέας των ιδιωτικών και εμπορικών μεταφορών βρίσκεται στην τρίτη θέση, όσον αφορά την συνεισφορά τους στο ανθρακικό αποτύπωμα της πόλης, με ποσοστό 11,62%.

Για τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας από υδρογονάνθρακες, μεταξύ άλλων, το ΣΔΑΕ περιλάμβανε:

- Μετατροπή 5 οχημάτων πετρελαίου για χρήση υψηλών μιγμάτων βιοκαυσίμου.
- Αντικατάσταση 5 βαρέων οχημάτων πετρελαίου με οχήματα φυσικού αερίου.
- Αντικατάσταση 5 βενζινοκίνητων οχημάτων με ηλεκτρικά οχήματα.
- Υιοθέτηση και εκπαίδευση οδηγών σε νέες πρακτικές όπως το Eco-Driving.
- Σχεδιασμός και υλοποίηση δράσεων διαχείρισης στόλου, προγραμματισμού δρομολογίων, κ.ά.
- Εκστρατεία ενημέρωσης/ευαισθητοποίησης των πολιτών του Δήμου για το Ecodriving και την χρήση MMM.
- Προμήθεια και εγκατάσταση σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων, συμβατικών και με χρήση ΑΠΕ.
- Μελέτη αστικής κινητικότητας και δράσεων για την αύξηση χρήσης των δημόσιων συγκοινωνιών και εναλλακτικών μέσων μεταφοράς.
- Υλοποίηση δράσεων για την αύξηση χρήσης των δημοτικών συγκοινωνιών και εναλλακτικών μέσων μεταφοράς.

2.10. Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (ΦΕΚ 896/Δ'/30.08.1994)

Το αναθεωρημένο Πολεοδομικό Σχέδιο Δράμας, εκτός από την αποτύπωση των πολεοδομικών δεδομένων, κανόνων και των χρήσεων γης, περιλαμβάνει και μια σειρά από προτάσεις, όπως:

- Δημιουργία περιφερειακού δακτυλίου με τους αντίστοιχους κόμβους σύνδεσης του με τις κύριες αρτηρίες προς Καβάλα, Θεσσαλονίκη, Ξάνθη και Νευροκόπι. Το βόρειο τμήμα του δακτυλίου θα έχει στοιχείο αστικού δρόμου.
- Σύνταξη για την πόλη ειδικής κυκλοφοριακής μελέτης.
- Πεζοδρόμηση των οδών γύρω από την κεντρική πλατεία και δημιουργία εσωτερικού δακτυλίου που οριοθετεί κύρια την περιοχή στάθμευσης αυτοκινήτων.
- Μεταφορά του σταθμού λεωφορείων (ΚΤΕΛ) στη θέση του στρατοπέδου Τριαντάφυλλου, μετά την απομάκρυνση του στρατοπέδου.
- Δημιουργία εμπορικού σιδηροδρομικού σταθμού στην περιοχή ΝΔ του Προαστείου

2.11. Έρευνα του εφικτού ανάπτυξης αποτελεσματικών πολιτικών κινητοποίησης των αστικών κοινωνιών απέναντι τις σημερινές προκλήσεις ποιότητας ζωής και περιβάλλοντος. Ερευνητική Συνεργασία Ε.Μ.Π. και Δήμου Δράμας για δοκιμαστικές εφαρμογές

Η έρευνα καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η πόλη της Δράμας πρέπει να αποκτήσει μεγαλύτερο ποσοστό ήπιων μετακινήσεων και περισσότερους ανθρώπους που θα περπατούν, θα στέκονται στο

δημόσιο χώρο, θα κάνουν ποδήλατο. Αυτοί είναι που θα κρατούν την πόλη ζωντανή, γιατί αυτοί κυρίως έρχονται σε επαφή με τις οικονομικές δραστηριότητες της πόλης.

Οι προτεραιότητες και οι στόχοι που τίθενται από την έρευνα για μια πιο βιώσιμη αστική κινητικότητα και για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και των λειτουργιών της πόλης της Δράμας παρατίθενται στον Πίνακα 9.

Πίνακας 9 Προτεραιότητες και οι στόχοι του Προγράμματος «Έρευνα του εφικτού ανάπτυξης αποτελεσματικών πολιτικών κινητοποίησης των αστικών κοινωνιών απέναντι τις σημερινές προκλήσεις ποιότητας ζωής και περιβάλλοντος-Ερευνητική Συνεργασία Ε.Μ.Π. και Δήμου Δράμας

Προτεραιότητες	Στόχοι
Αύξηση της ασφάλειας στο οδικό δίκτυο της περιοχής	ΣΤΟΧΟΣ 1.1: Μείωση του ετήσιου αριθμού των ατυχημάτων στο οδικό δίκτυο του δήμου κατά 15 % τη χρονιά μετά την υλοποίηση του ΣΒΑΚ.
	ΣΤΟΧΟΣ 1.2: Καταγραφή ποδηλατών στους κόμβους του οδικού δικτύου εκτός οικισμών (σήμερα δεν υπάρχουν) έξι μήνες μετά την υλοποίηση του ΣΒΑΚ αύξηση στο 2,5%
	ΣΤΟΧΟΣ 1.3: Μεταβολή του modal split στο σύνολο του δικτύου του οικισμού προς όφελος των βιώσιμων μέσων μετακίνησης
	ΣΤΟΧΟΣ 1.4: Αύξηση των αναβαθμισμένων κόμβων του δικτύου προς όφελος της Ο.Α.
	ΣΤΟΧΟΣ 1.5: Μείωση των Θανάτων και σοβαρά τραυματισμένων από τροχαία συμβάντα ανά μέσο μετακίνησης
	ΣΤΟΧΟΣ 1.6: Μείωση των Τροχαίων συμβάντων ανά μέσο
Περιορισμός των δυνατοτήτων στάθμευσης επί της οδού και ανάπτυξη χώρων στάθμευσης περιμετρικά	ΣΤΟΧΟΣ 2.1: Μείωση του αριθμού των νόμιμων θέσεων στάθμευσης παρά την οδό στο κέντρο της πόλης κατά 25 % μετά την υλοποίηση του ΣΒΑΚ.
	ΣΤΟΧΟΣ 2.2: Αύξηση της πληρότητας των οργανωμένων χώρων στάθμευσης κατά 10 % μετά την υλοποίηση του ΣΒΑΚ
	ΣΤΟΧΟΣ 2.3: Αύξηση υποδομών στάθμευσης περιφερειακά της πόλης και των οικισμών
	ΣΤΟΧΟΣ 2.4: Αύξηση των διατιθέμενων θέσεων στάθμευσης εκτός οδού κατά 50 % μετά την υλοποίηση του ΣΒΑΚ.
	ΣΤΟΧΟΣ 2.5: Εισαγωγή καινοτόμων τρόπων ελέγχου στάθμευσης
Βελτίωση των υποδομών για τον ΠΕΖΟ και τον ΠΟΔΗΛΑΤΗ στο κέντρο της Δράμας	ΣΤΟΧΟΣ 3.1: Κατασκευή δικτύου πεζοδρόμων στο κέντρο της πόλης μετά την υλοποίηση του ΣΒΑΚ.
	ΣΤΟΧΟΣ 3.2: Δημιουργία υποδομών ΑΜΕΑ και διαβάσεων σε πεζοδρόμια στο κέντρο της πόλης μετά την υλοποίηση του ΣΒΑΚ
	ΣΤΟΧΟΣ 3.3: Εισαγωγή καινοτόμων τρόπων ενίσχυσης της προτεραιότητας των πεζών
Αναβάθμιση της συγκοινωνίας και των συλλογικών μετακινήσεων με καινοτόμους κοινόχρηστους τρόπους μεταφοράς	ΣΤΟΧΟΣ 4.1: Ενσωμάτωση κοινόχρηστων ποδηλατών στο σύστημα κοινοχρήστων μεταφορών
	ΣΤΟΧΟΣ 4.2: Ενσωμάτωση συστήματος τηλεματικής και smart ticketing για την βελτίωση της αποδοτικότητας της ΔΣ
	ΣΤΟΧΟΣ 4.3: Ενσωμάτωση οχημάτων ταξί στο πλαίσιο της έξυπνης δημόσιας συγκοινωνίας

	ΣΤΟΧΟΣ 4.4: Ενσωμάτωση ιδιωτικών οχημάτων στο πλαίσιο της κοινόχρηστης μετακίνησης (car pooling)
Δημιουργία ήπιων συνθηκών κυκλοφορίας στο κέντρο της Δράμας μετά την υλοποίηση του ΣΒΑΚ.	ΣΤΟΧΟΣ 5.1: Δημιουργία περιοχών ήπιας κυκλοφορίας μετά την υλοποίηση του ΣΒΑΚ
	ΣΤΟΧΟΣ 5.2: Μείωση του ετήσιου αριθμού των ατυχημάτων κατά 15 % τον πρώτο χρόνο μετά την υλοποίηση του ΣΒΑΚ.
	ΣΤΟΧΟΣ 5.3: Αύξηση οδών ήπιας κυκλοφορίας σε πόλη και οικισμούς
Δημιουργία ήπιων συνθηκών κυκλοφορίας στο εσωτερικό των οικισμών	ΣΤΟΧΟΣ 6.1: Θεσμοθέτηση περιοχών ήπιας κυκλοφορίας και εκτός της Δράμας μετά την υλοποίηση του ΣΒΑΚ.
	ΣΤΟΧΟΣ 6.2: Μείωση των ετήσιων ατυχημάτων στο εσωτερικό των οικισμών του δήμου κατά 15 % τον πρώτο χρόνο μετά την υλοποίηση του ΣΒΑΚ.
	ΣΤΟΧΟΣ 6.3: Αύξηση οδών ήπιας κυκλοφορίας σε πόλη και οικισμούς
	ΣΤΟΧΟΣ 6.4: Μεταβολή του modal split στο σύνολο του δικτύου του οικισμού προς όφελος των βιώσιμων μέσων μετακίνησης
	ΣΤΟΧΟΣ 6.5: Αύξηση της ελκυστικότητας του οδικού περιβάλλοντος στους οικισμούς
Δημιουργία περιφερειακών δακτυλίων στους οικισμούς	ΣΤΟΧΟΣ 7.1: Μείωση του αριθμού των αυτοκινήτων που διέρχονται διαμπερώς μέσα από την πόλη της Δράμας κατά 20 % μετά την εφαρμογή του ΣΒΑΚ.
Δημιουργία υποδομών για ποδηλατικό τουρισμό	ΣΤΟΧΟΣ 8.1: Δημιουργία διαδρομών για ποδηλάτες που ενώνουν χώρους περιβαλλοντικού, πολιτιστικού και αρχαιολογικού ενδιαφέροντος μετά την υλοποίηση του ΣΒΑΚ
	ΣΤΟΧΟΣ 8.2: Ενσωμάτωση κοινόχρηστων ποδηλάτων στο σύστημα κοινοχρήστων μεταφορών

2.12. Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας Δήμου Δράμας

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα κοινωνικοοικονομικά, κυκλοφοριακά και περιβαλλοντικά δεδομένα, προέκυψε η αρχική διατύπωση του οράματος για το ΣΒΑΚ του Δήμου Δράμας, η οποία είναι η εξής: **«Η πόλη της Δράμας να αναδείξει την πλούσια φυσική και πολιτισμική της κληρονομιά και να ενισχύσει τους παραγωγικούς τομείς και την τοπική οικονομία με σεβασμό στο περιβάλλον και εξασφαλίζοντας τις κατάλληλες συνθήκες για την ασφαλή και άνετη μετακίνηση με ήπια μεταφορικά μέσα για κατοίκους και επισκέπτες».**

Οι στρατηγικοί στόχοι για το ΣΒΑΚ του Δήμου Δράμας και τα αντικείμενα από τα οποία αυτοί αναδεικνύονται παρουσιάζονται στον παρακάτω Πίνακα 10.

- Στρατηγικός Άξονας 1: Ανάπτυξη και προώθηση ασφαλών και άνετων υποδομών για πεζούς και ποδηλάτες.
- Στρατηγικός Άξονας 2: Βελτίωση εξυπηρέτησης μετακινήσεων από δημόσιες συγκοινωνίες.
- Στρατηγικός Άξονας 3: Βελτίωση των χαρακτηριστικών της μηχανοκίνητης κυκλοφορίας και μείωση των δυσμενών επιπτώσεών της.

- Στρατηγικός Άξονας 4: Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών για την αλλαγή της κουλτούρας μετακινήσεων.

Πίνακας 10 Στρατηγικοί άξονες και στόχοι του ΣΒΑΚ Δράμας

Στρατηγικοί Άξονες	Στρατηγικοί Στόχοι	Συμβολή στην αστική βιωσιμότητα – κύρια αποτελέσματα
Στρατηγικός άξονας 1: Ανάπτυξη και προώθηση ασφαλών και άνετων υποδομών για πεζούς και ποδηλάτες	i. Αύξηση του μεριδίου της πεζής μετακίνησης στο σύνολο των καθημερινών μετακινήσεων των κατοίκων	<ul style="list-style-type: none"> • Μείωση αέριων του θερμοκηπίου (CO₂) • Μείωσης χρήσης ορυκτών καυσίμων
	ii. Αύξηση του μεριδίου του ποδηλάτου στο σύνολο των καθημερινών μετακινήσεων των κατοίκων	<ul style="list-style-type: none"> • Μείωση της ηχορύπανσης • Μείωση αέριων ρύπων (NO₂, SO₂, PM₁₀, κ.ά.) από τον περιορισμό χρήσης Ι.Χ
	iii. Εξασφάλιση των απαιτούμενων συνθηκών ασφαλείας και προσβασιμότητας στις υποδομές σύνδεσης των σημείων ενδιαφέροντος της πόλης	<ul style="list-style-type: none"> • Βελτίωση της υγείας –ευεξίας των κατοίκων • Εξασφάλιση ίσων ευκαιριών στην μετακίνησης για ΑμεΑ, ηλικιωμένους, παιδιά, εγκύους κ.ά.
	iv. Εισαγωγή καινοτόμων τρόπων ενίσχυσης της προτεραιότητας των πεζών	<ul style="list-style-type: none"> • Βελτίωση επισκεψιμότητας σε σημεία τουριστικού ενδιαφέροντος • Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας
	v. Ενσωμάτωση κοινόχρηστων ποδηλάτων στο σύστημα κοινοχρήστων μεταφορών	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη τοπικών εμπορικών κέντρων
	vi. Δημιουργία περιοχών ήπιας κυκλοφορίας	<ul style="list-style-type: none"> • Μείωση των εξόδων μετακίνησης

Ποσοτικοί στόχοι	Έτος βάσης	Στόχος 5-ετία	Στόχος 10-ετία
Ποσοστό οδών ήπιας κυκλοφορίας στο σύνολο του δικτύου	2,1%	15%	25%
Ποσοστό ποδηλατικής υποδομής στο σύνολο του δικτύου	1%	4%	6%

Ποσοστό πεζοδρομίων με πλάτος >1,50μ	16,91%	20%	25%
--------------------------------------	--------	-----	-----

Στρατηγικοί Άξονες	Στρατηγικοί Στόχοι	Συμβολή στην αστική βιωσιμότητα – κύρια αποτελέσματα
Βελτίωση εξυπηρέτησης μετακινήσεων από δημόσιες συγκοινωνίες.	i. Αύξηση του μεριδίου χρήσης MMM από τους κατοίκους και τους επισκέπτες για μετακινήσεις εντός της πόλης	<ul style="list-style-type: none"> • Μείωση αέριων του θερμοκηπίου (CO2) • Μείωση χρήσης ορυκτών καυσίμων • Μείωση της ηχορύπανσης • Μείωση αέριων ρύπων (NO2, SO2, PM10, κ.ά.) από τον περιορισμό χρήσης Ι.Χ • Βελτίωση της υγείας –ευεξίας των κατοίκων • Εξασφάλιση ίσων ευκαιριών στην μετακίνησης για ΑμεΑ, ηλικιωμένους, παιδιά, εγκύους κ.ά. • Βελτίωση επισκεψιμότητας σε σημεία τουριστικού ενδιαφέροντος • Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας • Ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων περιμετρικά των στάσεων • Αμεσότερη πρόσβαση στις εμπορικές χρήσεις
	ii. Αύξηση του μεριδίου των μέσων μαζικής μεταφοράς στο σύνολο των καθημερινών μετακινήσεων των κατοίκων	
	iii. Αναβάθμιση του στόλου της δημόσιας συγκοινωνίας	
	iv. Βελτίωση της ασφάλειας και της προσβασιμότητας των στάσεων και των σταθμών MMM	

Ποσοτικοί στόχοι	Έτος βάσης	Στόχος 5-ετία	Στόχος 10-ετία
Ποσοστό μετακινήσεων που πραγματοποιούνται με MMM	3,4%	5%	6%
Βελτίωση της προσβασιμότητας των χρηστών στα λεωφορεία (ράμπες ΑμεΑ στον στόλο MMM)	85,7%	90%	100%

Στρατηγικοί Άξονες	Στρατηγικοί Στόχοι	Συμβολή στην αστική βιωσιμότητα – κύρια αποτελέσματα
Βελτίωση των χαρακτηριστικών της μηχανοκίνητης κυκλοφορίας και μείωση των δυσμενών επιπτώσεών της	i. Μείωση του ετήσιου αριθμού των ατυχημάτων στο οδικό δίκτυο του δήμου	<ul style="list-style-type: none"> • Μείωση αέριων του θερμοκηπίου (CO₂) • Μείωσης χρήσης ορυκτών καυσίμων • Μείωση της ηχορύπανσης • Μείωση αέριων ρύπων (NO₂, SO₂, PM₁₀, κ.ά.) από τον περιορισμό χρήσης Ι.Χ. • Βελτίωση της υγείας – ευεξίας των κατοίκων • Μείωση του κόστους Μετακίνησης • Διευκόλυνση επαγγελματιών του κλάδου των μεταφορών • Μείωση των χρονοαποστάσεων
	ii. Μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, του θορύβου και των αντίστοιχων εκπομπών από τον κλάδο των μεταφορών	
	iii. Προώθηση της ηλεκτροκίνησης	
	iv. Αύξηση της πληρότητας των οργανωμένων χώρων στάθμευσης	
	v. Αύξηση υποδομών στάθμευσης περιφερειακά της πόλης και των οικισμών	
	vi. Εισαγωγή καινοτόμων τρόπων ελέγχου στάθμευσης	

Ποσοτικοί στόχοι	Έτος βάσης	Στόχος 5-ετία	Στόχος 10-ετία
Πλήθος δημοσίων προσβάσιμων φορτιστών ηλεκτρικών οχημάτων στον κοινόχρηστο χώρο	0	54	+40%
Μείωση ατμοσφαιρικής ρύπανσης (Ετήσιος αριθμός ημερών υπέρβασης της συγκέντρωσης PM ₁₀ στο αστικό κέντρο)	24	-20%	-50%
Μείωση θορύβου (dB) στο κέντρο της πόλης	επίπεδο μέσου θορύβου 61 dB	επίπεδο μέσου θορύβου	επίπεδο μέσου θορύβου

		<55 dB	<50 dB
Μείωση σημείων επικίνδυνων στροφών	47	-15%	-25%
Στρατηγικοί Άξονες	Στρατηγικοί Στόχοι	Συμβολή στην αστική βιωσιμότητα – κύρια αποτελέσματα	
Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών για την αλλαγή της κουλτούρας μετακινήσεων	I. Ενσωμάτωση Συμμετοχικών Διαδικασιών και συνεργασίας Δήμου –Φορέων στις διαδικασίες σχεδιασμού και λήψης αποφάσεων II. Συστηματική & στοχευμένη ενημέρωση και ευαισθητοποίηση πολιτών όλων των ηλικιακών ομάδων για τα οφέλη της βιώσιμης κινητικότητας	<ul style="list-style-type: none"> • Μείωση αέριων του θερμοκηπίου (CO2) • Μείωσης χρήσης ορυκτών καυσίμων • Μείωση της ηχορύπανσης • Δίκαιη αστική ανάπτυξη • Απόδοση των κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων στην κοινωνία • Ενίσχυση τοπικής οικονομίας • Μείωση του κόστους μετακίνησης 	
Ποσοτικοί στόχοι	Έτος βάσης	Στόχος 5-ετία	Στόχος 10-ετία
Πλήθος δράσεων ενημέρωσης	1	5	10

3. Περιοχή Παρέμβασης

3.1. Οριοθέτηση περιοχής – Κριτήρια επιλεξιμότητας

Ο Δήμος Δράμας ανήκει στην Περιφερειακή Ενότητα Δράμας, της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Βρίσκεται στο δυτικό τμήμα της Περιφέρειας και συνορεύει δυτικά με τον Δήμο Κάτω Νευροκοπίου και τον Δήμο Προσοτσάνης, ανατολικά με τον Δήμο Παρανεστίου και νότια με το Δήμο Δοξάτου, ενώ στα νότια έχει μεγάλη εγγύτητα και με τους Δήμους Αμφίπολης και Παγγαίου. Τα βόρεια σύνορα του Δήμου αποτελούν τμήμα των γεωγραφικών συνόρων μεταξύ της Ελλάδας και της Βουλγαρίας. Ο Δήμος προέκυψε από την συνένωση του προϋπάρχοντος Δήμου Δράμας και της Κοινότητας Σιδηρονέρου με το Πρόγραμμα «Καλλικράτης». Η έκταση του Δήμου είναι 840,2 τ. χλμ., έχει πληθυσμό 55.679 άτομα και η μέση πυκνότητα κατοίκησης 66,26 κάτοικοι/τ.χλμ. Αποτελείται από 2 Δημοτικές Ενότητες (Δράμας και Σιδηρόνερου) και 15 Τοπικές/Δημοτικές Κοινότητες.

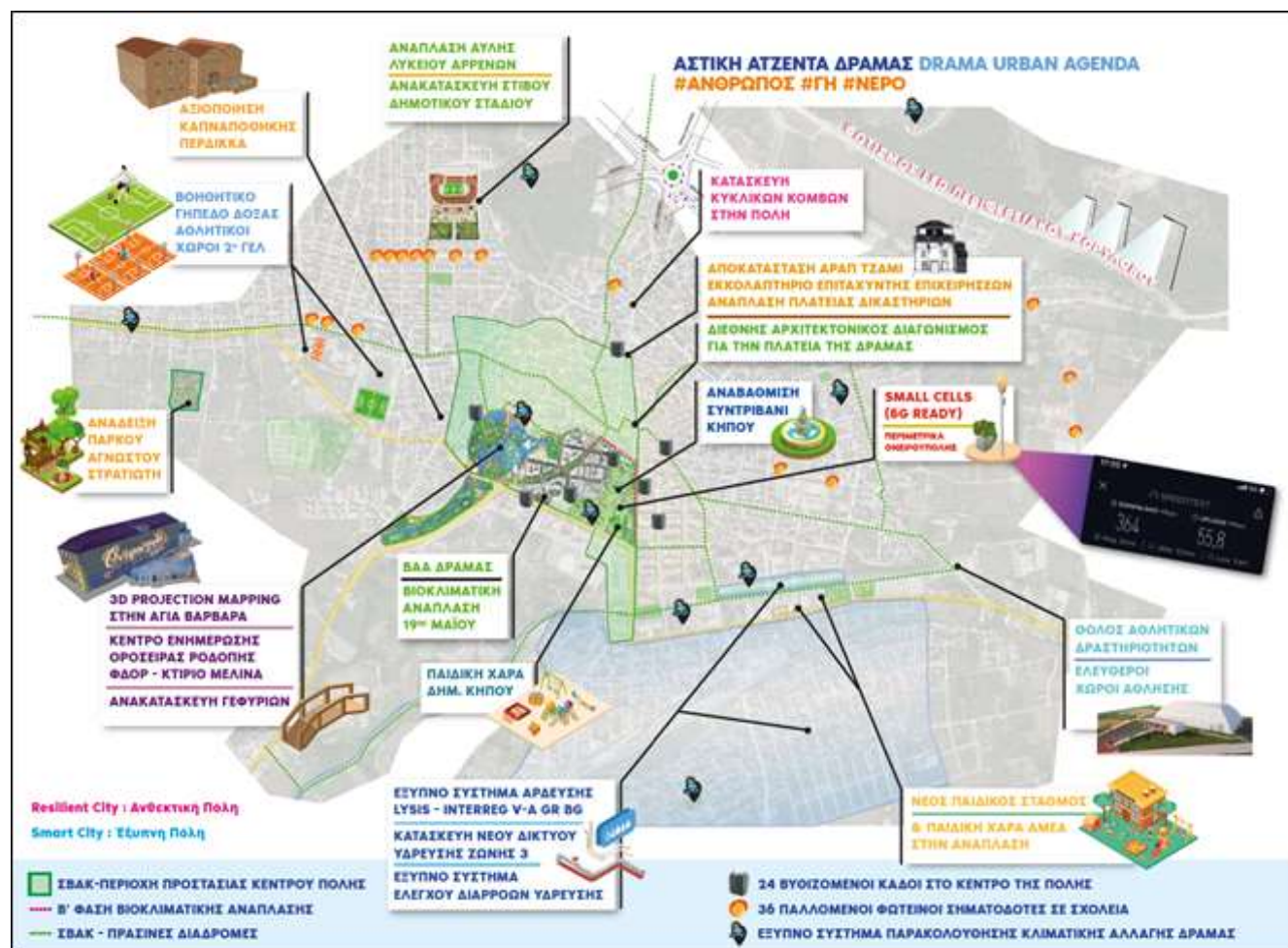
Έδρα του Δήμου είναι η πόλη της Δράμας με πληθυσμό 44.257 κατοίκων σύμφωνα με την απογραφή της ΕΛΛ.ΣΤΑΤ. (2021). Ο συνολικός πληθυσμός του Δήμου είναι 55.679 κάτοικοι. Συνεπώς, στην πολεοδομικό συγκρότημα της Δράμας (περ. 600 εκτάρια) κατοικεί το 51% των κατοίκων της ΠΕ Δράμας και το 80% των κατοίκων του Δήμου Δράμας. Το υπόλοιπο 20% είναι διασκορπισμένο σε μια μεγάλη

έκταση άνω των 750 τετ. χλμ., με πολύ χαμηλό δείκτη πυκνότητας. Πρόκειται λοιπόν για έναν δήμο που αποτελείται από ένα πυκνοκατοικημένο αστικό κέντρο και από μία εξαιρετικά αραιοκατοικημένη περιβάλλουσα περιοχή, με πλούσιο φυσικό περιβάλλον.

Η περιοχή παρέμβασης του ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027, οροθετείται σε δύο επίπεδα:

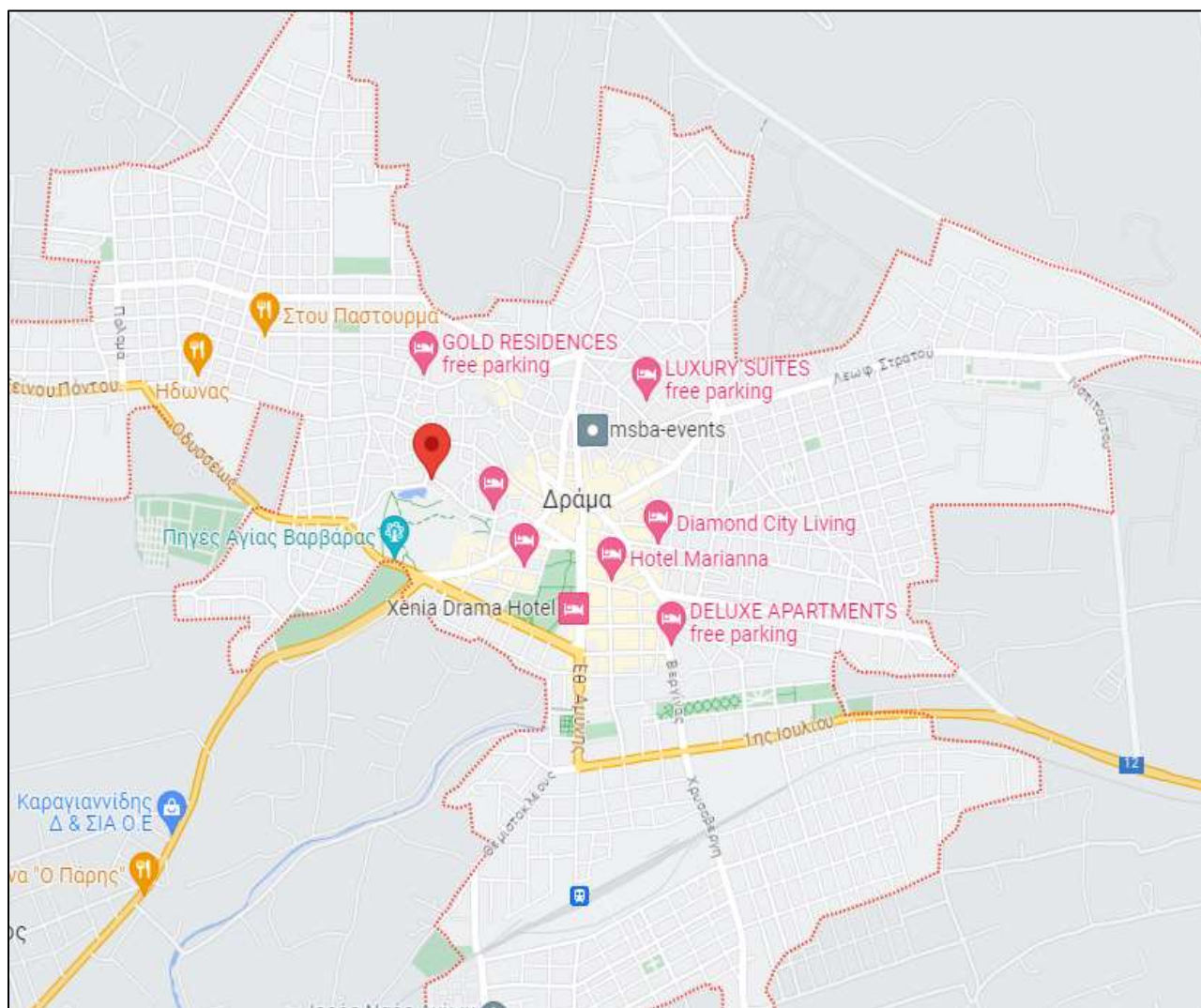
- Το **πρώτο επίπεδο διάγνωσης και οριοθέτησης**, αναφέρεται στην περιοχή **αναπτυξιακής επιρροής του λειτουργικού κέντρου** της πόλης και σε αυτή εξυπηρετούνται οι στόχοι και τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα, πρωτίστως των οριζόντιων παρεμβάσεων αναπτυξιακής και κοινωνικής πολιτικής.
- Περιλαμβάνει το συνολικό αστικό σύστημα της πόλης, ήτοι τον οικιστικό ιστό και ειδικούς τόπους με σημαντική λειτουργική επίδραση στις υποδομές και στη ζωή στην πόλη. Ουσιαστικά πρόκειται για όλα εκείνα τα σημεία της πόλης που έχουν ενταχθεί στην Αστική της Ατζέντα, συνδέονται με τον κεντρικό πυρήνα της πόλης και αναπτύσσουν συνέργειες και λειτουργικές αλληλεπιδράσεις.

Χάρτης 2: Ευρύτερη περιοχή παρέμβασης και βασικές παρεμβάσεις της Αστικής Ατζέντας της Δράμας

Πηγή: Καραμπατζάκης, Δ.: Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ του ΔΗΜΟΥ ΔΡΑΜΑΣ από τον Σχεδιασμό στην Εφαρμογή (2023)

Χάρτης 3: Ευρύτερη περιοχή επίδρασης της παρέμβασης: οδοί αναφοράς

Πηγή: google.com

- Το **δεύτερο επίπεδο διάγνωσης και οριοθέτησης**, αφορά τον γεωγραφικό πυρήνα των σημειακών, αλλά συνάμα χωροταξικά εντοπισμένων πράξεων που εξυπηρετούν τις επιδιώξεις και τα αποτελέσματα των παρεμβάσεων για την αναζωογόνηση του αστικού χώρου και την ενίσχυση της ελκυστικότητας του αστικού κέντρου.

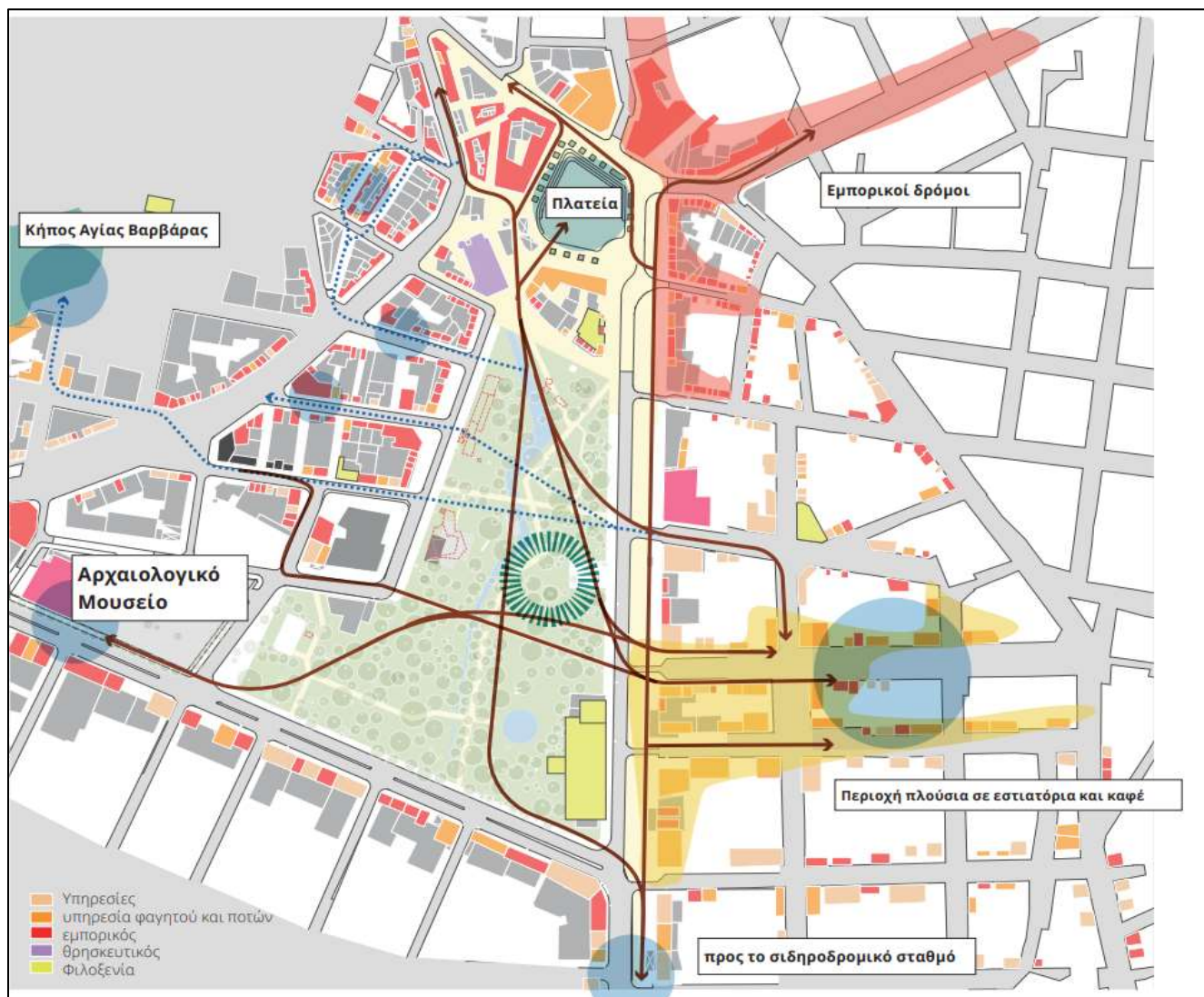
Ο νέος πυρήνας αστικής παρέμβασης οριοθετείται από τους οδικούς άξονες και οδούς: 19^{ης} Μαΐου - Βενιζέλου - Γ. Παπανδρέου-Βεργίνας - 1^{ης} Ιουλίου - Εθνικής Αμύνης (από Σιδηροδρομικό Σταθμό) - Πατριάρχου Διονυσίου.

Η περιοχή παρέμβασης της Στρατηγικής Βιώσιμης Ανάπτυξης του Δήμου Δράμας για την προγραμματική Περίοδο 2021-2027 αποτελεί τη συνεπή λειτουργική συνέχεια της προηγούμενης

Στρατηγικής ΒΑΑ (2014-2020) του Δήμου, της οποίας ο πυρήνας παρέμβασης ήταν η περιοχή που περικλείεται από τις οδούς: 19^{ης} Μαΐου- Πατριάρχου Διονυσίου-Αγίας Βαρβάρας-Αμύντα-Ελ. Βενιζέλου.

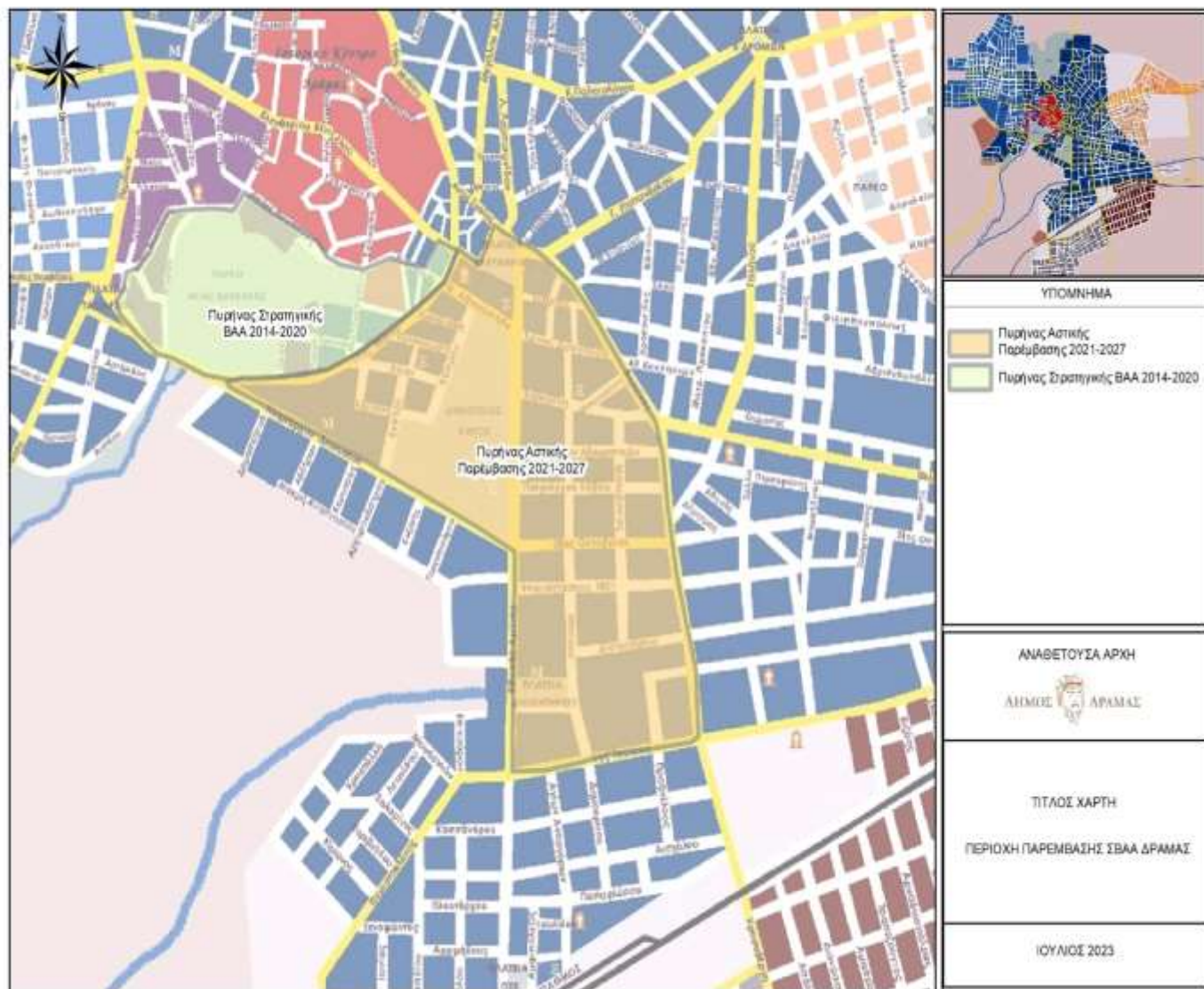
Όπως καταγράφεται και στους παρακάτω χάρτες, ο πυρήνας της νέας περιοχής παρέμβασης αποτελείται από μια ενιαία χωρική ενότητα που συντίθεται από την Πλατεία Ελευθερίας, την κεντρική οδική αρτηρία Εθνικής Αμύνης και το Δημοτικό Κήπο, συμπεριλαμβανομένων των όμορων οδών και χώρων επίδρασης. Αποτελεί συνεπώς τη χωρική συνέχεια και επέκταση της ΣΒΑΑ του Δήμου Δράμας της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου (2014-2020), αναδιαμορφώνοντας πλήρως τον αστικό χώρο του διοικητικού και οικονομικού κέντρου της πόλης της Δράμας, μέσω του επαναπροσδιορισμού του αστικού τοπίου και των δικτύων υποδομής.

Χάρτης 4: Ο πυρήνας της περιοχής παρέμβασης στο κέντρο της Δράμας

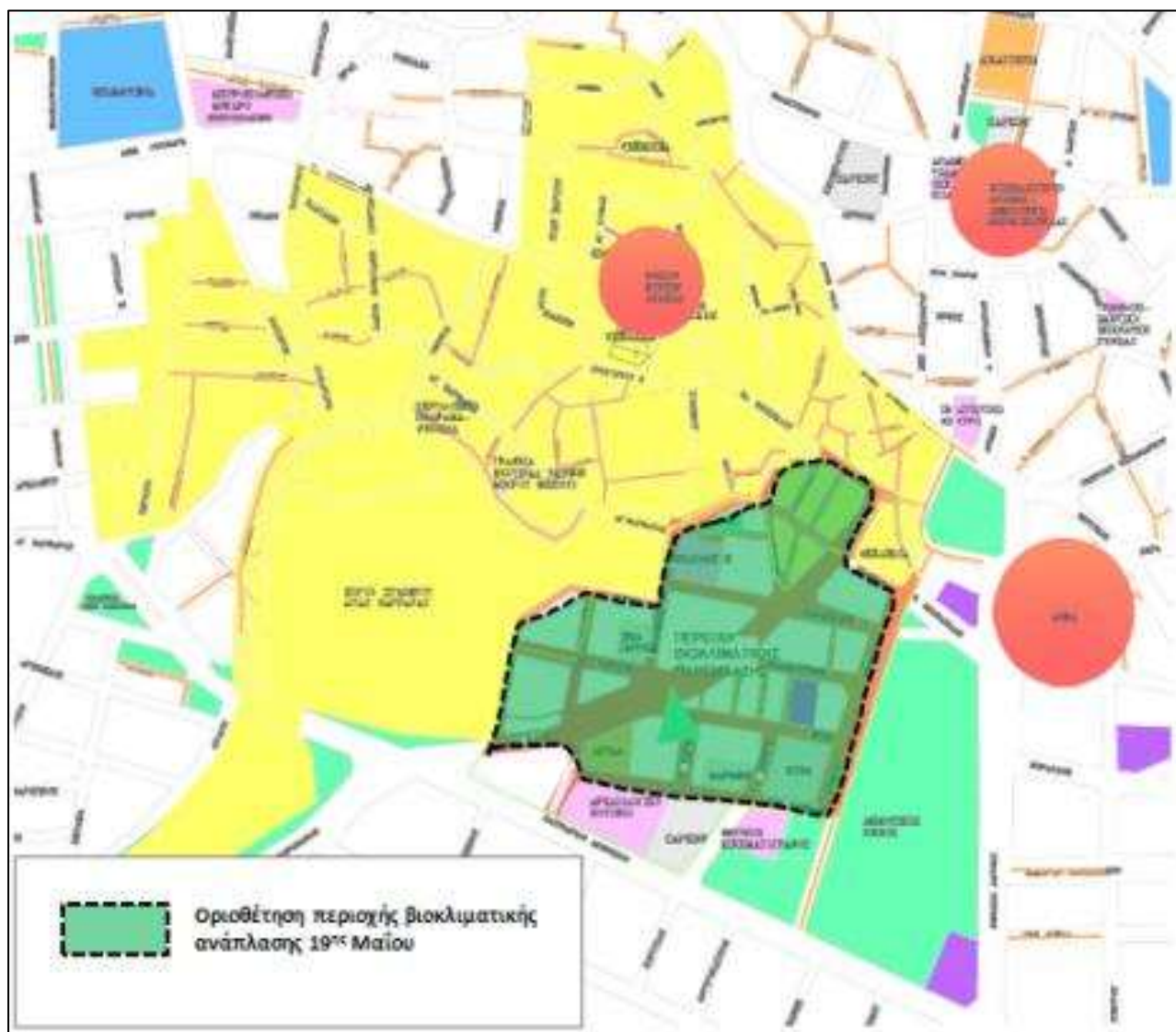

Πηγή: Φάση Ι, FOSTER + PARTNERS, H. PANGALOU AND ASSOCIATES

Χάρτης 5: Ο πυρήνας της περιοχής παρέμβασης και οι οδοί αναφοράς: 19ης Μαΐου -Βενιζέλου – Αγίας Σοφίας -Βεργίνας -1ης Ιουλίου - Εθνικής Αμύνης (από Σιδηροδρομικό Σταθμό)- Πατριάρχου Διονυσίου

Πηγή: Ίδια επεξεργασία

Χάρτης 6: Η περιοχή παρέμβασης στη ΣΒΑΑ 2014-2020 (Βιοκλιματική ανάπλαση 19^{ης} Μαΐου)

Πηγή: ΣΒΑΑ Δράμας 2014-2020

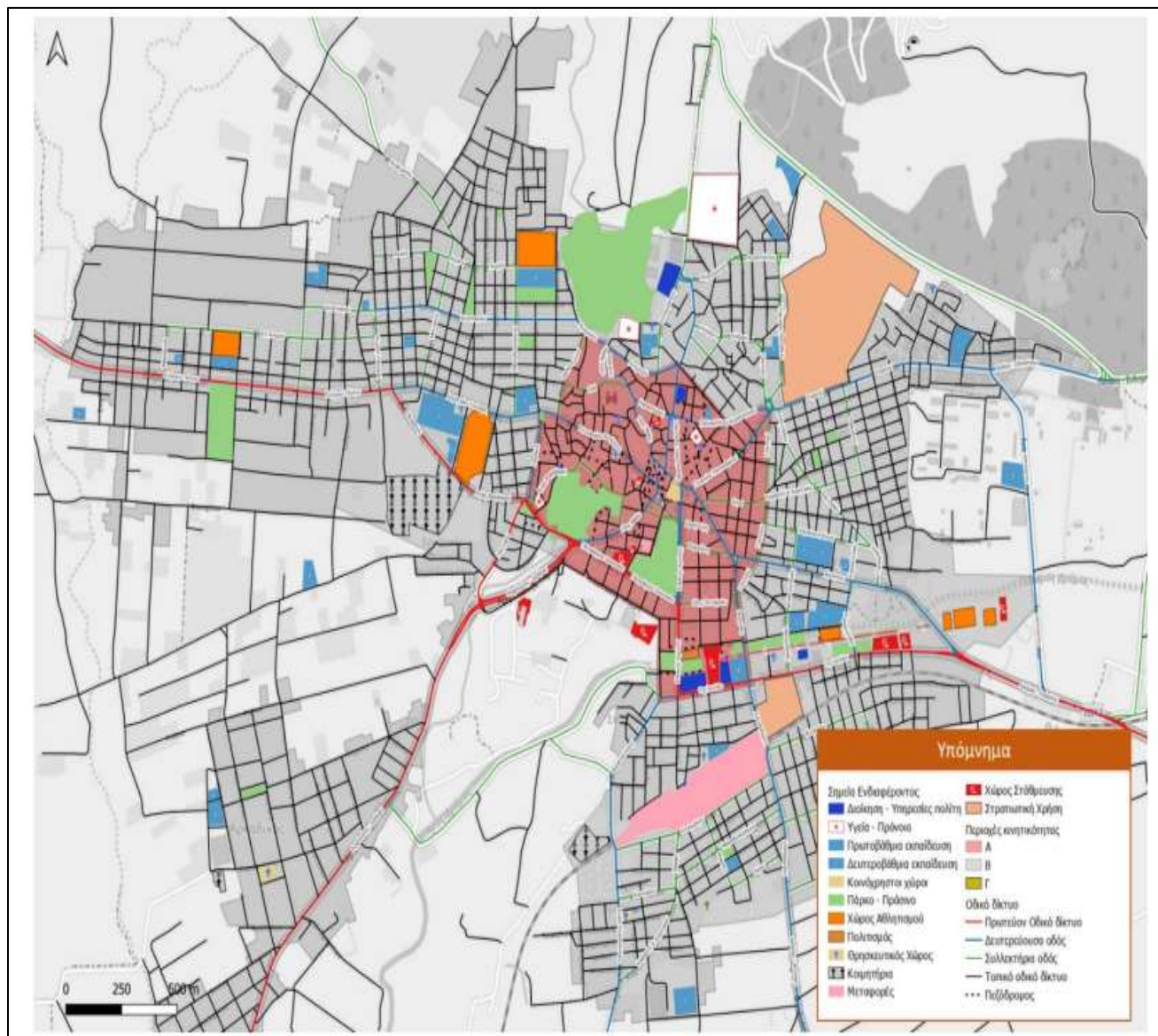
Στο σημείο αυτό θα πρέπει να απαντηθεί το εύλογο ερώτημα, γιατί επελέγη η κύρια παρέμβαση στη συγκεκριμένη περιοχή και ποιες είναι οι προκλήσεις που τίθενται για τη Στρατηγική ΒΑΑ.

Καταρχάς, τονίζεται ότι η περιοχή στην οποία θα εφαρμοστεί η στρατηγική ΒΑΑ είναι ο κεντρικός πυρήνας ανάπτυξης τόσο της πόλης της Δράμας (Χάρτης 7), όσο και της ευρύτερης περιοχής, δεδομένου ότι:

- **Αποτελεί** το διοικητικό, επιχειρηματικό, εμπορικό, πολιτιστικό, γαστρονομικό και ψυχαγωγικό κέντρο της πόλης, το χώρο εγκατάστασης τοπικών επιχειρήσεων, αλλά και το χώρο εγκατάστασης των κεντρικών γραφείων επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών και μεταποίησης της ευρύτερης περιοχής.

- **Συγκεντρώνει** ή γειτνιάζει με βασικές υποδομές και λειτουργίες πολιτισμού-τουρισμού, όπως είναι οι εγκαταστάσεις του διεθνούς φεστιβάλ ταινιών μικρού μήκους, της Ονειρούπολης, το αρχαιολογικό Μουσείο, ο Κινηματογράφος Αλέξανδρος, αθλητικές εγκαταστάσεις (π.χ. Κλειστό Γυμναστήριο Κραχτίδη), τα μεγάλα ξενοδοχεία κ.α.
- **Περιλαμβάνει** ή **εφάπτεται** με τα κτίρια όλων των βασικών δημόσιων υπηρεσιών της ευρύτερης περιοχής (π.χ. Δημαρχείο, Αντι-περιφέρεια, ΕΦΚΑ κ.α.), καθώς και την έδρα επιχειρηματικών και επαγγελματικών ενώσεων (π.χ. Επιμελητήριο, Εργατικό Κέντρο, Ένωση Συνεταιρισμών).

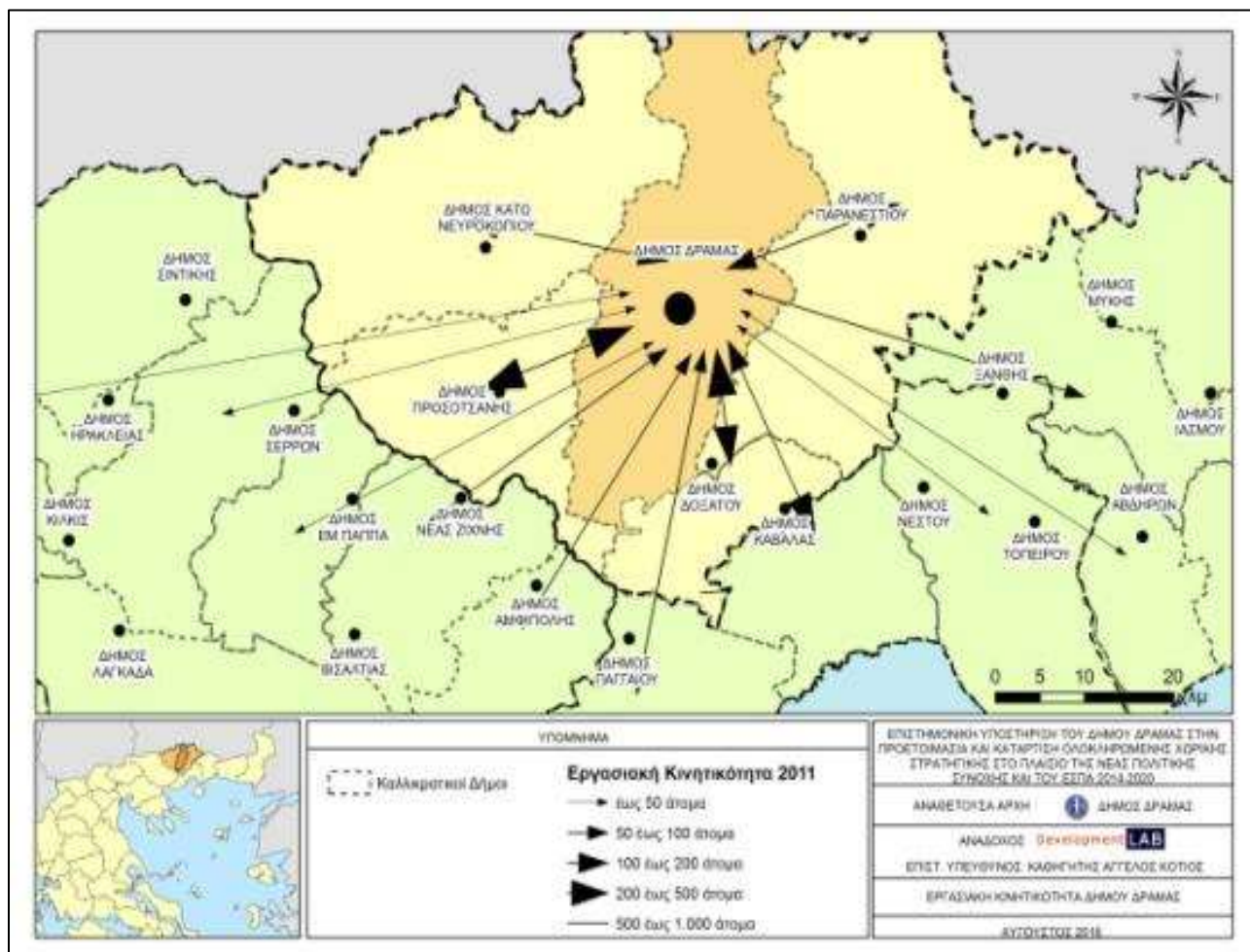
Χάρτη 7: Αποτύπωση των προτεραιοτήτων και χρήσεων σύμφωνα με το ΣΒΑΚ Δράμας.

Πηγή: ΣΒΑΚ Δράμας

- **Συμπεριλαμβάνει** δύο (2) βασικούς ελεύθερους δημόσιους χώρους, το Δημοτικό Κήπο και την Πλατεία.
- **Έχει στον πυρήνα της την Οδό Εθνικής Αμύνης**, που είναι η οδός με το μεγαλύτερο φόρτο κυκλοφορίας οχημάτων στην πόλη, με αρνητικές επιπτώσεις στο αστικό περιβάλλον, στις μετακινήσεις, στην εικόνα και λειτουργία της πόλης.
- **Εντάσσεται** στο βασικό αστικό τουριστικό προορισμό και συνιστά αρτηρία διέλευσης, ορμητήριο ή κέντρο εξυπηρέτησης των επισκεπτών της ευρύτερης περιοχής (π.χ. Χιονοδρομικό Φαλακρού, Σπήλαια Αγγίτη και Αλιστράτης, Δάσος Ελατιάς, Παρθένο Δάσος, οικοτουριστικές και οινοτουριστικές μονάδες, Πάρκο Φιλίππων, κ.α.).
- **Αποτελεί** χώρο κατοικίας για περισσότερους από 10.000 κατοίκους, χαμηλών εισοδημάτων.
- **Είναι** η σημαντικότερη πύλη εισόδου στον κεντρικό πυρήνα της πόλης, αποτελώντας τον μάντα σύνδεσης του κέντρου της Δράμας με τις περιοχές επιρροής του, δηλαδή είναι βασικός πυλώνας της ευρύτερης λειτουργικής περιοχής της πόλης της Δράμας (Χάρτης 8).

Χάρτης 8: Εργασιακή κινητικότητα της ευρύτερης περιοχής του δήμου Δράμα

- Αποτελεί προέκταση της περιοχής παρέμβασης της ΣΒΑΑ 2014-2020 και πολεοδομικό - λειτουργικό συμπλήρωμά της. Μέσω της αναζωογόνησης και της νέας περιοχής παρέμβασης, η πόλη της Δράμας θα αποκτήσει ένα ενιαίο βιοκλιματικά, αισθητικά και λειτουργικά αναβαθμισμένο κέντρο, που θα χαρακτηρίζεται από περιβαλλοντική ποιότητα, ανθεκτικότητα, ελκυστικότητα και βιώσιμη ανάπτυξη.

Συνεπώς, η περιοχή παρέμβασης συνιστά **ένα αναπτυξιακό, λειτουργικό κέντρο**, που συγκεντρώνει βασικές οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες του συνόλου της Περιφερειακής Ενότητας Δράμας, εξυπηρετώντας περισσότερους από 80.000 πολίτες και έχοντας εγκατεστημένο πληθυσμό πάνω από 10.000 κατοίκους. Από το δυναμισμό και την περιβαλλοντική ποιότητα της περιοχής παρέμβασης εξαρτάται σε πολύ μεγάλο βαθμό η συνολική ανάπτυξη και το περιβάλλον του συνόλου της πόλης και της περιοχής της Π.Ε. Δράμας. Συνεπώς, πρόκειται για μια περιοχή με έντονες και ποικίλες επιδράσεις για ολόκληρο το πολεοδομικό συγκρότημα, τους πολίτες του Δήμου και τους επισκέπτες.

3.2. Φορέας υποβολής της πρότασης

Ο Χωρικός Φορέας που υποβάλλει την Στρατηγική ΒΑΑ της πόλης της Δράμας είναι ο Δήμος Δράμας, ως Αστική Αρχή και επικεφαλής ενός εταιρικού σχήματος, με τη συμμετοχή οικονομικών και κοινωνικών φορέων.

3.3. Τήρηση οριζόντιων αρχών της ΕΕ

Η Αστική Αρχή υπογραμμίζει την πρωταρχική σημασία που αποδίδει στις αρχές και τα δικαιώματα του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, ως πρωτογενές δίκαιο της ΕΕ. Οι οριζόντιες αρχές του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων τηρούνται κατά το σχεδιασμό και την κατάρτιση της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης της πόλης της Δράμας.

Επίσης, οι οριζόντιες αρχές της ισότητας ανδρών και γυναικών και η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου, της μη διάκρισης λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας, πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού και η προσβασιμότητα των ΑΜΕΑ και τα ανθρώπινα δικαιώματα λαμβάνονται υπόψη και προάγονται σε όλα τα στάδια προετοιμασίας και υλοποίησης του παρόντος Προγράμματος.

Οι αρχές της διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης, η προστασία των προσωπικών δεδομένων, η τήρηση του ενωσιακού και εθνικού κανονιστικού πλαισίου, το δικαίωμα της προσφυγής, η λήψη διορθωτικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένων των δημοσιονομικών διορθώσεων ή ανακτήσεων ποσών, παράλληλα με τις παραπάνω αρχές, διαπνέουν όλο το φάσμα του Προγράμματος.

Ειδικότερα, όλες οι πράξεις και οι δαπάνες που θα πραγματοποιούνται για την υλοποίησή τους και στηρίζονται από τα Ταμεία θα συμμορφώνονται με το Ενωσιακό δίκαιο και το σχετικό με την εφαρμογή του εθνικού δίκαιο («εφαρμοστέο δίκαιο»), όπως οι κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις, οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις και οι περιβαλλοντικές απαιτήσεις. Οι πράξεις θα

επιλέγονται και θα υλοποιούνται με τρόπο που διασφαλίζει τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και τη συμμόρφωση με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου, την αποτροπή κάθε διάκρισης λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού, τη διαφάνεια, την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία, την τήρηση της αρχής της βιώσιμης ανάπτυξης και της ενωσιακής πολιτικής στον τομέα του περιβάλλοντος. Οι δαπάνες είναι επιλέξιμες εφόσον είναι νόμιμες και κανονικές και επιπλέον ικανοποιούν την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης ήτοι, έχουν πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τις αρχές της οικονομίας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας και της αποφυγής της διπλής χρηματοδότησης. Η αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης εφαρμόζεται και στις δαπάνες όλων των δικαιούχων ανεξάρτητα από τη νομική τους μορφή. Η αρχή της οικονομίας ορίζει ότι τα μέσα που χρησιμοποιούνται από τον δικαιούχο για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων της πράξης καθίστανται εγκαίρως διαθέσιμα, στην ενδεδειγμένη ποσότητα και ποιότητα και στην καλύτερη τιμή. Η αρχή της αποδοτικότητας αφορά στην καλύτερη σχέση μεταξύ χρησιμοποιηθέντων μέσων και επιτευχθέντων αποτελεσμάτων. Η αρχή της αποτελεσματικότητας αφορά στον βαθμό επίτευξης των επιδιωκόμενων στόχων μέσω των δραστηριοτήτων της πράξης που αναλήφθηκαν.

3.4. Ανάλυση των βασικών χαρακτηριστικών της περιοχής παρέμβασης

3.4.1. Πολεοδομικά και χωροταξικά χαρακτηριστικά

Η πόλη της Δράμας και ο ευρύτερος δήμος Δράμας δεν διαθέτει σύγχρονο ρυθμιστικό σχέδιο. Το αρχικό ΓΠΣ του ΥΧΟΠ της πόλης συντάχθηκε τον Μάιο του 1984. Η έγκριση του νεότερου ΓΠΣ του Δήμου Δράμας δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης /τεύχος τέταρτο/αριθμ. φύλλου 896, στις 30/08/1994. Υπάρχει, επίσης, η αναθεώρηση του Ρυμοτομικού σχεδίου (Εφημερίδα της Κυβέρνησης /τεύχος τέταρτο/αριθμ. φύλλου 416, 19/06/1995).

Τα παραπάνω σχέδια συνοπτικά περιλαμβάνουν τα παρακάτω βασικά στοιχεία:

- Η πόλη είναι χωρισμένη σύμφωνα με το Γ.Π.Σ. του 1984 σε 39 γειτονιές - συνοικίες, συν τρεις ακόμη δορυφορικούς οικισμούς (Αμπελάκια, Ταξιάρχες, Νέα Σεβάστεια).
- Ο πυρήνας της πόλης, αλλά και το σύνολο των κεντρικών της λειτουργιών είναι βασισμένα σε ένα Ρυμοτομικό Σχέδιο που σχεδιάστηκε να αντιμετωπίσει τις ανάγκες μιας πόλης πληθυσμιακά υποδεέστερης της σημερινής. Παράλληλα, οι συνεχώς αυξανόμενες πληθυσμιακές ανάγκες και η έντονη οικιστική ανάπτυξη περιφερειακά της Δράμας, οδήγησε στην σταδιακή ένταξη τμημάτων στο πολεοδομικό συγκρότημα της πόλης, δίχως όμως να υπάρξει κάποιος ιδιαίτερος σχεδιασμός, δημιουργώντας μία πραγματικότητα με αρκετά συσσωρευμένα προβλήματα.
- Οι βασικές χρήσεις γης της πόλης έχουν αναπτυχθεί, κυρίως, στην ευρύτερη περιοχή του κέντρου, συνεισφέροντας σημαντικά στην εμφάνιση σημαντικών κυκλοφοριακών προβλημάτων στην πόλη και κατά δεύτερο λόγο κατά μήκος των βασικών αξόνων σύνδεσης με την περιφέρεια και την ενδοχώρα. Ένα σημαντικό τμήμα των χρήσεων της ψυχαγωγίας των νέων έχει εγκατασταθεί στην περιοχή νοτιοανατολικά της κεντρικής πλατείας.

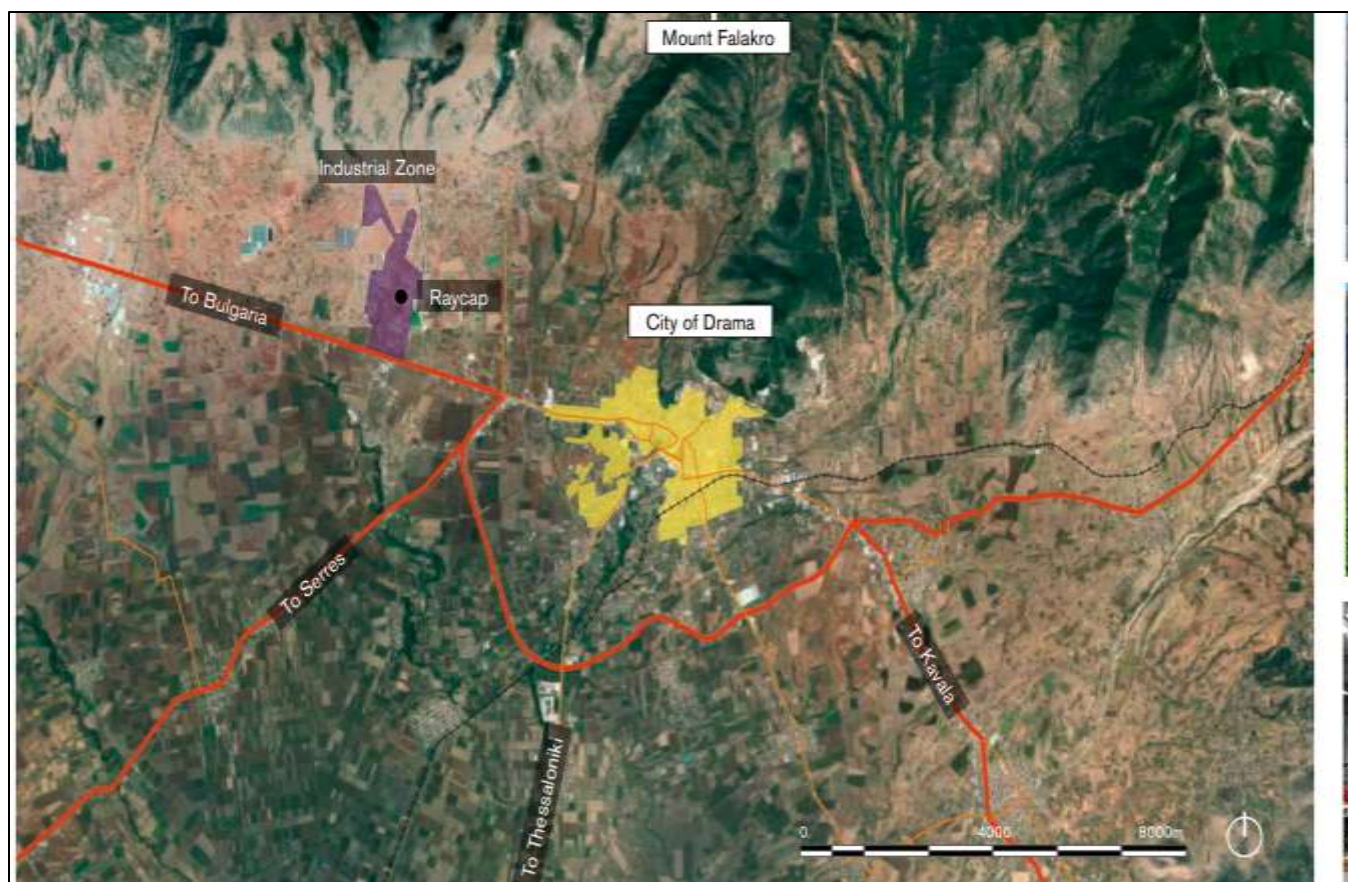
- Οι βασικές χρήσεις γης, δηλαδή το εμπόριο, η διοίκηση και η αναψυχή αναπτύσσονται στο κέντρο της πόλης, ενώ περιφερειακά στα κέντρα των επιμέρους συνοικιών χωροθετούνται ορισμένες δραστηριότητες λιανικού εμπορίου. Αποτέλεσμα της παραπάνω κατάστασης είναι η σοβαρή επιβάρυνση του κέντρου της πόλης.
- Κοινωφελείς χρήσεις όπως είναι οι αθλητικές εγκαταστάσεις, τα σχολεία και οι υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας λειτουργούν σε περιοχές με σχετικά αραιό αστικό ιστό μακριά από το κέντρο, στο οποίο παρατηρούνται μεγαλύτερες πυκνότητες δόμησης.

3.4.2. Κυκλοφοριακή οργάνωση και βιώσιμη αστική κινητικότητα

3.4.2.1 Κυκλοφοριακά δεδομένα της περιοχής παρέμβασης

Η Δράμα θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως κόμβος μιας σειράς σημαντικών εθνικών και επαρχιακών δρόμων, που εξυπηρετούν τις μετακινήσεις εντός και εκτός του νομού (Χάρτης 9). Υπάρχουν δύο εθνικές οδοί που διέρχονται από τη Δράμα και τη διασχίζουν χιαστί, και είναι οι εθνικές οδοί Ξάνθης - Δράμας – Σερρών και Καβάλας – Δράμας – Βουλγαρίας. Νοτιοδυτικά της πόλης ξεκινά η οδός σύνδεσης της Δράμας με την Ε.Ο. Θεσσαλονίκης — Αλεξανδρούπολης. Η οδός είναι σε κακή κατάσταση και η σύνδεση της πόλης με την Εγνατία Οδό είναι προβληματική. Επίσης, το επαρχιακό δίκτυο διέρχεται μέσα από την πόλη, και μόλις τα τελευταία χρόνια, το οξύ κυκλοφοριακό πρόβλημα διευθετήθηκε μερικώς, με την κατασκευή τμημάτων περιφερειακών οδών. Η Δράμα συνδέεται με την υπόλοιπη χώρα και σιδηροδρομικά, αν και η εν λόγω σύνδεση έχει εξασθενήσει. Αεροπορικώς εξυπηρετείται από τα αεροδρόμια της Χρυσούπολης Καβάλας και της Θεσσαλονίκης.

Χάρτης 9: Το υπερτοπικό οδικό δίκτυο και οι διασυνδέσεις της Δράμας

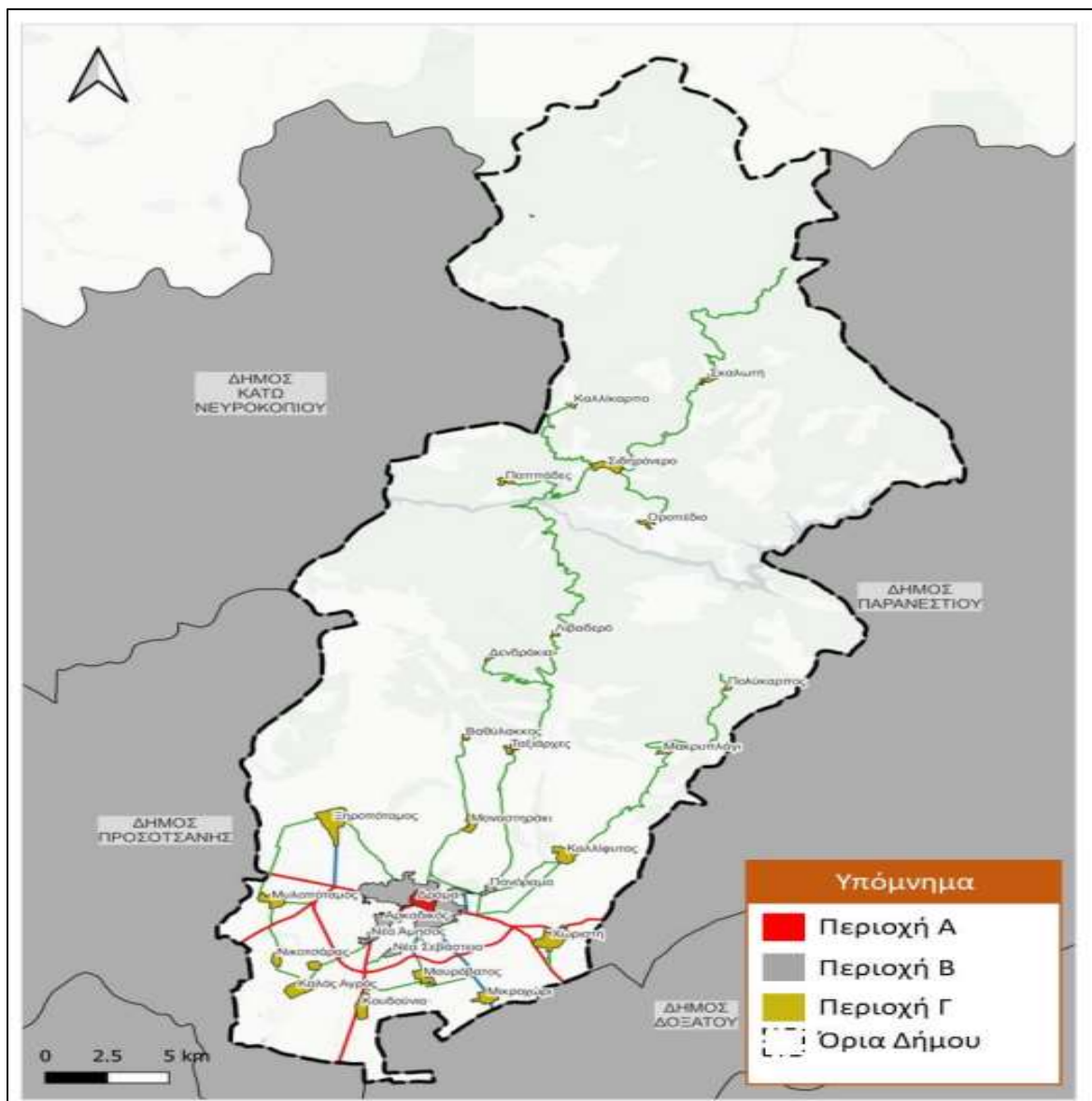

Πηγή: FOSTER + PARTNERS, H. PANGALOU AND ASSOCIATES

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΛ.ΣΤΑΤ. (2011), το 82 % των εργαζομένων του Δήμου Δράμας εργάζεται εντός του δήμου, ενώ οι υπόλοιποι εργαζόμενοι μοιράζονται στους γειτονικούς Δήμους. Κατά συνέπεια το κέντρο που συγκεντρώνει τις θέσεις εργασίας της Περιφερειακής Ενότητας είναι ο δήμος της Δράμας, όπως ήταν αναμενόμενο. Από τους όμορους δήμους, η κινητικότητα προς το δήμο Δράμας είναι μεγάλη.

Έτσι, στο Δήμο Δράμας εκτιμάται ότι εργάζονται το 21% των εργαζομένων του Δήμου Δοξάτου, το 5% των εργαζομένων του Δήμου Κάτω Νευροκοπίου, το 17% των εργαζομένων του Δήμου Παρανεστίου και το 23% των εργαζομένων του Δήμου Προσοτσάνης. Κατά συνέπεια, μεταξύ των Δήμων Παρανεστίου, Προσοτσάνης, Δοξάτου και Δράμας υπάρχουν έντονες λειτουργικές σχέσεις.

Χάρτης 10: Λειτουργικές περιοχές κινητικότητας στην περιοχή του Δήμου Δράμας

Πηγή: ΣΒΑΚ Δράμας

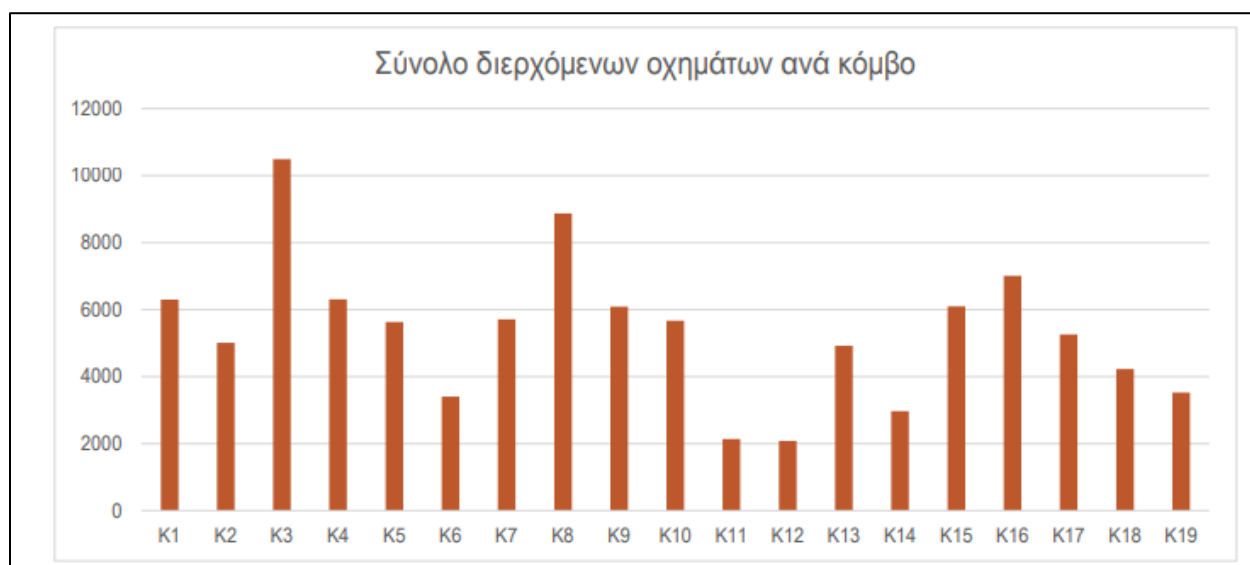
Η άναρχη δόμηση και, γενικά, τα προβλήματα ρυμοτομίας, σε συνδυασμό με την μορφολογία του εδάφους σε ορισμένα τμήματα της πόλης, καθιστούν το οδικό δίκτυο ανεπαρκές και δυσλειτουργικό. Η μορφή και λειτουργία του βασικού δικτύου της Δράμας είναι ακτινική, με τις περισσότερες αρτηρίες να συγκλίνουν προς το κέντρο της πόλης, όπου συγκεντρώνονται και οι βασικότερες της λειτουργίες. Η απουσία πρόβλεψης ενός αξιόλογου δικτύου περιφερειακών οδών και περιμετρικών του κέντρου της πόλης επιβαρύνει την κατάσταση. Μοναδική εξαίρεση αποτελεί ο περιφερειακός που διατρέχει το νότιο τμήμα της πόλης. Αντιθέτως, ο βόρειος περιφερειακός δεν ολοκληρώθηκε ποτέ.

Έντονα είναι τα κυκλοφοριακά προβλήματα τις ώρες αιχμής και στους κεντρικούς δρόμους της πόλης της Δράμας. Η ραγδαία αύξηση των ΙΧ αυτοκινήτων, η καθημερινή χρήση τους ακόμη και για μικρές αποστάσεις εντός της πόλης, η απουσία χώρων στάθμευσης και εναλλακτικών μέσων μαζικής μεταφοράς, είναι οι αιτίες που το κυκλοφοριακό, έχει εξελιχθεί σε μείζον πρόβλημα. Με την ολοκλήρωση του Νότιου Περιφερειακού Δακτυλίου, έχει αποσυμφορηθεί μέρος του κυκλοφοριακού προβλήματος της πόλεως της Δράμας, δεδομένου ότι η κίνηση από τα ανατολικά προς τα δυτικά τού Νομού, και αντιστρόφως, γίνεται μέσω αυτού και όχι μέσα από το κέντρο της πόλης.

Στο πλαίσιο του ερευνητικού προγράμματος «Έρευνα του εφικτού ανάπτυξης αποτελεσματικών πολιτικών κινητοποίησης των αστικών κοινωνιών απέναντι τις σημερινές προκλήσεις ποιότητας ζωής και περιβάλλοντος - Ερευνητική Συνεργασία Ε.Μ.Π. και Δήμου Δράμας για δοκιμαστικές εφαρμογές» είχαν πραγματοποιηθεί κυκλοφοριακές μετρήσεις φόρτων τον Φεβρουάριο και Μάρτιο του 2018 σε συνολικά 19 κόμβους. Το σύνολο των διερχόμενων οχημάτων ανά κόμβο αποτυπώνεται στο παρακάτω **Γράφημα 4**. Από το Γράφημα 4 προκύπτει ότι ο κόμβος με τη μεγαλύτερη ένταση φόρτων καθ' όλη σχεδόν τη διάρκεια της ημέρας είναι ο Κ3 (Εθνικής Αμύνης-Βεργίνας-Ζερβού-Άρμεν-Παπανδρέου και Κύπρου), ενώ ακολουθεί με σημαντικές τιμές φόρτων ο Κ8 (Επαρχιακή Οδός Δράμας-Πρώτης-Πατριάρχου Διονυσίου-19ης Μαΐου και Αγίας Βαρβάρας).

Ο κόμβος με τη μεγαλύτερη τιμή μέσου ωριαίου φόρτου είναι ο Κ3 (Εθνικής Αμύνης-Βεργίνας-Ζερβού-Άρμεν-Παπανδρέου και Κύπρου), ο οποίος βρίσκεται στο κέντρο της πόλης και εμφανίζει τιμή φόρτου ίση με 1.749 οχήματα ανά ώρα.

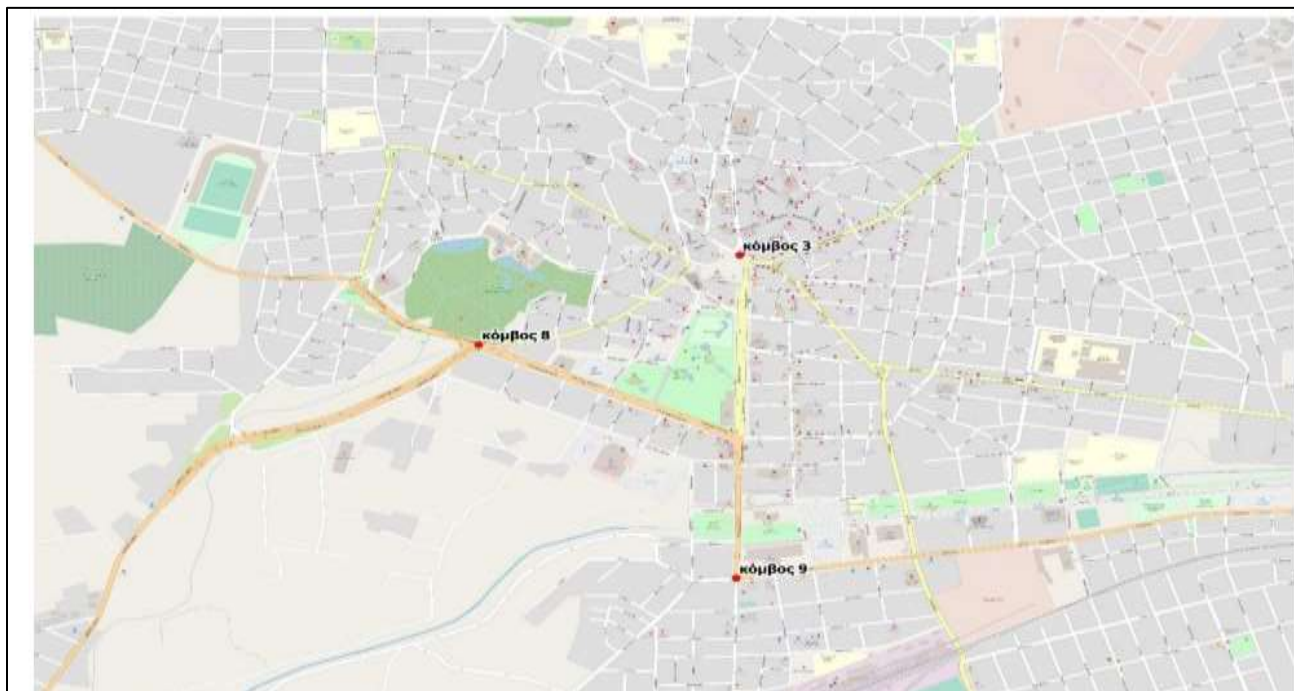
Γράφημα 4: Ημερήσιο σύνολο διερχόμενων οχημάτων ανά κόμβο στην πόλη της Δράμας

Πηγή: ΣΒΑΚ Δράμας

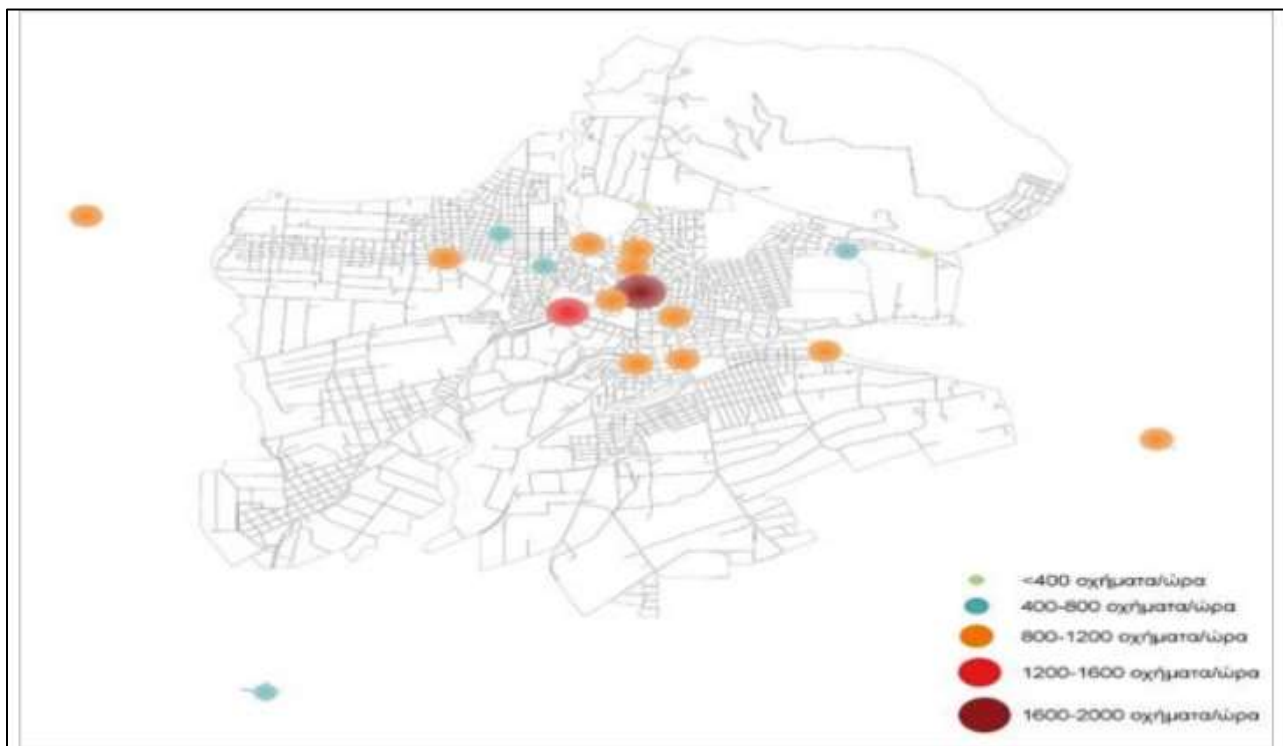
Επιπροσθέτως, από τους Χάρτες 11 και 12 προκύπτει ότι το κέντρο της πόλης της Δράμας δέχεται υψηλούς μεταφορικούς φόρτους, με αρνητικές επιπτώσεις στο αστικό περιβάλλον και στη λειτουργία της πόλης.

Χάρτης 11: Κόμβοι υψηλής κυκλοφορίας στην περιοχή παρέμβασης

Πηγή: ΣΒΑΚ Δράμας

Χάρτης 12: Κυκλοφοριακή ένταση στην περιοχή παρέμβασης

Πηγή: ΣΒΑΚ Δράμας

Συμπερασματικά, η πόλη έχει ένα κυκλοφοριακό σύστημα που προέκυψε αποσπασματικά μέσα στο χρόνο, κάτω από την πίεση της ραγδαίας αύξησης των μετακινήσεων με Ι.Χ., και που σήμερα απαιτεί σοβαρές τροποποιήσεις, όχι μόνο του ίδιου, αλλά και της νοοτροπίας των χρηστών του, για να μπορέσει να λειτουργήσει αποτελεσματικά. Η διαχείριση της κινητικότητας, λοιπόν, είναι μία από τις βασικότερες προκλήσεις που έχει να αντιμετωπίσει ο Δήμος Δράμας. Μέσω της εφαρμογής παρεμβάσεων βιώσιμης αστικής κινητικότητας στην περιοχή παρέμβασης αναμένεται βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής των κατοίκων, βελτίωση της προσβασιμότητας πεζών και ποδηλάτων στο κέντρο της πόλης, αναβάθμιση της αισθητικής και της εικόνας της πόλης, καθώς και ανάδειξη και αποτελεσματικότερη τουριστική αξιοποίηση των πολιτιστικών και φυσικών πόρων της περιοχής παρέμβασης.

3.4.2.2 Προβλήματα βιώσιμης αστικής κινητικότητας στην περιοχή παρέμβασης

Το οδικό δίκτυο της πόλης Δράμας είναι το δίκτυο της παλιάς πόλης. Σε μεγάλο ποσοστό δεν έχει ευθυγραμμίες, αλλά έχει περίπλοκες χαράξεις και πολύ μικρά πλάτη. Υπάρχουν επομένως μεγάλες δυσλειτουργίες τόσο στην κίνηση των αυτοκινήτων όσο και στην κίνηση των πεζών, οι οποίοι αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα οδικής ασφάλειας. Η πόλη χαρακτηρίζεται, επίσης, από υψηλή πυκνότητα δόμησης και δραστηριοτήτων γύρω από το κέντρο, καθώς επίσης και από την σχετικά περιορισμένη ανάπτυξή της στον χώρο. Επομένως, είναι μία πόλη όπου οι μετακινήσεις με τα πόδια θα μπορούσαν να καλύπτουν ένα σημαντικό μέρος των αναγκών. Αντί αυτού τις περισσότερες από αυτές τις μετακινήσεις, οι κάτοικοι επιχειρούν να τις εξυπηρετούν με αυτοκίνητο.

Υπάρχει δίκτυο αστικών λεωφορείων που συνδέουν το κέντρο με τις υπόλοιπες συνοικίες της πόλης, πλην όμως αντιμετωπίζει προβλήματα λειτουργικότητας και ελκυστικότητας.

Στην περιοχή παρέμβασης και στο σύνολο της πόλης της Δράμας κυριαρχούν οι μετακινήσεις με αυτοκίνητο, ακολουθούν οι μετακινήσεις με τα πόδια και πολύ μικρότερη χρήση έχει η μοτοσυκλέτα και το ποδήλατο. Ελάχιστοι κάτοικοι χρησιμοποιούν τη δημόσια συγκοινωνία.

Η εξάρτηση από το αυτοκίνητο και η μη άσκηση πολιτικών αποθάρρυνσης της χρήσης του, ιδίως στο κέντρο της πόλης, έχει στρέψει τους κατοίκους στο να διεισδύουν σε αυτό με αυτοκίνητο και να αναζητούν οπουδήποτε μία θέση στάθμευσης. Αυτό προκαλεί σοβαρά προβλήματα και στην κίνηση αυτοκινήτων, αλλά και στην αισθητική του κέντρου. Επίσης, ο δείκτης δυσφορίας των πεζών αυξάνεται λόγω της πυκνής κυκλοφορίας των οχημάτων και της καθυστέρησης διέλευσης των δρόμων.

Σημαντικό πρόβλημα αποτελεί το γεγονός ότι δεν υπάρχει εκτεταμένη χρήση του ποδηλάτου. Είναι το μέσον που θα μπορούσε να καλύψει σημαντικό ποσοστό των επιβατικών μετακινήσεων στην πόλη, δεδομένου ότι σήμερα στην αγορά υπάρχει και το ηλεκτρικό ποδήλατο, όπως και το ηλεκτρικό τρίκυκλο. Με το ποδήλατο η πόλη θα μπορούσε να λειτουργεί πολύ πιο γρήγορα, αποτελεσματικά και φυσικά με πολύ μικρότερο κόστος. Ωστόσο, αυτό προϋποθέτει σημαντικές τροποποιήσεις στην οργάνωσή της και στις υποδομές και φυσικά μείωση της παρουσίας αυτοκινήτων ιδίως στο κέντρο, ώστε οι συνθήκες να γίνουν πιο ασφαλείς και να υπάρξει χώρος για το ποδήλατο.

Ένα άλλο πρόβλημα σχετίζεται με τα πεζοδρόμια. Το πεζοδρόμιο αποτελεί απαραίτητη υποδομή για το οδικό περιβάλλον μιας πόλης σε περιπτώσεις οδών οι οποίες δεν είναι πεζόδρομοι ή οδοί ήπιας κυκλοφορίας (όπου επιτρέπεται η συνύπαρξη διαφόρων ελαφρών τύπων οχημάτων και πεζών) και παρουσιάζουν σημαντικό όγκο κυκλοφορίας μηχανοκίνητων οχημάτων. Επομένως, το πλάτος και η κατάσταση της εν λόγω υποδομής διαδραματίζει σημαντικότατο ρόλο στην ενθάρρυνση ή την αποθάρρυνση της πεζή μετακίνησης. Πεζοδρόμια με μεγάλα και επαρκή πλάτη, τα οποία χαρακτηρίζονται ταυτόχρονα από καλή ποιότητα κατασκευής και συντήρησης, συμβάλλουν στην αίσθηση ασφάλειας και άνεσης των μετακινούμενων με ιδιαίτερα οφέλη στην ποιότητα ζωής των κατοίκων. Από την άλλη πλευρά, μη επαρκή ή ακόμα και ανύπαρκτα πεζοδρόμια που βρίσκονται σε κακή κατάσταση δυσχεραίνουν την απρόσκοπτη κίνηση των πεζών με αποτέλεσμα την αύξηση της πιθανότητας ατυχήματος, αλλά και τη γενικότερη υποβάθμιση των εναλλακτικών τρόπων μετακίνησης μέσα στην πόλη. Τα ακατάλληλα πεζοδρόμια εξοστρακίζουν τους πιο ευάλωτους πεζούς από τον δρόμο και κυρίως τους ανάπηρους, τα παιδιά και τους ηλικιωμένους.

Σύμφωνα με το ΣΒΑΚ, το μισό μήκος των πεζοδρομίων στην πόλη της Δράμας είναι εκτός προδιαγραφών, καθώς απαιτούνται τουλάχιστον 2,1 μέτρα (ελάχιστο ελεύθερο πλάτος 1,5 μέτρο για όδευση πεζών και περίπου 0,60 μέτρα για εξοπλισμό και αστική επίπλωση). Στο μεγαλύτερο τμήμα του οδικού δικτύου, συναντάμε πεζοδρόμια πλάτους 1,5-3 μέτρα, ενώ απουσία πεζοδρομίου παρατηρείται ως επί το πλείστον εκτός του αστικού ιστού (εκεί φυσικά το πλάτος είναι υπερβολικά μικρό).

Λόγω της μεγάλης εισροής οχημάτων στο κέντρο της πόλης, μείζον είναι και το πρόβλημα της στάθμευσης στην περιοχή παρέμβασης. Παρόλο που υπάρχουν δύο χώροι στάθμευσης στην περιοχή της Νομαρχίας, ο χώρος στάθμευσης του Δημοτικού Ωδείου, ο δημοτικός χώρος κοντά στο ΚΤΕΛ, ο ιδιωτικός χώρος στην οδό Παπανδρέου, ο χώρος στην περιοχή της Λαϊκής αγοράς, καθώς και οι χώροι στάθμευσης κατά μήκος των δρόμων, το πρόβλημα της στάθμευσης είναι ιδιαίτερα οξύ. Η ζήτηση θέσεων στάθμευσης είναι πολύ μεγαλύτερη σε σχέση με την προσφορά, ενώ ταυτόχρονα τα σταθμευμένα οχήματα δημιουργούν μεγάλα προβλήματα στις κυκλοφοριακές ροές, ειδικά στο κέντρο της πόλης της Δράμας και στα σημεία όπου τα πλάτη των οδών είναι μικρά. Είναι γεγονός ότι η πλειοψηφία των χρήσεων που συγκεντρώνονται στο κέντρο (τράπεζες, δημόσια και δημοτικά καταστήματα, υπεραγορές, κλπ.) δεν διαθέτουν καμία υποδομή για στάθμευση τόσο του προσωπικού, όσο και των επισκεπτών/πελατών, αλλά ούτε για φορτοεκφόρτωση εμπορευμάτων, κάτι που επιτείνει σημαντικά το πρόβλημα στάθμευσης και κυκλοφορίας στην περιοχή.

Απαιτείται, επομένως, μία ορθή διαχείριση της στάθμευσης, η οποία θα παρέχει περισσότερη άνεση τόσο στην κίνηση των αυτοκινήτων, όσο και στην κίνηση των πεζών, δίνοντάς τους περισσότερο χώρο, ο οποίος σήμερα καταναλώνεται άναρχα από σταθμεύσεις που δεν θα έπρεπε να υπάρχουν εκεί. Προφανώς το ζήτημα στο κέντρο δεν είναι η εύρεση περισσότερων θέσεων στάθμευσης, κάτι σχεδόν ανέφικτο λόγω της απουσίας ελεύθερων χώρων, αλλά ο περιορισμός του αριθμού τους και η μετάθεσή τους στην περίμετρο του κέντρου.

Από τα παραπάνω συμπεραίνεται, ότι ο άτακτος αστικός σχεδιασμός, η εξάρτηση των κατοίκων από το αυτοκίνητο και η προτεραιότητα που δίνεται σε αυτό, αντί της πεζή μετακίνησης και της μετακίνησης με ποδήλατο και η άναρχη στάθμευση σε συνδυασμό με τις φτωχές επιδόσεις της δημόσιας

συγκοινωνίας συμβάλλουν σε μεγάλο βαθμό στην υποβάθμιση του περιβάλλοντος. Το πρόβλημα αυτό γίνεται ιδιαίτερα έντονο στο κέντρο της πόλης και στην είσοδό της (Κόμβοι 3, 8, 9), στο νοτιοδυτικό άκρο της (Κόμβος 2: Συμβολή Επ. Οδού Δράμας-Πρώτης και οδού Παγγαίου), όπου εμφανίζονται οι μεγαλύτεροι κυκλοφοριακοί φόρτοι.

3.4.3. Δημογραφικά χαρακτηριστικά

Το δημογραφικό προφίλ του Δήμου Δράμας χαρακτηρίζεται από σημάδια συρρίκνωσης και γήρανσης. Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ για την απογραφή του 2021, ο συνολικός πληθυσμός του Δήμου Δράμας μειώθηκε σε ποσοστό της τάξης του 6,02%, ακολουθώντας την γενικότερη φθίνουσα πορεία του πληθυσμού της χώρας (Πίνακας 11).

Πίνακας 11 Πληθυσμιακή μεταβολή για τα έτη 2011-2021

Περιοχή	Συνολικός Πληθυσμός			Άρρενες			Γυναίκες		
	2011	2021	Μεταβολή (%)	2011	2021	Μεταβολή (%)	2011	2021	Μεταβολή (%)
Σύνολο χώρας	10.816.286	10.432.481	-3,5%	5.303.223	5.075.249	-4,4%	5.513.063	5.357.232	-2,9%
Δήμος Δράμας	58.944	55.593	-6,02%	28.304	26.685	-6,07	30.640	28.908	-5,99

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Από τον Πίνακα 12 προκύπτουν τα εξής:

- Όλες οι δημοτικές κοινότητες, πλην Καλλιφύτου, εμφάνισαν στο διάστημα 2011-2021 μείωση πληθυσμού.
- Στη Δημοτική Κοινότητα Δράμας, ο πληθυσμός στο διάστημα 2011-2021 μειώθηκε κατά 1.571 άτομα ή -3,5%.

Πίνακας 12 Πληθυσμός ανά δημοτική κοινότητα σύμφωνα με απογραφή 2011 και 2021

Περιοχή	Απογραφή 2011	Απογραφή 2021
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΡΑΜΑΣ	98.287	86.643
ΔΗΜΟΣ ΔΡΑΜΑΣ	58.944	55.679
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΡΑΜΑΣ	58.532	55.440
Δημοτική Κοινότητα Δράμας	45.828	44.257
Δημοτική Κοινότητα Καλλιφύτου	1.600	1.627

Δημοτική Κοινότητα Καλού Αγρού	1.178	838
Δημοτική Κοινότητα Κουδουνίων	996	814
Δημοτική Κοινότητα Λιβαδερού	139	60
Δημοτική Κοινότητα Μακρυπλαγίου	49	25
Δημοτική Κοινότητα Μαυροβάτου	736	641
Δημοτική Κοινότητα Μικροχωρίου	630	598
Δημοτική Κοινότητα Μοναστηρακίου	883	733
Δημοτική Κοινότητα Μυλοποτάμου	711	599
Δημοτική Κοινότητα Νικοτσάρας	322	201
Δημοτική Κοινότητα Ξηροποτάμου	2.735	2.535
Δημοτική Κοινότητα Χωριστής	2.725	2.512
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΙΔΗΡΟΝΕΡΟΥ	412	239
Δημοτική Κοινότητα Σιδηρονέρου	310	198
Δημοτική Κοινότητα Σκαλωτής	102	41

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Όσον αφορά στη γήρανση του πληθυσμού, καθώς και τα λοιπά δημογραφικά χαρακτηριστικά, τα στοιχεία βασίζονται στην απογραφή του 2011, μιας και δεν είναι ακόμη διαθέσιμα τα στοιχεία του 2021. Εκτιμάται, ότι λόγω της μείωσης του πληθυσμού, οι βασικές δημογραφικές τάσεις έχουν διατηρηθεί επιδεινούμενες.

Έτσι, το ποσοστό των ατόμων άνω των 50 ετών είναι το υψηλότερο στο σύνολο του πληθυσμού (43,47%) με το 20,15% να είναι άνω των εβδομήντα, γεγονός που υπογραμμίζει το έντονο δημογραφικό πρόβλημα της περιοχής και τη δυσκολία ανανέωσης του πληθυσμού της. Στην ηλικιακή ομάδα μεταξύ 30 – 49 ετών ανήκει το 27,14% του πληθυσμού, ενώ μεγάλο είναι και το ποσοστό στις μικρότερες ηλικίες από μηδέν έως 29 ετών (29,39%).

Το επίπεδο εκπαίδευσης του συνόλου των κατοίκων του Δήμου είναι μέτριο προς χαμηλό. Το 15,49% του πληθυσμού του Δήμου είναι απόφοιτοι της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, το 3,77% απόφοιτοι της μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, το 21,43% απόφοιτοι Λυκείου, το 14,72% έχουν τελειώσει Γυμνάσιο ή κάποια Επαγγελματική Σχολή, το 25,50% είναι απόφοιτοι Δημοτικού, ενώ το 13,02% έχουν εγκαταλείψει το σχολείο και το 6,07% δεν κατατάσσονται σε κάποια από τις παραπάνω κατηγορίες.

Από τους 58.944 κατοίκους του Δήμου Δράμας οι 23.530 ανήκουν στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, αντιστοιχώντας στο 39,92% του πληθυσμού του Δήμου. Από το σύνολο του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, οι κάτοικοι που απασχολούνται σε κάποια εργασία είναι 18.021 άτομα, δηλαδή το 30,57% του πληθυσμού του Δήμου. Από αυτούς το 81,84% εργάζεται στον τόπο μόνιμης διαμονής. Το ποσοστό ανεργίας στο Δήμο Δράμας είναι αρκετά υψηλό με το 23,41% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού του Δήμου Δράμας να είναι άνεργοι εκ των οποίων το 65,38% είναι πρώην απασχολούμενοι που πλέον δεν έχουν εργασία, ενώ το 34,62% είναι νέοι άνεργοι που μόλις βγήκαν στην αγορά εργασίας.

3.4.4. Αναπτυξιακά και κοινωνικά χαρακτηριστικά

Το παραγωγικό σύστημα της ΠΕ Δράμας συναπαρτίζεται από την αστική οικονομία της πόλης της Δράμας και από την κυρίαρχη πρωτογενή παραγωγή στον εξωαστικό χώρο. Στον αστικό χώρο κυρίαρχη είναι η οικονομία των υπηρεσιών (π.χ. εμπόριο, εκπαίδευση, υγεία, διοίκηση, ψυχαγωγία, εστίαση, μεταφορές, λοιπές υπηρεσίες), ενώ στον εξωαστικό η αγροτική και κτηνοτροφική παραγωγή, η μεταποίηση, η εξόρυξη και η αγροδιατροφή, συμπεριλαμβανομένου του κλάδου της οινοποίησης.

Από τον Πίνακα 13, που καταγράφει την εξέλιξη της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ) στους επί μέρους κλάδους της τοπικής οικονομίας, διαπιστώνονται τα εξής:

- Κατά τη δεκαετία 2000-2010 η ΑΠΑ της ΠΕ Δράμας αυξήθηκε κατά 37,7%. Το 2020 μειώθηκε η ΑΠΑ κατά 24,5% σε σχέση με 2010, προσεγγίζοντας το επίπεδο του 2000. Δεδομένου ότι η ΑΠΑ υπολογίζεται σε τρέχουσες τιμές, η πραγματική μείωση μεταξύ 2000 και 2020 είναι ιδιαίτερα υψηλή. Αυτό σημαίνει ότι σε όρους αξίας παραγωγής και ευημερίας η τοπική οικονομία και κοινωνία υπέστη σημαντική συρρίκνωση.
- Κατά την εικοσαετία 2000-2020 οι δομές της οικονομικής δραστηριότητας δεν μεταβλήθηκαν δραστικά. Η συμμετοχή στη συνολική ΑΠΑ ορισμένων κλάδων παρέμεινε σχεδόν στα ίδια επίπεδα (π.χ. Γεωργία, δασοκομία και αλιεία, Ενημέρωση και επικοινωνία, Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες, Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες, Τέχνες, διασκέδαση, ψυχαγωγία, άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών). Σημαντική αύξηση στη συνολική ΑΠΑ παρουσίασαν κλάδοι όπως Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα, Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και Ορυχεία, λατομεία, βιομηχανία, παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού, κλιματισμού και νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης. Μείωση εμφάνισαν οι κλάδοι Κατασκευές και Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών, μεταφορές και αποθήκευση, δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης.

Πίνακας 13 ΑΠΑ ανά κλάδο στην ΠΕ Δράμας (Εκατομμύρια ευρώ σε τρέχουσες τιμές)

ΚΛΑΔΟΙ	ΕΤΗ					
	2000		2010		2020	
	Εκ. ευρώ	Ποσοστό στη συνολική ΑΠΑ (%)	Εκ. ευρώ	Ποσοστό στη συνολική ΑΠΑ (%)	Εκ. ευρώ	Ποσοστό στη συνολική ΑΠΑ (%)
Γεωργία, δασοκομία και αλιεία	101	12,8	101	9,0	101	11,9
Ορυχεία, λατομεία, βιομηχανία, παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού, κλιματισμού και νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης	154	18,9	222	19,7	197	23,2
Κατασκευές	78	9,5	38	3,9	24	2,8
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών, μεταφορές και αποθήκευση, δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης	202	24,7	222	19,7	143	16,8
Ενημέρωση και επικοινωνία	13	1,6	15	1,3	11	1,3
Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	24	2,9	37		28	3,3
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	47	5,7	129	3,3	86	10,1
Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	20	2,4	53	4,7	17	2,0
Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα	143	17,5	269	23,9	215	29,4
Τέχνες, διασκέδαση, ψυχαγωγία, άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών, μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες νοικοκυριών που αφορούν την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών για ίδια χρήση, δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών	33	4,0	38	3,9	27	3,9
Σύνολο ΑΠΑ	816	100	1124	100	849	100

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., ίδια επεξεργασία

Όσον αφορά τον αριθμό των επιχειρήσεων και την απασχόληση στους επί μέρους κλάδους παραγωγής, σύμφωνα με το ΓΕΜΗ Επιχειρήσεων της ΕΛΣΤΑΤ:

- Οι περισσότερες επιχειρήσεις (ατομικές, εταιρικές κλπ.) βρίσκονται στους κλάδους Γεωργίας, δασοκομίας, Αλιείας, Χονδρικού και Λιανικού Εμπορίου, Υπηρεσίες καταλύματος και εστίασης, Ελευθέρων επαγγελματιών, μεταποίηση και κατασκευές.
- Οι περισσότεροι εργαζόμενοι βρίσκονται στους κλάδους Γεωργίας, δασοκομίας, Αλιείας, Χονδρικού και Λιανικού Εμπορίου, Μεταποίησης, Υπηρεσίες καταλύματος και εστίασης, Εκπαίδευση, Δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα και Ελευθέρων επαγγελματιών.
- Σημαντική μείωση σημείωσε η απασχόληση στους κλάδους Κατασκευές, Μεταφορά και αποθήκευση, Μεταποίηση και Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες.

Πίνακας 14 Αριθμός νομικών μονάδων, κύκλος εργασιών και απασχολούμενοι στην ΠΕ Δράμας (2011 και 2020)

Κωδι κός NACE Αναθ .2	ΚΛΑΔΟΙ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ		ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες ευρώ)		ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ	
		ΕΤΗ					
		2011	2020	2011	2020	2011	2020
A	ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	2.135	4.648	95.279	203.217	2.909	5.302
B	ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	χ	χ	χ	χ	χ	χ
Γ	ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	744	536	234.060	247.209	3.200	2.930
Δ	ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	χ	137	χ	8.164	χ	179
Ε	ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ· ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	χ	15	χ	4,298	χ	132
ΣΤ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	995	434	37.294	37.924	2.019	787
Ζ	ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ· ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	2.807	1.961	609.907	552.641	6.803	4.689
Η	ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	611	455	36.982	47.268	1.259	99
Θ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	938	678	37.880	25.001	2.119	2.609
Ι	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	75	64	2.176	2.483	164	102
Κ	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	130	120	6.446	5.600	223	200
Λ	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	22	15	791	346	55	19
Μ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	962	768	24.069	25.528	1.918	1,141
Ν	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ	140	92	8.001	5.221	389	223

Κωδι κός NACE Αναθ .2	ΚΛΑΔΟΙ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ		ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες ευρώ)		ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ	
		ΕΤΗ					
		2011	2020	2011	2020	2011	2020
	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ						
Ξ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ· ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ		x		x		x
Ο	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	249	200	6.722	3.592	503	2.357
Π	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	322	357	28.166	26.335	767	2.072
Ρ	ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	120	114	4.880	2.763	263	283
Σ	ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	353	305	4.684	4.541	687	718

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., ίδια επεξεργασία

Πίνακας 15 Εξέλιξη ΑΕΠ και κκ ΑΕΠ στην ΠΕ Δράμας

Οικονομικό μέγεθος	ΕΤΗ			
	2000	2010	2019	2020
ΑΕΠ ΠΕ Δράμας (σε εκ. Ευρώ)	913	1.274	1.030	968
Κατά κεφαλή ακαθάριστο εγχώριο προϊόν στην Ελλάδα	13.071	20.153	17.101	15.461
Κατά κεφαλή ακαθάριστο εγχώριο προϊόν στην ΠΑΜΘ	10.075	14.996	11.643	10.908
Κατά κεφαλή ακαθάριστο εγχώριο προϊόν στην ΠΕ Δράμας	9.545	12.919	10.629	10.026

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., ίδια επεξεργασία

Από τον Πίνακα 15 προκύπτει ότι μεταξύ 2000 και 2010 το συνολικό ΑΕΠ της ΠΕ Δράμας εμφανίζει μια σημαντική αύξηση. Όμως λόγω της οικονομικής κρίσης, αλλά και της κρίσης του COVID εμφανίζει ραγδαία συρρίκνωση. Το γεγονός αυτό επέφερε και μείωση του κ.κ. ΑΕΠ, το οποίο είναι σταθερά χαμηλότερο του μ.ο. της χώρας και της Περιφέρειας ΑΜΘ. Μεταξύ 2000 και 2010 εμφάνισε αύξηση κατά 35,3 %, ενώ στο διάστημα 2010 – 2020 εμφάνισε μείωση κατά 22,4%. Σε πραγματικές τιμές η μείωση υπήρξε πολύ ισχυρότερη.

Αυτό είχε ως συνέπεια, μεταξύ άλλων, την αύξηση της ανεργίας. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία του ΟΑΕΔ για το 2019 (βλ. Πίνακα 16), το 7,58 % του συνολικού πληθυσμού ήταν άνεργοι. Το ποσοστό της ανεργίας στο σύνολο του ενεργού εργατικού δυναμικού εκτιμάται σε περ. 20%.

Πίνακας 16 Δείκτης επιβάρυνσης του μόνιμου πληθυσμού της ΠΕ Δράμας από την ανεργία (Εγγεγραμμένοι άνεργοι ως ποσοστό του μόνιμου πληθυσμού, 2019)

Περιοχή	Πληθυσμός (2011)	Εγγεγραμμένοι άνεργοι	Τιμή δείκτη
---------	------------------	--------------------------	-------------

Π-ΑΜΘ	608.182	48.974	8.0525
ΠΕ Δράμας	98.287	7.674	7.5864

Πηγή: ΟΑΕΔ

Η ανεργία στη Δράμα αυξήθηκε δραματικά κατά τα 2 πρώτα έτη της κρίσης του COVID. Σύμφωνα, με το Εργατικό Κέντρο Δράμας (<https://xronikadramas.gr/nomos-dramas-sto-30-i-anergia-ektima-to-e-y-k-dramas/>) το 2021 η ανεργία ανήλθε στο 40%. Αρχές του 2022 οπισθοχώρησε στο 30%, παραμένοντας ιδιαίτερη υψηλή. Συγκριτικά υψηλότερα είναι τα ποσοστά ανεργίας στους αποφοίτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ χαμηλότερα είναι η ανεργία στο εργατοτεχνικό προσωπικό. Επιπροσθέτως, σύμφωνα με το Εργατικό Κέντρο Δράμας, πολλές κενές θέσεις (π.χ. στον κλάδο του μαρμάρου) δεν καλύπτονται λόγω των χαμηλών αμοιβών.

Παράλληλα, υψηλό είναι το ποσοστό του πληθυσμού που προσβλέπει σε κοινωνική βοήθεια. Για παράδειγμα, την τριετία 2016-2019 ο αριθμός των ωφελούμενων που εξυπηρετήθηκαν από τις υπηρεσίες πρόνοιας, που προσφέρονται από τον Δήμο Δράμας μέσω της Δ/σης Κοινωνικής Προστασίας, αναπαρίστανται στο Γράφημα 5.

Γράφημα 5: Αριθμός ωφελούμενων από τις υπηρεσίες πρόνοιας του Δήμου Δράμας (2016-2019 συμπεριλαμβάνονται οι ωφελούμενοι των δράσεων του ΤΕΒΑ)

Πηγή: ΕΠ Δράμας 2019-2023

Στο συνολικό αριθμό των ωφελούμενων του ανωτέρω Γραφήματος 5 δεν συμπεριλαμβάνονται οι ωφελούμενοι από το κέντρο κοινότητας και παράρτημα ΡΟΜΑ του Δήμου Δράμας, ο αριθμός των οποίων για τα έτη 2017, 2018, 2019 ήταν 1.052, 4.953 και 3.738 αντίστοιχα.

Συνεπώς, περ. το 20% του πληθυσμού του Δήμου Δράμας προσέρχεται στις υπηρεσίες πρόνοιας του Δήμου για κοινωνική αρωγή. Πρόκειται για ένα ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό.

3.4.5 Περιβαλλοντικά και κλιματολογικά χαρακτηριστικά της περιοχής παρέμβασης

3.4.5.1 Χώροι πρασίνου και υδάτινοι πόροι

Εντός του αστικού ιστού της πόλης της Δράμας υπάρχει πλήθος χώρων πρασίνου χαρακτηριζόμενων ως Πάρκα ή Κοινόχρηστοι χώροι με πιο αξιοσημείωτα το Δημοτικό Κήπο και το Πάρκο της Αγίας Βαρβάρας. Οι κοινόχρηστοι χώροι αστικού πρασίνου που διαχειρίζεται ο Δήμος Δράμας φαίνονται στον παρακάτω Πίνακα 17.

Πίνακας 17 Σημαντικοί κοινόχρηστοι χώροι πρασίνου περιοχής παρέμβασης και όμορων περιοχών

Κοινόχρηστοι χώροι πρασίνου (πάρκα, άλση κλπ.) στην πόλη της Δράμας	Έκταση (στρ.)	Υπαρξη αυτοματοποιημένου Συστήματος άρδευσης (ΝΑΙ/ΟΧΙ)
ΠΑΡΚΟ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ	76,06	ΟΧΙ
ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ	27,37	ΝΑΙ
ΠΛΑΤΕΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ	0,50	ΝΑΙ
ΠΑΡΚΟ ΓΕΦΥΡΑΣ “ΖΩΝΚΕ”	2,00	ΝΑΙ
ΠΑΡΚΑ ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΣ	2,00	ΝΑΙ
ΠΑΡΚΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΗΣ (“ΡΕΜΒΗ”)	0,50	ΝΑΙ
ΠΑΡΚΟ 1 ^{ης} ΙΟΥΛΙΟΥ	1,75	ΝΑΙ
ΠΑΡΚΟ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΧΕΙΜΑΡΡΟΥ ΚΑΛΛΙΦΥΤΟΥ-ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ	8,00	ΝΑΙ
ΠΑΡΚΟ “ΚΥΠΡΙΩΝ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ”	2,00	ΝΑΙ

Πηγή: ΕΠ Δράμας 2019-2023

Όπως διαπιστώνεται, η πόλη της Δράμας έχει σημαντικούς χώρους πρασίνου μέσα στην πόλη, όμως αυτοί παραμένουν ασύνδετοι μεταξύ τους, όπως για παράδειγμα οι χώροι πρασίνου α) του πάρκου της Αγίας Βαρβάρας, β) του Δημοτικού κήπου και γ) της Πλατείας Ελευθερίας. Επίσης οι περισσότεροι δρόμοι ιδιαίτερα του κέντρου λόγω στενότητας δεν διαθέτουν δεντροστοιχίες, οι οποίες θα αποτελούσαν συνδετικούς κρίκους των κύριων χώρων πρασίνου, αλλά και μικρά γραμμικά πάρκα.

Αναλυτικότερα, ο **Δημοτικός Κήπος** αποτελεί διαχρονικά έναν από τους πιο μεγάλους και σημαντικούς χώρους πρασίνου για την πόλη της Δράμας. Ωστόσο, η σημερινή του κατάσταση, σύμφωνα με την Μελέτη «Ανάπλαση Κέντρου Δράμας-Πλατεία Ελευθερίας, Δημοτικός Κήπος, Οδός Εθνικής Αμύνης», παρουσιάζει μια εικόνα φθοράς και εγκατάλειψης. Τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει προσπάθειες αναζωογόνησης του Κήπου, με τη διοργάνωση εκδηλώσεων όπως η “Ονειρούπολη Δράμας” και η Ανθοκομική Έκθεση, με την στενότητα χώρου και επαρκών υποδομών να καθιστούν τη φιλοξενία τους ένα εγχείρημα δύσκολο. Σε σχέση με αυτό, παρατηρείται ότι στους χώρους του Κήπου δεν

προσφέρεται κάποιο άλλο μέσο για την ενθάρρυνση της ανθρώπινης και της συμμετοχικής δραστηριότητας. Όσον αφορά το δίκτυο μονοπατιών του Κήπου, η σημερινή του κατάσταση θέτει δυσκολίες στις εσωτερικές ροές και κινήσεις των χρηστών. Οι χώροι συγκέντρωσης χαρακτηρίζονται από έντονη αποσπασματικότητα, καθώς δεν διατίθεται ένας ενιαίος χώρος που να ευνοεί και να ενθαρρύνει την ανθρώπινη δραστηριότητα και συνάθροιση. Επιπλέον, στις δαπεδοστρώσεις των μονοπατιών γίνεται χρήση διαφόρων υλικών, κάνοντας εμφανή την ασυνέχεια στον υφιστάμενο σχεδιασμό. Ακόμη, τα υδάτινα στοιχεία παρουσιάζονται άνευ συνοχής, τόσο μορφολογικά όσο και λειτουργικά. Ενώ λοιπόν το Πάρκο διαθέτει μία σχετικά μεγάλη έκταση, ο υφιστάμενος σχεδιασμός του, με την αποσπασματικότητα των χώρων στάσης και κίνησης, καθώς και τον επιμέρους στοιχείων του, περιορίζει κατά πολύ τον αξιοποιήσιμο χώρο και κατά συνέπεια την πρόσληψή του από τους χρήστες.

Επιπροσθέτως, έντονη είναι η παρουσία του **υδάτινου στοιχείου** εντός του αστικού ιστού τόσο υπό μορφή ρεμάτων, όσο και υπό μορφή πηγών προερχόμενα από το υδατικό σύστημα Φαλακρού και Μενοικίου όρους, σχηματίζοντας τις δύο λίμνες της Αγίας Βαρβάρας στο κέντρο της πόλης, που συγκεντρώνονται συγκροτήματα από όλη την Ελλάδα στο πλαίσιο του Youth Festival.

Επίσης, στο Δημοτικό Κήπο στο κέντρο της πόλης υπάρχει παρουσία ύδατος και συνολικά εντοπίζονται επτά μικρές τεχνητές λίμνες (συμπεριλαμβανομένων των σιντριβανιών) και δυο μεγάλα ρυάκια.

Σύμφωνα με την υδρογεωλογική μελέτη που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του Έργου «Ανάπλαση Κέντρου Δράμας-Πλατεία Ελευθερίας, Δημοτικός Κήπος, Οδός Εθνικής Αμύνης»:

- Τα υπόγεια νερά στην περιοχή παρέμβασης και οι πηγαίες αποφορτίσεις διαχρονικά φαίνεται να μειώνονται ως ποσότητες κατά τα τελευταία έτη αφού εξαρτώνται από τις ετήσιες κατακρημνίσεις (βροχοπτώσεις και χιόνια), η συχνότητα των οποίων βαίνει μάλλον φθίνουσα.
- Τα υπόγεια νερά ως ελεύθερη στάθμη υπόγειου ορίζοντα στην υπόψη περιοχή μελέτης ευρίσκονται υψηλά, σε βάθος πάντως εν γένει μεγαλύτερο των 2,5m. Εκτάκτως, δεν αποκλείεται η στάθμη τους να ανέρχεται περιστασιακά και επιλεκτικά - τοπικά σε μικρότερα βάθη.
- Στην περιοχή του Δημοτικού κήπου οι παροχές των υφιστάμενων κρουών είναι για κάποιο διάστημα του έτους (π.χ. Οκτώβριος - Νοέμβριος 2022) ανενεργές. Το νερό που τους τροφοδοτεί μεταφέρεται προφανώς από κάποια άλλη υδρομάστευση της ανάντη εγγύς περιοχής.
- Η αποχέτευση των χρησιμοποιούμενων νερών στον Δημοτικό κήπο γίνεται μέσω υφιστάμενου κιβωτοειδούς οχετού υπό την οδό Εθνικής Αμύνης με τελικό αποδέκτη το ρέμα Ξηροπόταμος.

Για την αντιμετώπιση των υφιστάμενων προβλημάτων και για την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση του υδάτινου στοιχείου της περιοχής παρέμβασης, στο πλαίσιο της Μελέτης «Ανάπλαση Κέντρου Δράμας-Πλατεία Ελευθερίας, Δημοτικός Κήπος, Οδός Εθνικής Αμύνης» προτείνονται:

- Η εξασφάλιση αδιάλειπτης τροφοδοσίας νερού (π.χ. από υφιστάμενες υδρομαστεύσεις σε συνδυασμό με το Δημοτικό δίκτυο ύδρευσης) προκειμένου για τις ελάχιστες αναγκαίες ποσότητες - παροχές των προτεινόμενων στοιχείων νερού του Δημοτικού κήπου.

- Ο έλεγχος επάρκειας της διατομής των υφιστάμενων τεχνικών επιφανειακής αποστράγγισης - ομβρίων προς την οδό Εθνικής Αμύνης στα κατάντη του Δημοτικού κήπου.
- Η πρόβλεψη τοποθέτησης υπόγειου στραγγιστηρίου κατά μήκος του βόρειου ορίου της προτεινόμενης εκσκαφής της πλατείας Ελευθερίας, σε βάθος της τάξης του 0,5m από την νέα επιφάνεια τελικής διαμόρφωσης της Πλατείας (που προτείνεται να ταπεινωθεί κατά 1,0m περίπου βαθύτερα από την υφιστάμενη επιφάνειά της), με σκοπό την περιστασιακή αποστράγγιση υπόγειων υδάτων, αν τυχόν η στάθμη τους ανέλθει εκτάκτως σε πολύ μικρά βάθη. Η απορροή του στραγγιστηρίου θα πρέπει να προβλεφθεί προς παρακείμενο φρεάτιο ομβρίων.

3.4.5.2 Προβλήματα ατμοσφαιρικής ρύπανσης

Η πόλη της Δράμας, και ιδιαίτερα το ευρύτερο κέντρο αυτής, αντιμετωπίζει μια σειρά από προβλήματα ρύπανσης, κυρίως από τις εκπομπές αέριων ρύπων (CO, CO₂, NO_x κλπ.).

Στο πλαίσιο του Έργου «Σχεδίο Δράσης Αειφορικής Ενέργειας Δήμου Δράμας» (ΣΔΑΕ) αποτυπώθηκε τόσο η κατανάλωση ενέργειας, όσο και οι εκπομπές ρύπων στην πόλη της Δράμας.

Για το έτος αναφοράς (2012) οι εκπομπές CO₂ υπολογίστηκαν σε 272.025 τόνους και η κατανάλωση ενέργειας σε 642.863 MWh.

Τα ως άνω στοιχεία οφείλονταν:

- Στο σχετικά χαμηλό ποσοστό παραγωγής ενέργειας από Α.Π.Ε.
- Στις υψηλές καταναλώσεις ηλεκτρικής ενέργειας δημοτικών εγκαταστάσεων και φωτισμού και στον ανεπαρκή έλεγχο των καταναλώσεων των δημοτικών κτιρίων.
- Στη μη ικανοποιητική συμμετοχή σε σχετικά χρηματοδοτούμενα προγράμματα.

Μέχρι το 2016 επετεύχθη συνολική μείωση στην κατανάλωση ενέργειας κατά 26.080 MWh (4,06%) και στις εκπομπές CO₂ κατά 35.244 τόνους (12,96%), σε σύγκριση με το έτος αναφοράς.

Η μείωση αυτή οφείλεται, μεταξύ άλλων, και στη σημαντική αύξηση της παραγωγής ενέργειας από Α.Π.Ε., καθώς και στα μέτρα βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης κτιρίων.

Αν και στο σύνολο της Δημοτικής ενότητας Δράμας υπάρχει μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, από τον παρακάτω Πίνακα 18 προκύπτει ότι σε επίπεδο Δημοτικής Περιουσίας η εξοικονόμηση ενέργειας επήλθε μόνο από το Δημοτικό Φωτισμό, γεγονός που οφείλεται σε αλλαγή των κοινών λαμπτήρων παλαιού τύπου με νεότερους ή LED μικρότερης κατανάλωσης σε αρκετές περιοχές του Δήμου.

Πίνακας 18 Συνολική Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας Δημοτικής Περιουσίας (KWh)

Πεδίο παρέμβασης	2012	2016
Δημοτικά κτήρια	1.723.250	1.958.226

Δημοτικές Εγκαταστάσεις	1.088.849	1.504.963
Δημοτικός φωτισμός	9.830.000	6.450.000
Δημοτικά οχήματα (Βενζινοκίνητα Πετρελαιοκίνητα)	1.414.579	1.798.928

Πηγή: Δήμος Δράμας

Σε ότι αφορά το στόλο των δημοτικών οχημάτων, το μεγαλύτερο ποσοστό κατανάλωσης καυσίμων και άρα εκπομπών αέριων ρύπων παρουσιάζει η Διεύθυνση Καθαριότητας και Ανακύκλωσης (82%), λόγω της παλαιότητας των οχημάτων, ειδικά των απορριματοφόρων, καθώς το 69% των απορριματοφόρων οχημάτων έχει έτος 1ης κυκλοφορίας πριν το 2010.

Εκτός της αέριας ρύπανσης σημαντικές διαχρονικές πηγές ρύπανσης για την πόλη της Δράμας αποτελούν:

- Τα οικιακά λύματα που καταλήγουν στον πλακοσκεπή αγωγό που ξεκινάει από την γέφυρα επί της οδού Αντιγόνου και καταλήγει στο ρέμα της Αγ. Βαρβάρας, αντί να καταλήγουν στην μονάδα του βιολογικού καθαρισμού.
- Η απόθεση μπαζών επί της κοίτης του ξηροχείμαρου της Καλλιφύτου που περνάει από την περιοχή της Ανάπλασης μπροστά από τον οικισμό των Ρομά.

Σύμφωνα με τις αρμόδιες Διευθύνσεις του Δήμου υπάρχουν επιπρόσθετα προβλήματα ρύπανσης στην πόλη της Δράμας, όπως καταγράφονται στον παρακάτω Πίνακα 19.

Πίνακας 19 Λοιπές Αιτίες Ρύπανσης στην περιοχή παρέμβασης

Προβλήματα Ρύπανσης	Περιγραφή
Υπολείμματα κλαδεμάτων	Απαιτείται συχνά η αποκομιδή τους για λόγους δημόσιας υγείας και δαπανώνται αρκετές ώρες εργασίας. Δεν λειτουργούν τα πράσινα σημεία με αποτέλεσμα να είναι προβληματική η διαχείρισή τους, που προσωρινά λύνεται μέσω του θρυμματισμού τους από ανάδοχο εργολάβο.
Παλιά οχήματα	Απαιτείται η σταδιακή αντικατάστασή τους με νέα προηγμένης αντιρρυπαντικής τεχνολογίας.
Εγκαταλελειμμένα οχήματα	Εγκατάλειψη οχημάτων χωρίς τις πινακίδες σε δευτερεύουσες οδούς και σε ακίνητα.
Απόρριψη ογκωδών χωρίς ραντεβού	Συχνή κατάληψη των κάδων απορριμμάτων από ογκώδη αντικείμενα που απορρίπτουν οι πολίτες χωρίς προηγούμενη ενημέρωση της υπηρεσίας καθαριότητας για την απομάκρυνση τους.
Κατάληψη κοινόχρηστων χώρων άνευ αδείας	Συχνή κατάληψη κοινοχρήστων χώρων για εκτέλεση δραστηριοτήτων από τους πολίτες χωρίς να γίνεται μέριμνα για τον μετέπειτα καθαρισμό τους.

Πηγή: ΕΠ Δράμας 2019-2023

Με βάση τα παραπάνω, στο πλαίσιο των στρατηγικών βιώσιμης ανάπτυξης της πόλης της Δράμας, θα πρέπει να υλοποιηθούν έμμεσες και άμεσες δράσεις που θα μειώσουν όσο το δυνατό περισσότερο το ανθρακικό αποτύπωμα κατ' ακολουθία των Εθνικών και Ευρωπαϊκών πολιτικών για το περιβάλλον.

Στις έμμεσες δράσεις θα μπορούσαν να προταθούν δράσεις ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και εθελοντισμού των πολιτών απέναντι στη ρύπανση του περιβάλλοντος. Ο Δήμος Δράμας έχει τη σχετική εμπειρία καθώς στο παρελθόν υλοποίησε το έργο "Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για τη διαχείριση των αστικών απορριμμάτων", το οποίο μάλιστα βραβεύτηκε με το "Bravo Awards" ως καλή πρακτική. Την περίοδο 2014-2020, ο Δήμος Δράμας υλοποίησε τη δράση με τίτλο «Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για τη διαχείριση αστικών απορριμμάτων, με έμφαση στην πρόληψη παραγωγής απορριμμάτων», που αποτελεί υποέργο του Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης- ΣΒΑΑ του Δήμου Δράμας 2014-2020.

Στις άμεσες δράσεις θα μπορούσε να προταθεί η σταδιακή αντικατάσταση παλιών και ενεργειακά κοστοβόρων δημοτικών οχημάτων με νεότερα, που θα παρουσιάζουν τόσο μειωμένες εκπομπές αέριων ρύπων, όσο και μικρότερη κατανάλωση. Μία πρώτη αρχή προς αυτή τη κατεύθυνση έγινε με το πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης». Επίσης, η διατήρηση και αύξηση του πρασίνου στο κέντρο της Δράμας θα συνέβαλε στη μείωση των ρύπων και στη βελτίωση του μικροκλίματος.

Παρά το γεγονός ότι η πόλη διαθέτει αρκετούς χώρους πρασίνου τόσο στο κέντρο όσο και στην περιμέτρή της, **οι ρύποι που εκπέμπονται** από τα οχήματα δυσχεραίνουν όλο και περισσότερο την ατμόσφαιρα, κάνοντάς την ορισμένες φορές αποπνικτική. Το φαινόμενο αυτό εντείνεται ακόμα περισσότερο τους καλοκαιρινούς μήνες.

Η **ρύπανση**, ο θόρυβος, η υγεία, η αισθητική του δρόμου και γενικότερα των δημόσιων χώρων, η υποβάθμιση των ακινήτων κ.λπ. συνδέονται με τις μετακινήσεις και είναι γνωστό ότι πόλεις με κοινά χαρακτηριστικά, αλλά με άσκηση πολιτικών διαφορετικών προτεραιοτήτων στα διάφορα μέσα και τρόπους μετακίνησης, παρουσιάζουν τελείως διαφορετική εικόνα στις παραμέτρους περιβάλλοντος, ποιότητας ζωής και οικονομίας. Αυτό σημαίνει ότι η Δράμα θα μπορούσε να αλλάξει ριζικά ασκώντας ανάλογες πολιτικές.

Η αντιμετώπιση **της κλιματικής αλλαγής**, ειδικότερα στην Δράμα, προϋποθέτει την άσκηση πολιτικών που θα επηρεάσουν την καθημερινότητα. Στον τομέα των μεταφορών θα πρέπει να γίνουν αποδεκτές αρχές της κινητικότητας, ως προς την εξοικονόμηση χώρου και ενέργειας και ως προς ένα διαφορετικό αστικό πολιτισμό στο δρόμο και στους άλλους δημόσιους χώρους της πόλης.

Τα προβλήματα, λοιπόν, που αφορούν την βιώσιμη κινητικότητα και κατ' επέκταση την επιβάρυνση του περιβάλλοντος στην πόλη της Δράμας είναι σημαντικά και έχουν γίνει ιδιαίτερα αισθητά τις τελευταίες δεκαετίες. Οι κάτοικοι της πόλης είναι υποχρεωμένοι να έρχονται αντιμέτωποι με αυτά καθημερινά. Αυτή η δυσάρεστη κατάσταση, σε συνδυασμό με τις πιέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τους στόχους που έχει θέσει για την κλιματική αλλαγή, ωθούν το Δήμο Δράμας να λάβει ανάλογα μέτρα και να προβεί σε ενέργειες, οι οποίες θα δημιουργήσουν ένα περιβαλλοντικά πιο φιλικό, πιο βιώσιμο και πιο πράσινο περιβάλλον για τους κατοίκους.

3.4.5.3 Μικροκλίμα της περιοχής παρέμβασης και κλιματική αλλαγή

Από τον Πίνακα 20 συνάγονται τα εξής:

- Τα κλιματολογικά στοιχεία μεταξύ των 2 περιόδων (1996-2010 και 2011-2017) εμφανίζουν σημαντικές αποκλίσεις.
- Η μέση ελάχιστη θερμοκρασία αέρα μειώθηκε από 1,4 °C σε -0,27 °C.
- Η μέση μέγιστη θερμοκρασία αέρα αυξήθηκε από 27,8 °C σε 33,27 °C
- Οι αποκλίσεις στις μέσες μηνιαίες βροχοπτώσεις έχουν ενισχυθεί.

Λόγω της μείωσης του το βροχομετρικού πηλίκου, εκτιμάται ότι σταδιακά οδηγούμαστε σε πιο ξηρές χρονιές, γεγονός που θα επηρεάσει σημαντικά τις ανάγκες άρδευσης των χώρων πρασίνου της πόλης, καθιστώντας επιτακτική όσο ποτέ άλλοτε, τον σωστό προγραμματισμό των εργασιών συντήρησης στους χώρους πρασίνου, αλλά και την ορθολογική διαχείριση των υδατικών πόρων, καθώς και την προτίμηση αυτοφυών ειδών χλωρίδας με λιγότερες απαιτήσεις σε νερό. Επίσης, θα πρέπει ο Δήμος να υλοποιήσει εκστρατεία ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης των πολιτών αναφορικά με τις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής, προωθώντας τη λελογισμένη χρήση νερού.

Αναφορικά με το **μικροκλίμα** στην περιοχή παρέμβασης, διαπιστώνεται ότι το κέντρο της πόλης της Δράμας, με πυκνή δόμηση και υψηλά κτίρια, χαρακτηρίζεται από δυσμενή θερμική άνεση τους θερμούς μήνες. Το υπάρχον πράσινο, αλλά και οι πνέοντες άνεμοι δεν μπορούν να αμβλύνουν το φαινόμενο της αστικής νησίδας. Το μικροκλίμα επιδεινώνουν και η λειτουργία των κλιματιστικών συσκευών των εμπορικών καταστημάτων, αλλά και των γραφείων και κατοικιών της περιοχής. Το οπτικό περιβάλλον δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως υψηλού βαθμού ποιότητας και αισθητικής, λόγω του σχεδιασμού του χώρου και των ιδιοτήτων των υλικών, ο δε θόρυβος είναι επιβαρυνμένος λόγω των διερχόμενων οχημάτων και του πυκνού αστικού ιστού με τις ποικίλες ενοχλήσεις και ερεθίσματα.

Τα κτίρια των πεζοδρόμων είναι πολυώροφα και κατασκευασμένα, κυρίως, τις δεκαετίες 1970-90. Δεν φέρουν προδιαγραφές βιοκλιματικού σχεδιασμού και είναι πολύ ενεργοβόρα.

Πίνακας 20 Μέσες κλιματικές παράμετροι της πόλης της Δράμας 1996-2010

Κλιματική	ΜΗΝΕΣ
-----------	-------

μεταβλητή	Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
Μέση θερμοκρασία αέρα σε °C	4,6	6,1	7,6	11,8	24,9	30,3	28,4	28,4	21,7	16,9	19,4	9,7
Μέση μέγιστη θερμοκρασία αέρα σε °C	8,8	10,2	12,5	17,5	31,1	27,8	30,5	31,1	16,8	21,3	15,9	11,4
Μέση ελάχιστη θερμοκρασία αέρα σε °C	1,4	1,9	3,2	7,2	11,7	15,2	18,1	17,6	13,9	10	6,8	3,7
Μέσο ύψος βροχής	88,05	62,1	55,15	49,15	57,65	44,4	30,25	25,15	34,9	62,25	83	99,1
Απολύτως ελάχιστη θερμοκρασία αέρα σε °C	-12,3	-8,05	-7,55	-1,05	3,7	8,2	10,85	9,15	4,7	-0,9	-7,1	-9,2
2011-2017												
Κλιματική μεταβλητή	ΜΗΝΕΣ											
	Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
Μέση θερμοκρασία αέρα σε °C	3,70	6,59	9,51	13,74	18,64	22,92	25,56	25,97	21,35	14,55	10,15	4,69
Μέση μέγιστη θερμοκρασία αέρα σε °C	8,36	11,76	15,24	20,38	25,32	29,69	32,40	33,27	28,51	20,77	15,70	9,90
Μέση ελάχιστη θερμοκρασία αέρα σε °C	-0,27	2,09	4,24	7,53	12,40	16,41	18,71	18,77	14,92	9,28	5,38	0,39
Μέσο ύψος βροχής	71,25	63,80	74,13	37,73	53,08	65,91	31,70	20,50	50,24	77,36	45,68	65,49

Πηγή: ΕΠ Δράμας 2019-2023

Το σύνολο των επιφανειών διέλευσης και στάσης των χρηστών των πεζοδρόμων και των πλατειών, είναι επιστρωμένες με σκληρά υλικά (π.χ. κυβόλιθοι, τσιμεντένιες, πέτρινες ή μαρμάρινες πλάκες, τσιμέντο απλό και έγχρωμο τσιμέντο) σε μία προσπάθεια δημιουργίας ποικιλίας στο περιβάλλον. Τα αρχικά χρώματα των υλικών ποικίλουν, αλλά σε ορισμένα σημεία έχουν φθαρεί και μετατραπεί σε αποχρώσεις του γκρι. Αρνητικό σημείο είναι η ανυπαρξία ικανών αρμών σε περιοχές της πλακόστρωσης και, σε ορισμένες περιπτώσεις, μη επαρκές σύστημα απορροής των όμβριων υδάτων. Υπάρχει, επίσης, το πρόβλημα δημιουργίας του φαινομένου της «θερμικής νησίδας», κατά την θερινή περίοδο λόγω των δομικών υλικών των κτιρίων και των υπαίθριων χώρων (σκυρόδεμα, πλακόστρωτα πεζοδρομίων) και της έλλειψης επαρκών επιφανειών με πράσινο, σε συνδυασμό με την μεγάλη πυκνότητα των κτιρίων. Ο σχεδιασμός, η μορφή, το είδος και η επιφάνεια του αστικού χώρου που καταλαμβάνει η φύτευση ορισμένων πεζοδρομίων έχουν προφανώς στόχο την «διακόσμηση» του πεζόδρομου.

Γενικά, η ποσότητα, το είδος και ο τρόπος της φύτευσης δεν είναι σε θέση να δημιουργήσουν επαρκή αποτελέσματα θερμικής και οπτικής άνεσης στους χρήστες. Η ατμοσφαιρική ρύπανση και ο θόρυβος στην περιοχή παρέμβασης είναι αρκετά έντονα φαινόμενα, λόγω της χρήσης τόσο των πεζόδρομων, όσο και των αξόνων κυκλοφορίας, αλλά και των ενεργοβόρων κτιρίων (θέρμανση, κλιματισμός). Οι προαναφερθείσες συνθήκες τις περιόδους που επικρατούν ασθενείς άνεμοι ή υπάρχει νηνεμία, ευνοούν την παγίδευση των αερίων ρύπων και την εμφάνιση του φαινομένου της «θερμικής νησίδας». Η αστικοποίηση της περιοχής παρέμβασης, όπως και σε όλη την πόλη, είχε σαν αποτέλεσμα την αδιαπεραστοποίηση της εδαφικής επιφάνειας σε μεγάλο ποσοστό, με αποτέλεσμα να παρεμποδίζεται η διείσδυση του όμβριου νερού στο έδαφος, να αυξάνεται η ταχύτητα ροής των απορρεόντων υδάτων και έτσι να διογκώνεται σημαντικά η παροχή νερού μετά από κάθε βροχόπτωση.

Με τη χρήση κατάλληλων παρεμβάσεων, τεχνικών και υλικών μπορεί να επιτευχθεί κλιματολογική βελτίωση και κατ' επέκταση εξοικονόμηση ενέργειας. Και αυτό επειδή οι τιμές θερμοκρασίας σε μία αστική περιοχή έχουν άμεση επίδραση στην κατανάλωση ενέργειας από τα γειτονικά κτίρια, τόσο κατά τη θερινή, όσο και τη χειμερινή περίοδο. Έχει βρεθεί ότι κατά τη θερινή περίοδο, οι υψηλές αστικές θερμοκρασίες αυξάνουν τη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας για ψύξη, και την παραγωγή διοξειδίου του άνθρακα και άλλων ρυπογόνων ουσιών, ενώ κατά τη χειμερινή περίοδο, οι χαμηλές θερμοκρασίες μπορούν να αυξήσουν την κατανάλωση για θέρμανση και τις αντίστοιχες συνέπειές της.

Συνολικά, για την αντιμετώπιση της κυκλοφοριακής συμφόρησης, της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και του θορύβου, αλλά και για τη βελτίωση του μικροκλίματος, την πρόληψη πλημμυρικών φαινομένων, την καλλίτερη αξιοποίηση των υδάτινων πόρων, την αισθητική, τουριστική και λειτουργική αναβάθμιση της περιοχής παρέμβασης, στο πλαίσιο του Έργου «Ανάπλαση Κέντρου Δράμας-Πλατεία Ελευθερίας, Δημοτικός Κήπος, Οδός Εθνικής Αμύνης» προτείνονται:

- Η ανάπλαση και αναμόρφωση της Πλατείας Ελευθερίας με:
 - ο Σύνδεση της Πλατείας Ελευθερίας με το Δημοτικό Κήπο και τον ευρύτερο αστικό ιστό,
 - ο επέκταση του αξιοποιήσιμου χώρου της Πλατείας Ελευθερίας,
 - ο εξασφάλιση προσβασιμότητας για όλους,
 - ο δημιουργία αμφιθεατρικής διαμόρφωσης για επαναφορά εκδηλώσεων,
 - ο ενίσχυση φυτεύσεων,
 - ο διασφάλιση υποδομών υδροσυλλογής υδάτων.
 - ο Σύνδεση της Πλατείας με το περιβάλλον της
- Η διασφάλιση συνθηκών βιώσιμης κινητικότητας στην Οδό Εθνικής Αμύνης μέσω:
 - ο Μείωσης των λωρίδων κυκλοφορίας οχημάτων,
 - ο διαπλάτυνσης πεζοδρομίων στην οδό Εθνικής Αμύνης,
 - ο εξασφάλισης προσβασιμότητας για όλους,
 - ο μεταφοράς χώρου στάθμευσης ταξί,
 - ο χρήσης τοπικών υλικών,
 - ο ενίσχυσης υφιστάμενων φυτεύσεων,
 - ο δημιουργίας υποδομών υδροσυλλογής υδάτων.
- Η αναμόρφωση του Δημοτικού Κήπου με:

- ο σύνδεση Δημοτικού Κήπου με την Πλατεία Ελευθερίας και την πόλη,
- ο δημιουργία διαμπερών κινήσεων,
- ο εξασφάλιση προσβασιμότητας για όλους,
- ο επέκταση ορίου του Δημοτικού Κήπου,
- ο ανάδειξη Στοιχείων Νερού,
- ο ενίσχυση υφιστάμενων φυτεύσεων,
- ο χρήση τοπικών υλικών στα μονοπάτια και στους χώρους συγκέντρωσης του Πάρκου.

3.4.6. Πολιτιστικά χαρακτηριστικά

Η περιοχή παρέμβασης συγκεντρώνει τη συντριπτική πλειοψηφία της πολιτιστικής, βιομηχανικής, αρχιτεκτονικής και ιστορικής κληρονομιάς της πόλης, ενώ ταυτοχρόνως αποτελεί τον τόπο εγκατάστασης διαφόρων πολιτιστικών υποδομών (π.χ. μουσείων) και πλείστων σύγχρονων πολιτιστικών και τουριστικών εκδηλώσεων. Στα παρακάτω παρουσιάζεται αναλυτικότερα το πολιτιστικό απόθεμα της περιοχής, το οποίο συνθέτει το κυρίαρχο τουριστικό προϊόν της Δράμας.

Πολιτιστική κληρονομιά - σημαντικά μνημεία της Πόλης

- Ο Μακεδονικός Τάφος οδού Τροίας, που αποτελεί χαρακτηριστικό ταφικό μνημείο της Ελληνιστικής Περιόδου και χρονολογείται από τον 2^ο αιώνα Π.Χ. Ο Τάφος που αποτελεί χαρακτηριστικό ελληνιστικό ταφικό μνημείο με είσοδο, προθάλαμο και κυρίως θάλαμο και τοιχογραφίες με βούκρανα, ρόδακες, δενδρύλλια σχηματοποιημένα και την παράσταση ταύρου και βοός πάνω από την είσοδο του κυρίως θαλάμου.
- Ο βυζαντινός Ναός της Αγίας Σοφίας που χρονολογείται από τον 10^ο αιώνα μ.Χ. κατά τη διάρκεια της ακμάζουσας Δυναστείας των Μακεδόνων.
- Ο βυζαντινός Ναός Παμμεγίστων Ταξιαρχών που χρονολογείται από τον 14^ο αιώνα μ.Χ., όπου εικάζεται ότι συνδέεται με τον θάνατο και την πρώτη ταφή της Ειρήνης Μομφερατικής, της συζύγου του Αυτοκράτορα Ανδρόνικου Β΄ Παλαιολόγου.
- Ο παλαιός Μητροπολιτικός Ναός των Εισοδίων της Θεοτόκου που χρονολογείται από τον 18^ο αιώνα μ.Χ.
- Στον λόφο του Κορυλόβου υφίστανται κατάλοιπα βυζαντινής μονής, που πιθανώς να ταυτίζεται με τη γνωστή από πηγές μονή της Παναγιάς της Κοριλιώτισσας, που αποτελούσε Βατοπεδινό μετόχι και άκμασε περί το έτος 1050 μ.Χ.
- Τα βυζαντινά τείχη της πόλης, με αξιοσημείωτη τη συγγένεια της τοιχοποιίας με την τοιχοποιία της Αγίας Σοφίας Δράμας, μνημείου του 10ου αιώνα.
- Ο Ναός της πολιούχου Αγίας Βαρβάρας, όπου σύμφωνα με την παράδοση, όταν το 1383 η Δράμα κατακτήθηκε από τους Οθωμανούς, το εκκλησάκι της Αγίας Βαρβάρας τέθηκε προς κατεδάφιση από τους κατακτητές με σκοπό να χτιστεί στη θέση του ένα τζαμί. Τα σχέδιά τους όμως άλλαξαν ανήμερα της Αγίας Βαρβάρας, καθώς η περιοχή πλημμύρισε με νερό και δημιουργήθηκε λίμνη που σκέπασε την εκκλησία. Έτσι, η αγία Βαρβάρα καθιερώθηκε ως πολιούχος της Δράμας, και ακριβώς απέναντι από τη λίμνη χτίστηκε αργότερα νέα εκκλησία που αφιερώθηκε στην Αγία.

- Το παλιό «Αράπ Τζαμί» στο κέντρο της πόλης (οδό Λαμπριανίδη με Παλαιολόγου), το οποίο έχει μπει σε πρόγραμμα αποκατάστασης για να λειτουργήσει ως πολιτιστικό κέντρο.
- Το τέμενος Σαντιρβάν τζαμί, το οποίο είναι επισκέψιμο στο κοινό μετά από εργασίες αναπαλαίωσης και βρίσκεται στη συμβολή των οδών Άρμεν και Αγαμέμνονος, πίσω από το Ι.Κ.Α. Οι αξιόλογες τοιχογραφίες του απεικονίζουν πιθανώς την πόλη της Δράμας την περίοδο της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας καθώς και φυτικά διακοσμητικά θέματα. Το 2012 αγοράστηκε από την αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία ΚΥΚΛΩΨ, αποκαταστάθηκε και λειτουργεί από το 2022 ως χώρος πολιτισμού. Σε συνεργασία με το Μουσείο Μπενάκη, πραγματοποιούνται σε ετήσια βάση εκθέσεις.
- Οι μεγάλες αποθήκες καπνού που κατασκευάστηκαν στην πόλη κατά την περίοδο ακμής του καπνού (1900-1930):
 - ο Αναστασιάδη (Αγ. Βαρβάρας 5)
 - ο Αθανασοπούλου (Πέρδικα 17 και Νίκης)
 - ο Πορτοκάλογλου ή Σ.Ε.Κ.Ε. (1904, Πέρδικα 10 και Δωδεκανήσου).
 - ο Πρωτόπαπα, πρώην Μιχαηλίδη (Όθωνος 1-3) – αποτελεί διατηρητέο μνημείο της πόλης (1912).
 - ο Σπήρερ, διατηρητέο κτίριο του 1924, αρχιτεκτονικό 4όροφο δημιούργημα του αυστριακού αρχιτέκτονα Konrad von Vilas (Πηγές Αγίας Βαρβάρας), το οποίο σήμερα στεγάζει το ξενοδοχείο 5 αστέρων Hydranta Grand Hotel.
- Το αρχαιολογικό μουσείο (Πατριάρχου Διονυσίου), με μοναδικά ευρήματα από τη Μέση Παλαιολιθική εποχή (50.000 χρόνια πριν) μέχρι και τους Νεότερους Χρόνους (το 1913).
- Το Εκκλησιαστικό Μουσείο Ιεράς Μητροπόλεως Δράμας (στην οδό Ελευθερίου Βενιζέλου), όπου εκτίθενται αντικείμενα λατρευτικής ζωής της ορθοδόξου εκκλησίας που προέρχονται από ναούς και μονές της πόλης και της ευρύτερης περιοχής. Ανάμεσα στα εκθέματα βρίσκονται κειμήλια προσφύγων από τις Αλησμόνητες Πατρίδες της Μικράς Ασίας και τη Θράκης, καθώς επίσης και αντικείμενα του Αγίου Χρυσοστόμου Μητροπολίτου Δράμας (και μετέπειτα εθνομάρτυρα Μητροπολίτη Σμύρνης).
- Το Λαογραφικό Μουσείο Δράμας, το οποίο κατασκευάστηκε για να στεγάσει το Λύκειο Ελληνίδων Δράμας το 1979. Είναι κτισμένο σε μακεδονίτικο αρχιτεκτονικό ρυθμό και διαθέτει πλούσια λαογραφική συλλογή από τον τοπικό πολιτισμό.
- Ο Ναός του Αγίου Νικόλαου, ο οποίος βρίσκεται στο κέντρο της πόλης. Επί τουρκοκρατίας ήταν τζαμί και ονομαζόταν Εσκή τζαμί (αρχαίο τζαμί) ή Τσαρσί τζαμί (τζαμί της αγοράς). Χτίστηκε από τον Σουλτάνο Βαγιαζήτ Β' (1481-1512).
- Το Μουσείο Τρένων Δράμας, που δημιούργησε ο Μορφωτικός Εκπολιτιστικός και Αθλητικός Σύλλογος Σιδηροδρομικών Υπαλλήλων «ΗΦΑΙΣΤΟΣ», λειτουργεί ως μοχλός αναβίωσης μνήμης από μία άλλη εποχή.
- Ο Ναός των Εισοδίων της Θεοτόκου «Παλιά Μητρόπολη» (Βενιζέλου)
- Ο Ναός Ταξιαρχών (Βανιζέλου)
- Κουρσουλού Τζαμί (Αγαμέμνονος και Άρμεν)
- Οι Υδρόμυλοι της Δράμας (αλευρόμυλοι που λειτουργούσαν με νερό)

- Ζώνκε (Πατρ. Διονυσίου), με τα θεμέλια του να χρονολογούνται το 1780,
- Δημητρόπουλου (Αγ. Βαρβάρας).
- Παντούλη (πηγές Αγ. Βαρβάρας).
- Κτήρια αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, όπως:
 - Οικία Τζήμου – Ταξιαρχία (1925, Παγγαίου και Αγ. Βαρβάρας).
 - Αναστασιάδη (Αγ. Βαρβάρας). Το μαρμάρινο αυτό σπίτι, κτίσμα του 1875 με περίτεχνο ζωγραφικό διάκοσμο, το οποίο λειτουργεί ως χώρος εκθέσεων και πολιτιστικών εκδηλώσεων, μετατρέπεται σε Μουσείο Φωτογραφικών Μηχανών και Φωτογραφίας από την ΑμΚΕ ΚΥΚΛΩΨ. Μαζί με την παρακείμενη ιστορική καπναποθήκη που αποκαταστάθηκε αποτελούν ως συγκρότημα τον πολιτιστικό χώρο ΚΥΚΛΩΨ.
 - Μέγαρο Φάις ή κτήριο παλιού Ταχυδρομείου (Μεγ. Αλεξάνδρου)
 - Το ιστορικό θέατρο Ολύμπια (1920), νεοκλασικό κτίριο της Εθνικής Τράπεζας (1928).
- Το καλλιμάρμαρο Γυμνάσιο Αρρένων Δράμας με σχήμα κάτοψης Ε, που συμβολίζει τη λέξη Ελλάδα και Ελευθερία.
- Τα Εκπαιδευτήρια Δράμας που κτίσθηκαν το 1907 με πρωτοβουλία του Μητροπολίτη Δράμας Χρυσοστόμου. Το κτίριο θεμελιώθηκε το 1907 και οι εργασίες περατώθηκαν το 1909, κατά τη δεύτερη περίοδο αρχιερατείας του Χρυσοστόμου στη Δράμα, έπειτα από πολλές διακοπές και παρεμβάσεις της οθωμανικής διοίκησης. Στο κτίριο, με σχήμα κάτοψης Π με σαφή αναφορά στη λέξη Πατρίδα, στεγαζόταν παρθεναγωγείο και αρρεναγωγείο.

Άλλα μνημεία, αξιοθέατα και πολιτιστικές εκδηλώσεις στην περιοχή παρέμβασης

- Ο διαμορφωμένος χώρος στις πηγές της Αγίας Βαρβάρας.
- Η παλιά πόλη (εκατέρωθεν της οδού Βενιζέλου) με εστιατόρια, καφέ και μπαρ.
- Ο δημοτικός κήπος, εντός του οποίου βρίσκονται το άγαλμα της Ελευθερίας της Δράμας, το μνημείο της Εθνικής Αντίστασης, το μνημείο-κοινοτάφιο των μαρτύρων της Σφαγής της Δράμας, η προτομή του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη και το Μνημείο των Ηρώων του Πολυτεχνείου.
- Η Πλατεία Ελευθερίας από το 1915, με μεγάλη ιστορική αξία (π.χ. απαγχονισμός μακεδονομάχου Άρμεν Κούπτσιου το 1905).
- Το πάρκο αγαλμάτων Διοικητηρίου και το άγαλμα της Νίκης που τοποθετήθηκε το 2013 με αφορμή τη συμπλήρωση 100 ετών από την ενσωμάτωση της πόλης στην Ελλάδα.
- Το μνημείο Μικρασιατών - Μνήμης Μικρασιατικής Καταστροφής, έναντι του επισκοπείου, που ανεγέρθηκε το 2009 από τον Παμμικρασιατικό Σύλλογο Δράμας.
- Ο ανδριάντας του Αγίου Χρυσοστόμου Μητροπολίτου Δράμας και Σμύρνης, δίπλα από το επισκοπείο (ανεγέρθηκε το 1959).
- Ο ανδριάντας του Παύλου Μελά δίπλα στο οποίο βρίσκονται τα συντρίμια του πρώτου ανδριάντα του Παύλου Μελά τον οποίο κατέστρεψαν οι Βούλγαροι κατά την Γ΄ Βουλγαρική κατοχή (1941 - 1944).
- Η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Δράμας.
- Το κτίριο του Σιδηροδρομικού Σταθμού (1895), που κατασκευάστηκε το 1895 από την εταιρεία Ενωτικός Θεσσαλονίκης-Κωνσταντινούπολης (Jonction Salonique - Constantinople) στην οποία

συμμετείχαν η Οθωμανική Αυτοκρατορική Τράπεζα (Banque Imperiale Ottomane) και διάφοροι βελγικοί και γαλλικοί οίκοι. Οι εγκαταστάσεις του Σταθμού περιλαμβάνουν, εκτός από το κεντρικό κτίριο, αποθήκες, μηχανοστάσιο, περιστροφική πλάκα, υδατόπυργο και διάφορα άλλα κτίσματα, τα οποία διασώζονται μέχρι σήμερα στην αρχική τους μορφή.

Πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις στην περιοχή παρέμβασης

Στη Δράμα λαμβάνουν χώρα διάφορα πολιτιστικά γεγονότα καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, όπως:

- Το μοναδικό στην Ελλάδα «Διεθνές Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας», κάθε Σεπτέμβριο, το οποίο αποτελεί διεθνές γεγονός, προσελκύοντας ανθρώπους του κινηματογράφου και επισκέπτες από όλον τον κόσμο.
- Το μουσικό φεστιβάλ των νέων «Dramaica Youth Festival», που πραγματοποιείται ετησίως στο χώρο των πηγών της Αγίας Βαρβάρας και παίρνουν μέρος τοπικά συγκροτήματα αλλά και άλλα συγκροτήματα από όλη την Ελλάδα.
- Η «Ονειρούπολη Δράμας», η μεγαλύτερη Χριστουγεννιάτικη Γιορτή της χώρας (Δεκέμβριος-αρχές Ιανουαρίου), σ' ένα μαγικό χριστουγεννιάτικο χωριό, που κατασκευάζεται κάθε χρόνο στην περιοχή του Δημοτικού Κήπου, και θυμίζει έντονα τα αντίστοιχα Χριστουγεννιάτικα χωριά της Βόρειας Ευρώπης.
- Η «ΔραμΟΙΝΟγνωσία», με αντικείμενο το κρασί και την τέχνη της παρασκευής, καθώς και την πλούσια τοπική γαστρονομία, με στόχο την προβολή της Δράμας ως οινοποιητικής περιοχής.
- Οι ετήσιες ιστορικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται στην πόλη της Δράμας στο πλαίσιο των Ελευθερίων της Δράμας την 1η Ιουλίου.
- Το έθιμο της Αγίας Βαρβάρας στις 3 Δεκεμβρίου, όπου εκατοντάδες παιδιά αφήνουν τα αυτοσχέδια φωταγωγημένα караβάκια τους στα νερά της λίμνης

3.4.7. Ευρυζωνικές υποδομές

Έργο: Metropolitan Area Network – MAN

Το έργο αφορά στην υλοποίηση Ευρυζωνικών υποδομών τοπικής πρόσβασης και ειδικότερα μητροπολιτικών ευρυζωνικών δικτύων οπτικών ινών (Metropolitan Area Network – MAN) στο Δήμο Δράμας με βασικό στόχο: τα ευρυζωνικά δίκτυα, ως Μητροπολιτικά δίκτυα, να διασυνδέουν τα κτήρια δημοσίου συμφέροντος του Δήμου Δράμας. Βασική αρχή είναι η παροχή υπηρεσιών τόσο πρόσβασης, όσο και περιεχομένου προς όφελος του δημότη – χρήστη, που βασίζεται στην διαθεσιμότητα ανοικτών υποδομών οπτικών ινών. Η Ανάπτυξη Συμπληρωματικών Ευρυζωνικών Υποδομών, θα διευκολύνει την απελευθέρωση της αγοράς, θα αυξήσει τον ανταγωνισμό και, παράλληλα, θα βελτιώσει την ποιότητα ζωής των δημοτών με άνοδο του επιπέδου υπηρεσιών υγείας, εκπαίδευσης και εμπορικών εφαρμογών.

Το έργο συμβάλλει στη φυσική διασύνδεση μεταξύ σημείων συναθροισμένης ζήτησης του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα σε περιφερειακή βάση και θα παρέχει τη δυνατότητα κλιμακούμενης ανάπτυξης επάλληλων λογικών δικτύων μεταξύ ομοειδών ομάδων χρηστών με χρήση κοινών φυσικών υποδομών.

Το δίκτυο οπτικών ινών του Δήμου Δράμας αποτελείται από έναν κύριο δακτύλιο και γραμμές σύνδεσης με τα απομακρυσμένα σημεία. Το συνολικό μήκος του δικτύου είναι 20.421m και αποτελείται από 42 κύριους κόμβους και χρήστες, όπως το Νέο Δημαρχείο, το Παλιό Δημαρχείο, η Περιφερειακή Ενότητα (Διοικητήριο), η ΔΕΥΑΔ, το Αμαξοστάσιο του Δήμου, το Δημοτικό Στάδιο, το Δημοτικό Ωδείο, τα Δικαστήρια, η Αστυνομία, η Πυροσβεστική, το Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Αρρένων, το Επιμελητήριο, Εκπαιδευτικά κτίρια, αθλητικά κέντρα κ.α.

WiFi-HotSpots (Δημόσια Σημεία Ασύρματης Ευρυζωνικής Πρόσβασης στο Διαδίκτυο) Δήμου Δράμας

Ο Δήμος Δράμας έχει εγκαταστήσει 4 WiFi-HotSpots τα οποία βρίσκονται στους παρακάτω χώρους:

- Δημαρχείο Δήμου Δράμας (Πλατεία Ελευθερίας 1)
- Ανάπλαση Χειμάρρου Καλλιφύτου
- Διοικητήριο Δράμας (1ης Ιουλίου)
- Νέο Δημαρχείο Δήμου Δράμας (Βερμίου 2 & 1ης Ιουλίου γωνία)

3.4.8. Εκπαιδευτικές υποδομές

Στη διοικητική επικράτεια του Δήμου Δράμας υπάρχουν δομές εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων. Ειδικότερα, στην πόλη της Δράμας λειτουργούν 17 δημοτικά σχολεία, 6 ημερήσια γυμνάσια, 1 Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, 1 Μουσικό Γυμνάσιο-Λύκειο, 1 Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο-Λύκειο, 3 ΕΠΑΛ (το 1 εσπερινό), 4 ημερήσια Γενικά Λύκεια, και 2 Τμήματα του Διεθνούς Πανεπιστημίου Ελλάδας (Τμήμα Δασολογίας & Φυσικού Περιβάλλοντος και Τμήμα Αγροτικής Βιοτεχνολογίας και Οινολογίας).

Σε επίπεδο επαγγελματικής εκπαίδευσης λειτουργεί το Δημόσιο Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης Δράμας, το οποίο ανήκει στην Μεταδευτεροβάθμια Επαγγελματική Κατάρτιση για νέους ηλικίας 18+. Σκοπός των Ι.Ε.Κ. είναι η παροχή Επαγγελματικής Κατάρτισης σε αποφοίτους Δευτεροβάθμιας και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Στους αποφοίτους των Ι.Ε.Κ. χορηγείται βεβαίωση Επαγγελματικής Κατάρτισης (Β.Ε.Κ.). Στόχος του Δημόσιου Ι.Ε.Κ. Δράμας είναι η εκπαίδευση και κατάρτιση υψηλού επιπέδου των σπουδαστών του και η ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους ώστε να ανταπεξέλθουν με επιτυχία στην επαγγελματική τους σταδιοδρομία και στις ανάγκες της ανταγωνιστικής αγοράς εργασίας. Κατά το έτος κατάρτισης 2021-2022, προσφέρθηκε κατάρτιση σε 170 καταρτιζόμενους με 40 εκπαιδευτές στις 10 ειδικότητες που λειτουργούν στο Δημόσιο Ι.Ε.Κ. Δράμας.

Οι ειδικότητες που προσφέρονται είναι:

- Τεχνικός Τουριστικών Μονάδων και Επιχειρήσεων Φιλοξενίας
- Τεχνικός Αρτοποιίας Ζαχαροπλαστικής
- Βοηθός Νοσηλευτικής -Τραυματολογίας
- Στέλεχος Μηχανογραφημένου Λογιστηρίου – Φοροτεχνικού Γραφείου
- Τεχνικός Τουριστικών Μονάδων και Επιχειρήσεων Φιλοξενίας
- Στέλεχος Μηχανογραφημένου Λογιστηρίου – Φοροτεχνικού Γραφείου
- Στέλεχος Ασφαλείας Προσώπων και Υποδομών
- Βοηθός Εργοθεραπείας

- Προπονητής Ποδοσφαίρου
- Τεχνικός Μαγειρικής Τέχνης – Αρχιμάγειρας (Chef)

Το Ι.Ε.Κ. διαθέτει εξοπλισμένο εργαστήριο πληροφορικής, μαγειρικής και ζαχαροπλαστικής και έχει στη διάθεσή του όλα τα εργαστήρια (τροφίμων, αισθητικής κλπ.) του 1^{ου} και 2^{ου} Εργαστηριακού Κέντρου.

Οι καταρτιζόμενοι πραγματοποιούν πρακτική άσκηση συνολικής διάρκειας 960 ωρών σε φυσικά πρόσωπα, Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ. Η περίοδος πρακτικής άσκησης πρέπει να είναι συνεχιζόμενη ή τμηματική χωρίς να υπερβαίνει χρονικά το ένα ημερολογιακό έτος.

Επιπλέον στη Δράμα λειτουργεί Σχολή ΕΠΑΣ της ΔΥΠΑ, που παρέχει τις παρακάτω ειδικότητες:

- Καλλιτεχνικής επεξεργασίας μαρμάρου
- Κομμωτικής τέχνης
- Τεχνίτης ηλεκτρολογικών εργασιών και ανελκυστήρων
- Τεχνίτης θερμικών και υδραυλικών εγκαταστάσεων
- Τεχνίτης μηχανών και συστημάτων συμβατικού και ηλεκτρικού αυτοκινήτου

Στη σχολή μπορούν να εγγραφούν μέχρι 20 μαθητές/-τριες σε κάθε τμήμα, ενώ δικαίωμα εγγραφής έχουν οι κάτοχοι απολυτηρίου γυμνασίου ή άλλου ισότιμου ή ανώτερου τίτλου σπουδών. Η φοίτηση είναι 2ετής και συνδυάζει θεωρητική και εργαστηριακή εκπαίδευση του μαθητή στο σχολείο με την πρακτική άσκηση – εκπαίδευση σε εργασιακούς χώρους. Οι απόφοιτοι αποκτούν πτυχίο επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, επιπέδου 3, μετά από εξετάσεις πιστοποίησης στον ΕΟΠΠΕΠ. Εκτιμάται, ότι οι 8 στους 10 τοπικούς επαγγελματίες είναι απόφοιτοι των σχολών της ΕΠΑ.Σ. της ΔΥΠΑ.

3.4.9. Κοινωνικές δομές και υπηρεσίες πρόνοιας Δήμου Δράμας

Στο Δήμο Δράμας λειτουργούν οι παρακάτω δομές κοινωνικής φροντίδας οι οποίες εποπτεύονται από την Δ/νση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας & Πολιτισμού και το Νομικό Πρόσωπο του Δήμου Δράμας (το οποίο από 01/01/2024 ενσωματώθηκε στο Δήμο Δράμας):

- Ένα (1) Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες (ΚΔΑΠ- ΜΕΑ) “ΤΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΜΑΣ” Δήμου Δράμας, που στεγάζεται στην περιοχή της Ανάπλασης.
- Εννέα (9) παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί που εποπτεύονται από το Τμήμα Προσχολικής Αγωγής του Νομικού Προσώπου του Δήμου Δράμας (πλέον Δήμο Δράμας).
- Τρία (3) Κέντρα Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ).
- Ένα (1) Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ) καθώς εποπτευόμενο από το Τμήμα Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων του Νομικού Προσώπου του Δήμου Δράμας (πλέον Δήμο Δράμας).
- Ένα (1) Συμβουλευτικό Σταθμό Άνοιας που εποπτεύεται από το Νομικό Πρόσωπο του Δήμου Δράμας (πλέον Δήμο Δράμας).
- Ένα (1) Κέντρο Κοινότητας και Παράρτημα Ρομά Δήμου Δράμας που εποπτεύεται από την Δ/νση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας & Πολιτισμού.

- Κοινωνικά Φροντιστήρια/Υποστηρικτική Διδασκαλία σε συνεργασία με τους συλλόγους Ιδιοκτητών Κέντρων Ξένων Γλωσσών και των Ιδιοκτητών Καθηγητών Μέσης Εκπαίδευσης Ν. Δράμας εποπτευόμενα από τη Δ/νση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας & Πολιτισμού.

Σημαντική συμβολή στις κοινωνικές δράσεις που υλοποιεί η Δ/νση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας & Πολιτισμού του Δήμου Δράμας έχει το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής ΤΕΒΑ/FEAD», που υλοποιείται την τελευταία τετραετία. Το επιχειρησιακό πρόγραμμα αποτελεί εξειδικευμένο πεδίο της εφαρμογής και χρηματοδοτείται από το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους. Το Πρόγραμμα υλοποιείται μέσω Κοινωνικών Συμπράξεων και οι ωφελούμενοι επιλέγονται σύμφωνα με εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια.

3.5 Ανάλυση SWOT της περιοχής παρέμβασης

Με βάση την προηγηθείσα παράθεση και αξιολόγηση των χωρικών, πολεοδομικών, δημογραφικών περιβαλλοντικών, κλιματολογικών, οικονομικών, κοινωνικών, πολιτιστικών κλπ. χαρακτηριστικών της περιοχής παρέμβασης, συντάσσεται ο παρακάτω πίνακας SWOT, που συνοψίζει τα εν λόγω χαρακτηριστικά και τις προοπτικές μετεξέλιξής τους στην περιοχή.

ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
<ul style="list-style-type: none"> • Η λειτουργία της περιοχής ως οικονομικού, διοικητικού και ψυχαγωγικού κέντρου και ως τόπου προσέλκυσης επισκεπτών • Το πλούσιο ιστορικό και πολιτιστικό απόθεμα της ευρύτερης αστικής περιοχής (π.χ. Αρχαιολογικό Μουσείο, Μουσείο Φωτογραφίας και Φωτογραφικών Μηχανών, Υδρόμυλοι, Ναοί, Βυζαντινά Τείχη, Σιδηροδρομικός Σταθμός) • Η ύπαρξη σημαντικών φεστιβάλ και πολιτιστικών εκδηλώσεων διεθνούς ή εθνικής εμβέλειας (π.χ. Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους, Ονειρούπολη, Δραμοινογνώσια, μουσικά φεστιβάλ, θέατρο, κινηματογράφος) • Το πλούσιο φυσικό περιβάλλον (Δημοτικός Κήπος, γειτνίαση με Πάρκο Αγίας Βαρβάρας) • Η ύπαρξη σημαντικών ελεύθερων δημόσιων χώρων (π.χ. Πλατεία, περιοχή ΚΤΕΛ) • Η κεντροβαρής θέση της περιοχής στην ΠΕ Δράμας • Η λειτουργία της περιοχής ως σημείου εκκίνησης για τον οικοπολιτιστικό, οινολογικό και χειμερινό τουρισμό στην ευρύτερη περιοχή της Π.Ε. • Ύπαρξη σημαντικών υποδομών ΤΠΕ 	<ul style="list-style-type: none"> • Μεγάλη επιβάρυνση του κέντρου της πόλης εξαιτίας της υψηλής συγκέντρωσης σε αυτό των βασικών χρήσεων γης • Αδυναμίες πολεοδομικής οργάνωσης / χωρικές ασυνέχειες • Σταδιακή υποβάθμιση αστικού περιβάλλοντος και της αισθητικής των αστικών εικόνων-τοπίων λόγω της άτακτης δόμησης • Ανεπαρκής θερμική άνεση περιοχής παρέμβασης • Περιορισμένη αξιοποίηση των φυσικών πόρων (π.χ. υδάτων, πρασίνου) • Προβλήματα κυκλοφοριακής οργάνωσης, προσβασιμότητας και βιώσιμης αστικής κινητικότητας • Δυσχερής στάθμευση • Ελλείψεις στην προσβασιμότητα ΑΜΕΑ • Απουσία ενιαίου δικτύου ποδηλατοδρόμων • Επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής (π.χ. αύξηση των αποκλίσεων στις θερμοκρασίες, έντονα καιρικά φαινόμενα, πλημμύρες, θερμική νησίδα κ.α.) • Συνεχής μείωση του κ.κ. εισοδήματος των πολιτών • Δημογραφική αποδυνάμωση της περιοχής (π.χ. μείωση πληθυσμού, γήρανση, brain drain) • Ασθενής παραγωγική βάση, καινοτομία και

<ul style="list-style-type: none"> • Επανάχρηση καπναποθηκών και η αποκατάσταση ιστορικών και αρχιτεκτονικών κτιρίων • Η δημιουργία ξενοδοχείων ικανοποιητικών προδιαγραφών στην ευρύτερη περιοχή • Η έντονη εμπορική δραστηριότητα • Η εμπειρία με έργα και δράσεις ολοκληρωμένης και βιώσιμης ανάπτυξης τοπικών αρχών και φορέων • Η σημαντική εξειδίκευση και ανταγωνιστικότητα των τομέων μαρμάρου, οίνου και αγροδιατροφής • Η ύπαρξη δομών/τμημάτων του Διεθνούς Πανεπιστημίου της Ελλάδας. 	<p>εξωστρέφεια</p> <ul style="list-style-type: none"> • Απουσία ερευνητικών δομών στήριξης των δυναμικών κλάδων της περιοχής • Απουσία «αστικής ταυτότητας» και branding τόπου • Ανεπάρκεια σε κοινωνικές υποδομές (εκπαίδευσης, άθλησης, πρόνοιας) • Υψηλά ποσοστά ανεργίας, ειδικά των γυναικών και των νέων • Ελλείψεις στις δομές κοινωνικής στήριξης, ενσωμάτωσης και πρόνοιας • Ελλείψεις στη δια βίου εκπαίδευση και στην ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού • Χωροθέτηση οικονομικών δραστηριοτήτων εκτός οργανωμένων χώρων υποδοχής • Δυσχέρειες στις διαπεριφερειακές, εθνικές και διεθνείς μεταφορές λόγω υποβάθμισης του σιδηροδρόμου και απουσίας σύγχρονων συνδέσεων με τον άξονα της Εγνατίας, το λιμάνι και το αεροδρόμιο της Καβάλας, τη μη ολοκλήρωση του κάθετου άξονα Εγνατία-Δράμα-Νευροκόπι-Βουλγαρία
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> • Η ύπαρξη ανοιχτών χώρων ή η αλλαγή χρήσης χώρων για περισσότερο πράσινο και αναψυχή • Η εφαρμογή σχεδίων βιώσιμης αστικής κινητικότητας και ανάπτυξης • Η αξιοποίηση προγραμμάτων για την ανάδειξη και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και τη βιώσιμη τοπική ανάπτυξη • Η εισαγωγή της ψηφιακής τεχνολογίας στην οργάνωση και διαχείριση της πόλης και της διακυβέρνησης του αστικού περιβάλλοντος (δράσεις έξυπνης πόλης) • Η εισαγωγή της καινοτομίας στις επιχειρήσεις • Οι ευκαιρίες ανάπτυξης του κλάδου της αγροδιατροφής • Η αξιοποίηση των προγραμμάτων για ενεργειακή απόδοση, αξιοποίηση των ΑΠΕ και ηλεκτροκίνηση • Οι επενδύσεις σε ψηφιακές υποδομές και στην αναβάθμιση των ψηφιακών γνώσεων και δεξιοτήτων των εργαζομένων και των πολιτών εν γένει • Η ενίσχυση και περαιτέρω εμπλουτισμός 	<ul style="list-style-type: none"> • Η μη έγκαιρη και αποτελεσματική πρόληψη των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής • Οι καθυστερήσεις λόγω της ενεργειακής κρίσης στη μετάβαση σε μια οικονομία χωρίς ρύπους του θερμοκηπίου • Η επιδείνωση του περιβάλλοντος λόγω αλόγιστης χρήσης φυσικών πόρων • Η αύξηση των αστικών ρύπων λόγω της αύξησης των οχημάτων και των μετακινήσεων • Η υποστελέχωση των υπηρεσιών που είναι αρμόδιες για το αστικό πράσινο και τη διαχείριση του νερού • Η περαιτέρω πληθυσμιακή αποδυνάμωση και γήρανση του πληθυσμού • Η ενίσχυση των τάσεων αναπτυξιακής απόκλισης από τους εθνικούς και περιφερειακούς μέσους όρους • Η συνέχιση «μετανάστευσης» του επιστημονικού δυναμικού της περιοχής σε χώρες του εξωτερικού (brain drain) • Η ενδεχόμενη αδυναμία τοπικών δομών να ανταποκριθούν στις σύγχρονες ανάγκες στήριξης της αναπτυξιακής διαδικασίας είτε λόγω ελλειπών στελέχωσης, είτε λόγω απουσίας τεχνογνωσίας και εξειδικευμένου

<p>εναλλακτικών μορφών τουρισμού (π.χ. θεματικός, συνεδριακός, city break) καθώς και η διασύνδεση του αστικού τουρισμού με τον οικολογικό, οινολογικό, σπηλαιολογικό και χειμερινό τουρισμό που αναπτύσσεται στην ευρύτερη περιοχή</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποίηση της γειτνίασης με σημαντικούς αρχαιολογικούς πόρους • Η ενισχυμένη δυναμική των τμημάτων του Διεθνούς Πανεπιστημίου και των υπόλοιπων ερευνητικών δομών • Οι σημαντικοί πόροι που είναι διαθέσιμοι από την ΕΕ για την Περιφέρεια και την Π.Ε. Δράμας κατά την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 • Η εμπλοκή όλων των εταίρων της περιοχής μέσω κοινοτικών διακρατικών προγραμμάτων συμβάλλει στην μεταφορά τεχνογνωσίας και εμπειρίας από ήδη πετυχημένες πρωτοβουλίες οι οποίες μπορούν να προσαρμοσθούν και να αποτελέσουν αναπτυξιακά πρότυπα για την ισόρροπη ανάπτυξη και την άρση της απομόνωσης των περιοχών • Η ορθολογική διαχείριση και αξιοποίηση των σημαντικών φυσικών πόρων. Εδραίωση των αξιών της αειφορίας και της προστασίας του φυσικού και δομημένου χώρου στα τοπικά και περιφερειακά κέντρα λήψης αποφάσεων • Η προώθηση αστικών δικτυώσεων και συνεργειών • Η Ολοκλήρωση του Οδικού Άξονα Ε61, η διασύνδεση με την Εγνατία και η βελτίωση του διεθνούς άξονα Καβάλα-Δράμα-Εξοχή • Η αναβάθμιση του σιδηροδρόμου 	<p>ανθρώπινου δυναμικού</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η συνέχιση της ενεργειακής κρίσης και της οικονομικής δυσπραγίας • Η αποχωροθέτηση επιχειρήσεων λόγω μη ευνοϊκού επιχειρηματικού οικοσυστήματος της χώρας • Η μη ολοκλήρωση των οδικών και σιδηροδρομικών συνδέσεων της Δράμας
---	--

4. Χωρική Στρατηγική

4.1. Αναπτυξιακές ανάγκες και δυνατότητες της περιοχής

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η συγκεκριμένη περιοχή παρέμβασης αφενός αντιμετωπίζει μια σειρά από προβλήματα και προκλήσεις και αφετέρου παρέχει σημαντικές δυνατότητες βιώσιμης αστικής ανάπτυξης. Συνεπώς, στόχος της Στρατηγικής ΒΑΑ οφείλει να είναι η άμβλυνση/επίλυση των προβλημάτων και η μέγιστη αξιοποίηση των ευκαιριών.

Ειδικότερα, θα πρέπει να αντιμετωπιστούν κρίσιμα ζητήματα όπως:

- Περιβαλλοντική και αισθητική υποβάθμιση λόγω των χαρακτηριστικών των οδών και των οικιστικών παρεμβάσεων, της υψηλής συγκέντρωσης οικονομικών δραστηριοτήτων και πληθυσμού, της πυκνής κυκλοφορίας οχημάτων, καθώς και της έλλειψης χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων. Συνεπώς, έντονη είναι η ανάγκη για αναδιάταξη του δομημένου περιβάλλοντος, για περιβαλλοντική αποκατάσταση, για αισθητική και λειτουργική βελτίωση της περιοχής, που ανήκει στον πυρήνα της πόλης.
- Υψηλότερη θερμοκρασία από την αντίστοιχη θερμοκρασία στις γειτονικές περιοχές του κέντρου της πόλης, καθιστώντας έτσι την περιοχή παρέμβασης σε σημαντική αστική «θερμική νησίδα», με σοβαρές επιπτώσεις στο αστικό περιβάλλον, στη θερμική άνεση των ανθρώπων, στην υγεία και στην οικονομία. Κατά συνέπεια, η περιοχή έχει ανάγκη από μια ριζική βιοκλιματική παρέμβαση, η οποία θα ακυρώνει την υφιστάμενη θερμική νησίδα και θα συμπληρώνει-επεκτείνει τη βιοκλιματική περιοχή περίξ της 19^{ης} Μαΐου, δηλαδή από τον πυρήνα παρέμβασης της ΣΒΑΑ 2014-2020.
- Απουσία ελευθέρων δημόσιων χώρων για την ανάπτυξη λειτουργιών και για την περιβαλλοντική και κοινωνική αναβάθμιση.
- Χωρικές ασυνέχειες, με αποτέλεσμα να διασπάται ο συμπαγής χαρακτήρας του κέντρου της πόλης και να προκαλούνται προβλήματα στη βιώσιμη κινητικότητα. Η περιοχή κύριας παρέμβασης, επί και περίξ της Εθνικής Αμύνης, βρίσκεται στην καρδιά της πόλης και συνιστά τον σημαντικότερο κόμβο εισόδου στο κέντρο και στις γύρω περιοχές, συνδέοντας του εμπορικούς, διοικητικούς, κοινωνικούς, τουριστικούς και οικοπολιτιστικούς τόπους της πόλης.
- Υπερβολική συγκέντρωση λειτουργιών, με αποτέλεσμα την καθημερινή συμφόρηση.
- Συγκρούσεις χρήσεων γης και λειτουργιών.
- Απουσία ενοποιημένων διαδρομών, όπως πρασίνου, πολιτισμού-τουρισμού και εμπορίου.
- Οικονομική υποβάθμιση λόγω των επαναλαμβανόμενων κρίσεων (π.χ. κλείσιμο καταστημάτων και γραφείων επιχειρήσεων, μετεγκατάσταση επιχειρήσεων, μείωση παραγωγικής δραστηριότητας, μείωση ζήτησης για προϊόντα και υπηρεσίες, μείωση εισοδημάτων, συρρίκνωση ορισμένων κλάδων).
- Επιδείνωση των κοινωνικών προβλημάτων και διαταραχή της κοινωνικής συνοχής (π.χ. ανεργία, νέα φτώχεια, κοινωνική περιθωριοποίηση, κοινωνικός διαχωρισμός, δυσκολίες προσφοράς κοινωνικών υπηρεσιών κ.α.).

Η βιοκλιματική αναβάθμιση και αναζωογόνηση των δύο σημαντικών πόλων της περιοχής παρέμβασης (Δημοτικός Κήπος, Πλατείας Ελευθερίας, Οδός Εθνικής Αμύνης) και οι συνοδευτικές παρεμβάσεις για την ενοποίηση των δύο αυτών πόλων με τον τρίτο πόλο πρασίνου, υδάτων, αναψυχής, πολιτισμού και τουρισμού της Αγίας Βαρβάρας, θα δημιουργήσουν στην πόλη ένα

μεγάλο οριζόντιο πάρκο, μια οικολογική και πολιτιστική-τουριστική διαδρομή, έναν σημαντικό, κεντρικό πυρήνα με ποιοτικό περιβάλλον, υψηλή αισθητική, αναβαθμισμένη εικόνα, βιώσιμες λειτουργίες και κατά συνέπεια έναν τόπο υψηλής επισκεψιμότητας με εναλλακτικά, βιώσιμα μέσα. Η δημιουργία μιας ενιαίας, ομοιόμορφης ποιοτικής εικόνας και μιας ενιαίας, βιώσιμης λειτουργικής περιοχής στον πυρήνα της πόλης δεν είναι εφικτή, εάν δεν υπάρξει μια ολική ανάπλαση-αναζωογόνηση στο συνολικό κέντρο της πόλης.

4.2. Περιγραφή της ολοκληρωμένης προσέγγισης για την αντιμετώπιση των προσδιορισμένων αναπτυξιακών αναγκών και του αναπτυξιακού δυναμικού της περιοχής-Λογική της παρέμβασης

Πίνακας 21 Αιτιολόγηση αναγκών/παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση προβλημάτων και προκλήσεων

Περιγραφή Προβλήματος	Υποβάθμιση δομημένου περιβάλλοντος
Αιτιολόγηση/Τεκμηρίωση	Άναρχη οικιστική ανάπτυξη και αλλοίωση της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας. Έλλειψη επικαιροποιημένου ΓΠΣ, το οποίο θα θέτει το προγραμματικό πλαίσιο, τις ανάγκες σε τεχνική και κοινωνική υποδομή και τις στρατηγικές κατευθύνσεις της ανάπτυξης της πόλης.
Είδος Πρόκλησης	Περιβαλλοντική
Ανάγκη/παρέμβαση	Ανάγκη αναβάθμισης εμπορικού κέντρου και λειτουργικής διασύνδεσης ιστορικού και εμπορικού κέντρου, με παράλληλες ενέργειες βιοκλιματικής αναβάθμισης αστικού περιβάλλοντος
Περιγραφή Προβλήματος	Επιδείνωση του επιπέδου αστικής κινητικότητας και προσβασιμότητας, ιδίως για τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες.
Αιτιολόγηση/Τεκμηρίωση	Ανεπαρκείς υποδομές και δίκτυα για ποδήλατα, πεζούς και άτομα με ειδικές ανάγκες. Δυσχερής σύνδεση και μη ομαλή πρόσβαση προς το κέντρο της πόλης.
Είδος Πρόκλησης	Περιβαλλοντική
Ανάγκη/παρέμβαση	Βελτίωση της προσβασιμότητας και της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας
Περιγραφή Προβλήματος	Δομικά προβλήματα πολεοδομικής φύσης
Αιτιολόγηση/Τεκμηρίωση	Το μεταβαλλόμενο πλάτος του οδοστρώματος και των πεζοδρομίων, οι ανεξέλεγκτοι χώροι στάθμευσης, τα επίπεδα θερμικής άνεσης λόγω χρήσης συμβατικών υλικών
Είδος Πρόκλησης	Περιβαλλοντική
Ανάγκη/παρέμβαση	Αστική αναζωογόνηση και βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος
Περιγραφή Προβλήματος	Συγκρούσεις χρήσεων γης και χωρικές ασυνέχειες
Αιτιολόγηση/Τεκμηρίωση	Η έλλειψη επικαιροποιημένου Πολεοδομικού Σχεδίου επηρεάζει αρνητικά την πολεοδομική οργάνωση, την εύρυθμη λειτουργία και την στοχευμένη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη της πόλης.
Είδος Πρόκλησης	Περιβαλλοντική

Ανάγκη/παρέμβαση	Εκπόνηση επικαιροποιημένου τοπικού πολεοδομικού σχεδίου, που να λαμβάνει υπόψη την κλιματική κρίση.
Περιγραφή Προβλήματος	Μέτρια ανταπόκριση των πολιτών σε περιβαλλοντικά θέματα
Αιτιολόγηση/Τεκμηρίωση	Τόσο σε θέματα διαχείρισης υδάτινων πόρων όσο και σε θέματα διαχείρισης απορριμμάτων
Είδος Πρόκλησης	Κλιματική
Ανάγκη/παρέμβαση	Ανάγκη διάχυσης της πληροφορίας και γνώσης για τους στόχους και δράσεις βιοκλιματικής-περιβαλλοντικής αναβάθμισης στις ενδιαφερόμενες κοινωνικές ομάδες και άτομα στην περιοχή παρέμβασης του σχεδίου, ώστε να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις διαρκούς και άμεσης συνεργασίας των ενδιαφερόμενων κοινωνικών ομάδων και ατόμων με την Δημοτική Αρχή για τη διευθέτηση λειτουργικών προβλημάτων και συγκρούσεων συμφερόντων στον χώρο παρέμβασης του σχεδίου ΒΑΑ Δράμας
Περιγραφή Προβλήματος	Ατμοσφαιρική ρύπανση στο κέντρο της πόλης
Αιτιολόγηση/Τεκμηρίωση	Ύπαρξη εκπεμπόμενων σωματιδίων που προέρχονται, κυρίως, από την κυκλοφορία των οχημάτων και τους καυστήρες πετρελαίου, η οποία συνεχώς αυξάνεται
Είδος Πρόκλησης	Κλιματική
Ανάγκη/παρέμβαση	Ανάγκη παρακολούθησης ποιότητας περιβάλλοντος και υιοθέτησης σύγχρονων μεθόδων για τη λήψη αποφάσεων έγκυρα και έγκαιρα, με σκοπό την υιοθέτηση μέτρων προστασίας ή πρόληψης περιβαλλοντικού κινδύνου ή μείωση της επίπτωσης στο κλίμα και τον άνθρωπο
Περιγραφή Προβλήματος	Ανολοκλήρωτη αξιοποίηση πολιτιστικής και βιομηχανικής κληρονομιάς.
Αιτιολόγηση/Τεκμηρίωση	Αλλοίωση της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας του Ιστορικού Κέντρου της πόλης. Ελλιπής αξιοποίηση και επανάχρηση βιομηχανικών μνημείων (Καπναποθήκες, Νερόμυλοι κοκ).
Είδος Πρόκλησης	Πολιτιστική-τουριστική
Ανάγκη/παρέμβαση	Ανάγκη για ανάδειξη και προβολή της τοπικής πολιτιστικής και βιομηχανικής κληρονομιάς μέσω της δημιουργίας ειδικών ψηφιακών θεματικών διαδρομών στον αστικό ιστό καθώς και μέσω της ενίσχυσης της τοπικής γνώσης και συμμετοχής των κατοίκων στη διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς με κεντρικό στόχο την αύξηση του αστικού τουρισμού
Περιγραφή Προβλήματος	Προβληματικό και ανεπαρκές δίκτυο μεταφορικών υποδομών
Αιτιολόγηση/Τεκμηρίωση	Ελλείψεις επαρκών χώρων στάθμευσης, προβλήματα επάρκειας και ποιότητας του οδικού δικτύου, κυκλοφοριακή συμφόρηση ειδικά στο Κέντρο της πόλης και στις κεντρικές αρτηρίες
Είδος Πρόκλησης	Κυκλοφοριακή – περιβαλλοντική
Ανάγκη/παρέμβαση	Αστική αναζωογόνηση και βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος μέσω εφαρμογής των δράσεων του ΣΒΑΚ.

Περιγραφή Προβλήματος	Προβλήματα επάρκειας υποδομών και ανθρώπινου δυναμικού στον προνοιακό τομέα
Αιτιολόγηση/Τεκμηρίωση	Ο όγκος και ο αριθμός των παρεχόμενων υπηρεσιών είναι ανακόλουθος του διαθέσιμου προσωπικού. Εμφάνιση νέων και επιδείνωση υφιστάμενων κοινωνικών προβλημάτων.
Είδος Πρόκλησης	Κοινωνική
Ανάγκη/παρέμβαση	Αναβάθμιση και επέκταση κοινωνικών δομών, υποδομών και δράσεων για την αντιμετώπιση φαινομένων φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού.
Περιγραφή Προβλήματος	Υποδομές εκπαίδευσης που δεν καλύπτουν τη ζήτηση για σύγχρονα μέσα
Αιτιολόγηση/Τεκμηρίωση	Ορισμένες από τις υποδομές εκπαίδευσης χρειάζονται βελτιώσεις και εκσυγχρονισμού καθώς δεν συμβαδίζουν με τις σύγχρονες εκπαιδευτικές απαιτήσεις
Είδος Πρόκλησης	Κοινωνική
Ανάγκη/παρέμβαση	Αναβάθμιση και επέκταση εκπαιδευτικών υποδομών
Περιγραφή Προβλήματος	Διαρθρωτικά προβλήματα λόγω χωρικού απομονωτισμού (απομόνωση από κύρια εθνικά μεταφορικά δίκτυα)
Αιτιολόγηση/Τεκμηρίωση	Απουσία ικανοποιητικών συνδέσεων με Εγνατία Οδό και καθέτων αξόνων. Εξυπηρέτηση από σιδηροδρομική σύνδεση μειούμενης δυναμικής. Σημαντική χιλιομετρική απόσταση από λιμάνια και αεροδρόμια. Όλα τα παραπάνω αυξάνουν σημαντικά τα μεταφορικά κόστη και δυσχεραίνουν την πρόσβαση στην περιοχή, καθιστώντας τη λιγότερο ανταγωνιστική.
Είδος Πρόκλησης	Οικονομική
Ανάγκη/παρέμβαση	Βελτίωση σύνδεσης με τα διεθνή και εθνικά μεταφορικά δίκτυα
Περιγραφή Προβλήματος	Αποχωροθέτηση οικονομικών δραστηριοτήτων και φαινόμενα αποβιομηχάνισης
Αιτιολόγηση/Τεκμηρίωση	Μεταφορά επιχειρήσεων, κυρίως, στην βουλγαρική ενδοχώρα όπου απαντάται διαφορετικό και σε αρκετές περιπτώσεις πιο ανταγωνιστικό φορολογικό και μισθολογικό επιχειρηματικό περιβάλλον
Είδος Πρόκλησης	Οικονομική
Ανάγκη/παρέμβαση	Ανάγκη αρχικής υποστήριξης στην ίδρυση και αρχική λειτουργία επιχειρήσεων που ενσωματώνουν καινοτομία και στοχεύουν στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων σε τομείς της RIS της ΠΑΜΘ
Περιγραφή Προβλήματος	Περιορισμένες τουριστικές υποδομές, παρά τις όποιες βελτιώσεις
Αιτιολόγηση/Τεκμηρίωση	Ανεπαρκείς τουριστικές υποδομές και παρεχόμενες υπηρεσίες στον τουριστικό κλάδο. Ελλιπής διαχείριση και προώθηση τουριστικού προϊόντος (βρίσκεται στην τελευταία θέση στην ΠΑΜΘ με περ. 20 τουριστικά καταλύματα και χαμηλή πληρότητα).
Είδος Πρόκλησης	Οικονομική
Ανάγκη/παρέμβαση	Ενίσχυση της τουριστικής ελκυστικότητας της περιοχής μέσω προώθησης δημόσιων και ιδιωτικών τουριστικών επενδύσεων

Περιγραφή Προβλήματος	Μείωση βιοτικού επιπέδου λόγω μειούμενου μέσου κ.κ. εισοδήματος
Αιτιολόγηση/Τεκμηρίωση	Η Δράμα αποκλίνει συνεχώς από το μέσο κ.κ. εισόδημα της Περιφέρειας ΑΜΘ αλλά και από το εθνικό. Υψηλός αριθμός προνοιακών επιδομάτων, προσφερόμενων συσσιτίων, οικονομικής ενίσχυσης σε εορτές, ωφελούμενων υποστηρικτικής διδασκαλίας κοκ.
Είδος Πρόκλησης	Οικονομική
Ανάγκη/παρέμβαση	Ανάγκη προσαρμογής του ανθρώπινου δυναμικού και των ανέργων του Δήμου με σκοπό την αύξηση δεξιοτήτων και απόκτηση προσόντων μέσα από εξειδικευμένα προγράμματα κατάρτισης και συμβουλευτικής σε τομείς αιχμής (πολιτισμός, δημιουργική βιομηχανία κλπ.)
Περιγραφή Προβλήματος	Μείωση των θέσεων εργασίας
Αιτιολόγηση/Τεκμηρίωση	Η ανεργία στην ΠΕ Δράμας, αυξήθηκε σημαντικά λόγω των κρίσεων, της αποχωροθέτησης επιχειρήσεων, της διαρθρωτικής αλλαγής και της χαμηλής επενδυτικής δραστηριότητας
Είδος Πρόκλησης	Οικονομική
Ανάγκη/παρέμβαση	Ανάγκη προσαρμογής του ανθρώπινου δυναμικού και των ανέργων του Δήμου με σκοπό την αύξηση δεξιοτήτων και απόκτηση προσόντων μέσα από εξειδικευμένα προγράμματα κατάρτισης και συμβουλευτικής σε τομείς αιχμής (πολιτισμός, τουρισμός, δημιουργική βιομηχανία, αγροδιατροφή, ΤΠΕ κλπ.). Αναντιστοιχία προσφοράς και ζήτησης εργασίας.
Περιγραφή Προβλήματος	Όξυνση των κοινωνικών ανισοτήτων και πολώσεων λόγω της αύξησης της ανεργίας
Αιτιολόγηση/Τεκμηρίωση	Υψηλά ποσοστά ανεργίας στο γυναικείο φύλο όπου η διαφορά από τα αντίστοιχα ποσοστά των ανδρών σε πολλές περιπτώσεις ξεπερνά το διπλάσιο. Υψηλά και συνεχώς αυξανόμενα τα ποσοστά ανεργίας των νέων. Θύλακες κοινωνικής υποβάθμισης λόγω υψηλών ποσοστών ανεργίας στην κοινότητα των ΡΟΜΑ.
Είδος Πρόκλησης	Κοινωνική
Ανάγκη/παρέμβαση	Ανάγκη στήριξης της απασχόλησης και αυτοαπασχόλησης γυναικών κυρίως και η προώθηση της γυναικείας επιχειρηματικότητας με την ανάπτυξη υποστηρικτικών ενεργειών και επί μέρους δράσεων για την προώθηση και ανάπτυξη των επιχειρηματιών της περιοχής παρέμβασης και κυρίως των γυναικών και μέσω αυτών αφενός την διατήρηση των θέσεων εργασίας αλλά και την ανάπτυξη νέων - Προώθηση νεοφυών επιχειρήσεων
Περιγραφή Προβλήματος	Μείωση και γήρανση του πληθυσμού
Αιτιολόγηση/Τεκμηρίωση	Σημαντική μείωση πληθυσμού του Δήμου μεταξύ 2011-2021. Ο δείκτης γήρανσης έχει σχεδόν διπλασιαστεί. Ο δείκτης φυσικής μεταβολής του πληθυσμού, είναι ο δυσμενέστερος στην ΠΑΜΘ.
Είδος Πρόκλησης	Δημογραφική
Ανάγκη/παρέμβαση	Συγκράτηση των νέων και προσέλκυση ανθρώπινου δυναμικού (ερευνητών, κατοίκων, επενδυτών), αλλά και βελτίωση συνθηκών οικογενειακού

	βίου/απασχολησιμότητας
Περιγραφή Προβλήματος	Υψηλός δείκτης αστικής λειτουργικότητας
Αιτιολόγηση/Τεκμηρίωση	Η Δράμα παρουσιάζει τον υψηλότερο δείκτη αστικής λειτουργικότητας της ΠΑΜΘ (1,49) με ό,τι αυτό συνεπάγεται σε ανάγκες για τεχνική και κοινωνική υποδομή
Είδος Πρόκλησης	Οικονομική
Ανάγκη/παρέμβαση	Ανάγκη ανάπτυξης συστήματος αλληλεπίδρασης Δήμου με πολίτες, αλλά και κάλυψη εξειδικευμένης πληροφόρησης με χωρικοποίηση βάσεων δεδομένων για την καλύτερη άσκηση δημοτικών και περιφερειακών πολιτικών σχετιζομένων με ΠΕΣΚΕ και RIS της ΑΜΘ
Περιγραφή Προβλήματος	Ανεπαρκής θερμική άνεση περιοχής παρέμβασης
Αιτιολόγηση/Τεκμηρίωση	Λόγω της πυκνότητας του αστικού ιστού, της έντονης παρουσίας υλικών εδαφοκάλυψης με μειωμένη ανακλαστικότητα, όπως η ασφαλτός, οι πλάκες πεζοδρομίου και το τσιμέντο, καθώς και των υλικών που χρησιμοποιούνται στα κτήρια, η περιοχή μελέτης κρίνεται θερμικά επιβαρυνόμενη. Η παρουσία δένδρων χαμηλού ύψους και μικρής διαμέτρου κόμης, τοποθετημένων διάσπαρτα μέσα στην περιοχή, συμβάλλει ελάχιστα στη θερμική άνεση της περιοχής.
Είδος Πρόκλησης	Κλιματική
Ανάγκη/παρέμβαση	Καταγραφή και αξιολόγηση των παρόχθιων περιοχών και των υδρολογικών πόρων και δεδομένων ώστε να προταθούν λύσεις για την καλύτερη συντήρηση αλλά και αξιοποίηση των παρόχθιων περιοχών για την βελτίωση της ποιότητας της ζωής τους (χώρους αναψυχής και ξεκούρασης) και ενημέρωσής τους, για τις λειτουργίες και την σημαντικότητα των παρόχθιων περιοχών, την βελτίωση της ποιότητας των υδάτων των αστικών ρεμάτων καθώς και πως η παρόχθια βλάστηση μπορεί να βοηθήσει στον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην πόλη, ειδικά στον μετριασμό των μέγιστων θερμοκρασιών.

4.3. Όραμα της στρατηγικής

Κεντρικός στόχος της Στρατηγικής ΒΑΑ είναι η προώθηση της ολοκληρωμένης βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης, μέσα από μία δέσμη δράσεων που θα ενδυναμώνουν το τοπικό παραγωγικό σύστημα μέσω της ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας και του ανθρώπινου δυναμικού, θα βελτιώνουν το αστικό περιβάλλον, θα αντιμετωπίζουν την κλιματική αλλαγή, θα βελτιώνουν τις λειτουργίες της πόλης, αναβαθμίζοντας έτσι την ποιότητα ζωής των κατοίκων, την εικόνα και ελκυστικότητά της σε επισκέπτες και επενδυτές.

Με βάση τα παραπάνω, **το όραμα της χωρικής στρατηγικής για βιώσιμη αστική ανάπτυξη της Δράμας** είναι:

«Η ανάδειξη της Δράμας σε μια βιώσιμη, ανθεκτική και ελκυστική πόλη για να ζεις, να δημιουργείς και να ευημερείς»

Το όραμα είναι συμβατό με τους στόχους των υπερκείμενων στρατηγικών και με τα συμπεράσματα της ανάλυσης SWOT, και βασίζεται στη βούληση της τοπικής κοινωνίας για τη μελλοντική εικόνα της πόλης.

Για μια πόλη βιώσιμη από οικονομικής, περιβαλλοντικής και κοινωνικής άποψης. Με διαρκή οικονομική ανάπτυξη, με προστασία του δομημένου και φυσικού περιβάλλοντος και ορθή διαχείριση των πόρων (π.χ. υδάτινων, πρασίνου, ενέργειας), καθώς και με κοινωνική συμπερίληψη, συνοχή και κοινωνική μέριμνα.

Για μια πόλη ανθεκτική στους αυξανόμενους και απρόβλεπτους ως προς την έκταση και ένταση κινδύνους που οφείλονται στην κλιματική αλλαγή, στην τεχνολογική εξέλιξη, στις πανδημίες, στις διεθνείς οικονομικές διαταραχές κ.α.

Για μια πόλη ελκυστική και ικανή να προσελκύει επισκέπτες και νέες οικονομικές δραστηριότητες, καθώς και σημαντικής εμβέλειας εκδηλώσεις πολιτισμού, τουρισμού και οικονομίας.

Για μια πόλη με ποιότητα ζωής για όλους, με καθαρό περιβάλλον, βιώσιμη κινητικότητα, ευχάριστο κλίμα, με ευκαιρίες δημιουργικής δράσης και με υψηλούς δείκτες κοινωνικοοικονομικής ευημερίας.

4.4. Γενικοί στόχοι της στρατηγικής

Λόγω των παραπάνω προκλήσεων και αναγκών, η λογική της παρέμβασης επιτάσσει την υλοποίηση δράσεων, στο πλαίσιο της στρατηγικής ΒΑΑ, οι οποίες θα στοχεύουν σε αποτελέσματα όπως:

- **Αντιμετώπιση** των αναφερθέντων κοινωνικοοικονομικών, χωρικών και περιβαλλοντικών προβλημάτων / προκλήσεων και αντιμετώπιση των αναγκών.
- **Αναστροφή** του τάσεων υποβάθμισης, αστική και οικονομική αναδιάρθρωση της περιοχής παρέμβασης, ώστε να αποτελέσει το μοχλό μιας νέας αναπτυξιακής δυναμικής της ευρύτερης λειτουργικής περιοχής της Π.Ε. Δράμας.
- **Βελτίωση** του αστικού περιβάλλοντος, της εικόνας, της λειτουργίας και της ελκυστικότητας του κέντρου της πόλης με θετικές επιπτώσεις στο σύνολο της οικονομίας και κοινωνίας της Δράμας.
- **Προστασία** και **ανάδειξη** των οικοπολιτιστικών πόρων της περιοχής παρέμβασης, ώστε να υπάρξει αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών.
- **Ενεργοποίηση** του ενδογενούς δυναμικού και, ιδιαίτερα, ενεργοποίηση και ευαισθητοποίηση του τοπικού πληθυσμού στα ζητήματα της βιώσιμης ανάπτυξης, στο πλαίσιο μιας συνεργατικής τοπικής διακυβέρνησης.
- **Αύξηση** της επιχειρηματικότητας και αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού, καθώς και προσαρμογή στα νέα δεδομένα και στις απαιτήσεις του νέου παραγωγικού προτύπου της περιοχής.
- **Βελτίωση** των συνθηκών διαβίωσης και κοινωνικής συνοχής στην περιοχή.
- **Πρώθηση** των αρχών της «έξυπνης πόλης» με την αξιοποίηση στη διοίκηση, στον πολιτισμό και στην τοπική οικονομία των ψηφιακών τεχνολογιών για καλύτερη διακυβέρνηση και πρώθηση της τοπικής ανάπτυξης.

4.5. Άξονες Προτεραιότητας (ΑΠ) της Στρατηγικής

Σύμφωνα με τον παραπάνω κεντρικό στόχο της Στρατηγικής ΒΑΑ, οι βασικές προτεραιότητες της ολοκληρωμένης αναπτυξιακής στρατηγικής είναι:

- Η **αναδιάταξη των τεχνικών - πολεοδομικών και περιβαλλοντικών υποδομών**, της εικόνας και των λειτουργιών του κεντρικού αναπτυξιακού πυρήνα της πόλης και της ευρύτερης περιοχής, σύμφωνα με την αρχή της «συμπαγούς πόλης».
- Η **βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος**, η ενίσχυση των στοιχείων πράσινης πόλης και η αντιμετώπιση των αιτιών και κινδύνων της κλιματικής αλλαγής, με τη δημιουργία νέων, οικολογικά ανθεκτικών υποδομών και ψηφιακών συστημάτων παρακολούθησης και διαχείρισης.
- Η **στοχευμένη αναπτυξιακή παρέμβαση** για την αποκατάσταση του οικονομικού ιστού και την ενδυνάμωση της οικονομικής λειτουργίας και της ελκυστικότητας του κεντρικού πυρήνα της πόλης, ως κινητήριας δύναμης στην ευρύτερη περιοχή επιρροής του.
- Η **συμβολή στην ανάπτυξη της αστικής οικονομίας** και στην προώθηση ενός νέου παραγωγικού προτύπου με έμφαση στη στήριξη δυναμικών δραστηριοτήτων όπως είναι η αγροδιατροφή, ο τουρισμός-πολιτισμός, οι νέες ψηφιακές τεχνολογίες, η δημιουργική βιομηχανία και η καινοτόμος επιχειρηματικότητα.
- Η **αναβάθμιση και προσαρμογή του ανθρώπινου δυναμικού**, η μείωση της ανεργίας και η αντιμετώπιση των οξύτων κοινωνικών προβλημάτων για την ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής.
- Η **προστασία και ανάδειξη του οικοπολιτιστικού αποθέματος** της περιοχής παρέμβασης.

Κατά συνέπεια, σε επίπεδο σχεδιασμού και υλοποίησης, η Στρατηγική της ΒΑΑ αναπτύσσεται με πολυεπίπεδη και πολυθεματική δυναμική, μέσω τριών (3) κεντρικών αξόνων προτεραιότητας, όπως:

- **Άξονας Προτεραιότητας 1 (ΑΠ1): Ενίσχυση της Βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας**
- **Άξονας Προτεραιότητας 2 (ΑΠ2): Προώθηση της βιώσιμης διαχείρισης του αστικού (δομημένου και φυσικού) περιβάλλοντος και των υποδομών**
- **Άξονας Προτεραιότητας 3 (ΑΠ3): Ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και της κοινωνικής ενσωμάτωσης**

Συνεπώς, οι Άξονες Προτεραιότητας της ΣΒΑΑ καλύπτουν και τις τρεις (3) πτυχές της βιώσιμης ανάπτυξης, δηλαδή της σταθερής οικονομικής ανάπτυξης, της περιβαλλοντικής αειφορίας και της κοινωνικής συμπερίληψης, ενώ παράλληλα είναι εναρμονισμένοι με τους πέντε Στόχους Πολιτικής (ΣΠ) της Νέας Πολιτικής Συνοχής της ΕΕ για μια Ευρώπη πιο έξυπνη (ΣΠ 1), πιο πράσινη (ΣΠ 2), πιο συνδεδεμένη (ΣΠ 3), πιο κοινωνική (ΣΠ 4) και πιο κοντά στους πολίτες (ΣΠ 5):

Πίνακας 22 Συνάφεια προτεραιοτήτων ΣΒΑΑ του Δήμου Δράμας 2021-2027 με Στόχους Πολιτικής της Πολιτικής Συνοχής 2021-2027

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΣΒΑΑ 2021-2027	ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΕΕ
(Π1): Ενίσχυση της βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας	ΣΠ1: Μια πιο ανταγωνιστική και εξυπνότερη Ευρώπη ΣΠ5: Μια Ευρώπη πιο κοντά στους Πολίτες
(Π2): Προώθηση της βιώσιμης διαχείρισης του αστικού (δομημένου και φυσικού) περιβάλλοντος και των υποδομών	ΣΠ2: Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη ΣΠ5: Μια Ευρώπη πιο κοντά στους Πολίτες
(Π3): Ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και της κοινωνικής ενσωμάτωσης	ΣΠ4: Μια πιο κοινωνική Ευρώπη ΣΠ5: Μια Ευρώπη πιο κοντά στους Πολίτες

4.6. Στόχοι (Σ) της Στρατηγικής

Η προώθηση των κεντρικών στόχων και των προτεραιοτήτων της Στρατηγικής της ΒΑΑ στην περιοχή παρέμβασης επιχειρείται μέσω εξειδικευμένων Στόχων και των πράξεων/δράσεων/έργων των εν λόγω Στόχων. Η επιλογή των Στόχων, που παρατίθενται παρακάτω, βασίστηκε:

- Στην υφή, σημασία κα υφιστάμενη κατάσταση της περιοχής παρέμβασης.
- Στα προβλήματα, προκλήσεις και ανάγκες που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν.
- Στους κεντρικούς στόχους και τις προτεραιότητες της Στρατηγικής της ΒΑΑ για την περιοχή παρέμβασης.
- Στους στόχους ολοκληρωμένης ανάπτυξης του ΠΕΠ της Περιφέρειας ΑΜΘ 2021-2027 και στις κατευθύνσεις για την εφαρμογή σχεδίων ΒΑΑ.
- Στους στόχους και στις προτεραιότητες του ΕΠ 2019-2023, του ΣΒΑΚ του Δήμου Δράμας και άλλων υπερκείμενων στρατηγικών και σχεδίων.
- Στις μέχρι τούδε προτάσεις των υπηρεσιών του Δήμου, καθώς και των συνεργαζόμενων φορέων/εταίρων.
- Στα συμπεράσματα και προτάσεις προηγούμενων έργων, παρεμβάσεων και μελετών.

Έτσι, οι Στόχοι της Στρατηγικής ΒΑΑ για την περιοχή παρέμβασης της πόλης της Δράμας παρουσιάζονται στον Πίνακα 23.

Πίνακας 23 Στόχοι της Στρατηγικής ΒΑΑ του Δήμου Δράμας

Άξονες Προτεραιότητας της ΟΧΕ	Στόχοι της ΟΧΕ
-------------------------------	----------------

Άξονες Προτεραιότητας της ΟΧΕ		Στόχοι της ΟΧΕ
Π 1	Ενίσχυση της βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας	<p>Στόχος 1.1.: Ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας</p> <p>Στόχος 1.2: Προώθηση της ψηφιοποίησης στην τοπική διακυβέρνηση, στην οικονομία και κοινωνία</p>
Π 2	Προώθηση της βιώσιμης διαχείρισης του αστικού (δομημένου και φυσικού) περιβάλλοντος και των υποδομών	<p>Στόχος 2.1.: Αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας</p> <p>Στόχος 2.2: Προώθηση της ανθεκτικότητας της πόλης στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής</p> <p>Στόχος 2.3: Βιώσιμη διαχείριση υδάτινων πόρων και αποβλήτων</p>
Π 3	Ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και της κοινωνικής ενσωμάτωσης	<p>Στόχος 3.1. Ενίσχυση δομών και δράσεων κοινωνικής στήριξης και ενσωμάτωσης</p> <p>Στόχος 3.2: Ανάπτυξη, αξιοποίηση και προσαρμογή του ανθρώπινου δυναμικού</p> <p>Στόχος 3.3: Προώθηση της βιώσιμης αξιοποίησης του πολιτισμού και του τουρισμού</p>
Π 4	Τεχνική βοήθεια	Στόχος 4.1: Δράσεις δικτύωσης, προβολής, παρακολούθησης

4.7. Δράσεις/έργα ανά ΑΠ και Στόχο

Σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση των δράσεων και πολιτικών είχαν: η ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και ο εντοπισμός των αναγκών, το ΠΕΠ της ΠΑΜΘ 2021-2027, οι μέχρι τούδε κατατεθείσες κατευθύνσεις και προτάσεις από τον Δήμο Δράμας και άλλους φορείς της περιοχής, μια σειρά άλλων προγραμματικών κειμένων (π.χ. ΣΒΑΚ, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου κ.α.), πλήθος προηγούμενων μελετών, έρευνες πεδίου κ.α..

Μέσα από την ανάλυση των προβλημάτων και αναγκών της περιοχής παρέμβασης και στο πλαίσιο της διαβούλευσης με τους τοπικούς κοινωνικούς και οικονομικούς εταίρους, κατατέθηκαν οι παρακάτω δράσεις και έργα (Πίνακας 24). Όλες οι προταθείσες δράσεις και έργα είναι επιλέξιμα για την προώθηση μιας συνεκτικής στρατηγικής ΒΑΑ. Πλην όμως, λόγω των περιορισμένων πόρων που είναι διαθέσιμοι από το ΠΕΠ για τις ΟΧΕ/ΒΑΑ της Π-ΑΜΘ, κατέστη αναγκαία η προτεραιοποίηση αυτών. Κατά συνέπεια, στον παρακάτω Πίνακα 24 παρατίθενται 2 κατηγορίες δράσεων/έργων:

Α. Δράσεις/έργα που είναι Χρηματοδοτικής Προτεραιότητας (Π) και θα ενταχθούν στη ΣΒΑΑ της Δράμας 2021-2027, και

Β. Δράσεις/έργα, που είναι πρόσφορα για τη βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής παρέμβασης, των οποίων η χρηματοδότηση θα επιδιωχθεί από άλλους πόρους του ΠΕΠ ΑΜΘ 2021-2027 ή από άλλα ευρωπαϊκά ή εθνικά προγράμματα.

Πίνακας 24 Κατάλογος δράσεων / έργων που κατατέθηκαν από το Δήμο Δράμας και τους εταίρους της ΣΒΑΑ με προτεραιοποίηση χρηματοδότησης

α/α	Τίτλος προτεινόμενης δράσης	Προτείνων εταίρος Φορέας υλοποίησης και	Δράση Χρηματοδοτικής Προτεραιότητας =Π Δράση Συμπληρωματικής Χρηματοδότησης = Σ
1.	Δημιουργία Δομών Στήριξης Επιχειρηματικότητας ΕΚΤ	Επιμελητήριο Δράμας	Π
2.	Βιωματικοί κόμβοι πολιτών	Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος	Π
3.	Ανάπτυξη συστήματος πρόληψης και αντιμετώπισης βανδαλισμών αστικού ιστού Δήμου Δράμας	Δήμος Δράμας	Π
4.	Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη δημόσιων χώρων Δημοτικού Κήπου, Οδού Εθνικής Αμύνης και Κεντρικής Πλατείας Δράμας – Α' ΦΑΣΗ	Δήμος Δράμας	Π

5.	Έργα ΔΕΔΔΗΕ στην Περιοχή παρέμβασης	ΔΕΔΔΗΕ	Π
6.	Έργα ΔΕΥΑΔ περιοχής παρέμβασης	ΔΕΥΑ Δράμας	Π
7.	Ανάπτυξη δράσεων καταπολέμησης έμφυλης βίας «Ωρα να Μιλήσεις»	Ένωση Κυριών Δράμας Σ.Α.Φ.	Π
8.	Δράμα 2030-Κοινωνική Ατζέντα	Δήμος Δράμας	Π
9.	Δράσεις κοινωνικής καινοτομίας στο πλαίσιο της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης Δήμου Δράμας 2021-2027	Δήμος Δράμας	Π
10.	Καταπολέμηση της ενεργειακής Φτώχειας	Δήμος Δράμας	Π
11.	Ενδυνάμωση και ανάπτυξη ικανοτήτων των στελεχών του Δήμου Δράμας	Δήμος Δράμας	Π
12.	Δράσεις δικτύωσης των Στρατηγικών ΒΑΑ Περιφέρειας ΑΜΘ	Δήμος Δράμας	Π
13.	Δράσεις προβολής, δημοσιότητας και παρακολούθησης της ΣΒΑΑ Δράμας	Δήμος Δράμας	Π
14.	Αναβάθμιση υποδομών και λειτουργιών Συνεδριακού/Εκπαιδευτικού Κέντρου Επιμελητηρίου Δράμας	Επιμελητήριο Δράμας	Σ
15.	Χρηματοδότηση ιδιωτικών επιχειρήσεων στην περιοχή παρέμβασης ΒΑΑ Δήμου Δράμας	Αναπτυξιακή Δράμας Α.Ε.	Σ
16.	Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη δημόσιων χώρων Δημοτικού Κήπου, Οδού Εθνικής Αμύνης και Κεντρικής Πλατείας Δράμας – Β' ΦΑΣΗ	Δήμος Δράμας	Σ
17.	Ψηφιακό σύστημα προστασίας Κορύλλοβου	Δήμος Δράμας	Σ
18.	Επέκταση συστήματος κλιματικής αλλαγής Δήμου Δράμας	Δήμος Δράμας	Σ
19.	Προμήθεια κινητού συστήματος αρθρωτής αντιπλημμυρικής προστασίας	Δήμος Δράμας	Σ
20.	Δράσεις ευαισθητοποίησης σε θέματα αστικής ανθεκτικότητας και πολιτικής προστασίας μέσω καινοτόμων εργαλείων σχεδιασμού και εκπαίδευσης	Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος	Σ
21.	Τοπική πρωτοβουλία απασχόλησης Δήμου Δράμας II	Δήμος Δράμας	Σ
22.	Απόκτηση δεξιοτήτων και εμπειριών στη διαχείριση πολιτιστικών δράσεων στο πλαίσιο του Φ.Τ.Μ.Μ. Δράμας	Δήμος Δράμας	Σ
23.	Ανάπτυξη κοινών δράσεων και συνεργιών μεταξύ των σπουδαστών του Προπτυχιακού Τμήματος Σπουδών Κινηματογράφου του ΕΑΠ και του Φ.Τ.Μ.Μ. Δράμας	Δήμος Δράμας	Σ
24.	Αναβάθμιση της πολιτιστικής εμπειρίας στον	Δήμος Δράμας	Σ

	αστικό ιστό της Δράμας II		
--	---------------------------	--	--

Παρακάτω παρουσιάζονται οι επιμέρους ενδεικτικές δράσεις, οργανωμένες ανά Άξονα Προτεραιότητας και Στόχο.

Πίνακας 25 Δράσεις/έργα του Άξονα Προτεραιότητας 1

Π 1 Ενίσχυση της βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας			
Στόχοι	Ενδεικτικές Δράσεις/έργα	Ταμείο	Δράση Χρηματοδοτικής Προτεραιότητας =Π Δράση Συμπληρωματικής Χρηματοδότησης = Σ
1.1.: Ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας	1.1.1 Δημιουργία Δομών Στήριξης Επιχειρηματικότητας ΕΚΤ	ΕΚΤ	Π
	1.1.2 Χρηματοδότηση ιδιωτικών επιχειρήσεων στην περιοχή παρέμβασης ΒΑΑ Δήμου Δράμας	ΕΤΠΑ	Σ
	1.1.3 Αναβάθμιση υποδομών και λειτουργιών Συνεδριακού/Εκπαιδευτικού Κέντρου Επιμελητηρίου Δράμας		Σ
1.2: Προώθηση της ψηφιοποίησης στην τοπική διακυβέρνηση, στην οικονομία και στην κοινωνία	1.2.1 Βιωματικοί κόμβοι πολιτών		Π
	1.2.2 Ανάπτυξη συστήματος πρόληψης και αντιμετώπισης βανδαλισμών αστικού ιστού Δήμου Δράμας		Π

Πίνακας 26 Δράσεις/έργα του Άξονα Προτεραιότητας 2

Π 3 Ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και της κοινωνικής ενσωμάτωσης

Π 2 Προώθηση της βιώσιμης διαχείρισης του αστικού (δομημένου και φυσικού) περιβάλλοντος και των υποδομών			
Στόχοι	Ενδεικτικές Δράσεις/έργα	Ταμείο	Δράση Χρηματοδοτικής Προτεραιότητας =Π Δράση Συμπληρωματικής Χρηματοδότησης = Σ
2.1.: Αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας	2.1.1 Α: Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη δημόσιων χώρων Δημοτικού Κήπου, Οδού Εθνικής Αμύνης και Κεντρικής Πλατείας Δράμας – Α' ΦΑΣΗ	ΕΤΠΑ	Π
	2.1.1.Β: Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη δημόσιων χώρων Δημοτικού Κήπου, Οδού Εθνικής Αμύνης και Κεντρικής Πλατείας Δράμας – Β' ΦΑΣΗ		Σ
	2.1.2 Έργα ΔΕΔΔΗΕ στην Περιοχή παρέμβασης		Π
2.2: Προώθηση της ανθεκτικότητας της πόλης στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής	2.2.1 Ψηφιακό σύστημα προστασίας Κορύλλοβου		Σ
	2.2.2 Επέκταση συστήματος κλιματικής αλλαγής Δήμου Δράμας		Σ
	2.2.3 Προμήθεια κινητού συστήματος αρθρωτής αντιπλημμυρικής προστασίας		Σ
	2.2.4 Δράσεις ευαισθητοποίησης σε θέματα αστικής ανθεκτικότητας και πολιτικής προστασίας μέσω καινοτόμων εργαλείων σχεδιασμού και εκπαίδευσης		Σ
2.3: Βιώσιμη διαχείριση υδάτινων πόρων και αποβλήτων	2.3.1 Έργα ΔΕΥΑΔ περιοχής παρέμβασης	ΕΤΠΑ	Π

Πίνακας 27 Δράσεις/έργα του Άξονα Προτεραιότητας 3

Στόχοι	Ενδεικτικές Δράσεις/έργα	Ταμείο	Έργο Προτεραιότητας (Π) ή Συμπληρωματικό (Σ) προς τη ΒΑΑ
3.1. Ενίσχυση δομών και δράσεων κοινωνικής στήριξης και ενσωμάτωσης	3.1.1 Ανάπτυξη δράσεων καταπολέμησης έμφυλης βίας «Όρα να Μιλήσεις»	ΕΚΤ	Π
	3.1.2 Δράμα 2030-Κοινωνική Ατζέντα		Π
	3.1.3 Δράσεις κοινωνικής καινοτομίας στο πλαίσιο της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης Δήμου Δράμας 2021-2027		Π
	3.1.4 Καταπολέμηση της ενεργειακής Φτώχειας		Π
3.2: Ανάπτυξη, αξιοποίηση και προσαρμογή του ανθρώπινου δυναμικού	3.2.1 Ενδυνάμωση και ανάπτυξη ικανοτήτων στελεχών Δήμου Δράμας	ΕΤΠΑ	Π
	3.2.2 Τοπική πρωτοβουλία απασχόλησης Δήμου Δράμας II		Σ
	3.2.3 Απόκτηση δεξιοτήτων και εμπειριών στη διαχείριση πολιτιστικών δράσεων στο πλαίσιο του Φ.Τ.Μ.Μ. Δράμας		Σ
	3.2.4 Ανάπτυξη κοινών δράσεων και συνεργειών μεταξύ των σπουδαστών του Προπτυχιακού Τμήματος Σπουδών Κινηματογράφου του ΕΑΠ και του Φ.Τ.Μ.Μ. Δράμας		Σ
3.3: Προώθηση της βιώσιμης αξιοποίησης του πολιτισμού και του τουρισμού	3.3.1 Αναβάθμιση της πολιτιστικής εμπειρίας στον αστικό ιστό της Δράμας II	ΕΤΠΑ	Σ

Πίνακας 28 Δράσεις/έργα του Άξονα Προτεραιότητας 4

Π 4 Τεχνική βοήθεια			
Στόχοι	Ενδεικτικές Δράσεις/έργα	Ταμείο	Έργο Προτεραιότητας (Π) ή Συμπληρωματικό (Σ) προς τη ΒΑΑ
4.1 Δράσεις δικτύωσης, προβολής, αξιολόγησης	4.1.1 Δράσεις δικτύωσης των Στρατηγικών ΒΑΑ Περιφέρειας ΑΜΘ	ΕΤΠΑ	Π

	4.1.2 Δράσεις προβολής, δημοσιότητας και παρακολούθησης της ΣΒΑΑ Δράμας		Π
--	---	--	---

4.8. Η λογική της παρέμβασης

Στον παρακάτω Πίνακα 28 παρατίθεται συνοπτικά η λογική της παρέμβασης, δηλαδή η συμβολή των Ειδικών Στόχων στην κάλυψη των αναγκών της περιοχής παρέμβασης και στην επίτευξη συγκεκριμένων αποτελεσμάτων.

Πίνακας 29 Λογική της παρέμβασης

ΑΝΑΓΚΕΣ	ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΒΑΑ	ΕΠΙΔΙΩΚΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
<ul style="list-style-type: none"> Ανάγκη αρχικής υποστήριξης στην ίδρυση και αρχική λειτουργία επιχειρήσεων που ενσωματώνουν καινοτομία και στοχεύουν στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων σε τομείς της RIS3 της ΠΑΜΘ Ανάγκη στήριξης της απασχόλησης και αυτοαπασχόλησης γυναικών, νέων και ανέργων και κυρίως η προώθηση της γυναικείας και νεανικής επιχειρηματικότητας με την ανάπτυξη υποστηρικτικών ενεργειών και επί μέρους δράσεων για την προώθηση και ανάπτυξη των επιχειρηματιών της περιοχής παρέμβασης. Ανάγκη στήριξης επιχειρήσεων στην περιοχή παρέμβασης ώστε να προσαρμοστούν και να εναρμονιστούν με τη συνολική βιοκλιματική παρέμβαση στο κέντρο της πόλης. 	<p>Στόχος 1.1.: Ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας</p> <p>Δράσεις:</p> <p>1.1.1 Δημιουργία Δομών Στήριξης Επιχειρηματικότητας ΕΚΤ 1.1.2 Χρηματοδότηση ιδιωτικών επιχειρήσεων στην περιοχή παρέμβασης ΒΑΑ Δήμου Δράμας 1.1.3 Αναβάθμιση υποδομών και λειτουργιών Συνεδριακού/Εκπαιδευτικού Κέντρου Επιμελητηρίου Δράμας</p>	<ul style="list-style-type: none"> Αύξηση του αριθμού των νεοφυών επιχειρήσεων (starts-up) στους τομείς της RIS3 στο πλαίσιο μηχανισμών επιχειρηματικής επώασης. Βελτίωση των ικανοτήτων των νέων επιχειρηματιών στις πωλήσεις, την επιχειρηματική ανάπτυξη και τις στρατηγικές μετάβασης στην αγορά. Υλοποίηση επιχειρηματικών ιδεών και ταχεία επικύρωση του προϊόντος. Αύξηση των επενδύσεων, της παραγωγής και απασχόλησης. Μείωση περιβαλλοντικού / ενεργειακού αποτυπώματος από τη λειτουργία των επιχειρήσεων στην περιοχή παρέμβασης. Μείωση λειτουργικού κόστους επιχειρήσεων περιοχής παρέμβασης, μέσω της βιοκλιματικής και ενεργειακής προσαρμογής τους.
<ul style="list-style-type: none"> Ανάγκη ανάπτυξης συστήματος αλληλεπίδρασης Δήμου με πολίτες, αλλά και προσφορά εξειδικευμένης πληροφόρησης για την καλύτερη άσκηση δημοτικών πολιτών και παρεμβάσεων. Ανάγκη για ενεργό συμμετοχή των πολιτών τόσο στον σχεδιασμό όσο και στην υλοποίηση των έργων/δράσεων της ΣΒΑΑ. Ανάγκη για διασφάλιση της διαφάνειας και λογοδοσίας στην υλοποίηση αναπτυξιακών έργων και δράσεων, όπως π.χ. της ΣΒΑΑ. Ανάγκη προστασίας των δημοτικών υποδομών, των τοπικών πολιτιστικών, τουριστικών και περιβαλλοντικών πόρων, καθώς και των επενδύσεων των ΣΒΑΑ. 	<p>Στόχος 1.2: Προώθηση της ψηφιοποίησης στην τοπική διακυβέρνηση, στην οικονομία και κοινωνία</p> <p>Δράσεις:</p> <p>1.2.1 Βιωματικοί κόμβοι πολιτών 1.2.2 Ανάπτυξη συστήματος πρόληψης και αντιμετώπισης βανδαλισμών αστικού ιστού Δήμου Δράμας</p>	<ul style="list-style-type: none"> Αύξηση της κοινωνικής εμπλοκής, ενίσχυση της δομημένης επικοινωνίας μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων, πολιτών και επαγγελματιών του έργου και ανάπτυξη ευρύτερης «συνείδησης» δημόσιας ιδιοκτησίας του σχεδίου ΒΑΑ Δράμας 2021-2027. Αύξηση της διαφάνειας και λογοδοσίας στις τοπικές δημόσιες πολιτικές και εναρμόνιση με οριζόντιες αρχές της ΕΕ. Βελτίωση του αισθήματος ασφάλειας και της εικόνας της πόλης, προστασία της δημόσιας και ιδιωτικής περιουσίας και μείωση του κόστους αποκατάστασης καταστροφών και βλαβών.
<ul style="list-style-type: none"> Ανάγκη αντιμετώπισης των αιτιών υποβάθμισης του κέντρου της 	<p>Στόχος 2.1.: Αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος και της βιώσιμης αστικής</p>	<ul style="list-style-type: none"> Βελτίωση του αστικού κλίματος (μείωση μέσης μέγιστης θερινής

<p>πόλης της Δράμας και των προκλήσεων της κλιματικής κρίσης, όπως της κυκλοφοριακής συμφόρησης, της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και του θορύβου, της έλλειψης επαρκών χώρων στάθμευσης, της ύπαρξης θερμικής νησίδας στο κέντρο λόγω μη ορθολογικής αξιοποίησης του πρασίνου και της χρήσης θερμογόνων υλικών, της αισθητικής και λειτουργικής υποβάθμισης, της επιδείνωσης του μικροκλίματος, του κίνδυνου πλημμυρικών φαινομένων, της χωρικής ασυνέχειας μεταξύ της περιοχής παρέμβασης και της βιοκλιματικά αναβαθμισμένης περιοχής της ΣΒΑΑ 2014-2020, της περιορισμένης προσβασιμότητας και ελκυστικότητας των ελεύθερων χώρων, των οδών και των πεζοδρομίων της περιοχής παρέμβασης κ.α.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανάγκη για αναζωογόνηση και λειτουργική και περιβαλλοντική αναβάθμιση του οικονομικού πυρήνα της πόλης, μεγαλύτερη αξιοποίηση των ελεύθερων χώρων, των υδάτων και του πρασίνου. 	<p>κινητικότητα</p> <p>Δράσεις:</p> <p>2.1.1.A: Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη δημόσιων χώρων Δημοτικού Κήπου, Οδού Εθνικής Αμύνης και Κεντρικής Πλατείας Δράμας – Α' ΦΑΣΗ</p> <p>2.1.1.B: Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη δημόσιων χώρων Δημοτικού Κήπου, Οδού Εθνικής Αμύνης και Κεντρικής Πλατείας Δράμας – Β' ΦΑΣΗ</p> <p>2.1.2 Έργα ΔΕΔΔΗΕ στην Περιοχή παρέμβασης</p>	<p>θερμοκρασίας περιβάλλοντος).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μείωση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. • Βελτίωση της βιώσιμης προσβασιμότητας. • Αύξηση της ελκυστικότητας και της επισκεψιμότητας του κεντρικού πυρήνα της πόλης, όπου συγκεντρώνονται οι πολιτιστικοί και τουριστικοί πόροι της. • Βελτίωση υποδομών και ενίσχυση της ανθεκτικότητάς τους μέσω έργων πρόληψης πλημμυρών, αύξησης της απορροφητικότητας του εδάφους, βιοκλιματικών υλικών κ.α. • Βελτίωση αστικού περιβάλλοντος με μείωση μαγνητικών και ηλεκτρικών πεδίων μέσω της υπογειοποίησης των υποσταθμών και εναέριων καλωδίων του ΔΕΔΔΗΕ.
<ul style="list-style-type: none"> • Ανάγκη παρακολούθησης ποιότητας περιβάλλοντος και υιοθέτησης σύγχρονων μεθόδων για τη λήψη αποφάσεων έγκυρα και έγκαιρα με σκοπό την υιοθέτηση μέτρων προστασίας ή πρόληψης περιβαλλοντικού κινδύνου ή μείωση της επίπτωσης στο κλίμα και τον άνθρωπο. • Ανάγκη για καταγραφή και αξιολόγηση των υδάτων και υδροτόπων της περιοχής παρέμβασης και των υδρολογικών δεδομένων ώστε να προταθούν λύσεις για την καλύτερη συντήρηση, αλλά και για αξιοποίηση των υδάτων και των παρόχθιων περιοχών για την 	<p>Στόχος 2.2: Προώθηση της ανθεκτικότητας της πόλης στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής</p> <p>Δράσεις:</p> <p>2.2.1 Ψηφιακό σύστημα προστασίας Κορύμβου</p> <p>2.2.2 Επέκταση συστήματος κλιματικής αλλαγής Δήμου Δράμας</p> <p>2.2.3 Προμήθεια κινητού συστήματος αρθρωτής αντιπλημμυρικής προστασίας</p> <p>2.2.4 Δράσεις ευαισθητοποίησης σε θέματα αστικής ανθεκτικότητας και πολιτικής προστασίας μέσω</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Πρόληψη πλημμυρικών φαινομένων και των συνεπειών τους. • Βελτίωση της ποιότητας των υδάτων των υδροτόπων της πόλης. • Αύξηση απορρόφησης των αερίων του θερμοκηπίου με συμβολή στην καταπολέμηση του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής. • Αντιμετώπιση της ρύπανσης ενός υδροφορέα με απομάκρυνση των ρύπων από την υγρή φάση-έμφαση και την απορρόφηση θρεπτικών συστατικών για τον μετριασμό του ευτροφισμού. • Ενίσχυση της αστικής ανθεκτικότητας της περιοχής μέσω της ευαισθητοποίησης, ενημέρωσης και

<p>βελτίωση της ποιότητας της ζωής τη βελτίωση της ποιότητας των υδάτων των αστικών ρεμάτων καθώς και της βλάστησης, η οποία μπορεί να βοηθήσει στον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην πόλη, ειδικά στον μετριασμό των μέγιστων θερμοκρασιών.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανάγκη διάχυσης της πληροφορίας και γνώσης για τους στόχους και δράσεις βιοκλιματικής-περιβαλλοντικής αναβάθμισης στο πλαίσιο της ΣΒΑΑ Δράμας στις ενδιαφερόμενες κοινωνικές ομάδες και άτομα στην περιοχή παρέμβασης του σχεδίου, ώστε να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις διαρκούς και άμεσης συνεργασίας των ενδιαφερόμενων κοινωνικών ομάδων και ατόμων με την Δημοτική Αρχή για την διευθέτηση λειτουργικών προβλημάτων και συγκρούσεων συμφερόντων στον χώρο παρέμβασης της ΣΒΑΑ Δράμας. • Ανάγκη για πρόληψη και καταστολή πλημμυρικών φαινομένων. 	<p>καινοτόμων εργαλείων σχεδιασμού και εκπαίδευσης</p>	<p>εμπλοκής του πληθυσμού σε θέματα πολιτικής προστασίας με έμφαση στις πλημμύρες, στους σεισμούς, στις χιονοπτώσεις και στις πυρκαγιές.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Ανάγκη για εξασφάλιση αδιάλειπτης τροφοδοσίας νερού στους υδροτόπους του κέντρου της πόλης. • Ανάγκη για έλεγχο της επάρκειας της διατομής των υφιστάμενων τεχνικών επιφανειακής αποστράγγισης - ομβρίων προς την οδό Εθνικής Αμύνης στα κατάντη του Δημοτικού κήπου. • Ανάγκη για έργα υπόγειων στραγγιστηριών υδάτων στην περιοχή παρέμβασης. • Ανάγκη για σύγχρονες υποδομές και δίκτυα ύδρευσης, αποχέτευσης, αγωγών ομβρίων. 	<p>Στόχος 2.4: Βιώσιμη διαχείριση υδάτινων πόρων και αποβλήτων</p> <p>Δράση: 2.3.1 Έργα ΔΕΥΑΔ περιοχής παρέμβασης</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Πρόληψη και αποφυγή πλημμυρικών φαινομένων στην περιοχή παρέμβασης μέσω της κατασκευής κατάλληλων αγωγών ομβρίων και υπόγειων στραγγιστηρίων. • Ασφαλής τροφοδοσία πόσιμου νερού, προστασία της υγείας των πολιτών. • Βελτίωση του συστήματος αποχέτευσης της περιοχής, αποφυγή μόλυνσης και βλαβών.
<ul style="list-style-type: none"> • Ανάγκη για ενίσχυση της δράσης των κοινωνικών δομών της 	<p>Στόχος 3.1. Ενίσχυση δομών και δράσεων κοινωνικής</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Μείωση των κρουσμάτων έμφυλης βίας και βελτίωση μείωση των

<p>περιοχής, οι οποίες αντιμετωπίζουν προβλήματα λόγω υποστελέχωσης και έλλειψης επαρκών πόρων.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανάγκη αντιμετώπισης των αυξημένων κοινωνικών προκλήσεων λόγω των επαναλαμβανομένων κρίσεων, αλλά και λόγω της εμφάνισης νέων κοινωνικών προβλημάτων, όπως η έμφυλη βία. • Ανάγκη αντιμετώπισης διαδεδομένων φαινομένων στον τομέα της υγείας του πληθυσμού και ανάγκη συμβολής της τοπικής αυτοδιοίκησης στην αντιμετώπιση των αδυναμιών της πρωτοβάθμιας υγείας π.χ. στον τομέα της άνοιας. 	<p>στήριξης και ενσωμάτωσης</p> <p>Δράσεις:</p> <p>3.1.1 Ανάπτυξη δράσεων καταπολέμησης έμφυλης βίας «Ωρα να Μιλήσεις»</p> <p>3.1.2 Δράμα 2030-Κοινωνική Ατζέντα</p> <p>3.1.3 Δράσεις κοινωνικής καινοτομίας στο πλαίσιο της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης Δήμου Δράμας 2021-2027</p> <p>3.1.4 Καταπολέμηση της ενεργειακής Φτώχειας</p>	<p>συνεπειών στον τοπικό πληθυσμό (π.χ. άτομα, οικογένειες, ομάδες ατόμων).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Βελτίωση της κοινωνικής συνοχής και σταθερότητας. • Αύξηση τα προστασίας της δημόσιας υγείας. • Μείωση του αριθμού των ασθενών με άνοια. • Μείωση των δαπανών υγείας. • Ελάφρυνση των δομών φροντίδας ηλικιωμένων ή κακοποιημένων ατόμων. • Αύξηση απασχολησιμότητας μελών οικογενειών που ασχολούνται με την φροντίδα ατόμων με άνοια. • Ελάφρυνση οικογενειακών προϋπολογισμών.
<ul style="list-style-type: none"> • Ανάγκη προσαρμογής του ανθρώπινου δυναμικού και των ανέργων με σκοπό την αύξηση δεξιοτήτων και απόκτηση προσόντων μέσα από εξειδικευμένα προγράμματα κατάρτισης και συμβουλευτικής σε τομείς αιχμής (πολιτισμός, δημιουργική βιομηχανία κλπ.) • Ανάγκη συνεχούς επιμόρφωσης και απόκτησης δεξιοτήτων των στελεχών της τοπικής διακυβέρνησης. • Ανάγκη για απόκτηση εργασίας εμπειρίας και ανάπτυξης δεξιοτήτων στην πράξη από τους νέους. 	<p>Στόχος 3.2: Ανάπτυξη και προσαρμογή του ανθρώπινου δυναμικού</p> <p>Δράσεις:</p> <p>3.2.1 Ενδυνάμωση και ανάπτυξη ικανοτήτων στελεχών Δήμου Δράμας</p> <p>3.2.2 Τοπική πρωτοβουλία απασχόλησης Δήμου Δράμας II</p> <p>3.2.3 Απόκτηση δεξιοτήτων και εμπειριών στη διαχείριση πολιτιστικών δράσεων στο πλαίσιο του Φ.Τ.Μ.Μ. Δράμας</p> <p>3.2.4 Ανάπτυξη κοινών δράσεων και συνεργειών μεταξύ των σπουδαστών του Προπτυχιακού Τμήματος Σπουδών Κινηματογράφου του ΕΑΠ και του Φ.Τ.Μ.Μ. Δράμας</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Βελτίωση της παραγωγικότητας και αποτελεσματικότητας των στελεχών της τοπικής αυτοδιοίκησης με θετικές επιπτώσεις στις παραγόμενες υπηρεσίες και στα έργα της ΣΒΑΑ. • Αναβάθμιση του τοπικού ανθρώπινου παράγοντα. • Μείωση της ανεργίας και αύξηση της απασχόλησης. • Αύξηση της τοπικής οικονομικής δραστηριότητας.
<ul style="list-style-type: none"> • Ανάγκη για ανάδειξη και προβολή της τοπικής πολιτιστικής και βιομηχανικής κληρονομιάς μέσω της δημιουργίας ειδικών ψηφιακών θεματικών διαδρομών στον αστικό ιστό, καθώς και μέσω της ενίσχυσης της τοπικής γνώσης και συμμετοχής των κατοίκων στη διαχείριση της 	<p>Στόχος 3.3: Προώθηση της βιώσιμης αξιοποίησης του πολιτισμού και του τουρισμού</p> <p>Δράση:</p> <p>3.3.1 Αναβάθμιση της</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Μεγαλύτερη ανάδειξη του πολιτισμικού πλούτου της περιοχής παρέμβασης και ως εκ τούτου στην αύξηση της επισκεψιμότητας της περιοχής. • Αύξηση της σύνδεσης των πολιτών του Δήμου Δράμας με την ιστορία της πόλης τους και μεγαλύτερη εξερεύνηση

<p>πολιτιστικής κληρονομιάς με κεντρικό στόχο την αύξηση του αστικού τουρισμού.</p> <ul style="list-style-type: none"> Ανάγκη για ανάδειξη μέσω των νέων ψηφιακών τεχνολογιών μιας ενιαίας, συμπαγούς εικόνας πολιτισμού, η οποία θα αφηγείται στον επισκέπτη με συνεκτικότητα την ιστορία του τόπου, με απώτερο στόχο την προσέλκυση περισσότερων επισκεπτών. 	<p>πολιτιστικής εμπειρίας στον αστικό ιστό της Δράμας II</p>	<p>των ευκαιριών που προσφέρει το πολιτιστικό της απόθεμα.</p> <ul style="list-style-type: none"> Αυξημένη εισαγωγή νέων τεχνολογιών στον τομέα της πολιτιστικής ανάπτυξης και της ανάδειξης και διατήρησης της αστικής κτιριακής κληρονομιάς, όπως προτάσσουν οι διεθνείς και ευρωπαϊκές κατευθύνσεις. Αναβάθμιση της τουριστικής εμπειρίας και αύξηση της επισκεψιμότητας. Επικέντρωση του ενδιαφέροντος της τοπικής κοινωνίας σε εγκαταλειμμένα μνημεία και χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς. Ενίσχυση του κοινωνικού κεφαλαίου της περιοχής. Αναβάθμιση της αισθητικής της πόλης.
<ul style="list-style-type: none"> Ανάγκη για δικτύωση των προτάσεων Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης 2021-2027 μεταξύ των 6 δικαιούχων δήμων, Δράμας, Καβάλας, Ξάνθης, Κομοτηνής, Αλεξανδρούπολης και Ορεστιάδας ώστε να αποτελέσει ζωντανό εργαστήριο για την καλλιέργεια καινοτόμων λύσεων αναφορικά με τις κοινωνικές προκλήσεις που άπτονται του Ειδικού Στόχου RSO5. Ανάγκη για δημιουργία και λειτουργία μόνιμης πλατφόρμας ανοικτής αστικής καινοτομίας, ως προσέγγιση της αστικής ανάπτυξης η οποία επιδιώκει συστηματικά το άνοιγμα του αστικού περιβάλλοντος και των υπηρεσιών του προς ανάπτυξη από τρίτους. Ανάγκη δημοσιότητας και επικοινωνίας της ΣΒΑΑ προκειμένου οι ομάδες στόχου να ενημερωθούν και ευαισθητοποιηθούν για τις παρεμβάσεις που πρόκειται να υλοποιηθούν και για τις δράσεις που άμεσα τους αφορούν ώστε να εξασφαλιστεί η συμμετοχικότητα των ωφελούμενων και η αποτελεσματικότητα της 	<p>Στόχος 4.1: Δράσεις δικτύωσης, προβολής, αξιολόγησης</p> <p>Δράσεις:</p> <p>4.1.1 Δράσεις δικτύωσης των Στρατηγικών BAA Περιφέρειας ΑΜΘ</p> <p>4.1.2 Δράσεις προβολής, δημοσιότητας και παρακολούθησης της ΣΒΑΑ Δράμας</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ενισχυμένη διασύνδεση των φορέων που υλοποιούν ΣΒΑΑ στην περιοχή της ΠΑΜΘ για διάχυση εμπειριών και γνώσεων και ανάπτυξη των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού των μελών του δικτύου. Αύξηση της ενσωμάτωσης καλών πρακτικών και άλλων αντίστοιχων ενεργειών και απόκτηση νέων εμπειριών που θα συνδράμουν στον καλύτερο σχεδιασμό μελλοντικών αστικών παρεμβάσεων. Αύξηση της μεταφοράς τεχνογνωσίας, μέσω επισκέψεων και συναντήσεων με φορείς του εξωτερικού. Η λειτουργία του ζωντανού εργαστηρίου θα συμβάλλει στο συμμετοχικό σχεδιασμό, στην έγκαιρη προειδοποίηση αστοχιών του σχεδιασμού ή/και των φάσεων υλοποίησης, στη διευκόλυνση της αποδοχής από τους πολίτες των έργων & αλλαγών που θα επέλθουν από αυτά. Ενίσχυση της συμμετοχικότητας, της αποδοχής και της χρήσης του οφέλους της Στρατηγικής από τους κατοίκους της περιοχής παρέμβασης. Μείωση πιθανοτήτων απόκλισης από τον αρχικό σχεδιασμό, έγκαιρος εντοπισμός κινδύνων και επίλυση

Στρατηγικής ΒΑΑ. • Ανάγκη υποστήριξης της Ομάδας Διακυβέρνησης -υποστήριξης της ΣΒΑΑ του Δήμου Δράμας στην παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης της Στρατηγικής ΒΑΑ και των έργων.		πιθανών προβλημάτων κατά την υλοποίηση της ΣΒΑΑ.
---	--	--

4.9 Συμβατότητα της στρατηγικής με υπερκείμενες στρατηγικές και άλλα αναπτυξιακά προγράμματα και σχέδια

Η συνάφεια των δράσεων/έργων που προτείνονται στο πλαίσιο του ΣΒΑΑ περιγράφεται στον Πίνακα 30. Μιας πιο λεπτομερής παρουσίαση παρατίθεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α.

Πίνακας 30 Συνάφεια δράσεων/έργων ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027 με το Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο της Π-ΑΜΘ

ΔΡΑΣΕΙΣ / ΕΡΓΑ ΣΒΑΑ ΔΡΑΜΑΣ 2021-2027	Πρόγραμμα έργων και παρεμβάσεων Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου της ΑΜΘ
1.1.1 Δημιουργία Δομών Στήριξης Επιχειρηματικότητας ΕΚΤ 1.1.2 Χρηματοδότηση ιδιωτικών επιχειρήσεων στην περιοχή παρέμβασης ΒΑΑ Δήμου Δράμας 1.1.3 Αναβάθμιση υποδομών και λειτουργιών Συνεδριακού/Εκπαιδευτικού Κέντρου Επιμελητηρίου Δράμας	Υποδομές και υπηρεσίες έρευνας και εκπαίδευσης. Υποδομές και υπηρεσίες επιχειρηματικότητας και καινοτομίας. Δράσεις ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας.
2.1.1 Α: Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη δημόσιων χώρων Δημοτικού Κήπου, Οδού Εθνικής Αμύνης και Κεντρικής Πλατείας Δράμας – Α' ΦΑΣΗ 2.1.1.Β: Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη δημόσιων χώρων Δημοτικού Κήπου, Οδού Εθνικής Αμύνης και Κεντρικής Πλατείας Δράμας – Β' ΦΑΣΗ 2.1.2 Έργα ΔΕΔΔΗΕ στην Περιοχή παρέμβασης	Δράσεις εκπόνησης και εφαρμογής Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης Αναπλάσεις (τμημάτων οικιστικών κέντρων) Σχεδιασμός και υλοποίηση πολυτομεακών/ολοκληρωμένων παρεμβάσεων σε κρίσιμες περιοχές
2.2.1 Ψηφιακό σύστημα προστασίας Κορύλοβου 2.2.2 Επέκταση συστήματος κλιματικής αλλαγής Δήμου Δράμας 2.2.3 Προμήθεια κινητού συστήματος αρθρωτής αντιπλημμυρικής προστασίας 2.2.4 Δράσεις ευαισθητοποίησης σε θέματα αστικής	Προστασία από φυσικές καταστροφές (αντιμετώπιση κλιματικής αλλαγής και αντιπλημμυρική προστασία). Σχεδιασμός και υλοποίηση δράσεων για τη συγκρότηση των δικτύων συνδυασμένης προστασίας και ανάδειξης (Ολοκληρωμένες

ανθεκτικότητας και πολιτικής προστασίας μέσω καινοτόμων εργαλείων σχεδιασμού και εκπαίδευσης	Χωρικές Επενδύσεις). Ολοκλήρωση έργων ανάπτυξης τηλεπικοινωνιών και ευρυζωνικής πρόσβασης.
2.3.1 Έργα ΔΕΥΑΔ περιοχής παρέμβασης	Ολοκλήρωση δικτύων ύδρευσης οικισμών και υποδομών διαχείρισης πόσιμου ύδατος
3.1.1 Ανάπτυξη δράσεων καταπολέμησης έμφυλης βίας «Ωρα να Μιλήσεις» 3.1.2 Δράμα 2030-Κοινωνική Ατζέντα 3.1.3 Δράσεις κοινωνικής καινοτομίας στο πλαίσιο της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης Δήμου Δράμας 2021-2027 3.1.4 Καταπολέμηση της ενεργειακής Φτώχειας	Βελτίωση της πρόσβασης ευάλωτων ομάδων πληθυσμού σε υπηρεσίες υγείας – πρόνοια. Πρόληψη και αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού.
3.2.1 Ενδυνάμωση και ανάπτυξη ικανοτήτων στελεχών Δήμου Δράμας 3.2.2 Τοπική πρωτοβουλία απασχόλησης Δήμου Δράμας II 3.2.3 Απόκτηση δεξιοτήτων και εμπειριών στη διαχείριση πολιτιστικών δράσεων στο πλαίσιο του Φ.Τ.Μ.Μ. Δράμας 3.2.4 Ανάπτυξη κοινών δράσεων και συνεργειών μεταξύ των σπουδαστών του Προπτυχιακού Τμήματος Σπουδών Κινηματογράφου του ΕΑΠ και του Φ.Τ.Μ.Μ. Δράμας	Εκπαίδευση - κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων
3.3.1 Αναβάθμιση της πολιτιστικής εμπειρίας στον αστικό ιστό της Δράμας II	Ανάπλαση και ανάδειξη σημαντικών αρχαιολογικών χώρων. Προστασία και αποκατάσταση μνημείων και ιστορικών συνόλων. Δράσεις ενίσχυσης τουρισμού.

Στον Πίνακα 31 παρουσιάζεται η συνάφεια δράσεων/έργων της ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027 με δράσεις/έργα του Περιφερειακού Πρόγραμμα Ανάπτυξης Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης 2021-2025. Μιας πιο λεπτομερής παρουσίαση παρατίθεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α.

Πίνακας 31 Συνάφεια δράσεων/έργων της ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027 με το Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης 2021-2025

ΔΡΑΣΕΙΣ / ΕΡΓΑ ΣΒΑΑ ΔΡΑΜΑΣ 2021-2027	Δράσεις/έργα του Περιφερειακού Πρόγραμμα Ανάπτυξης Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης 2021-2025
1.1.1 Δημιουργία Δομών Στήριξης Επιχειρηματικότητας ΕΚΤ	5.8.1 ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

1.1.2 Χρηματοδότηση ιδιωτικών επιχειρήσεων στην περιοχή παρέμβασης ΒΑΑ Δήμου Δράμας	
1.1.3 Αναβάθμιση υποδομών και λειτουργιών Συνεδριακού/Εκπαιδευτικού Κέντρου Επιμελητηρίου Δράμας	
1.2.1 Βιωματικοί κόμβοι πολιτών	1.10.1 ΔΡΑΣΕΙΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΞΥΠΝΩΝ ΠΟΛΕΩΝ
1.2.2 Ανάπτυξη συστήματος πρόληψης και αντιμετώπισης βανδαλισμών αστικού ιστού Δήμου Δράμας	1.10.2 ΔΡΑΣΕΙΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΕΞΥΠΝΩΝ ΠΟΛΕΩΝ
2.1.1 Α: Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη δημόσιων χώρων Δημοτικού Κήπου, Οδού Εθνικής Αμύνης και Κεντρικής Πλατείας Δράμας – Α΄ ΦΑΣΗ	2.10.1 ΔΡΑΣΕΙΣ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ - ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΟΡΩΝ ΦΥΣΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
2.1.1.Β: Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη δημόσιων χώρων Δημοτικού Κήπου, Οδού Εθνικής Αμύνης και Κεντρικής Πλατείας Δράμας – Β΄ ΦΑΣΗ	4.5.1 ΟΔΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ
2.1.2 Έργα ΔΕΔΔΗΕ στην Περιοχή παρέμβασης	4.8.1 ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ
	4.8.3 ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ/ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ
	4.8.5 ΟΔΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΣ - ΦΩΤΕΙΝΗ ΣΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
	4.10.1 ΕΡΓΑ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
2.2.1 Ψηφιακό σύστημα προστασίας Κορύλοβου	2.4.1 ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΑ ΕΡΓΑ
2.2.2 Επέκταση συστήματος κλιματικής αλλαγής Δήμου Δράμας	2.4.2 ΜΕΛΕΤΕΣ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
2.2.3 Προμήθεια κινητού συστήματος αρθρωτής αντιπλημμυρικής προστασίας	2.4.5 ΕΡΓΑ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ
2.2.4 Δράσεις ευαισθητοποίησης σε θέματα αστικής ανθεκτικότητας και πολιτικής προστασίας μέσω καινοτόμων εργαλείων σχεδιασμού και εκπαίδευσης	2.6.1 ΕΡΓΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ -ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΥ ΔΕΞΑΜΕΝΩΝ ΥΔΑΤΟΣ, ΑΝΤΛΙΟΣΤΑΣΙΩΝ
	2.6.2 ΜΕΛΕΤΕΣ ΔΙΚΤΥΩΝ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΥΔΑΤΟΣ
	2.9.1 ΕΡΓΑ ΥΔΡΕΥΣΗ, ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ, ΟΜΒΡΙΩΝ ΥΔΑΤΩΝ
3.1.1 Ανάπτυξη δράσεων καταπολέμησης έμφυλης βίας «Ωρα να Μιλήσεις»	3.5.1 ΔΡΑΣΕΙΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ - ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
3.1.2 Δράμα 2030-Κοινωνική Ατζέντα	
3.1.3 Δράσεις κοινωνικής καινοτομίας στο πλαίσιο της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης Δήμου Δράμας 2021-2027	
3.1.4 Καταπολέμηση της ενεργειακής Φτώχειας	
3.2.1 Ενδυνάμωση και ανάπτυξη ικανοτήτων στελεχών Δήμου Δράμας	1.2.1 ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΣΤΙΣ ΤΠΕ
3.3.1 Αναβάθμιση της πολιτιστικής εμπειρίας στον αστικό ιστό της Δράμας II	5.3.1 ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ - ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
	5.5.1 ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

Στον Πίνακα 32 παρουσιάζεται η συνάφεια δράσεων/έργων της ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027 με δράσεις/έργα του Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΕΠ) Δήμου Δράμας 2019-2023. Μιας πιο λεπτομερούς παρουσίαση παρατίθεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α.

Πίνακας 32 Συνάφεια δράσεων/έργων της ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027 με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΕΠ) Δήμου Δράμας 2019-2023

ΔΡΑΣΕΙΣ / ΕΡΓΑ ΣΒΑΑ ΔΡΑΜΑΣ 2021-2027	Δράσεις/έργα του Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΕΠ) Δήμου Δράμας 2019-2023
1.1.1 Δημιουργία Δομών Στήριξης Επιχειρηματικότητας ΕΚΤ 1.1.2 Χρηματοδότηση ιδιωτικών επιχειρήσεων στην περιοχή παρέμβασης ΒΑΑ Δήμου Δράμας 1.1.3 Αναβάθμιση υποδομών και λειτουργιών Συνεδριακού/Εκπαιδευτικού Κέντρου Επιμελητηρίου Δράμας	4.2.1 Δράσεις προώθηση κοινωνικής καινοτομίας και υποδομών για την επιχειρηματικότητα 4.2.2 Δράσεις εξωστρέφειας τοπικής οικονομίας
1.2.1 Βιωματικοί κόμβοι πολιτών 1.2.2 Ανάπτυξη συστήματος πρόληψης και αντιμετώπισης βανδαλισμών αστικού ιστού Δήμου Δράμας	3.1.2 Δράσεις ψηφιακής αναβάθμισης υπηρεσιών 3.1.4 Επέκταση και αναβάθμιση υφιστάμενων υποδομών ΤΠΕ 3.2.4 Ανάπτυξη συστημάτων αλληλεπίδρασης μεταξύ του Δήμου και των Δημοτών στη λογική των έξυπνων πόλεων
2.1.1 Α: Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη δημόσιων χώρων Δημοτικού Κήπου, Οδού Εθνικής Αμύνης και Κεντρικής Πλατείας Δράμας – Α' ΦΑΣΗ 2.1.1.Β: Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη δημόσιων χώρων Δημοτικού Κήπου, Οδού Εθνικής Αμύνης και Κεντρικής Πλατείας Δράμας – Β' ΦΑΣΗ 2.1.2 Έργα ΔΕΔΔΗΕ στην Περιοχή παρέμβασης	1.1.1 Συντήρηση και βελτίωση ή διαμόρφωση κοινόχρηστων χώρων και χώρων πρασίνου 1.2.2 Απόκτηση ελεύθερων κοινόχρηστων χώρων 1.2.7 Αντικατάσταση φωτισμού κοινοχρήστων χώρων με λαμπτήρες μικρότερης ενεργειακής κατανάλωσης 1.2.9 Ανάπτυξη πράσινων υποδομών στο αστικό περιβάλλον 1.2.10 Βιοκλιματική αναβάθμιση αστικών περιοχών 1.5.1 Έργα οδοποιίας 1.5.2 Επέκταση δικτύου ποδηλατοδρόμων
2.2.1 Ψηφιακό σύστημα προστασίας Κορύμβου 2.2.2 Επέκταση συστήματος κλιματικής αλλαγής Δήμου Δράμας 2.2.3 Προμήθεια κινητού συστήματος αρθρωτής αντιπλημμυρικής προστασίας 2.2.4 Δράσεις ευαισθητοποίησης σε θέματα	1.1.3 Δράσεις αναχαίτισης- προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή 1.1.4 Δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης 1.6.4 Μελέτη και εκπόνηση αντιπλημμυρικών έργων εντός του αστικού ιστού

αστικής ανθεκτικότητας και πολιτικής προστασίας μέσω καινοτόμων εργαλείων σχεδιασμού και εκπαίδευσης	
2.3.1 Έργα ΔΕΥΑΔ περιοχής παρέμβασης	1.4.1 Επέκταση και βελτίωση- εκσυγχρονισμός δικτύων άρδευσης, ύδρευσης και αποχέτευσης
3.1.1 Ανάπτυξη δράσεων καταπολέμησης έμφυλης βίας «Ωρα να Μιλήσεις» 3.1.2 Δράμα 2030-Κοινωνική Ατζέντα 3.1.3 Δράσεις κοινωνικής καινοτομίας στο πλαίσιο της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης Δήμου Δράμας 2021-2027 3.1.4 Καταπολέμηση της ενεργειακής Φτώχειας	2.3.2 Δημιουργία νέων δομών κοινωνικής μέριμνας και βελτίωση των υφιστάμενων 2.3.4 Δράσεις προστασίας της οικογένειας και του παιδιού 2.1.1 Αναβάθμιση υποδομών, εξοπλισμού και υπηρεσιών πρωτοβάθμιας υγείας 2.1.2 Συνέχιση υλοποιούμενων δράσεων πρωτοβάθμιας υγείας 2.1.3 Ανάπτυξη δράσεων προαγωγής Δημόσιας υγείας πληθυσμού σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς της ΠΕ Δράμας
3.2.1 Ενδυνάμωση και ανάπτυξη ικανοτήτων στελεχών Δήμου Δράμας 3.2.1 Ενδυνάμωση και ανάπτυξη ικανοτήτων στελεχών Δήμου Δράμας 3.2.2 Τοπική πρωτοβουλία απασχόλησης Δήμου Δράμας II 3.2.3 Απόκτηση δεξιοτήτων και εμπειριών στη διαχείριση πολιτιστικών δράσεων στο πλαίσιο του Φ.Τ.Μ.Μ. Δράμας 3.2.4 Ανάπτυξη κοινών δράσεων και συνεργειών μεταξύ των σπουδαστών του Προπτυχιακού Τμήματος Σπουδών Κινηματογράφου του ΕΑΠ και του Φ.Τ.Μ.Μ. Δράμας	4.3.1 Συμμετοχή του Δήμου σε δράσεις και ενεργητικές πολιτικές για την βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση
3.3.1 Αναβάθμιση της πολιτιστικής εμπειρίας στον αστικό ιστό της Δράμας II	4.1.2 Δράσεις ανάδειξης και ενίσχυσης του παρεχόμενου τουριστικού προϊόντος

Στον Πίνακα 33 παρουσιάζεται η συνάφεια δράσεων/έργων της ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027 με δράσεις/έργα του Τομεακού Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027. Μιας πιο λεπτομερούς παρουσίαση παρατίθεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α.

Πίνακας 33 Συνάφεια δράσεων/έργων της ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027 με το Τομεακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027

ΔΡΑΣΕΙΣ / ΕΡΓΑ ΣΒΑΑ ΔΡΑΜΑΣ 2021-2027	Δράσεις/έργα του Τομεακού Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027

<p>2.1.1 Α: Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη δημόσιων χώρων Δημοτικού Κήπου, Οδού Εθνικής Αμύνης και Κεντρικής Πλατείας Δράμας – Α' ΦΑΣΗ</p> <p>2.1.1.Β: Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη δημόσιων χώρων Δημοτικού Κήπου, Οδού Εθνικής Αμύνης και Κεντρικής Πλατείας Δράμας – Β' ΦΑΣΗ</p> <p>2.1.2 Έργα ΔΕΔΔΗΕ στην Περιοχή παρέμβασης</p>	<p>Πράσινες και γαλάζιες υποδομές.</p> <p>Οι πράσινες υποδομές αφορούν σε έργα που περιλαμβάνουν περιοχές βλάστησης όπως πάρκα, πράσινες οροφές, ζώνες πρασίνου, σοκάκια, κατακόρυφους και οριζόντιους κήπους και παρτέρια, ενώ οι μπλε υποδομές μπορεί να είναι φυσικές διευθετήσεις ροών (π.χ. ρυάκια, εποχικά ρέματα), μικρές λίμνες, κανάλια συλλογής και καθαρισμού βρόχινου νερού, συστήματα διήθησης κλπ.</p> <p>Δράσεις υπογειοποίησης εναερίων δικτύων Μέσης και Χαμηλής Τάσης.</p>
<p>2.2.1 Ψηφιακό σύστημα προστασίας Κορύλοβου</p> <p>2.2.2 Επέκταση συστήματος κλιματικής αλλαγής Δήμου Δράμας</p> <p>2.2.3 Προμήθεια κινητού συστήματος αρθρωτής αντιπλημμυρικής προστασίας</p> <p>2.2.4 Δράσεις ευαισθητοποίησης σε θέματα αστικής ανθεκτικότητας και πολιτικής προστασίας μέσω καινοτόμων εργαλείων σχεδιασμού και εκπαίδευσης</p>	<p>Δράσεις αντιπλημμυρικής προστασίας, καθώς και νέα έργα διευθέτησης ρεμάτων και χειμάρρων.</p> <p>Υλοποίηση πράσινων υποδομών μέσω προώθησης λύσεων βασισμένων στη Φύση (Nature-based solutions) ή βασισμένων στα οικοσυστήματα (ecosystem – based approaches).</p> <p>Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του πληθυσμού για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, την πρόληψη και διαχείριση κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα ή άλλων φυσικών και ανθρωπογενών αιτιών όπως τεχνολογικά ατυχήματα (θαλάσσια και αστική ρύπανση).</p>

Στον Πίνακα 34 παρουσιάζεται η συνάφεια δράσεων/έργων της ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027 με δράσεις/έργα του Τομεακού Προγράμματος «Πολιτική Προστασία» 2021-2027. Μιας πιο λεπτομερούς παρουσίαση παρατίθεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α.

Πίνακας 34 Συνάφεια δράσεων/έργων της ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027 με το Πρόγραμμα «Πολιτική Προστασία»

ΔΡΑΣΕΙΣ / ΕΡΓΑ ΣΒΑΑ ΔΡΑΜΑΣ 2021-2027	Δράσεις/έργα του Τομεακού Προγράμματος Πολιτική Προστασία 2021-2027
<p>2.2.1 Ψηφιακό σύστημα προστασίας Κορύλοβου</p> <p>2.2.2 Επέκταση συστήματος κλιματικής αλλαγής Δήμου Δράμας</p> <p>2.2.3 Προμήθεια κινητού συστήματος αρθρωτής αντιπλημμυρικής προστασίας</p> <p>2.2.4 Δράσεις ευαισθητοποίησης σε θέματα αστικής ανθεκτικότητας και πολιτικής προστασίας μέσω καινοτόμων εργαλείων σχεδιασμού και εκπαίδευσης</p>	<p>Δράση 2.2 Εξοπλισμός για την πρόληψη των φυσικών καταστροφών και προστασίας της ζωής των πολιτών</p> <ul style="list-style-type: none"> - Προμήθεια σταθμών παροχής κλιματολογικών δεδομένων - Προμήθεια εξοπλισμών – συστημάτων πρόληψης, αντιμετώπισης - διαχείρισης και έγκαιρης προειδοποίησης για φυσικούς κινδύνους που δεν σχετίζονται με το κλίμα και ανθρωπογενείς κινδύνους

Στον Πίνακα 35 παρουσιάζεται η συνάφεια δράσεων/έργων της ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027 με δράσεις/έργα του Τομεακού Προγράμματος «Ψηφιακός Μετασχηματισμός» 2021-2027. Μια πιο λεπτομερής παρουσίαση παρατίθεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α.

Πίνακας 35 Συνάφεια δράσεων/έργων της ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027 με το Πρόγραμμα «Ψηφιακός Μετασχηματισμός 2021-2027»

ΔΡΑΣΕΙΣ / ΕΡΓΑ ΣΒΑΑ ΔΡΑΜΑΣ 2021-2027	Δράσεις/έργα του Τομεακού Προγράμματος «Ψηφιακός Μετασχηματισμός 2021-2027»
1.2.1 Βιωματικοί κόμβοι πολιτών 1.2.2 Ανάπτυξη συστήματος πρόληψης και αντιμετώπισης βανδαλισμών αστικού ιστού Δήμου Δράμας	- Ανάπτυξη εφαρμογών ΤΠΕ σε Τομείς της Δημόσιας Διοίκησης - Ψηφιακός μετασχηματισμός των ΟΤΑ - Δράσεις Ψηφιοποίησης (Δημόσιων, Πολιτιστικών, Κοινωνικών, κ.ά. Φορέων) - Ανάπτυξη δημοσίων σημείων ασύρματης ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο - - Ανάπτυξη άλλων ειδών υποδομών ΤΠΕ (εξοπλισμός πληροφορικής μεγάλης κλίμακας, κέντρα δεδομένων, αισθητήρες και άλλος ασύρματος εξοπλισμός)
3.2.1 Ενδυνάμωση και ανάπτυξη ικανοτήτων στελεχών Δήμου Δράμας	Υλοποίηση προγραμμάτων επανακατάρτισης - αναβάθμισης ψηφιακών δεξιοτήτων (reskilling-upskilling) των υπαλλήλων της Γενικής Κυβέρνησης

Στον Πίνακα 36 παρουσιάζεται η συνάφεια δράσεων/έργων της ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027 με κατηγορίες παρεμβάσεων του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021-2025. Μια πιο λεπτομερής παρουσίαση παρατίθεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α.

Πίνακας 36 Συνάφεια δράσεων/έργων της ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027 με το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-2025

ΔΡΑΣΕΙΣ / ΕΡΓΑ ΣΒΑΑ ΔΡΑΜΑΣ 2021-2027	Κατηγορίες παρεμβάσεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΕΠ) Δήμου Δράμας 2019-2023
1.2.1 Βιωματικοί κόμβοι πολιτών 1.2.2 Ανάπτυξη συστήματος πρόληψης και αντιμετώπισης βανδαλισμών αστικού ιστού Δήμου Δράμας	Δημιουργία ερευνητικής τεχνογνωσίας και λύσεων ΤΠΕ στη διοίκηση
2.1.1 Α: Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη δημόσιων χώρων Δημοτικού Κήπου, Οδού Εθνικής	Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων

Αμύνης και Κεντρικής Πλατείας Δράμας – Α΄ ΦΑΣΗ 2.1.1.B: Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη δημόσιων χώρων Δημοτικού Κήπου, Οδού Εθνικής Αμύνης και Κεντρικής Πλατείας Δράμας – Β΄ ΦΑΣΗ 2.1.2 Έργα ΔΕΔΔΗΕ στην Περιοχή παρέμβασης	
2.2.1 Ψηφιακό σύστημα προστασίας Κορύλοβου 2.2.2 Επέκταση συστήματος κλιματικής αλλαγής Δήμου Δράμας 2.2.3 Προμήθεια κινητού συστήματος αρθρωτής αντιπλημμυρικής προστασίας 2.2.4 Δράσεις ευαισθητοποίησης σε θέματα αστικής ανθεκτικότητας και πολιτικής προστασίας μέσω καινοτόμων εργαλείων σχεδιασμού και εκπαίδευσης	Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων
2.3.1 Έργα ΔΕΥΑΔ περιοχής παρέμβασης	Παροχή πόσιμου νερού-διαχείριση υδάτων
3.1.1 Ανάπτυξη δράσεων καταπολέμησης έμφυλης βίας «Ωρα να Μιλήσεις» 3.1.2 Δράμα 2030-Κοινωνική Ατζέντα 3.1.3 Δράσεις κοινωνικής καινοτομίας στο πλαίσιο της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης Δήμου Δράμας 2021-2027 3.1.4 Καταπολέμηση της ενεργειακής Φτώχειας	Αντιμετώπιση ανισοτήτων στις κοινωνικές υποδομές και υπηρεσίες
3.2.1 Ενδυνάμωση και ανάπτυξη ικανοτήτων στελεχών Δήμου Δράμας 3.2.1 Ενδυνάμωση και ανάπτυξη ικανοτήτων στελεχών Δήμου Δράμας 3.2.2 Τοπική πρωτοβουλία απασχόλησης Δήμου Δράμας II 3.2.3 Απόκτηση δεξιοτήτων και εμπειριών στη διαχείριση πολιτιστικών δράσεων στο πλαίσιο του Φ.Τ.Μ.Μ. Δράμας 3.2.4 Ανάπτυξη κοινών δράσεων και συνεργειών μεταξύ των σπουδαστών του Προπτυχιακού Τμήματος Σπουδών Κινηματογράφου του ΕΑΠ και του Φ.Τ.Μ.Μ. Δράμας	Ψηφιακές δεξιότητες Δράσεις εκπαίδευσης και κατάρτισης Πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες
3.3.1 Αναβάθμιση της πολιτιστικής εμπειρίας στον αστικό ιστό της Δράμας II	Ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και τόπων ιστορικού ενδιαφέροντος Μουσεία και πολιτιστικά κέντρα, υποδομές και δράσεις σύγχρονου πολιτισμού

Στον Πίνακα 37 παρουσιάζεται η συνάφεια δράσεων/έργων της ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027 με δράσεις/έργα του ΠΕΠ - ΑΜΘ 2021-2027. Μια πιο λεπτομερής παρουσίαση παρατίθεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α.

Πίνακας 37 Συνάφεια δράσεων/έργων ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027 με το ΠΕΠ της ΑΜΘ 2021-2027

ΔΡΑΣΕΙΣ / ΕΡΓΑ ΣΒΑΑ ΔΡΑΜΑΣ 2021-2027	Δράσεις/έργα του ΠΕΠ-ΑΜΘ 2021-2027
<p>1.1.1 Δημιουργία Δομών Στήριξης Επιχειρηματικότητας ΕΚΤ</p> <p>1.1.2 Χρηματοδότηση ιδιωτικών επιχειρήσεων στην περιοχή παρέμβασης ΒΑΑ Δήμου Δράμας</p> <p>1.1.3 Αναβάθμιση υποδομών και λειτουργιών Συνεδριακού/Εκπαιδευτικού Κέντρου Επιμελητηρίου Δράμας</p>	<p>Δομές στήριξης επιχειρηματιών-επαγγελματιών και νέων.</p> <p>Ανάπτυξη / αναβάθμιση μηχανισμών και δομών στήριξης επιχειρήσεων.</p> <p>Ενίσχυση υφιστάμενων και ίδρυση επιχειρήσεων κατά προτεραιότητα σε τομείς της στρατηγικής RIS3.</p> <p>Ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης (ίδρυση επιχειρήσεων από ανέργους - Νέοι Ελεύθεροι Επαγγελματίες ΝΕΕ) σε περιοχές εφαρμογής ολοκληρωμένων χωρικών στρατηγικών (ΒΑΑ και ΟΧΕ)</p>
<p>1.2.1 Βιωματικοί κόμβοι πολιτών</p> <p>1.2.2 Ανάπτυξη συστήματος πρόληψης και αντιμετώπισης βανδαλισμών αστικού ιστού Δήμου Δράμας</p>	<p>Εφαρμογή νέων τεχνολογιών στην παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες και απλοποίηση της επικοινωνίας δήμου - πολιτών αλλά και ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές σε τομείς όπως ο τουρισμός, ο πολιτισμός.</p> <p>Δράσεις Ψηφιοποίησης (Δημόσιων, Πολιτιστικών, Κοινωνικών, κ.ά., Φορέων).</p>
<p>2.1.1 Α: Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη δημόσιων χώρων Δημοτικού Κήπου, Οδού Εθνικής Αμύνης και Κεντρικής Πλατείας Δράμας – Α΄ ΦΑΣΗ</p> <p>2.1.1.Β: Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη δημόσιων χώρων Δημοτικού Κήπου, Οδού Εθνικής Αμύνης και Κεντρικής Πλατείας Δράμας – Β΄ ΦΑΣΗ</p> <p>2.1.2 Έργα ΔΕΔΔΗΕ στην Περιοχή παρέμβασης</p>	<p>Ανάδειξη περιοχών ιστορικού, εμπορικού, πολιτιστικού και τουριστικού ενδιαφέροντος</p> <p>Υλική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων, δημιουργία / αναβάθμιση ανοικτών δημοτικών χώρων αναψυχής, πρασίνου και χώρων στάθμευσης, αξιοποίηση αδιαμόρφωτων ή/και εγκαταλελειμμένων - υποβαθμισμένων δημοτικών χώρων.</p> <p>Κατασκευή, αναβάθμιση υποδομών ασφάλειας πεζών, συμπεριλαμβανομένων των πεζοδρομήσεων και των πεζογεφυρών, αλλά και πρόσβασης ασφάλειας εξυπηρέτησης ΑμεΑ.</p> <p>Κατασκευή / Επέκταση / Αναβάθμιση ποδηλατοδρόμων</p> <p>Κατασκευή / Επέκταση / Αναβάθμιση αστικού οδικού δικτύου με στόχο την βελτίωση</p>

	<p>συνθηκών κυκλοφορίας, την ασφάλεια των πολιτών.</p> <p>Κυκλοφοριακές ρυθμίσεις (εξοπλισμός, εργασίες).</p> <p>Κατασκευή έργων αντιπλημμυρικής προστασίας συμπεριλαμβανομένων των πράσινων υποδομών</p>
<p>2.2.1 Ψηφιακό σύστημα προστασίας Κορύλλου</p> <p>2.2.2 Επέκταση συστήματος κλιματικής αλλαγής Δήμου Δράμας</p> <p>2.2.3 Προμήθεια κινητού συστήματος αρθρωτής αντιπλημμυρικής προστασίας</p> <p>2.2.4 Δράσεις ευαισθητοποίησης σε θέματα αστικής ανθεκτικότητας και πολιτικής προστασίας μέσω καινοτόμων εργαλείων σχεδιασμού και εκπαίδευσης</p>	<p>Συστήματα παρακολούθησης της ποιότητας του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένων σχεδίων δράσης αντιμετώπισης ατμοσφαιρικής ρύπανσης και θορύβου.</p> <p>Συστήματα για την πρόληψη φυσικών κινδύνων συμπεριλαμβανομένης της αντιπλημμυρικής προστασίας και της διευθέτησης ρεμάτων.</p> <p>Κατασκευή έργων αντιπλημμυρικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένων των πράσινων υποδομών.</p> <p>Ενίσχυση υποδομών πολιτικής προστασίας για πρόληψη και διαχείριση κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα.</p>
2.3.1 Έργα ΔΕΥΑΔ περιοχής παρέμβασης	Κατασκευή ή/και αναβάθμιση υποδομών ύδρευσης.
<p>3.1.1 Ανάπτυξη δράσεων καταπολέμησης έμφυλης βίας «Ωρα να Μιλήσεις»</p> <p>3.1.2 Δράμα 2030-Κοινωνική Ατζέντα</p> <p>3.1.3 Δράσεις κοινωνικής καινοτομίας στο πλαίσιο της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης Δήμου Δράμας 2021-2027</p> <p>3.1.4 Καταπολέμηση της ενεργειακής Φτώχειας</p>	<p>Δομές καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών.</p> <p>Κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα.</p> <p>Δημιουργία, επέκταση και εκσυγχρονισμός υποδομών κοινωνικής μέριμνας και ένταξης.</p> <p>Νέες υπηρεσίες μακροχρόνιας φροντίδας (LTC)</p>
<p>3.2.1 Ενδυνάμωση και ανάπτυξη ικανοτήτων στελεχών Δήμου Δράμας</p> <p>3.2.1 Ενδυνάμωση και ανάπτυξη ικανοτήτων στελεχών Δήμου Δράμας</p> <p>3.2.2 Τοπική πρωτοβουλία απασχόλησης Δήμου Δράμας II</p> <p>3.2.3 Απόκτηση δεξιοτήτων και εμπειριών στη διαχείριση πολιτιστικών δράσεων στο πλαίσιο του Φ.Τ.Μ.Μ. Δράμας</p> <p>3.2.4 Ανάπτυξη κοινών δράσεων και συνεργειών μεταξύ των σπουδαστών του Προπτυχιακού Τμήματος Σπουδών Κινηματογράφου του ΕΑΠ και του Φ.Τ.Μ.Μ. Δράμας</p>	<p>Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματιών στην αλλαγή, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης, κατά προτεραιότητα σε περιοχές εφαρμογής ολοκληρωμένων χωρικών στρατηγικών (ΒΑΑ και ΟΧΕ).</p>

3.3.1 Αναβάθμιση της πολιτιστικής εμπειρίας στον αστικό ιστό της Δράμας II	Ανάδειξη περιοχών ιστορικού, εμπορικού, πολιτιστικού και τουριστικού ενδιαφέροντος. Δημιουργία διαδρομών επίσκεψης σε σημεία τουριστικού ενδιαφέροντος. Ανάπτυξη ολοκληρωμένων προσβάσιμων τουριστικών προορισμών. Δράσεις προβολής και ανάδειξης πολιτιστικής κληρονομιάς Δράσεις προβολής τουριστικών πόρων και θεματικών μορφών τουρισμού.
--	---

Στον Πίνακα 38 παρουσιάζεται η συνάφεια δράσεων/έργων της ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027 με τους στρατηγικούς στόχους του Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας Δήμου Δράμας. Μια πιο λεπτομερής παρουσίαση παρατίθεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α.

Πίνακας 38 Συνάφεια δράσεων/έργων της ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027 με το Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας Δήμου Δράμας

ΔΡΑΣΕΙΣ / ΕΡΓΑ ΣΒΑΑ ΔΡΑΜΑΣ 2021-2027	Στρατηγικοί Στόχοι Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας Δήμου Δράμας
<p>2.1.1 Α: Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη δημόσιων χώρων Δημοτικού Κήπου, Οδού Εθνικής Αμύνης και Κεντρικής Πλατείας Δράμας – Α΄ ΦΑΣΗ</p> <p>2.1.1.Β: Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη δημόσιων χώρων Δημοτικού Κήπου, Οδού Εθνικής Αμύνης και Κεντρικής Πλατείας Δράμας – Β΄ ΦΑΣΗ</p> <p>2.1.2 Έργα ΔΕΔΔΗΕ στην Περιοχή παρέμβασης</p>	<ul style="list-style-type: none"> Αύξηση του μεριδίου της πεζής μετακίνησης στο σύνολο των καθημερινών μετακινήσεων των κατοίκων. Αύξηση του μεριδίου του ποδηλάτου στο σύνολο των καθημερινών μετακινήσεων των κατοίκων. Εξασφάλιση των απαιτούμενων συνθηκών ασφαλείας και προσβασιμότητας στις υποδομές σύνδεσης των σημείων ενδιαφέροντος της πόλης. Εισαγωγή καινοτόμων τρόπων ενίσχυσης της προτεραιότητας των πεζών. Δημιουργία περιοχών ήπιας κυκλοφορίας. Μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, του θορύβου και των αντίστοιχων εκπομπών από τον κλάδο των μεταφορών. Αύξηση της πληρότητας των οργανωμένων χώρων στάθμευσης. Αύξηση υποδομών στάθμευσης περιφερειακά της πόλης και των οικισμών.
2.2.4 Δράσεις ευαισθητοποίησης σε θέματα αστικής ανθεκτικότητας και πολιτικής προστασίας μέσω καινοτόμων εργαλείων σχεδιασμού και εκπαίδευσης	II. Συστηματική & στοχευμένη ενημέρωση και ευαισθητοποίηση πολιτών όλων των ηλικιακών ομάδων για τα οφέλη της βιώσιμης κινητικότητας.

5. Περιγραφή και ωριμότητα Πράξεων προτεραιότητας της ΣΒΑΑ

5.1 Περιγραφή των πράξεων Στρατηγικής ΒΑΑ

Στην ενότητα αυτή περιγράφονται συνοπτικά οι πράξεις, που προτείνονται για ένταξη στη ΣΒΑΑ Δράμας. Στο Παράρτημα Β παρατίθενται τα ΤΔΠ, τα οποία παρέχουν αναλυτικές πληροφορίες για τις εν λόγω πράξεις, που αναφέρονται στην ταυτότητα κάθε πράξης, στους δικαιούχους, στο φυσικό αντικείμενο, στη συνάφεια κάθε πράξης με τους στόχους και τα αποτελέσματα του προγράμματος, ωριμότητα και χρηματοδοτικό σχέδιο.

Τα βασικά στοιχεία των πράξεων της ΣΒΑΑ, που λόγω περιορισμένων πόρων δεν δύνανται να χρηματοδοτηθούν άμεσα, παρουσιάζονται στο Παράρτημα Γ της παρούσας μελέτης.

Τίτλος Πράξης	Δημιουργία Δομών Στήριξης Επιχειρηματικότητας ΕΚΤ
Κωδικός πράξης	1.1.1
Στόχος	1.1: Ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας
Περιγραφή	<p>Το προτεινόμενο έργο αφορά τη συνέχιση της λειτουργίας οργανωμένης Δομής επιχειρηματικότητας που θα υποστηρίζει κάθε ενδιαφερόμενο που επιθυμεί να αναπτύξει μια επιχειρηματική ιδέα είτε είναι άνεργος, εργαζόμενος ή επιχειρηματίας στην Περιφερειακή Ενότητα Δράμας.</p> <p>Η Δομή Στήριξης Επιχειρηματικότητας θα αποτελεί το σύγχρονο εργαλείο ωρίμανσης επιχειρηματικών σχεδίων, με κεντρικό σημείο αναφοράς το Επιμελητήριο της Δράμας. Η Δομή θα ενσωματώνει τις πολύτιμες γνώσεις και εμπειρίες από αντίστοιχα προγράμματα, θα προσφέρει ειδική καθοδήγηση μέσω εστιασμένης εκπαίδευσης στους συμμετέχοντες ενώ θα προάγει το τοπικό επιχειρηματικό οικοσύστημα.</p> <p>Συνοπτικά οι δράσεις/ενέργειες του έργου αποτυπώνονται κάτωθι:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Φιλοξενία των επιχειρηματικών ομάδων στη θερμοκοιτίδα της Δομής ως πρώτη επαγγελματική έδρα. 2) Εξειδικευμένες συμβουλευτικές υπηρεσίες και καθοδήγηση από επιχειρηματικούς μέντορες (ενδεικτικά: ανάλυση αγοράς, νομικά και λογιστικά θέματα, ανάπτυξη επιχειρηματικού σχεδίου, θέματα ανθρώπινου δυναμικού). 3) Εξειδικευμένες υπηρεσίες βιωματικής (hands-on) εκπαίδευσης/ κατάρτισης 4) Ενέργειες δικτύωσης για τη στήριξη των επιχειρηματικών ομάδων. 5) Συντονισμός και αξιολόγηση της πορείας των νεοφυών ομάδων. 6) Εκπόνηση στοχευμένων μελετών & εμπειρογνωμοσυών σε τομείς έρευνας και καινοτομίας με έμφαση στην προσέγγιση ψηφιακών νομάδων 7) Σχεδιασμός Παρατηρητηρίου Καταγραφής Επιχειρηματικότητας και Καινοτομίας

	<p>στην περιοχή παρέμβασης</p> <p>8) Συμμετοχή σε εκθέσεις καινοτομίας και επιχειρηματικότητας</p> <p>Στόχος είναι, η Δομή, να συμβάλλει στη σύσταση νέων, καινοτόμων επιχειρήσεων, στην τόνωση της αυτό-απασχόλησης, στην ανάπτυξη της οικονομίας & στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας για όλες τις ομάδες του πληθυσμού. Στους εν δυνάμει επιχειρηματίες, θα παρέχεται αναγκαία υποστήριξη για την είσοδο και σταθεροποίησή τους στην αγορά, κατά τα πρώτα κρίσιμα χρόνια λειτουργίας τους. Έπειτα από αξιολόγηση, οι ωφελούμενοι που θα φιλοξενηθούν στη Δομή, θα λάβουν εξειδικευμένη καθοδήγηση, σε κατάλληλη υποδομή, για δικτύωση κι ανάπτυξη δεξιοτήτων. Μέσα από την προτεινόμενη Δομή πρόκειται να δοκιμαστούν, να εξελιχθούν και πιθανόν να εισέλθουν στην αγορά νέα καινοτόμα προϊόντα, ενώ θα συσταθούν & θα εξελιχθούν (scale-up) νέες εταιρίες, οι οποίες θα δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας. Οι ωφελούμενοι θα μάθουν να ιδρύουν, να διαχειρίζονται και να οργανώνουν της επιχείρησή τους, να ενημερώνονται για τις εξελίξεις της αγοράς και για πιθανούς τρόπους χρηματοδότησης της ιδέας τους.</p>
<p>Σύνδεση με Προτεραιότητες/Ειδικούς Στόχους/δράσεις ΠΕΠ ΑΜΘ 2021-2027</p>	<p>Προτεραιότητα 5: Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη στην Π-ΑΜΘ</p> <p>Ειδικός Στόχος 5i. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές.</p> <p>Δράση: Δομές στήριξης επιχειρηματιών-επαγγελματιών και νέων.</p> <p>Προτεραιότητα 1: Προώθηση Επιχειρηματικότητας & Καινοτομίας</p> <p>Ειδικός Στόχος 1iii: Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μέσω παραγωγικών επενδύσεων.</p> <p>Δράση: Ανάπτυξη / αναβάθμιση μηχανισμών και δομών στήριξης επιχειρήσεων.</p> <p>Προτεραιότητα 4B: Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και του ανθρώπινου δυναμικού</p> <p>Ειδικός στόχος: ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικώς αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας.</p> <p>Δράση: Συμβουλευτική – κατάρτιση – πιστοποίηση – πρακτική άσκηση – mentoring σε ανέργους.</p> <p>Δράση: Ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης (ίδρυση επιχειρήσεων από ανέργους - Νέοι Ελεύθεροι Επαγγελματίες ΝΕΕ) κατά προτεραιότητα σε τομείς της στρατηγικής RIS3</p> <p>Δράση: Ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης (ίδρυση επιχειρήσεων από ανέργους - Νέοι Ελεύθεροι Επαγγελματίες ΝΕΕ) σε περιοχές εφαρμογής ολοκληρωμένων χωρικών στρατηγικών (BAA και ΟΧΕ)</p>

Τίτλος Πράξης	Βιωματικοί κόμβοι πολιτών
Κωδικός	1.2.1

Πράξης	
Στόχος	1.2: Προώθηση της ψηφιοποίησης στην τοπική διακυβέρνηση, στην οικονομία και στην κοινωνία
Περιγραφή	<p>Με το παρόν έργο προτείνεται η επέκταση λειτουργίας και η διεύρυνση του πρωτοκόλλου εργασίας του δικτύου διακυβέρνησης βιοκλιματικής & περιβαλλοντικής αναβάθμισης της Δράμας το οποίο ανέπτυξε βέλτιστες πρακτικές για την προώθηση της κοινωνικής συμμετοχής των ενδιαφερόμενων ομάδων στην περιοχή παρέμβασης της στρατηγικής BAA του Δήμου Δράμας κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο.</p> <p>Ειδικότερα, στα πλαίσια του διευρυμένου δικτύου διακυβέρνησης βιοκλιματικής & περιβαλλοντικής αναβάθμισης της Δράμας προτείνεται να δημιουργηθούν βιωματικοί κόμβοι με την συμπερίληψη όλων των ενδιαφερόμενων κοινωνικών ομάδων με διακριτά κοινωνικά και επαγγελματικά χαρακτηριστικά ως προς τις επιπτώσεις υλοποίησης της νέας στρατηγικής BAA 2021-2027 του Δήμου Δράμας (π.χ. επιχειρηματίες της περιοχής παρέμβασης, φορείς, πολίτες κ.λ.π.).</p> <p>Οι βασικοί στόχοι δημιουργίας και λειτουργίας των βιωματικών κόμβων θα είναι οι ακόλουθοι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συγκέντρωση πληροφορίας σχετικά με τις ειδικές ανάγκες, προβλήματα, απόψεις και στάσεις των ατόμων κάθε βιωματικού κόμβου ως προς τις βιοκλιματικές-περιβαλλοντικές και κοινωνικο-οικονομικές επιπτώσεις της υλοποίησης της στρατηγικής BAA 2021-2027 του Δήμου Δράμας στην περιοχή παρέμβασης, καθώς και η ανάλυση συμφερόντων, αντιθέσεων και επίπεδο επιρροής των διαφορετικών βιωματικών κόμβων. • Διάχυση εξειδικευμένης πληροφορίας και γνώσης των δράσεων υλοποίησης της στρατηγικής BAA 2021-2027 του Δήμου Δράμας στην περιοχή παρέμβασης προσαρμοσμένης στα ενδιαφέροντα κάθε βιωματικού κόμβου. • Δημιουργία προϋποθέσεων διαδραστικής συμμετοχής των ατόμων των βιωματικών κόμβων με απώτερο στόχο την ανάπτυξη συνείδησης δημόσιας ιδιοκτησίας και «κουλτούρας» διακυβέρνησης αναφορικά με τα έργα της στρατηγικής BAA 2021-2027 του Δήμου Δράμας στην περιοχή παρέμβασης. • Δημιουργία προϋποθέσεων συνεργασίας των βιωματικών κόμβων με την Δημοτική Αρχή για την διευθέτηση λειτουργικών προβλημάτων και συγκρούσεων συμφερόντων στον χώρο παρέμβασης. • Ανάδειξη των αναμενόμενων θετικών επιπτώσεων των έργων της στρατηγικής BAA 2021-2027 του Δήμου Δράμας στην περιοχή παρέμβασης. <p>Για την υλοποίηση των στόχων της δημιουργίας και λειτουργίας των βιωματικών κόμβων θα χρησιμοποιηθεί συνδυασμός εργαλείων κοινωνικών απογραφών με ειδικά σχεδιασμένα ερωτηματολόγια με βάση τις σύγχρονες εξελίξεις στην συμπεριφορική οικονομική και τα κοινωνικά δίκτυα, καθώς και ειδικά ψηφιακά εργαλεία διαδραστικής επικοινωνίας και αξιολόγησης κοινωνικών τάσεων και αντιλήψεων.</p>

<p>Σύνδεση με Ειδικούς Στόχους/δράσεις ΠΕΠ ΑΜΘ 2021-2027</p>	<p>Προτεραιότητα 5: Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη στην Π-ΑΜΘ</p> <p>Ειδικός Στόχος 5i. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές</p> <p>Δράση: Εφαρμογή νέων τεχνολογιών στην παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες και απλοποίηση της επικοινωνίας δήμου - πολιτών αλλά και ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές σε τομείς όπως ο τουρισμός, ο πολιτισμός.</p> <p>Προτεραιότητα 1: Προώθηση Επιχειρηματικότητας & Καινοτομίας</p> <p>Ειδικός στόχος: RSO1.2. Αξιοποίηση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις εταιρείες, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές</p> <p>Δράσεις Ψηφιοποίησης (Δημόσιων, Πολιτιστικών, Κοινωνικών, κ.ά., Φορέων).</p>
---	---

Τίτλος Πράξης	Ανάπτυξη συστήματος πρόληψης και αντιμετώπισης βανδαλισμών αστικού ιστού Δήμου Δράμας
Κωδικός πράξης	1.2.2
Στόχος	1.2: Προώθηση της ψηφιοποίησης στην τοπική διακυβέρνηση, στην οικονομία και στην κοινωνία
Περιγραφή	<p>Το έργο “Ανάπτυξη συστήματος πρόληψης και αντιμετώπισης βανδαλισμών αστικού ιστού Δήμου Δράμας” αποτελεί ένα καινοτόμο πλαίσιο πρόληψης, διαχείρισης και αντιμετώπισης φαινομένων βανδαλισμού των υποδομών ενός αστικού Δήμου. Είναι γεγονός ότι φαινόμενα βανδαλισμού όπως graffiti, καταστροφή αγαλμάτων κα. λαμβάνουν χώρα αδιάληπτα σε όλες τις πόλεις. Ως χαρακτηριστικά γεγονότα στην πόλη της Δράμας μπορούμε να αναφέρουμε βανδαλισμούς στο πάρκο Αγίας Βαρβάρας, την καταστροφή του υπαίθριου ρολόι στην περιοχή της ανάπτυξης, σπασμένα μάρμαρα σε σιντριβάνια στο Πάρκο Αγωνιστών Κυπρίων, σπασμένοι προβολείς στο σιντριβάνι μπροστά από το άγαλμα της «Νίκης της Δράμας», σπασμένοι κάδοι απορριμμάτων και φωτιές σε αυτούς κα. Επομένως υπάρχει επιτακτική ανάγκη της προστασίας των επενδύσεων και της δημόσιας περιουσίας του Δήμου, πολλές από τις οποίες έχουν ή θα χρηματοδοτηθούν από το Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης.</p> <p>Το μοντέλο ανάπτυξης βασίζεται σε κοινοτική πρωτοβουλία (community based initiative) που στοχεύει στη μείωση φθορών των υποδομών, στην ευαισθητοποίηση των πολιτών και στην ανάπτυξη ενός ασφαλέστερου αστικού ιστού. Ο στόχος είναι να αξιοποιηθούν οι υπάρχοντες πόροι δημιουργώντας σχέσεις συνεργασίας μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου, των επιχειρήσεων, των κατοίκων, των κυβερνητικών ηγετών, των διαχειριστών ακινήτων και των κοινοτικών οργανισμών.</p> <p>Η Πράξη θα περιλαμβάνει επιγραμματικά συγκεκριμένα βήματα – παρεμβάσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διάγνωση της υφιστάμενης κατάστασης και ανάλυση και καταγραφή μοτίβων βανδαλισμού: ανάλυση του αστικού ιστού, των αδύναμων σημείων,

	<p>της κινητικότητας σε διαφορετικές ώρες και εποχές και άλλων παραμέτρων που σχετίζονται με τον αστικό ιστό, τους κατοίκους, τους επιχειρηματίες, άλλες ομάδες ειδικού κοινού όπως φίλαθλοι κα.. Αναζήτηση λόγων βανδαλισμού, όπως μετάδοση μηνύματος, έκφραση απογοήτευσης, διασκέδαση κα., σημεία υψηλής συχνότητας εμφάνισης και επαναληψιμότητας βανδαλισμών,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Στατιστική καταγραφή και ανάλυση των βανδαλισμών (χρόνος, τόπος, πηγή καταγραφής (π.χ. καταγγελία πολίτη ή επιχειρηματία, αστυνομία, επιτόπια αυτοψία), είδος βανδαλισμού όπως γκράφιτι, απόρριψη σκουπιδιών, ελαφριά θραύση, αφαίρεση/κάμψη πινακίδων ή διακοσμητικών στοιχείων, σπάσιμο παραθύρων ή άλλη παραμόρφωση ιδιοκτησίας κα.). Η δράση αυτή υποστηρίζεται από την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου πλαισίου μέτρησης των φαινομένων βανδαλισμού με παραμέτρους όπως οι παραπάνω. • Επιλογή μέτρων αντιμετώπισης: ανάλογα με τις ανωτέρω παραμέτρους καταγραφής θα προτείνεται αυτόματα μια σειρά από στρατηγικές και μέτρα αντιμετώπισης τις οποίες στη συνέχεια θα εξειδικεύει η ομάδα διαχείρισης βανδαλισμών του Δήμου. Θα διατηρείται ιστορικό των μέτρων που εφαρμόστηκαν καθώς και του αποτελέσματος ώστε να υπάρχει η διαδικασία της ανατροφοδότησης (παραδείγματα μέτρων είναι η εγκατάσταση καμερών μετά από ειδική αδειοδότηση, ειδική βαφή anti-graffiti, ενίσχυση φωτισμού, ενεργοποίηση επιχειρηματιών για την επόπτευση χώρων, άμεσος καθαρισμός γκράφιτι κα.) • Παρακολούθηση του κόστους: το σύστημα θα είναι σε θέση να καταγράφει το κόστος των παρεμβάσεων αλλά και την εξοικονόμηση που επιτυγχάνεται λόγω της μείωσης του φαινομένου <p>Η διαχείριση των παραπάνω θα ενσωματωθεί σε νέο λογισμικό το οποίο θα αναπτυχθεί ειδικά για το σκοπό αυτό. Είναι σημαντικό να αναφέρουμε πως μετά την ανάπτυξη των παραπάνω εργαλείων και υποδομών λογισμικού, καθώς και την πιλοτική εφαρμογή στον Δήμο Δράμας, τα παραδοτέα και η τεχνογνωσία θα μπορεί πολλαπλασιαστικά να χρησιμοποιηθεί και από άλλους αστικούς Δήμους πανελλαδικά.</p> <p>Η προτεινόμενη Πράξη θα υλοποιηθεί σε δύο Υποέργα:</p> <p>Υποέργο 1: Παροχή εξειδικευμένων συμβουλευτικών υπηρεσιών, υπηρεσιών ανάπτυξης λογισμικού και υπηρεσιών δημοσιότητας.</p> <p>Υποέργο 2: Προμήθεια και εγκατάσταση ειδικού εξοπλισμού και υλικών</p>
--	--

<p>Σύνδεση με Ειδικούς Στόχους/δράσεις ΠΕΠ ΑΜΘ 2021-2027</p>	<p>Προτεραιότητα 5: Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη στην Π-ΑΜΘ</p> <p>Ειδικός Στόχος 5i. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές</p> <p>Δράση: Εφαρμογή νέων τεχνολογιών στην παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες και απλοποίηση της επικοινωνίας δήμου - πολιτών αλλά και ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές σε τομείς όπως ο τουρισμός, ο πολιτισμός.</p> <p>Προτεραιότητα 1: Προώθηση Επιχειρηματικότητας & Καινοτομίας</p> <p>Ειδικός στόχος: RSO1.2. Αξιοποίηση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις εταιρείες, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές</p> <p>Δράσεις Ψηφιοποίησης (Δημόσιων, Πολιτιστικών, Κοινωνικών, κ.ά., Φορέων).</p>
---	---

Τίτλος Πράξης	Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη δημόσιων χώρων Δημοτικού Κήπου, Οδού Εθνικής Αμύνης και Κεντρικής Πλατείας Δράμας
Κωδικός πράξης	2.1.1 Α
Στόχος	2.1: Αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας
Περιγραφή	<p>Σύμφωνα με την υδρογεωλογική μελέτη που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του Έργου «Ανάπλαση Κέντρου Δράμας-Πλατεία Ελευθερίας, Δημοτικός Κήπος, Οδός Εθνικής Αμύνης»:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τα υπόγεια νερά στην περιοχή παρέμβασης και οι πηγαιές αποφορτίσεις διαχρονικά φαίνεται να μειώνονται ως ποσότητες κατά τα τελευταία έτη αφού εξαρτώνται από τις ετήσιες κατακρημνίσεις (βροχοπτώσεις και χιόνια), η συχνότητα των οποίων βαίνει μάλλον φθίνουσα. • Τα υπόγεια νερά ως ελεύθερη στάθμη υπόγειου ορίζοντα στην υπόψη περιοχή μελέτης ευρίσκονται υψηλά, σε βάθος πάντως εν γένει μεγαλύτερο των 2,5m. Εκτάκτως, δεν αποκλείεται η στάθμη τους να ανέρχεται περιστασιακά και επιλεκτικά - τοπικά σε μικρότερα βάθη. • Στην περιοχή του Δημοτικού κήπου οι παροχές των υφιστάμενων κρουνών είναι για κάποιο διάστημα του έτους (π.χ. Οκτώβριος - Νοέμβριος 2022) ανενεργές. Το νερό που τους τροφοδοτεί μεταφέρεται προφανώς από κάποια άλλη υδρομάστευση της ανάντη εγγύς περιοχής. • Η αποχέτευση των χρησιμοποιούμενων νερών στον Δημοτικό κήπο γίνεται μέσω υφιστάμενου κιβωτοειδούς οχετού υπό την οδό Εθνικής Αμύνης με τελικό

	<p>αποδέκτη το ρέμα Ξηροπόταμος.</p> <p>Στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης στην περιοχή παρέμβασης, καθώς και στην Μελέτη «Ανάπλαση Κέντρου Δράμας-Πλατεία Ελευθερίας, Δημοτικός Κήπος, Οδός Εθνικής Αμύνης», όπως και στην Μελέτη ΣΒΑΚ Δράμας διαπιστώνεται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η ύπαρξη κυκλοφοριακής συμφόρησης, ατμοσφαιρικής ρύπανσης και του θορύβου, • η έλλειψη επαρκών χώρων στάθμευσης, • η ύπαρξη θερμικής νησίδας λόγω μη ορθολογικής αξιοποίησης του πρασίνου και της χρήσης θερμογόνων υλικών, • η αισθητική και λειτουργική υποβάθμιση, • η επιδείνωση του μικροκλίματος, • ο κίνδυνος πλημμυρικών φαινομένων, • οι χωρικές ασυνέχειες μεταξύ της περιοχής παρέμβασης και της βιοκλιματικά αναβαθμισμένης περιοχής της ΣΒΑΑ 2014-2020, • η περιορισμένη προσβασιμότητα και ελκυστικότητα των ελεύθερων χώρων, των οδών και των πεζοδρομίων της περιοχής παρέμβασης, • ο αποσπασματικός σχεδιασμός και μη ενποποιημένη αξιοποίηση-αναζωογόνηση του Δημοτικού Κήπου, της Πλατείας Ελευθερίας και της Οδού Εθνικής Αμύνης. <p>Για την αντιμετώπιση όλων των παραπάνω προκλήσεων και προβλημάτων, η Πράξη προβλέπει την εφαρμογή μιας ενιαίας, ολοκληρωμένης, βιώσιμης παρέμβασης ανάπλασης, πρασίνου, ύδατος και βιοκλιματικών έργων.</p> <p>Ειδικότερα, για την αντιμετώπιση των υφιστάμενων προβλημάτων και για την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση του υδάτινου στοιχείου της περιοχής παρέμβασης, στο πλαίσιο της Πράξης «Ανάπλαση Κέντρου Δράμας-Πλατεία Ελευθερίας, Δημοτικός Κήπος, Οδός Εθνικής Αμύνης» προτείνονται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η εξασφάλιση αδιάλειπτης τροφοδοσίας νερού (π.χ. από υφιστάμενες υδρομαστεύσεις σε συνδυασμό με το Δημοτικό δίκτυο ύδρευσης) προκειμένου για τις ελάχιστες αναγκαίες ποσότητες - παροχές των προτεινόμενων στοιχείων νερού του Δημοτικού κήπου. • Ο έλεγχος επάρκειας της διατομής των υφιστάμενων τεχνικών επιφανειακής αποστράγγισης - ομβρίων προς την οδό Εθνικής Αμύνης στα κατάντη του Δημοτικού κήπου. • Η πρόβλεψη τοποθέτησης υπόγειου στραγγιστηρίου κατά μήκος του βόρειου ορίου της προτεινόμενης εκσκαφής της πλατείας Ελευθερίας, σε βάθος της τάξης του 0,5m από την νέα επιφάνεια τελικής διαμόρφωσης της Πλατείας (που προτείνεται να ταπεινωθεί κατά 1,0m περίπου βαθύτερα από την υφιστάμενη επιφάνειά της), με σκοπό την περιστασιακή αποστράγγιση υπόγειων υδάτων, αν τυχόν η στάθμη τους ανέλθει εκτάκτως σε πολύ μικρά βάθη. Η απορροή του στραγγιστηρίου θα πρέπει να προβλεφθεί προς παρακείμενο φρεάτιο ομβρίων. <p>Επίσης, για την αντιμετώπιση των προβλημάτων βιωσιμότητας της περιοχής παρέμβασης, η πράξη προβλέπει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανάπλαση και αναμόρφωση της Πλατείας Ελευθερίας με: <ul style="list-style-type: none"> ○ Σύνδεση της Πλατείας Ελευθερίας με το Δημοτικό Κήπο και τον ευρύτερο αστικό ιστό, ○ επέκταση του αξιοποιήσιμου χώρου της Πλατείας Ελευθερίας, ○ εξασφάλιση προσβασιμότητας για όλους,
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> ο δημιουργία αμφιθεατρικής διαμόρφωσης για επαναφορά εκδηλώσεων, ο ενίσχυση φυτεύσεων, ο διασφάλιση υποδομών υδροσυλλογής υδάτων, ο σύνδεση της Πλατείας με το περιβάλλον της. • Διασφάλιση συνθηκών βιώσιμης κινητικότητας στην Οδό Εθνικής Αμύνης μέσω: <ul style="list-style-type: none"> ο Μείωσης των λωρίδων κυκλοφορίας οχημάτων, ο διαπλάτυνσης πεζοδρομίων στην οδό Εθνικής Αμύνης, ο εξασφάλισης προσβασιμότητας για όλους, ο μεταφοράς χώρου στάθμευσης ταξί, ο χρήσης βιοκλιματικών, τοπικών υλικών, ο ενίσχυσης υφιστάμενων φυτεύσεων, ο δημιουργίας υποδομών υδροσυλλογής υδάτων. • Η αναμόρφωση του Δημοτικού Κήπου με: <ul style="list-style-type: none"> ο σύνδεση Δημοτικού Κήπου με την Πλατεία Ελευθερίας και την πόλη, ο δημιουργία διαμπερών κινήσεων, ο εξασφάλιση προσβασιμότητας για όλους, ο επέκταση ορίου του Δημοτικού Κήπου, ο ανάδειξη Στοιχείων Νερού, ο ενίσχυση υφιστάμενων φυτεύσεων, ο χρήση τοπικών υλικών στα μονοπάτια και στους χώρους συγκέντρωσης του Πάρκου.
<p>Σύνδεση με Ειδικούς Στόχους/δράσεις ΠΕΠ ΑΜΑΘ 2021-2027</p>	<p>Προτεραιότητα 5: Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη στην Π-ΑΜΘ</p> <p>Ειδικός Στόχος: 5i. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές</p> <p>Ανάδειξη περιοχών ιστορικού, εμπορικού, πολιτιστικού και τουριστικού ενδιαφέροντος.</p> <p>Δράση: Υλική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων, δημιουργία / αναβάθμιση ανοικτών δημοτικών χώρων αναψυχής, πρασίνου και χώρων στάθμευσης, αξιοποίηση αδιαμόρφωτων ή/και εγκαταλελειμμένων - υποβαθμισμένων δημοτικών χώρων.</p> <p>Δράση: Κατασκευή, αναβάθμιση υποδομών ασφάλειας πεζών, συμπεριλαμβανομένων των πεζοδρομήσεων και των πεζογεφυρών, αλλά και πρόσβασης ασφάλειας εξυπηρέτησης ΑμεΑ.</p> <p>Δράση: Κατασκευή / Επέκταση / Αναβάθμιση ποδηλατοδρόμων</p> <p>Δράση: Κατασκευή / Επέκταση / Αναβάθμιση αστικού οδικού δικτύου με στόχο την βελτίωση συνθηκών κυκλοφορίας, την ασφάλεια των πολιτών.</p> <p>Δράση: Κυκλοφοριακές ρυθμίσεις (εξοπλισμός, εργασίες).</p> <p>Δράση: Εισαγωγή, επέκταση της χρήσης ήπιων εναλλακτικών μορφών ενέργειας σε δημόσια κτίρια και κοινόχρηστους χώρους.</p> <p>Προτεραιότητα 2: Βιώσιμη διαχείριση πόρων και υποδομών</p> <p>Ειδικός στόχος: RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα (ΕΤΠΑ)</p> <p>Δράση: Κατασκευή έργων αντυπλημμυρικής προστασίας συμπεριλαμβανομένων των πράσινων υποδομών</p>

Τίτλος Πράξης	Έργα ΔΕΔΔΗΕ στην Περιοχή παρέμβασης
Κωδικός Πράξης	2.1.2
Στόχος	2.1.: Αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας
Περιγραφή	<p>Οι μετασχηματιστές / υποσταθμοί και τα εναέρια καλώδια (γραμμές) όλων των τάσεων του ΔΕΔΔΗΕ αποτελούν τη κύρια πηγή μαγνητικών πεδίων στο αστικό χώρο, πιθανότατα καρκινογόνα με βάση σχετικές έρευνες. Εκτός από μαγνητικά πεδία καταγράφονται επίσης ανεβασμένα ηλεκτρικά πεδία.</p> <p>Επιπροσθέτως, τα εναέρια καλώδια απαιτούν επαναλαμβανόμενα κλαδέματα των δέντρων που γειτνιάζουν με τα καλώδια του ΔΕΔΔΗΕ και προκαλούν αισθητική υποβάθμιση στο αστικό περιβάλλον. Επίσης, ενέχουν κινδύνους ηλεκτροπληξιών και πυρκαγιών, καταλαμβάνουν δημόσιο χώρο και προκαλούν προβλήματα στις μετακινήσεις των πεζών και στις μεταφορές, κ.α. Για το λόγο αυτό έχει γίνει από όλους τους φορείς αντιληπτό ότι η αστική ανάπτυξη των σύγχρονων πόλεων δεν νοείται χωρίς τη χρήση υπόγειων δικτύων τηλεπικοινωνιών και ρεύματος. Η υπογειοποίηση των εναέριων δικτύων ρεύματος αποτελεί στρατηγικό στόχο του Διαχειριστή Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε.) και δικαίως, καθώς τα πλεονεκτήματα είναι πολλά για τον πολίτη αλλά και το περιβάλλον.</p> <p>Ειδικότερα, τα υπόγεια δίκτυα ρεύματος συγκεντρώνουν σημαντικά πλεονεκτήματα έναντι των εναέριων, τα οποία πλεονεκτήματα αφορούν θέματα ασφάλειας του δικτύου, προστασίας των πολιτών αλλά και του περιβάλλοντος. Τα εναέρια δίκτυα είναι εξ αντικειμένου εκτεθειμένα σε μεγαλύτερους κινδύνους που πηγάζουν είτε από φυσικά φαινόμενα είτε από ανθρώπινο λάθος. Οι περιπτώσεις ζημιών στα υπόγεια δίκτυα είναι πολύ περιορισμένες. Πέραν τούτου, τα υπόγεια δίκτυα ρεύματος προστατεύουν τον πολίτη από την ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία και του εξασφαλίζουν καλύτερη ποιότητα ζωής.</p> <p>Η απομάκρυνση των στύλων του ΔΕΔΔΗΕ βοηθάει να «αποδοθούν» τα πεζοδρόμια εκεί που ανήκουν, στους πεζούς, ώστε να μετακινούνται άνετα ηλικιωμένοι, μητέρες με παιδιά κλπ. Συμβάλλει, παράλληλα, στην προστασία του περιβάλλοντος, καθώς εκλείπουν ανεπιθύμητα φαινόμενα, όπως η κοπή δέντρων και η αφισορύπανση.</p> <p>Με την απομάκρυνση των στύλων και των εναέριων καλωδίων του ΔΕΔΔΗΕ, η αισθητική αναβάθμιση του περιβάλλοντος είναι πολύ σημαντική. Τα συγκεκριμένα έργα υλοποιούνται σε συνεργασία με τον ΔΕΔΔΗΕ και περιλαμβάνουν –για τις περιπτώσεις του δικτύου χαμηλής τάσης– την υπογειοποίηση των εναέριων καλωδίων εντός των πεζοδρομίων, την αποκατάσταση όλων των πεζοδρομίων στην αρχική τους μορφή και την υπόγεια σύνδεση των υφιστάμενων παροχών.</p> <p>Η μελέτη τέτοιων έργων οφείλει να προβλέπει όλα τα μέτρα προστασίας που απορρέουν από τα ευρωπαϊκά πρότυπα που εφαρμόζει ο ΔΕΔΔΗΕ για την υπογειοποίηση των εναέριων δικτύων και όλα τα μέτρα προστασίας που απορρέουν από το πρότυπο του ΕΛΟΤ HD 384 για την υπογειοποίηση του δικτύου δημοτικού</p>

	<p>φωτισμού.</p> <p>Στο πλαίσιο της ΣΒΑΑ 2021-2023, σε συνέχεια της επιτυχημένης υπογειοποίησης που διενεργήθηκε στην περιοχή παρέμβασης της ΣΒΑΑ 2014-2020, προβλέπονται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πλήρης υπογειοποίηση υποσταθμών ΔΕΔΔΗΕ σε όλη την περιοχή παρέμβασης (Δημοτικός κήπος, Πλατεία Ελευθερίας, Οδός Εθνικής Αμύνης). • Πλήρης ανακατασκευή και υπογειοποίηση των ηλεκτρικών δικτύων μέσης και χαμηλής τάσης ΔΕΔΔΗΕ σε όλη την περιοχή του έργου.
<p>Σύνδεση με Ειδικούς Στόχους/δράσ εις ΠΕΠ ΑΜΑΘ 2021-2027</p>	<p>Προτεραιότητα 5: Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη στην Π-ΑΜΘ</p> <p>Ειδικός Στόχος: 5i. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές</p> <p>Ανάδειξη περιοχών ιστορικού, εμπορικού, πολιτιστικού και τουριστικού ενδιαφέροντος.</p> <p>Δράση: Υλική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων, δημιουργία / αναβάθμιση ανοικτών δημοτικών χώρων αναψυχής, πρασίνου και χώρων στάθμευσης, αξιοποίηση αδιαμόρφωτων ή/και εγκαταλελειμμένων - υποβαθμισμένων δημοτικών χώρων.</p>

Τίτλος Πράξης	Έργα ΔΕΥΑΔ περιοχής παρέμβασης
Κωδικός Πράξης	2.4.1
Στόχος	2.4: Βιώσιμη διαχείριση υδάτινων πόρων και αποβλήτων
Περιγραφή	<p>Σύμφωνα με την Υδρολογική Μελέτη που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Ανάπλαση Κέντρου Δράμας-Πλατεία Ελευθερίας, Δημοτικός Κήπος, Οδός Εθνικής Αμύνης, οι υφιστάμενες υδρομαστεύσεις (πηγαίες αποφορτίσεις) στην περιοχή του Δημοτικού κήπου εντοπίζονται στο βορειότερο περιμετρικά άκρο του. Όπως έχει διαπιστωθεί, η υδρομάστευση (προσαγωγοί) στην δεξαμενή με τους 14 κρουνοί, διαμέτρου Φ300 ή 400 είναι σήμερα ανενεργή (ξηροί). Νοτιότερα της δεξαμενής και στην υφιστάμενη λίμνη, στο ανάντη όριο της φαίνεται μια έντονη “ανάβλυση”, χωρίς να διακρίνεται αν είναι μια πηγαία αποφόρτιση ή η έξοδος ενός κρουνού. Σε κάθε περίπτωση πάντως τα κατάντη υφιστάμενα σημεία νερού (λίμνες ή συντριβάνια) τροφοδοτούνται με σωλήνα πλαστικό, εύκαμπτο, διαμέτρου Φ200 περίπου. Τα υπόγεια νερά όπως γίνεται κατανοητό στην υπόψη περιοχή χρησιμοποιούνται, εκτός των άλλων, για λόγους αναψυχής, αφού χρησιμοποιούνται για τα υφιστάμενα σιντριβάνια και τις ποικίλου σχήματος και όγκου λίμνες.</p> <p>Το σύνολο των χρησιμοποιούμενων νερών (σιντριβάνια και λίμνες) στο Δημοτικό</p>

πάρκο,, μετά την χρήση, με ορθογωνικής ανοικτής διατομής καναλέτο παροχετεύονται προς την οδό Εθνικής Αμύνης με σιδηρόφραχτο πλακοσκεπή οχετό προς υφιστάμενο πιθανότατα κεντρικό συλλεκτήριο αποδέκτη, με τελική κατάληξη το ρέμα Ξηροπόταμος, που ευρίσκεται κατάντη και στα νότια νοτιοανατολικά του Δημοτικού κήπου. Στην Πλατεία Ελευθερίας, η οποία ευρίσκεται βορειότερα και σε μεγαλύτερο υψόμετρο του Δημοτικού κήπου, δεν φαίνεται να υφίστανται τουλάχιστον επιφανειακά κάποια έργα υδρομάστευσης, αφού δεν υφίστανται σημεία νερού (π.χ. λίμνες ή συντριβάνια). Οι όποιες επιφανειακές απορροές παροχετεύονται προς την οδό Εθνικής Αμύνης και την κατάντη οδό Πατριάρχου Μητροπολίτου Διονυσίου, χωρίς να έγινε η λήψη κάποιων πρόσθετων μέτρων.

Στην περιοχή της Πλατείας Ελευθερίας προβλέπεται βάσει του αρχιτεκτονικού σχεδιασμού της μελέτης ανάπλασης, η εκσκαφή και ο καταβιβασμός της πλατείας σε ύψος της τάξης του 1,0 m περίπου, ώστε η υφιστάμενη ανισοσταθμία με την κατάντη περιοχή να καταργηθεί και η πλατεία συνολικά να γίνει ισόσταθμη. Επισημαίνεται, ότι η υψομετρική διαφορά της υφιστάμενης ανισοσταθμίας είναι της τάξης του 0,90m έως 1,0m περίπου, καλύπτεται δε με δύο κλίμακες και μία συνεχούς κλίσης ράμπα.

Τα βασικά συμπεράσματα που προκύπτουν από την υδρολογική μελέτη είναι:

- τα υπόγεια νερά και οι πηγαίες αποφορτίσεις διαχρονικά φαίνεται να μειώνονται ως ποσότητες κατά τα τελευταία έτη αφού εξαρτώνται από τις ετήσιες κατακρημνίσεις (βροχοπτώσεις και χιόνια), η συχνότητα των οποίων βαίνει μάλλον φθίνουσα,
- τα υπόγεια νερά ως ελεύθερη στάθμη υπόγειου ορίζοντα στην υπόψη περιοχή μελέτης ευρίσκονται υψηλά, σε βάθος πάντως εν γένει μεγαλύτερο των 2,5m. Εκτάκτως, δεν αποκλείεται η στάθμη τους να ανέρχεται περιστασιακά και επιλεκτικά - τοπικά σε μικρότερα βάθη,
- στην περιοχή του Δημοτικού κήπου οι παροχές των υφιστάμενων κρουνών είναι σήμερα μηδενικές και ανενεργές (Οκτώβριος - Νοέμβριος 2022). Το νερό που τους τροφοδοτεί μεταφέρεται προφανώς από κάποια άλλη υδρομάστευση της ανάντη εγγύς περιοχής,
- η αποχέτευση των χρησιμοποιούμενων νερών στον Δημοτικό κήπο γίνεται μέσω υφιστάμενου κιβωτοειδούς οχετού υπό την οδό Εθνικής Αμύνης με τελικό αποδέκτη το ρέμα Ξηροπόταμος,
- οι ανάγκες για νερό στον Δημοτικό κήπο εξυπηρετούνται μέσω αγωγού μεταφοράς νερού,
- οι προβλεπόμενες εκσκαφές στην πλατεία Ελευθερίας, βάθους έως 1,0m περίπου, μπορούν να πραγματοποιηθούν χωρίς προβλήματα, αφού (όπως εκτιμάται από τα διαθέσιμα στοιχεία) δεν αναμένονται υπόγεια νερά σε βάθη μικρότερα των 2,0m, οι δε συνθήκες εκσκαψιμότητας θα είναι ικανοποιητικές (αμμοχαλικώδης - αμμώδης κυρίως σύσταση εδάφους).

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, προτείνεται:

- η εξασφάλιση αδιάλειπτης τροφοδοσίας νερού (π.χ. από υφιστάμενες υδρομαστεύσεις σε συνδυασμό με το Δημοτικό δίκτυο ύδρευσης) προκειμένου για τις ελάχιστες αναγκαίες ποσότητες - παροχές των προτεινόμενων στοιχείων νερού του Δημοτικού κήπου,

	<ul style="list-style-type: none"> ο έλεγχος επάρκειας της διατομής των υφιστάμενων τεχνικών επιφανειακής αποστράγγισης - ομβρίων προς την οδό Εθνικής Αμύνης στα κατάντη του Δημοτικού κήπου, η πρόβλεψη τοποθέτησης υπόγειου στραγγιστηρίου κατά μήκος του βόρειου ορίου της προτεινόμενης εκσκαφής της πλατείας Ελευθερίας, σε βάθος της τάξης του 0,5m από την νέα επιφάνεια τελικής διαμόρφωσης της Πλατείας (που προτείνεται να ταπεινωθεί κατά 1,0m περίπου βαθύτερα από την υφιστάμενη επιφάνειά της), με σκοπό την περιστασιακή αποστράγγιση υπόγειων υδάτων, αν τυχόν η στάθμη τους ανέλθει εκτάκτως σε πολύ μικρά βάθη. Η απορροή του στραγγιστηρίου θα πρέπει να προβλεφθεί προς παρακείμενο φρεάτιο ομβρίων.
Σύνδεση με Ειδικούς Στόχους/δράσεις ΠΕΠ ΑΜΘ 2021-2027	<p>Προτεραιότητα 5: Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη στην Π-ΑΜΘ</p> <p>Ειδικός Στόχος 5.1.: Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές.</p> <p>Δράση: Συστήματα για την πρόληψη φυσικών κινδύνων συμπεριλαμβανομένης της αντιπλημμυρικής προστασίας και της διευθέτησης ρεμάτων.</p> <p>Προτεραιότητα 2: Βιώσιμη Διαχείριση Πόρων και Υποδομών</p> <p>Ειδικός Στόχος 2.4.: Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα</p> <p>Ειδικός Στόχος 2.5.: Προαγωγή της πρόσβασης στο νερό & της βιώσιμης διαχείρισης του νερού.</p> <p>Δράση: Κατασκευή έργων αντιπλημμυρικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένων των πράσινων υποδομών.</p> <p>Δράση: Κατασκευή ή/και αναβάθμιση υποδομών ύδρευσης.</p>

Τίτλος Πράξης	
Τίτλος Πράξης	Ανάπτυξη δράσεων καταπολέμησης έμφυλης βίας «Ωρα να Μιλήσεις»
Κωδικός πράξης	3.1.1
Στόχος 3.1	Ενίσχυση δομών και δράσεων κοινωνικής στήριξης και ενσωμάτωσης
Περιγραφή	<p>Το έργο περιλαμβάνει τις παρακάτω επί μέρους δράσεις:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών στο θύτη έμφυλης βίας, ώστε να υπάρχει ένας οργανωμένος φορέας που θα λειτουργεί στο Ν. Δράμας καλύπτοντας ένα κενό πολλών ετών. Οι συμβουλευτικές υπηρεσίες θα παρέχονται από εξειδικευμένους και εκπαιδευμένους ψυχολόγους, οι οποίοι θα είναι σε θέση να καθοδηγήσουν το θύτη προς τη σωστή κατεύθυνση. Παράλληλα στη συγκεκριμένη δράση πρόκειται να πραγματοποιηθεί διασύνδεση μεταξύ του φορέα αλλά και των υπηρεσιών της κοινωνίας

	<p>των πολιτών, με σκοπό να γίνεται ολιστική και συστηματική αντιμετώπιση του φαινομένου.</p> <p>2. Την υποστήριξη των θυμάτων έμφυλης βίας και την επίτευξη της αφοβίας, ώστε τα θύματα να μπορέσουν να διεκδικήσουν την δικαίωση τους και να ενισχυθεί η ψυχική τους ανθεκτικότητα. Ο συγκεκριμένος στόχος πρόκειται να επιτευχθεί μέσω των πολύπλευρων δράσεων ενδυνάμωσης, οι οποίες ενδείκνυται να αφορούν τον ψυχολογικό, τον οικονομικό αλλά κι τον κοινωνικό τομέα της ζωής κάθε θύματος.</p> <p>3. Την ενημέρωση και εκπαίδευση φοιτητών, μαθητών και των καθηγητών τους, συλλόγων γονέων και κηδεμόνων ως προς τις αναδυόμενες μορφές βίας στο διαδίκτυο, αλλά και γενικότερα της έμφυλης βίας. Η ενημέρωση πρόκειται να πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο της πανεπιστημιακής έρευνας που εκπονήθηκε από 3 συνεργαζόμενα Πανεπιστήμια Δυτικής Αττικής, Πελοποννήσου, Δημοκρίτειου, στα πλαίσια του έργου Ώρα να Μιλήσεις. Η ενημέρωση θα γίνει μέσω εκπαιδευτικών επισκέψεων στα Τμήματα του Διεθνούς Πανεπιστημίου με έδρα τη Δράμα και Γυμνάσια/Λύκεια της Δράμας, και στο Σπίτι Ανοιχτής Φιλοξενίας του φορέα. Σκοπός της ενημέρωσης είναι:</p> <p>3α) η προαγωγή της ισότητας των έμφυλων ταυτοτήτων μέσα από την εκπαίδευση στις αναδυόμενες μορφές σεξουαλικής διαδικτυακής παρενόχλησης,</p> <p>3β) οι τρόποι ασφαλούς χρήσης και προστασίας από το διαδίκτυο,</p> <p>3γ) η ενημέρωση ως προς την σεξουαλική παρενόχληση στο σχολικό και πανεπιστημιακό περιβάλλον.</p> <p>3δ) η ενημέρωση των μαθητών για το διαδικτυακό παιχνίδι (Change the plot) με στόχο την καταπολέμηση της έμφυλης βίας.</p> <p>4. Η ενημέρωση του προσωπικού των Κοινωνικών Υπηρεσιών και των εκπροσώπων της Αστυνομίας και των επιμελητών ανηλίκων του Δήμου Δράμας σε θέματα διαχείρισης του θύτη και ενημέρωσης για τις αναδυόμενες μορφές βίας στο διαδίκτυο και τους κινδύνους που εγκυμονούν. Οι ενημερώσεις πρόκειται να γίνουν διά ζώσης.</p> <p>5. Η δημιουργία ενός δικτύου με όλους τους φορείς που θα λάβουν ενημέρωση με στόχο την ανταλλαγή καλών πρακτικών, συμβουλών και χάραξης κοινών στρατηγικών, που θα στοχεύει στην κοινή αντιμετώπιση και καταπολέμηση του φαινομένου.</p> <p>6. Καμπάνιες ευαισθητοποίησης</p> <p>7. Διαδικτυακές συναντήσεις για μεταφορά καλών πρακτικών με Νορβηγία και Πορτογαλία, για διαχείριση θύτη και ανθρώπινα δικαιώματα, για θύματα βίας, για τρόπους διαχείρισης.</p>
--	---

<p>Σύνδεση με Ειδικούς Στόχους/δράσ εις ΠΕΠ ΑΜΑΘ 2021- 2027</p>	<p>Προτεραιότητα 4B: Κοινωνική ενσωμάτωση και αντιμετώπιση της φτώχειας Ειδικός Στόχος 4.11.: Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, περιλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και υπηρεσιών φροντίδας με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης. Δράση: Δομές καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών. Δράση: Ενίσχυση υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας.</p>
--	---

Τίτλος Πράξης	Δράμα 2030 – Κοινωνική Ατζέντα
Κωδικός πράξης	3.1.2
Στόχος 3.1	Ενίσχυση δομών και δράσεων κοινωνικής στήριξης και ενσωμάτωσης
Περιγραφή	<p>Η παρούσα προτεινόμενη πράξη αφορά στην κατάρτιση ως διακριτού επιχειρησιακού σχεδίου, ενός επιχειρησιακού οδικού χάρτη υπό τον τίτλο: Δράμα 2030- Κοινωνική Ατζέντα. Το ισχύον θεσμικό περιβάλλον των ΟΤΑ Α Βαθμού καθώς και σειρά συναφών ρυθμίσεων, αποδίδουν σε αυτούς μια σειρά από εκτεταμένες αρμοδιότητες στο πεδίο της κοινωνικής πολιτικής, οι οποίες πολλαπλά υποστηρίζονται κατά την εφαρμογή τους από τη χρηματοδοτική υποστήριξη των διαρθρωτικών προγραμμάτων ανά προγραμματική περίοδο (Βοήθεια στο Σπίτι, Κέντρα Κοινότητας, ΤΕΒΑ, λοιπές κοινωνικές δομές για ευάλωτες ομάδες όπως κοινωνικά παντοπωλεία, κοινωνικά φαρμακεία, δημοτικά ιατρεία, κλπ.). Τόσο η κοινωνική κρίση που προκλήθηκε από την αντίστοιχη οικονομική κρίση κατά δεκαετία 2010-2020 και οι κρατούσες επιπτώσεις της, όσο και η πανδημική κρίση με τις αντίστοιχες επιπτώσεις της, επέβαλαν στους ΟΤΑ Α Βαθμού, με συχνά «βίαιο» τρόπο τη ολοκληρωτική αλλαγή και την ένταση των αντίστοιχων πολιτικών, οι οποίες καθορίστηκαν τόσο από τις χρηματοδοτικές δυνατότητες εκείνης της περιόδου, όσο και από έναν έμφυτο μιμητισμό, καθώς και από αυτοσχεδιασμούς, συχνά σε ένα υποστελεχωμένο ή ακατάλληλα στελεχωμένο διοικητικό περιβάλλον.</p> <p>Έως σήμερα όμως είναι επίσης δυνατό να υποστηριχθεί πως η άσκηση των σχετικών αρμοδιοτήτων παρουσιάζει υπολειμματικό χαρακτήρα, έλλειψη συνεκτικότητας, σοβαρές στρεβλώσεις και μειωμένη αποτελεσματικότητα σε σχέση με τους (εθνικούς και κοινοτικούς) πόρους που κατά καιρούς έχουν διατεθεί. Μια σειρά από μακροσκοπικού χαρακτήρα παρατηρήσεις είναι δυνατό να διατυπωθούν: α) ορισμένες αρμοδιότητες κοινωνικού χαρακτήρα δεν ασκούνται ποτέ (παρά την ενδεχόμενη κρισιμότητα τους για τις αντίστοιχες κοινωνικές ομάδες) , β) άλλες αρμοδιότητες</p>

	<p>ασκούνται μόνο στο πλαίσιο των χρηματοδοτικών προγραμμάτων και για όσο αυτά διαρκούν, γ) ορισμένες αρμοδιότητες ασκούνται με μη επαρκή και αποτελεσματικό τρόπο όπως, η με ένταση παροχή υπηρεσιών στην ίδια ομάδα στόχο (πχ Βοήθεια στο Σπίτι – Μονάδες Κοινωνικής Μέριμνας στο παρελθόν) και σημαντικά κενά σε άλλες ομάδες.</p> <p>Επιπροσθέτως και σε ότι αφορά στον επιχειρησιακό προγραμματισμό άσκησης των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων θα μπορούσε να διατυπωθεί βάσιμα ο ισχυρισμός ότι απουσιάζει στην συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων, ενώ όπου υπάρχει διατυπώνεται και εξαντλείται στο πλαίσιο του υποχρεωτικού επιχειρησιακού σχεδιασμού των Δήμων (υποχρεωτικότητα η οποία όμως δεν εκπληρώνεται σε πολλές περιπτώσεις Δήμων). Ως εκ τούτου δεν υφίσταται ούτε ένας «οδικός χάρτης» που να συνιστά μια ολοκληρωμένη στρατηγική κοινωνικής πολιτικής που να καταγράφει, αναλύει τα προβλήματα και τις ανάγκες του πεδίου, να διατυπώνει επιχειρησιακές προτεραιότητες με εσωτερική συνοχή, να προσδιορίζει τα επιχειρησιακά χαρακτηριστικά για την υλοποίηση τους καθώς και να εντοπίζει – υποδεικνύει τους χρηματοδοτικούς πόρους.</p> <p>Οι ανωτέρω αδυναμίες και σε κάποιες των περιπτώσεων στρεβλώσεις, δύναται να χαρακτηρίζουν οριζόντια και με διαφορετική ένταση ένα μεγάλο μέρος των Δήμων της χώρας, μεταξύ αυτών και το Δήμο Δράμας. Επιπροσθέτως θα πρέπει να αναφερθεί ότι κατά την παρούσα περίοδο συντελείται μια διαδικασία αλλαγής του εσωτερικού διοικητικού περιβάλλοντος με την κατάργηση των ΝΠΙΔ και ΝΠΔΔ και την μεταφορά της άσκησης των σχετικών αρμοδιοτήτων, του προσωπικού και των πόρων, στις αντίστοιχες δημοτικές υπηρεσίες ή στη συγκρότηση νέων υπηρεσιών με σχετική τροποποίηση του οικείου ΟΕΥ, διαδικασία η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη και στο Δήμο Δράμας.</p> <p>Υπό αυτό το πρίσμα και σε αυτό το πλαίσιο και προκειμένου για την απόκτηση ενός σαφούς ολοκληρωμένου οδικού χάρτη διατυπώνεται η παρούσα προτεινόμενη πράξη.</p> <p>Η πράξη «Δράμα 2030- Κοινωνική Ατζέντα» έχει ως αντικείμενο τη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης κοινωνικής στρατηγικής στο τοπικό επίπεδο με έμφαση σε εκείνες τις πλευρές πολιτικής όπου ο Δήμος Δράμας διαθέτει το τεκμήριο της αρμοδιότητας.</p>
<p>Σύνδεση με Ειδικούς Στόχους/δράσεις ΠΕΠ ΑΜΘ 2021-2027</p>	<p>Προτεραιότητα 5: Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη στην Π-ΑΜΘ</p> <p>Ειδικός Στόχος 5.1.: Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές.</p> <p>Δράση: Κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα.</p>

Τίτλος Πράξης	Δράσεις κοινωνικής καινοτομίας στο πλαίσιο της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης Δήμου Δράμας 2021-2027
Κωδικός πράξης	3.1.3
Στόχος 3.1	Ενίσχυση δομών και δράσεων κοινωνικής στήριξης και ενσωμάτωσης
Περιγραφή	<p>1. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (με αναφορά στα βασικά τεχνικά, λειτουργικά και λοιπά χαρακτηριστικά αυτής, ώστε να γίνεται κατανοητό τι αφορά η πράξη και τι θα χρηματοδοτηθεί, καθώς και οι βασικοί στόχοι αυτής)</p> <p>Η προτεινόμενη πράξη στοχεύει στην υλοποίηση δράσεων κοινωνικής καινοτομίας προκειμένου να καλυφθούν πραγματικές κοινωνικές ανάγκες και προκλήσεις της πόλης της Δράμας μέσα από την ολοένα και μεγαλύτερη συμμετοχή φορέων της κοινωνίας των πολιτών, διαφόρων ομάδων πληθυσμού, του ιδιωτικού τομέα, του τρίτου τομέα της οικονομίας, του δημοσίου και του ευρύτερου δημοσίου τομέα, των πολιτών. Βασική παράμετρος της Κοινωνικής Καινοτομίας είναι η υιοθέτηση διαφορετικότητας στη σκέψη σχετικά με την ανάπτυξη πιο αποτελεσματικών και σχετικών λύσεων, σε ζητήματα με κοινωνική διάσταση.</p> <p>Στα πλαίσια των ανωτέρω η πράξη στοχεύει στον εντοπισμό του ελλείμματος αγοράς εργασίας και της οικονομικής δραστηριότητας στην περιοχή παρέμβασης του ΣΒΑΑ Δράμας, με σκοπό τον εμπλουτισμό αυτής, αξιοποιώντας κατά προτεραιότητα ευάλωτες ομάδες πληθυσμού της περιοχής. Η προετοιμασία των ωφελούμενων θα εστιάζει στην κάλυψη των πραγματικών αναγκών, ώστε να συμβάλλει στην ενίσχυση της βιωσιμότητας της τοπικής οικονομίας με ολιστικό τρόπο σε συνδυασμό με τις υπόλοιπες παρεμβάσεις - έργα του νέου ΣΒΑΑ Δράμας. Επιπλέον βασική επιδίωξη θα είναι και η κεφαλαιοποίηση των επενδύσεων που υλοποιήθηκαν και θα υλοποιηθούν στα πλαίσια του ΣΒΑΑ Δράμας ώστε να αναπτυχθούν νέες καινοτόμες οικονομικές δραστηριότητες (κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα) οι οποίες σε αρμονία με τις υποδομές θα οδηγήσουν στην συνολική αναβάθμιση της πόλης. Η πράξη θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο της στρατηγικής κοινωνικής καινοτομίας του Δήμου Δράμας και της Περιφέρειας ΑΜΘ.</p> <p>Η πράξη βασίζεται σε μια καινοτόμο προσέγγιση ανάπτυξης ικανοτήτων μέσα από ειδικά εργαστήρια προσομοίωσης τα οποία μπορούν και προβάλλουν την μελλοντική πορεία εξέλιξης του ωφελούμενου στην αγορά εργασίας ή μιας επιχειρηματικής πρωτοβουλίας λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά, το προφίλ και τις δεξιότητες που αναμένεται να έχει και έχει ο κάθε ωφελούμενος. Το μαθησιακό ταξίδι των συμμετεχόντων καλύπτει ταυτόχρονα ολόκληρο τον κύκλο της κοινωνικής καινοτομίας, από τον εντοπισμό ενός τοπικού ζητήματος - ανάγκης έως την παρουσίαση μιας πιθανής λύσης στην τοπική οικονομία και κοινωνία.</p> <p>Η επιλογή των ωφελούμενων θα δίνει προτεραιότητα σε ευάλωτες ομάδες πληθυσμού αλλά θα λαμβάνει και άλλες παραμέτρους υπόψη όπως ο βαθμός ωριμότητας μιας ιδέας, ο βαθμός συσχέτισης της ειδικότητας του ωφελούμενου με τις ανάγκες της περιοχής παρέμβασης κα. Ιδιαίτερα βαρύτητα θα δοθεί στην έρευνα για την ανάλυση των αναγκών και πραγματικών κενών της τοπικής οικονομίας και κοινωνίας όπως για</p>

παράδειγμα πωλητές με ανεπτυγμένες ικανότητες πωλήσεων και εξυπηρέτησης πελάτη, σερβιτόροι με γνώσεις των τοπικών κρασιών και εδεσμάτων, νέες υπηρεσίες ξεναγού πόλης, υπηρεσίες εξυπηρέτησης και βοήθειας ηλικιωμένων, εθελοντισμό και άλλες καινοτόμες δραστηριότητες. Πρωταγωνιστικό ρόλο αναμένεται να έχουν η ανάπτυξη δεξιοτήτων και φιλοσοφίας εξυπηρέτησης πελάτη αλλά και γνώσεων που σχετίζονται με τον πολιτισμό, τα αξιοθέατα, τα τοπικά προϊόντα, την ιστορία και άλλα στοιχεία που συνθέτουν την «περιουσία» της πόλης. Απώτερος στόχος είναι η εξέλιξη όσο το δυνατόν περισσότερων κατοίκων σε πρεσβευτές (ambassadors) της πόλης, οι οποίοι θα μπορούν να παρέχουν στους επισκέπτες πληροφορίες που συμβάλουν στην αναβάθμιση της εμπειρίας επίσκεψης. Ο κεντρικός στόχος θα είναι η ολιστική αναβάθμιση της περιοχής παρέμβασης ώστε να γίνει πιο ελκυστική προς τους επισκέπτες και πιο βιώσιμη για τους κατοίκους.

Συνολικά θα διενεργηθούν 3 ενότητες διάρκειας 6 μηνών, ενώ η κάθε μία θα φιλοξενήσει από 25 ωφελούμενους (σύνολο 75).

Στα πλαίσια της πράξης θα αναπτυχθούν τα απαραίτητα εργαλεία τα οποία θα είναι διαθέσιμα μέσω διαδικτύου προς το κοινό και μετά την ολοκλήρωσή της. Πιο συγκεκριμένα θα αναπτυχθεί εκπαιδευτικό υλικό, καλές πρακτικές και webinars τα οποία θα είναι απολύτως προσαρμοσμένα στα ειδικά χαρακτηριστικά και ανάγκες της περιοχής παρέμβασης αλλά και κατ' επέκταση της πόλης της Δράμας. Επιπλέον οι ωφελούμενοι θα έχουν πρόσβαση σε δεξαμενή ιδεών η οποία θα αναπτυχθεί μετά από ειδική έρευνα συγκριτικής αξιολόγησης (benchmarking) προκειμένου να επιλέξουν δραστηριότητες οι οποίες εναρμονίζονται με τα ειδικά χαρακτηριστικά και ανάγκες της πόλης.

Οι ωφελούμενοι στη συνέχεια θα λάβουν εξατομικευμένη εκπαίδευση που θα εστιάζει στην ανάπτυξη ειδικών δεξιοτήτων (skills) και συμβουλευτική υποστήριξη προκειμένου να αναπτυχθούν ως ενεργές οικονομικές οντότητες στην περιοχή παρέμβασης. Η ομάδα ειδικών συμβούλων θα υποστηρίξει τους ωφελούμενους όχι μόνο στο στάδιο της προετοιμασίας αλλά και των σταδίων που ακολουθούν, για όσο διάστημα διαρκεί η πράξη. Επιπλέον οι ωφελούμενοι θα έχουν την δυνατότητα να λαμβάνουν απαντήσεις σε ερωτήσεις που θέτουν σε καινοτόμο σύστημα συμβουλευτικής υποστήριξης με τεχνητή νοημοσύνη. Το σύστημα αυτό θα συμβάλει στο μέγιστο στην συνέχιση των αποτελεσμάτων της πράξης μετά την ολοκλήρωσή της αφού θα συνεχίσει τη λειτουργία του. Μία σημαντική δράση είναι η συντονισμένη υλοποίηση ενεργειών ενσωμάτωσης των ωφελούμενων στην τοπική οικονομία. Αυτό θα πραγματοποιηθεί μέσα από την προώθησή τους σε υφιστάμενες επιχειρήσεις αλλά και κοινωνικές ομάδες (π.χ. ΜΚΟ).

Επιπρόσθετα θα διενεργηθούν ειδικά εργαστήρια ανάπτυξης επιχειρηματικών δεξιοτήτων σε παιδιά επιδιώκοντας να καλλιεργηθεί η κατάλληλη κουλτούρα ανάληψης πρωτοβουλιών και να αντιμετωπίσει το κενό που αφήνει το παραδοσιακό εκπαιδευτικό σύστημα. Το μοντέλο τοπικής ανάπτυξης της πόλης της Δράμας πρέπει να ενσωματώνει την καινοτομία και το επιχειρήν ως βασικά συστατικά της βιωσιμότητας του. Το εκπαιδευτικό υλικό των εργαστηρίων περιλαμβάνει ενότητες βασικού επιχειρηματικού περιεχομένου, με ένα εγχειρίδιο για εκπαιδευτές και ένα βιβλίο εργασίας για παιδιά. Στόχος είναι οι δάσκαλοι και οι εκπαιδευτικοί να υιοθετούν μια εξατομικευμένη προσέγγιση στη μάθηση, ώστε να ενθαρρύνουν τα νέα ταλέντα των παιδιών και να ενισχύσουν τις υπάρχουσες δεξιότητες. Στο πλαίσιο αυτών των εργαστηρίων οι εκπαιδευτικοί παρατηρούν τα παιδιά ενώ εκτελούν δραστηριότητες και εντοπίζουν τις υπάρχουσες δεξιότητές τους και αυτές που θα μπορούσαν να αναπτύξουν. Τα εργαστήρια θα εισάγουν τα παιδιά στα τυπικά χαρακτηριστικά της

	<p>επιχειρηματικότητας, όπως π.χ. όπως η δημιουργική επίλυση προβλημάτων, η ικανότητα ανάληψης πρωτοβουλιών, η προσαρμογή στις αλλαγές κ.λπ. Η έμφαση δίνεται στην υιοθέτηση διαισθητικών διαδικασιών στην επιχειρηματικότητα και όχι στην εκμάθηση ορισμών και εννοιών για την επιχειρηματικότητα. [4.000 χαρακτήρες με κενά]</p>
<p>Σύνδεση με Ειδικούς Στόχους/δράσεις ΠΕΠ ΑΜΘ 2021-2027</p>	<p>Προτεραιότητα 5: Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη στην Π-ΑΜΘ Ειδικός Στόχος 5.1.: Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές. Δράση: Κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα. Προτεραιότητα 4B: Κοινωνική ενσωμάτωση και αντιμετώπιση της φτώχειας (ΕΚΤ) Ειδικός Στόχος 4.1.: Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικώς αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας. Δράσεις: Συμβουλευτική – κατάρτιση – πιστοποίηση – πρακτική άσκηση – mentoring σε ανέργους. Ειδικός Στόχος 4.4.: Προώθηση της προσαρμογής εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματιών στην αλλαγή, της ενεργού και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιεινού και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία. Δράση: Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματιών στην αλλαγή, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης, κατά προτεραιότητα σε περιοχές εφαρμογής ολοκληρωμένων χωρικών στρατηγικών (BAA και ΟΧΕ).</p>

Τίτλος Πράξης	
Κωδικός πράξης	3.1.4 Καταπολέμηση της ενεργειακής Φτώχειας
Στόχος 3.1	Ενίσχυση δομών και δράσεων κοινωνικής στήριξης και ενσωμάτωσης
Περιγραφή	<p>Η ενεργειακή φτώχεια αποτελεί ένα σοβαρό κοινωνικό πρόβλημα που επηρεάζει πολλούς πολίτες στον Δήμο μας. Η πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες ενέργειας είναι απαραίτητη για την αξιοπρεπή ζωή, και η ανεπάρκεια αυτής της πρόσβασης συνεπάγεται σοβαρές επιπτώσεις στην καθημερινότητα των πολιτών μας. Η παρούσα έκθεση παρουσιάζει την κατάσταση της ενεργειακής φτώχειας στον Δήμο μας, αναλύει τους παράγοντες που συμβάλλουν σε αυτήν, και προτείνει δράσεις για την αντιμετώπισή της.</p> <p>Η καταπολέμηση της ενεργειακής φτώχειας απαιτεί συντονισμένη προσπάθεια όλων</p>

	<p>των φορέων. Στο πλαίσιο αυτό, ο Δήμος μας δεσμεύεται να υλοποιήσει τα προτεινόμενα μέτρα και να δημιουργήσει ένα περιβάλλον όπου η ενέργεια είναι προσιτή και βιώσιμη για όλους τους πολίτες.</p> <p>Στον Δήμο μας, υπάρχει αυξανόμενος αριθμός νοικοκυριών που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην κάλυψη των βασικών ενεργειακών τους αναγκών. Οι αυξημένες τιμές των ενεργειακών πόρων, σε συνδυασμό με την οικονομική ανασφάλεια ορισμένων νοικοκυριών, έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία μιας κατάστασης ενεργειακής φτώχειας.</p> <p>Παράγοντες και Αιτίες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αυξημένα κόστη ενέργειας σε συνδυασμό με χαμηλά εισοδήματα. • Κακή μόνωση και ενεργειακή ανεπάρκεια σε ορισμένα κατοικίδια, οδηγώντας σε υψηλότερα κόστη. • Έλλειψη ενημέρωσης για ενεργειακά αποδοτικές πρακτικές και προγράμματα ενίσχυσης. <p>Προτεινόμενες Δράσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εκστρατείες ενημέρωσης για την εξοικονόμηση ενέργειας και τη χρήση ανανεώσιμων πηγών. • Ενίσχυση σχεδίων εκπαίδευσης για την οικονομική διαχείριση των ενεργειακών πόρων. • Συνεργασία με ενεργειακές εταιρείες για την υλοποίηση προγραμμάτων κοινωνικής ευθύνης. • Συνεργασία με μη κυβερνητικούς οργανισμούς για την παροχή υπηρεσιών υποστήριξης.
<p>Σύνδεση με Ειδικούς Στόχους/δρά σεις ΠΕΠ ΑΜΘ 2021- 2027</p>	<p>Προτεραιότητα 5: Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη στην Π-ΑΜΘ</p> <p>Ειδικός Στόχος 5.1.: Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές.</p> <p>Δράση: Κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα.</p> <p>Προτεραιότητα 4B: Κοινωνική ενσωμάτωση και αντιμετώπιση της φτώχειας (ΕΚΤ)</p> <p>Ειδικός Στόχος 4.11.: 4ια. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, περιλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και υπηρεσιών φροντίδας με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης, εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης.</p> <p>Δράση: Δομές Παροχής Αγαθών συμπεριλαμβανομένων και των Δομών Σίτισης.</p>

--	--

Τίτλος Πράξης	Ενδυνάμωση και Ανάπτυξη Ικανοτήτων Στελεχών Δήμου Δράμας
Κωδικός πράξης	3.2.1
Σχέση με ΣΒΑΑ	Δράση/έργο Προτεραιότητας
Ειδικός Στόχος	3.2: Ανάπτυξη, αξιοποίηση και προσαρμογή του ανθρώπινου δυναμικού
Περιγραφή	<p>Η προτεινόμενη Πράξη αφορά στην Ενδυνάμωση των Στελεχών του Δήμου Δράμας μέσα από Βιωματική Συμβουλευτική με την προσέγγιση και μεθοδολογία του «Coaching & Mentoring», ως την πιο σύγχρονη μέθοδο καθοδήγησης, υποστήριξης και ανάπτυξης στελεχών και ομάδων. Το Coaching & Mentoring εκτός από την παροχή γνώσεων, ανάπτυξης ικανοτήτων και ενδυνάμωσης, βοηθάει στη βελτίωση των επιδόσεων μέσω μιας διαδικασίας αυτό-αξιολόγησης και ανατροφοδότησης.</p> <p>Η Δράση Περιλαμβάνει:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Αρχική μελέτη της αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης (SWOT Analysis), διερεύνηση και ταυτοποίηση των αναγκών (Gap Analysis) και σαφής προσδιορισμός της στοχοθεσίας (Goal Setting). 2. Σχεδιασμός του Προγράμματος Συμβουλευτικής Καθοδήγησης (βάσει του 1.) 3. Συμβουλευτική 250 ωρών σε μορφή ατομικών και ομαδικών συνεδριών. <p>Το θεματικό αντικείμενο των συνδρειών είναι το ακόλουθο:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τεχνικές Ενδυνάμωσης και Εμπύχωσης • Περιορισμός των «αρνητικών-περιοριστικών πεποιθήσεων» που εμποδίζουν την εξέλιξη, βελτίωση και ανάπτυξη του δυναμικού των στελεχών. • Άρση των εμποδίων για αλλαγή και βελτίωση, μέσα από την υιοθέτηση κατάλληλων πρακτικών συνεργασίας και επικοινωνίας στην καθημερινότητα της εργασίας. • Ενίσχυση της ανάπτυξης δημιουργικότητας και λήψης πρωτοβουλιών. • Διαχείριση κρίσεων και συγκρούσεων. • Πρακτικές βελτίωσης εσωτερικής και εξωτερικής επικοινωνίας. • Αντίληψη της δύναμης της έκφρασης και συμπεριφοράς για την άσκηση

	<p>θετικής επιρροής.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αύξηση της αυτό-παρακίνησης και της παρακίνησης υφισταμένων. • Ανάπτυξη αυτό-ηγεσίας και ηγετικών δεξιοτήτων. • Μεταβίβαση γνώσης και εμπειρίας. <p>Κατάρτιση αποτελεσματικών Σχεδίων Δράσης για την ενεργή συμμετοχή όλων των εργαζόμενων στην επίτευξη των στόχων συνεχούς βελτίωσης και ικανοποίησης των δημοτών.</p>
<p>Σύνδεση με Ειδικούς Στόχους/δράσεις ΠΕΠ ΑΜΘ 2021-2027</p>	<p>Προτεραιότητα 5: Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη στην Π-ΑΜΘ</p> <p>Ειδικός Στόχος 5.1.: Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές.</p> <p>Δράση: Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματιών στην αλλαγή, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης, κατά προτεραιότητα σε περιοχές εφαρμογής ολοκληρωμένων χωρικών στρατηγικών (ΒΑΑ και ΟΧΕ).</p> <p>Προτεραιότητα 4B: Κοινωνική ενσωμάτωση και αντιμετώπιση της φτώχειας (ΕΚΤ)</p> <p>Ειδικός Στόχος 4.4.: Προώθηση της προσαρμογής εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματιών στην αλλαγή, της ενεργού και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιεινού και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία.</p> <p>Δράση: Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματιών στην αλλαγή, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης, κατά προτεραιότητα σε περιοχές εφαρμογής ολοκληρωμένων χωρικών στρατηγικών (ΒΑΑ και ΟΧΕ).</p>

Τίτλος Πράξης	
Κωδικός Πράξης	Δράσεις δικτύωσης των Στρατηγικών ΒΑΑ Περιφέρειας ΑΜΘ
Στόχος	4.1.1
Περιγραφή	<p>4.1 Δράσεις δικτύωσης, προβολής, παρακολούθησης</p> <p>Η πράξη αφορά στην συνέχιση του έργου «Ενέργειες δικτύωσης των εταίρων και διάχυση καλών πρακτικών των Στρατηγικών ΣΒΑΑ της ΠΑΜΘ» που υλοποιήθηκε στα πλαίσια του ΠΕΠ 2014-2020, με τη συμμετοχή όλων των Δήμων της ΠΑΜΘ που υλοποιούν έργα ΣΒΑΑ. Κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, ο Δήμος Δράμας με τη συναίνεση των υπολοίπων 5 δικαιούχων δήμων, Καβάλας, Ξάνθης, Κομοτηνής, Αλεξανδρούπολης και Ορεστιάδας, αναλαμβάνει τη δικτύωση των προτάσεων Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης 2021-2027.</p> <p>Οι ενέργειες δικτύωσης αφορούν στην λειτουργία του δικτύου με την υλοποίηση ενεργειών επικοινωνίας - συνεργασίας των έξι Εταιρικών Σχημάτων των Δήμων της ΠΑΜΘ, που διαχειρίζονται και υλοποιούν, με συντονιστές – φορείς ολοκληρωμένων προγραμμάτων αστικής ανάπτυξης της υπόλοιπης Ελλάδας, αλλά και με συντονιστές φορείς αντίστοιχων ολοκληρωμένων προγραμμάτων που υλοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Για την υλοποίηση της πράξης αφού σχεδιασθεί ο τρόπος</p>

	<p>οργάνωσης και λειτουργίας, θα πραγματοποιηθούν συναντήσεις εργασίας των ομάδων των ΣΒΑΑ ΠΑΜΘ, Τεχνικές συναντήσεις με αντίστοιχα δίκτυα ή/και φορείς υλοποίησης ΣΒΑΑ άλλων περιοχών της χώρας και συμμετοχή σε συναντήσεις δικτύου του εξωτερικού.</p> <p>Η προτεινόμενη πράξη φιλοδοξεί να μετασχηματίσει τις ενέργειες δικτύωσης σε εργαστήριο γνώσης για την καλλιέργεια καινοτόμων λύσεων αναφορικά με τις κοινωνικές προκλήσεις που άπτονται του Ειδικού Στόχου RSO5.1 «Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)», που περιλαμβάνεται στο Πρόγραμμα «Ανατολική Μακεδονία, Θράκη» για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027.</p>
Σύνδεση με Ειδικούς Στόχους/δράσεις ΠΕΠ ΑΜΑΘ 2021-2027	<p>Προτεραιότητα: Τεχνική βοήθεια</p> <p>Δράση: Ενίσχυσης της ικανότητας φορέων και δικαιούχων του Προγράμματος.</p>

Τίτλος Πράξης	Δράσεις προβολής, δημοσιότητας και παρακολούθησης ΣΒΑΑ Δράμας
Κωδικός Πράξης	4.1.2
Στόχος	4.1 Δράσεις δικτύωσης, προβολής, παρακολούθησης
Περιγραφή	<p>Η Πράξη αφορά στη δημοσιοποίηση, διάχυση, επικοινωνία και παρακολούθηση του Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Δράμας. Περιλαμβάνει δυο υποέργα:</p> <p>Υποέργο 1: ΔΡΑΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΗΣ ΣΒΑΑ 2021-2027</p> <p>Η πρότερη εμπειρία του Δήμου στην υλοποίηση στρατηγικών αστικής ανάπτυξης επιβεβαιώνει την σημαντικότητα της δημοσιοποίησης και επικοινωνίας των δράσεων σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Οι δράσεις δημοσιότητας θα υλοποιηθούν προκειμένου ομάδες στόχου, να ενημερωθούν και ευαισθητοποιηθούν για τις παρεμβάσεις που πρόκειται να υλοποιηθούν και για τις δράσεις που άμεσα τους αφορούν ώστε να εξασφαλίσει τη συμμετοχικότητα των ωφελουμένων και την αποτελεσματικότητα των ωφελειών της Στρατηγικής. Στο πλαίσιο υλοποίησης των δράσεων αυτών είναι απαραίτητο να παραχθεί ειδικό υλικό που θα περιγράφει το περιεχόμενο, τους στόχους και τις προσδοκίες από την υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης και ταυτόχρονα να ενημερώνει τους φορείς και τους χρήστες για τις διαδικασίες συμμετοχής και τους τρόπους υλοποίησης της Στρατηγικής. Ο Δήμος Δράμας στο πλαίσιο υλοποίησης της δράσης ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης και δημοσιοποίησης αναλαμβάνει να δημιουργήσει καμπάνια διαφήμισης με σύγχρονες</p>

	<p>ψηφιακές μεθόδους, να παράξει ενιαία έντυπα πληροφόρησης που θα περιγράφουν το περιεχόμενο, τους στόχους και τις προσδοκίες της Στρατηγικής, να οργανώσει ειδικές ενημερωτικές ημερίδες και να προβάλει τη Στρατηγική μέσα από τα Μ.Μ.Ε.</p> <p>Συνοπτικά το υποέργο περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ημερίδες • Δημιουργία και παραγωγή έντυπου υλικού • Δημιουργία και παραγωγή διαφημιστικού υλικού • Δημιουργία και παραγωγή έκδοσης παρουσίασης σχεδίου • Καταχωρήσεις στα ΜΜΕ • Συμμετοχές σε (Ημερίδες, συνέδρια, workshops) <p>Αναλυτική περιγραφή του φυσικού αντικειμένου</p> <p>Υποέργο 2: ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΒΑΑ ΔΗΜΟΥ ΔΡΑΜΑΣ</p> <p>Αφορά σε υπηρεσίες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξης της Ομάδας Διακυβέρνησης υποστήριξης της ΣΒΑΑ του Δήμου Δράμας στην παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης της Στρατηγικής και των έργων. • Συνεργασίας και κινητοποίηση των φορέων υλοποίησης για την επίτευξη των έργων, καταγραφή αδυναμιών ή εμποδίων στην υλοποίησή τους και προτάσεις δράσεων για την αντιμετώπισή τους. Παροχή συμβουλών προς τους φορείς υλοποίησης σε σχέση με τη διαχείριση του σχεδιασμού και της υλοποίησης των έργων τους. • Καταγραφής και οριοθέτηση αναγκών για την Τεχνική Βοήθεια και εισήγηση στην Ομάδα Διακυβέρνησης υποστήριξης της ΣΒΑΑ του Δήμου Δράμας. • Συνεργασίας με τους υπόλοιπους χωρικούς εμπειρογνώμονες και με τον Περιφερειακό εμπειρογνώμονα, μεγιστοποιώντας την εμπειρία και τα οφέλη. <p>Μέσω του προτεινόμενου υποέργου παρέχεται η δυνατότητα στο Δήμο Δράμας να αξιολογήσει κατά την υλοποίηση της ΣΒΑΑ, σε ποιο βαθμό η στρατηγική βασίζεται σε μια ολοκληρωμένη και συμμετοχική προσέγγιση όπως ορίζεται στη Νέα Χάρτα της Λειψίας και υποστηρίζεται στην Πολιτική Συνοχής 2021-2027. Επιπλέον, η παρεχόμενη καθοδήγηση από τεχνικό σύμβουλο κατά την εφαρμογή της ΣΒΑΑ μειώνει τις πιθανότητες απόκλισης από τον αρχικό σχεδιασμό, συμβάλει στον έγκαιρο εντοπισμό κινδύνων και επίλυση πιθανών προβλημάτων.</p>
<p>Σύνδεση με Ειδικούς Στόχους/δράσεις ΠΕΠ ΑΜΑΘ 2021-2027</p>	<p>Προτεραιότητα: Τεχνική βοήθεια</p> <p>Δράση: Πληροφόρηση και επικοινωνία του προγράμματος.</p> <p>Δράση: Αξιολόγηση, εκπόνηση μελετών και συλλογή δεδομένων.</p>

5.2 Ωριμότητα Στρατηγικής ΒΑΑ και χρόνος υλοποίησης Πράξεων

Στο πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζεται το χρονοδιάγραμμα ωρίμανσης / υλοποίησης των προτεινομένων πράξεων της ΣΒΑΑ.

Πίνακας 39 Ωριμότητα Στρατηγικής ΒΑΑ και χρόνος υλοποίησης Πράξεων

α/ α	Κωδικός Δράσης	Τίτλος Πράξης	Χρονική διάρκεια ωρίμανσης (σε μήνες)	Απαιτούμενες μελέτες	Χρονική διάρκεια υλοποίησ ης (σε μήνες)
1	1.1.1	1.1.1 Δημιουργία Δομών Στήριξης Επιχειρηματικότητας ΕΚΤ	2	-	36
2	1.2.1	Βιωματικοί κόμβοι πολιτών	0	-	36
3	1.2.2	Ανάπτυξη συστήματος πρόληψης και αντιμετώπισης βανδαλισμών αστικού ιστού Δήμου Δράμας	4	Τεύχη Δημοπράτησης προμήθειας εξοπλισμού Άδεια εγκατάστασης εξοπλισμού κλειστού κυκλώματος παρακολούθησ ης	36
4	2.1.1 Α	2.1.1 Α: Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη δημόσιων χώρων Δημοτικού Κήπου, Οδού Εθνικής Αμύνης και Κεντρικής Πλατείας Δράμας – Α΄ ΦΑΣΗ	3	Εκπονήθηκε το σύνολο των μελετών	48
5	2.1.2	Έργα ΔΕΔΔΗΕ στην Περιοχή παρέμβασης	3	Εκπονείται το σύνολο των μελετών	17
6	2.4.1	Έργα ΔΕΥΑΔ περιοχής παρέμβασης	3	Εκπονείται το σύνολο των μελετών	17
7	3.1.1	Ανάπτυξη δράσεων καταπολέμησης έμφυλης βίας «Ώρα να Μιλήσεις»	0	-	36
8	3.1.2	Δράμα 2030-Κοινωνική Ατζέντα	0	-	12
	3.1.3	Δράσεις κοινωνικής καινοτομίας στο πλαίσιο της Στρατηγικής Βιώσιμης	0	-	36

α/ α	Κωδικός Δράσης	Τίτλος Πράξης	Χρονική διάρκεια ωρίμανσης (σε μήνες)	Απαιτούμενες μελέτες	Χρονική διάρκεια υλοποίησ ης (σε μήνες)
		Αστικής Ανάπτυξης Δήμου Δράμας 2021-2027			
	3.1.4	Καταπολέμηση της ενεργειακής Φτώχειας	0	-	36
9	3.2.1	Ενδυνάμωση και ανάπτυξη ικανοτήτων στελεχών Δήμου Δράμας	1	Μελέτη – σχεδιασμός Διευθύνουσας Υπηρεσίας	12
10	4.1.1	Δράσεις δικτύωσης των Στρατηγικών ΒΑΑ Περιφέρειας ΑΜΘ	1	-	36
11	4.1.2	Δράσεις προβολής, δημοσιότητας και προβολής της ΣΒΑΑ Δράμας	1	-	36

6. Σχέδιο χρηματοδότησης της Στρατηγικής ΒΑΑ Δράμας 2021-2027

6.1. Συνολικό χρηματοδοτικό σχέδιο δράσεων/έργων ΣΒΑΑ (Χρηματοδοτικής Προτεραιότητας και Συμπληρωματικής Χρηματοδότησης) ανά Άξονα Προτεραιότητας

Πίνακας 40 Συνολικό χρηματοδοτικό σχέδιο (Πράξεις προτεραιότητας και συμπληρωματικές)

Π 1		Ενίσχυση της βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας			
Στόχοι		Ενδεικτικές Δράσεις/έργα	Τελικός προϋπολογισμός	Ταμείο	Δράση Χρηματοδοτικής Προτεραιότητας =Π Δράση Συμπληρωματικής Χρηματοδότησης =Σ
Στόχος 1.1.: Ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας	1.1.:	Δημιουργία Δομών Στήριξης Επιχειρηματικότητας ΕΚΤ	186,000.00 €	ΕΚΤ ΠΕΠ ΑΜΘ	Π
		Χρηματοδότηση ιδιωτικών επιχειρήσεων στην περιοχή παρέμβασης ΒΑΑ Δήμου Δράμας	3,000,000.00 €	ΕΤΠΑ ΠΕΠ ΑΜΘ	Σ
		Αναβάθμιση υποδομών και λειτουργιών Συνεδριακού/Εκπαιδευτικού Κέντρου Επιμελητηρίου Δράμας	250,000.00 €	ΕΤΠΑ ΠΕΠ ΑΜΘ	Σ
Στόχος 1.2.: Προώθηση της ψηφιοποίησης στην τοπική διακυβέρνηση, στην οικονομία και κοινωνία	1.2.:	1.2.1 Βιωματικοί κόμβοι πολιτών	198,400.00 €	ΕΤΠΑ ΠΕΠ ΑΜΘ	Π
		1.2.2 Ανάπτυξη συστήματος πρόληψης και αντιμετώπισης βανδαλισμών αστικού ιστού Δήμου Δράμας	248,000.00 €	ΕΤΠΑ ΠΕΠ ΑΜΘ	Π

Π 2 Προώθηση της βιώσιμης διαχείρισης του αστικού (δομημένου και φυσικού) περιβάλλοντος και των υποδομών				
Στόχοι	Ενδεικτικές Δράσεις/έργα	Τελικός προϋπολογισμός	Ταμείο	Δράση Χρηματοδοτικής Προτεραιότητας = Π Δράση Συμπληρωματικής Χρηματοδότησης = Σ
Στόχος 2.1.: Αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας	2.1.1 Α: Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη δημόσιων χώρων Δημοτικού Κήπου, Οδού Εθνικής Αμύνης και Κεντρικής Πλατείας Δράμας – Α' ΦΑΣΗ	10,444,520.00 €	ΕΤΠΑ ΠΕΠ ΑΜΘ	Π
	2.1.1.Β: Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη δημόσιων χώρων Δημοτικού Κήπου, Οδού Εθνικής Αμύνης και Κεντρικής Πλατείας Δράμας – Β' ΦΑΣΗ	12,739,394.20 €	ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ, ΥΠΕΝ, ΥΠΥΠΟΜΕ, ΕΠΑ (ΤΠΑ ή ΠΠΑ)	Σ
	2.1.2 Έργα ΔΕΔΔΗΕ στην Περιοχή παρέμβασης	620,000.00 €	ΕΤΠΑ ΠΕΠ ΑΜΘ	Π
Στόχος 2.2: Προώθηση της ανθεκτικότητας της πόλης στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής	2.2.1 Ψηφιακό σύστημα προστασίας Κορύλλου	310,000.00 €	ΕΤΠΑ ΠΕΠ ΑΜΘ	Σ
	2.2.2 Επέκταση συστήματος κλιματικής αλλαγής Δήμου Δράμας	89,280.00 €	ΕΤΠΑ ΠΕΠ ΑΜΘ	Σ
	2.2.3 Προμήθεια κινητού συστήματος αρθρωτής αντιπλημμυρικής προστασίας	299,999.40 €	ΕΤΠΑ ΠΕΠ ΑΜΘ	Σ
	2.2.4 Δράσεις ευαισθητοποίησης σε θέματα αστικής ανθεκτικότητας και πολιτικής προστασίας μέσω καινοτόμων εργαλείων σχεδιασμού και	130,200.00 €	ΕΤΠΑ ΠΕΠ ΑΜΘ	Σ

	εκπαίδευσης			
Στόχος 2.3: Βιώσιμη διαχείριση υδάτινων πόρων και αποβλήτων	2.3.1 Έργα ΔΕΥΑΔ περιοχής παρέμβασης	2,418,000.00 €	ΕΤΠΑ ΠΕΠ ΑΜΘ	Π

Π 3 Ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και της κοινωνικής ενσωμάτωσης				
Στόχοι	Ενδεικτικές Δράσεις/έργα	Τελικός προϋπολογισμός	Ταμείο	Δράση Χρηματοδοτικής Προτεραιότητας = Π Δράση Συμπληρωματικής Χρηματοδότησης = Σ
Στόχος 3.1. Ενίσχυση δομών και δράσεων κοινωνικής στήριξης και ενσωμάτωσης	3.1.1 Ανάπτυξη δράσεων καταπολέμησης έμφυλης βίας «Ώρα να Μιλήσεις»	235,600.00 €	ΕΚΤ ΠΕΠ ΑΜΘ	Π
	3.1.2 Δράμα 2030-Κοινωνική Ατζέντα	37,200.00 €	ΕΚΤ ΠΕΠ ΑΜΘ	Π
	3.1.3 Δράσεις κοινωνικής καινοτομίας στο πλαίσιο της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης Δήμου Δράμας 2021-2027	270.000,00 €	ΕΚΤ ΠΕΠ ΑΜΘ	Π
	3.1.4 Καταπολέμηση της ενεργειακής Φτώχειας	124.000,00 €	ΕΚΤ ΠΕΠ ΑΜΘ	Π
Στόχος 3.2: Ανάπτυξη, αξιοποίηση και προσαρμογή του ανθρώπινου δυναμικού	3.2.1 Ενδυνάμωση και ανάπτυξη ικανοτήτων στελεχών Δήμου Δράμας	37,200.00 €	ΕΚΤ ΠΕΠ ΑΜΘ	Π
	3.2.2 Τοπική πρωτοβουλία απασχόλησης Δήμου Δράμας II	148,800.00 €	ΕΚΤ ΠΕΠ ΑΜΘ	Σ
	3.2.3 Απόκτηση δεξιοτήτων και εμπειριών στη διαχείριση πολιτιστικών δράσεων στο πλαίσιο του Φ.Τ.Μ.Μ. Δράμας	297,600.00 €	ΕΚΤ ΠΕΠ ΑΜΘ	Σ
	3.2.4 Ανάπτυξη κοινών δράσεων και συνεργειών μεταξύ των σπουδαστών του Προπτυχιακού Τμήματος Σπουδών	124,000.00 €	ΕΚΤ ΠΕΠ ΑΜΘ	Σ

	Κινηματογράφου του ΕΑΠ και του Φ.Τ.Μ.Μ. Δράμας			
Στόχος 3.3: Προώθηση της βιώσιμης αξιοποίησης του πολιτισμού και του τουρισμού	3.3.1 Αναβάθμιση της πολιτιστικής εμπειρίας στον αστικό ιστό της Δράμας II	167,400.00 €	ΕΤΠΑ ΠΕΠ ΑΜΘ	Σ

Π 4 Δράσεις δικτύωσης, προβολής, αξιολόγησης				
Στόχοι	Ενδεικτικές Δράσεις/έργα	Τελικός προϋπολογισμός	Ταμείο	Δράση Χρηματοδοτικής Προτεραιότητας = Π Δράση Συμπληρωματικής Χρηματοδότησης = Σ
Στόχος 4.1 Δράσεις δικτύωσης και προβολής	4.1.1 Δράσεις δικτύωσης των Στρατηγικών ΒΑΑ Περιφέρειας ΑΜΘ	60,140.00 €	ΕΤΠΑ ΠΕΠ ΑΜΘ	Π
	4.1.2 Δράσεις προβολής, δημοσιότητας και προβολής της ΣΒΑΑ Δράμας	210,800.00 €	ΕΤΠΑ ΠΕΠ ΑΜΘ	Π

6.2. Χρηματοδοτικό σχέδιο ΣΒΑΑ 2021-2027 και συμβολή στο Κλίμα

Πίνακας 41 Σχέδιο χρηματοδότησης της ΣΒΑΑ

α/α	Κωδικός Δράσης	Τίτλος Δράσης	Π/Υ	ΦΠΑ	Τελικός Π/Υ	Ταμείο	Φορέας Υλοποίησης
1	1.1.1	Δημιουργία Δομών Στήριξης Επιχειρηματικότητας ΕΚΤ	150,000.00 €	36,000.00 €	186,000.00 €	ΕΚΤ ΠΕΠ ΑΜΘ	Επιμελητήριο Δράμας
2	1.2.1	Βιωματικοί κόμβοι πολιτών	160,000.00 €	38,400.00 €	198,400.00 €	ΕΤΠΑ ΠΕΠ ΑΜΘ	Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος
3	1.2.2	Ανάπτυξη συστήματος πρόληψης και αντιμετώπισης βανδαλισμών αστικού ιστού Δήμου Δράμας	200,000.00 €	48,000.00 €	248,000.00 €	ΕΤΠΑ ΠΕΠ ΑΜΘ	Δήμος Δράμας
4	2.1.1 Α	Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη δημόσιων χώρων Δημοτικού Κήπου, Οδού Εθνικής Αμύνης και Κεντρικής Πλατείας Δράμας – Α' ΦΑΣΗ	8,423,000.00 €	2,021,520.00 €	10,444,520.00 €	ΕΤΠΑ ΠΕΠ ΑΜΘ	Δήμος Δράμας
5	2.1.2	Έργα ΔΕΔΔΗΕ στην Περιοχή παρέμβασης	500,000.00 €	120,000.00 €	620,000.00 €	ΕΤΠΑ ΠΕΠ ΑΜΘ	Δήμος Δράμας /ΔΕΔΔΗΕ
6	2.3.1	Έργα ΔΕΥΑΔ περιοχής παρέμβασης	1,950,000.00 €	468,000.00 €	2,418,000.00 €	ΕΤΠΑ ΠΕΠ ΑΜΘ	ΔΕΥΑ Δράμας
7	3.1.1	Ανάπτυξη δράσεων καταπολέμησης έμφυλης βίας «Όρα να Μιλήσεις»	190,000.00 €	45,600.00 €	235,600.00 €	ΕΚΤ ΠΕΠ ΑΜΘ	Ένωση Κυριών Δράμας – Σ.Α.Φ.
8	3.1.2	Δράμα 2030-Κοινωνική Ατζέντα	30,000.00 €	7,200.00 €	37,200.00 €	ΕΚΤ ΠΕΠ ΑΜΘ	Δήμος Δράμας
9	3.1.3	Δράσεις κοινωνικής καινοτομίας στο πλαίσιο της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης Δήμου	217,742.00 €	52,258.00 €	270,000.00 €	ΕΚΤ ΠΕΠ ΑΜΘ	Δήμος Δράμας

α/α	Κωδικός Δράσης	Τίτλος Δράσης	Π/Υ	ΦΠΑ	Τελικός Π/Υ	Ταμείο	Φορέας Υλοποίησης
		Δράμας 2021-2027					
10	3.1.4	Καταπολέμηση της ενεργειακής Φτώχειας	100,000.00 €	24,000.00 €	124,000.00 €	ΕΚΤ ΠΕΠ ΑΜΘ	Δήμος Δράμας
11	3.2.1	Ενδυνάμωση και ανάπτυξη ικανοτήτων στελεχών Δήμου Δράμας	30,000.00 €	7,200.00 €	37,200.00 €	ΕΚΤ ΠΕΠ ΑΜΘ	Δήμος Δράμας
12	4.1.1	Δράσεις δικτύωσης των Στρατηγικών ΒΑΑ Περιφέρειας ΑΜΘ	48,500.00 €	11,640.00 €	60,140.00 €	ΕΤΠΑ ΠΕΠ ΑΜΘ	Δήμος Δράμας
13	4.1.2	Δράσεις προβολής, δημοσιότητας και προβολής της ΣΒΑΑ Δράμας	170,000.00 €	40,800.00 €	210,800.00 €	ΕΤΠΑ ΠΕΠ ΑΜΘ	Δήμος Δράμας
ΣΥΝΟΛΟ			12,169,242.00 €	2,920,618.00 €	15,089,860.00 €		
ΣΥΝΟΛΟ ΕΤΠΑ					14.199.860		
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤ					890,000.00 €		

Πίνακας 42 Δαπάνες ΣΒΑΑ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

α/α	Κωδικός Δράσης	Τίτλος Δράσης	Τελικός Π/Υ	Συνεισφορά για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής (%)	Δαπάνη για το κλίμα
1	1.1.1	Δημιουργία Δομών Στήριξης Επιχειρηματικότητας ΕΚΤ	186,000.00 €	0%	0
2	1.2.1	Βιωματικοί κόμβοι πολιτών	198,400.00 €	0%	0
3	1.2.2	Ανάπτυξη συστήματος πρόληψης και αντιμετώπισης βανδαλισμών αστικού ιστού Δήμου Δράμας	248,000.00 €	0%	0
4	2.1.1 Α	Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη δημόσιων χώρων Δημοτικού Κήπου, Οδού Εθνικής Αμύνης και Κεντρικής Πλατείας Δράμας – Α' ΦΑΣΗ	10,444,520.00 €	40%	4,649,008.00
5	2.1.2	Έργα ΔΕΔΔΗΕ στην Περιοχή	620,000.00 €	0%	0

α/α	Κωδικός Δράσης	Τίτλος Δράσης	Τελικός Π/Υ	Συνεισφορά για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής (%)	Δαπάνη για το κλίμα
		παρέμβασης			
6	2.3.1	Έργα ΔΕΥΑΔ περιοχής παρέμβασης	2,418,000.00 €	40%	496.000
7	3.1.1	Ανάπτυξη δράσεων καταπολέμησης έμφυλης βίας «Ωρα να Μιλήσεις»	235,600.00 €	0%	0
8	3.1.2	Δράμα 2030-Κοινωνική Ατζέντα	37,200.00 €	0%	0
9	3.1.3	Δράσεις κοινωνικής καινοτομίας στο πλαίσιο της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης Δήμου Δράμας 2021-2027	270.000,00 €	0%	0
10	3.1.4	Καταπολέμηση της ενεργειακής Φτώχειας	124.000,00 €	0%	0
11	3.2.1	Ενδυνάμωση και ανάπτυξη ικανοτήτων στελεχών Δήμου Δράμας	37,200.00 €	0%	0
12	4.1.1	Δράσεις δικτύωσης των Στρατηγικών ΒΑΑ Περιφέρειας ΑΜΘ	60,140.00 €	0%	0
13	4.1.2	Δράσεις προβολής, δημοσιότητας και παρακολούθησης της ΣΒΑΑ Δράμας	210,800.00 €	0%	0
ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΗΣ ΣΒΑΑ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ			5,145,008.00 € ή 34,09% του συνολικού Π/Υ της ΣΒΑΑ		

6.3. Δείκτες ΣΒΑΑ

Πίνακας 43 Δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων των Πράξεων της ΣΒΑΑ

ΠΡΑΞΕΙΣ	Δείκτες εκροών	Μονάδα Μέτρησης	Στόχο ς	Δείκτες Αποτελεσμάτων	Μονάδα μέτρησης	Στόχος
1.1.1: Δημιουργία Δομών Στήριξης Επιχειρηματικότητας ΕΚΤ	RCO05 - Νέες επιχειρήσεις που υποστηρίζονται	Αριθμός	20	RCR01 - Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν σε υποστηριζόμενες οντότητες (ετήσια ΙΠΑ ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης)	Αριθμός	40
1.2.1 Βιωματικοί κόμβοι πολιτών	Αριθμός δικτύων διακυβέρνησης βιοκλιματικής & περιβαλλοντικής αναβάθμισης	Αριθμός	1	Αριθμός συμμετεχόντων	Άτομα	500
1.2.1 Ανάπτυξη συστήματος πρόληψης και αντιμετώπισης βανδαλισμών αστικού ιστού Δήμου Δράμας	RCO14 - Δημόσιοι οργανισμοί που υποστηρίζονται για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών αριθμός	Αριθμός	1	Ωφελούμενος πληθυσμός	Άτομα	60.000 (κάτοικοι και επισκέπτες)
2.1.1 Α: Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη δημόσιων χώρων Δημοτικού Κήπου, Οδού Εθνικής Αμύνης και Κεντρικής Πλατείας Δράμας	RCO26 - Πράσινες υποδομές που κατασκευάστηκαν ή αναβαθμίστηκαν για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	εκτάρια	5	PSR999 - Πληθυσμός που ωφελείται από παρεμβάσεις αστικών αναπλάσεων	Άτομα	60.000 (κάτοικοι και επισκέπτες)
2.1.2 Έργα ΔΕΔΔΗΕ στην Περιοχή παρέμβασης	Μήκος υπογειοποίησης εναέριων καλωδίων μέσης και χαμηλής τάσης	Χλμ.	2,200	Πληθυσμός που επωφελείται	Άτομα	5.000
2.3.1 Έργα ΔΕΥΑΔ περιοχής παρέμβασης	RCO30 Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για τα συστήματα	Χλμ.	1,100	RCR41 Πληθυσμός συνδεδεμένος σε βελτιωμένο δημόσιο δίκτυο	Άτομα	5.000

ΠΡΑΞΕΙΣ	Δείκτες εκροών	Μονάδα Μέτρησης	Στόχο ς	Δείκτες Αποτελεσμάτων	Μονάδα μέτρησης	Στόχος
	διανομής των δημόσιων δικτύων ύδρευσης RCO24-Επενδύσεις σε νέα ή αναβαθμισμένα συστήματα παρακολούθησης, ετοιμότητας, προειδοποίησης και ανταπόκρισης σε περίπτωση φυσικών καταστροφών			ύδρευσης RCR35 Πληθυσμός που ωφελείται από αντιπλημμυρικά μέτρα	Άτομα	5.000
3.1.1 Ανάπτυξη δράσεων καταπολέμησης έμφυλης βίας «Ώρα να Μιλήσεις»	PSO796 Αριθμός υποστηριζόμενων κοινωνικών δομών PSO806	Αριθμός Δομών	1	Αριθμός επωφελούμενων κοινωνικών δομών	Άτομα	790
3.1.2 Δράμα 2030- Κοινωνική Ατζέντα	Στρατηγικές και σχέδια κοινωνικής διαχείρισης	Αριθμός	1	Αριθμός ωφελούμενων	Άτομα	45.000
3.1.3 Δράσεις κοινωνικής καινοτομίας στο πλαίσιο της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης Δήμου Δράμας 2021-2027	Δράσεις ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού	Αριθμός	5	Αριθμός ωφελούμενων	Αριθμός	75

ΠΡΑΞΕΙΣ	Δείκτες εκροών	Μονάδα Μέτρησης	Στόχο ς	Δείκτες Αποτελεσμάτων	Μονάδα μέτρησης	Στόχος
3.1.4 Καταπολέμηση της ενεργειακής Φτώχειας						
3.2.1 Ενδυνάμωση και ανάπτυξη ικανοτήτων στελεχών Δήμου Δράμας	EECO05 - Απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων	Άτομα	20	EECR03 - Συμμετέχοντες που αποκτούν εξειδίκευση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	Άτομα	20
4.1.1 Δράσεις δικτύωσης των Στρατηγικών ΒΑΑ Περιφέρειας ΑΜΘ	Δίκτυα συνεργασίας στρατηγικών ΒΑΑ	Αριθμός	1	Αριθμός ωφελομένων στελεχών	Άτομα	100
4.1.2 Δράσεις προβολής, δημοσιότητας και προβολής της ΣΒΑΑ Δράμας	PSO696 Ενέργειες Επικοινωνίας και Προβολής Ενέργειες παρακολούθησης και αυτοαξιολόγησης	Αριθμός Αριθμός	7 3	Πληθυσμός που ενημερώνεται Ωφελοούμενοι χρήστες αποτελεσμάτων	Άτομα Άτομα	

6.4. Χρηματοδοτικό σχέδιο συμπληρωματικών δράσεων/έργων της ΣΒΑΑ Δράμας

Πίνακας 44 Σχέδιο χρηματοδότησης συμπληρωματικών δράσεων/έργων της ΣΒΑΑ

α/α	Κωδικός Δράσης	Τίτλος Δράσης	Π/Υ	ΦΠΑ	Τελικός Π/Υ	Ταμείο	Φορέας Υλοποίησης
1.	1.1.2	Χρηματοδότηση ιδιωτικών επιχειρήσεων στην περιοχή παρέμβασης ΒΑΑ Δήμου Δράμας	3,000,000.00 €	0.00 €	3,000,000.00 €	ΕΤΠΑ ΠΕΠ ΑΜΘ	Αναπτυξιακή Δράμας Α.Ε.
2.	1.1.3	Αναβάθμιση υποδομών και λειτουργιών Συνεδριακού/Εκπαιδευτικού ή Κέντρου Επιμελητηρίου Δράμας	201,612.90 €	48,387.10 €	250,000.00 €	ΕΤΠΑ ΠΕΠ ΑΜΘ	Επιμελητήριο Δράμας
3.	2.1.1 Β	2.1.1.Β: Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη δημόσιων χώρων Δημοτικού Κήπου, Οδού Εθνικής Αμύνης και Κεντρικής Πλατείας Δράμας – Β' ΦΑΣΗ	10,273,705.00 €	2,465,689.20 €	12,739,394.20 €	ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ, ΥΠΕΝ, ΥΠΥΠΟΜΕ, ΕΠΑ (ΤΠΑ ή ΠΠΑ)	Δήμος Δράμας
4.	2.2.1	Ψηφιακό σύστημα προστασίας Κορύλλου	250,000.00 €	60,000.00 €	310,000.00 €	ΕΤΠΑ ΠΕΠ ΑΜΘ	Δήμος Δράμας
5.	2.2.2	Επέκταση συστήματος κλιματικής αλλαγής Δήμου Δράμας	72,000.00 €	17,280.00 €	89,280.00 €	ΕΤΠΑ ΠΕΠ ΑΜΘ	Δήμος Δράμας
6.	2.2.3	Προμήθεια κινητού συστήματος αρθρωτής αντυπλημμυρικής προστασίας	241,935.00 €	58,064.40 €	299,999.40 €	ΕΤΠΑ ΠΕΠ ΑΜΘ	Δήμος Δράμας
7.	2.2.4	Δράσεις ευαισθητοποίησης σε θέματα αστικής ανθεκτικότητας και πολιτικής προστασίας μέσω καινοτόμων εργαλείων σχεδιασμού και εκπαίδευσης	105,000.00 €	25,200.00 €	130,200.00 €	ΕΤΠΑ ΠΕΠ ΑΜΘ	Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος
8.	3.2.2	Τοπική πρωτοβουλία απασχόλησης Δήμου Δράμας II	120,000.00 €	28,800.00 €	148,800.00 €	ΕΚΤ ΠΕΠ ΑΜΘ	Δήμος Δράμας
9.	3.2.3	Απόκτηση δεξιοτήτων και εμπειριών στη διαχείριση πολιτιστικών δράσεων στο πλαίσιο του Φ.Τ.Μ.Μ. Δράμας	240,000.00 €	57,600.00 €	297,600.00 €	ΕΚΤ ΠΕΠ ΑΜΘ	Δήμος Δράμας /Φ.Τ.Μ.Μ.
10.	3.2.4	Ανάπτυξη κοινών δράσεων και συνεργειών μεταξύ των σπουδαστών του	100,000.00 €	24,000.00 €	124,000.00 €	ΕΚΤ ΠΕΠ ΑΜΘ	Δήμος Δράμας /Φ.Τ.Μ.Μ

α/α	Κωδικός Δράσης	Τίτλος Δράσης	Π/Υ	ΦΠΑ	Τελικός Π/Υ	Ταμείο	Φορέας Υλοποίησης
		Προπτυχιακού Τμήματος Σπουδών Κινηματογράφου του ΕΑΠ και του Φ.Τ.Μ.Μ. Δράμας					
11.	3.3.1	Αναβάθμιση της πολιτιστικής εμπειρίας στον αστικό ιστό της Δράμας II	135,000.00 €	32,400.00 €	167,400.00 €	ΕΤΠΑ ΠΕΠ ΑΜΘ	Δήμος Δράμας
ΣΥΝΟΛΟ			14,739,252.90 €	3,537,420.70 €	18,276,673.60 €		

6.5. Συμβολή πράξεων Στρατηγικής ΒΑΑ στην επίτευξη των Στόχων του ΠΕΠ ΑΜΘ 2021-2027

Πίνακας 45 Συμβολή πράξεων Στρατηγικής ΒΑΑ στην επίτευξη των Στόχων του ΠΕΠ ΑΜΘ 2021-2027

Στόχος ΣΒΑΑ 2021-2027	Πράξη	Ειδικός στόχος ΠΕΠ Π-ΑΜΘ 2021-2027	Δείκτης εκροών	Δείκτης αποτελέσματος
Στόχος 1.1.: Ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας	1.1.1 Δημιουργία Δομών Στήριξης Επιχειρηματικότητας ΕΚΤ	1.3. Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων	RCO05 - Νέες επιχειρήσεις που υποστηρίζονται	RCR01 - Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν σε υποστηριζόμενες οντότητες ετήσια ΙΠΑ ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης
Στόχος 1.2: Προώθηση της ψηφιοποίησης στην τοπική διακυβέρνηση, στην οικονομία και κοινωνία	1.2.1 Βιωματικοί κόμβοι πολιτών 1.2.2 Ανάπτυξη συστήματος πρόληψης και αντιμετώπισης βανδαλισμών αστικού ιστού Δήμου Δράμας	1.2. Αξιοποίηση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις εταιρείες, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές	RCO14 Δημόσιοι οργανισμοί που υποστηρίζονται για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών	RCR11 Χρήστες νέων και αναβαθμισμένων δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών

Στόχος ΣΒΑΑ 2021-2027	Πράξη	Ειδικός στόχος ΠΕΠ Π-ΑΜΘ 2021-2027	Δείκτης εκροών	Δείκτης αποτελέσματος
Στόχος 2.1.: Αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας	2.1.1 Α: Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη δημόσιων χώρων Δημοτικού Κήπου, Οδού Εθνικής Αμύνης και Κεντρικής Πλατείας Δράμας – Α' ΦΑΣΗ 2.1.2 Έργα ΔΕΔΔΗΕ στην Περιοχή παρέμβασης	2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα (ΕΤΠΑ)	RCO24 Επενδύσεις σε νέα ή αναβαθμισμένα συστήματα παρακολούθησης, ετοιμότητας, προειδοποίησης και ανταπόκρισης σε περίπτωση φυσικών καταστροφών	RCR35 Πληθυσμός που ωφελείται από αντιπλημμυρικά μέτρα
Στόχος 2.3: Βιώσιμη διαχείριση υδάτινων πόρων και αποβλήτων	2.3.1 Έργα ΔΕΥΑΔ περιοχής παρέμβασης	2.5 Κατασκευή ή/και αναβάθμιση υποδομών ύδρευσης.	RCO30 Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για τα συστήματα διανομής των δημόσιων δικτύων ύδρευσης χλμ.	RCR41 Πληθυσμός συνδεδεμένος σε βελτιωμένο δημόσιο δίκτυο ύδρευσης άτομα
Στόχος 3.1. Ενίσχυση δομών και δράσεων κοινωνικής στήριξης και ενσωμάτωσης	3.1.1 Ανάπτυξη δράσεων καταπολέμησης έμφυλης βίας «Ωρα να Μιλήσεις» 3.1.2 Δράμα 2030- Κοινωνική Ατζέντα 3.1.3 Δράσεις κοινωνικής καινοτομίας στο πλαίσιο της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης Δήμου Δράμας 2021-2027 3.1.4 Καταπολέμηση της ενεργειακής Φτώχειας	4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, περιλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και υπηρεσιών φροντίδας με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένων	PSO796 Αριθμός υποστηριζόμενων κοινωνικών δομών Αριθμός Δομών	PSR806 Αριθμός επωφελουμένων των νέων δομών /φορέων Αριθμός ατόμων

Στόχος ΣΒΑΑ 2021-2027	Πράξη	Ειδικός στόχος ΠΕΠ Π-ΑΜΘ 2021-2027	Δείκτης εκροών	Δείκτης αποτελέσματος
		ης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· κ.α.		
Στόχος 3.2: Ανάπτυξη, αξιοποίηση και προσαρμογή ανθρωπίνου δυναμικού	3.2.1 Ενδυνάμωση και ανάπτυξη ικανοτήτων στελεχών Δήμου Δράμας	4.4.: Προώθηση της προσαρμογής εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματιών στην αλλαγή, της ενεργού και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιεινού και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία.	EECR03 Απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολουμένων άτομα	EECR03 Συμμετέχοντες που αποκτούν εξειδίκευση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους

7. Πλαίσιο κατάρτισης και υλοποίησης της Στρατηγικής ΒΑΑ Δράμας 2014-2020

7.1. Διαδικασίες κατάρτισης στρατηγικής ΒΑΑ

Στο πλαίσιο της κατάρτισης της στρατηγικής ΒΑΑ πραγματοποιήθηκαν συγκεκριμένες ενέργειες για την προώθηση της συμμετοχή τοπικών φορέων, συλλόγων και ιδιωτών με στόχο την πληρέστερη και αποτελεσματικότερη προσέγγιση των δράσεων που απαρτίζουν την εν λόγω στρατηγική.

Αντικειμενικός στόχος αποτέλεσε η όσον το δυνατόν μεγαλύτερη εξωστρέφεια του αναπτυξιακού οράματος και πρόσληψη ανάδρασης από τον τοπικό πληθυσμό, τόσο στην εισροή πληροφοριών σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση της περιοχής, όσο και στην κατάθεση προτάσεων που θα εξυπηρετήσουν τη στρατηγική της Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης.

Στον παρακάτω πίνακα περιγράφονται οι βασικές διαδικασίες οι οποίες ακολουθήθηκαν και οι ενέργειες διαβούλευσης που πραγματοποιήθηκαν για την υλοποίηση του συμμετοχικού σχεδιασμού και την προετοιμασία των Πράξεων του ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027.

Η προσέγγιση του Δήμου Δράμας για την υλοποίηση του Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης, 2021-2027 πραγματοποιήθηκε και στη βάση της αποτίμησης των αποτελεσμάτων και των συνεργασιών της προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου, ήτοι της ΣΒΑΑ 2014-2020.

Πίνακας 46 Ενέργειες Διαβούλευσης Στρατηγικής ΒΑΑ

α/α	Φορέας	Ημερομηνία	Περιγραφή συνεισφοράς στην Στρατηγική ΒΑΑ/προτάσεων
1	Δήμος Δράμας	2 Μαΐου 2023	Αποστολή ηλεκτρονικού και έντυπου ερωτηματολογίου σε οικονομικούς, κοινωνικούς και πολιτιστικούς φορείς της πόλης της Δράμας για την υποβολή προτάσεων προς ένταξη στην ΣΒΑΑ Δράμας 2021-2027.
2	Δήμος Δράμας	8 Μαΐου 2023	<p>Στο γραφείο Δημάρχου Δράμας πραγματοποιήθηκε η πρώτη συνάντηση του εταιρικού σχήματος στα πλαίσια της υποβολής της αναθεωρημένης Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Δράμας ενόψει της νέας προγραμματικής περιόδου 2021-2027. Στη συνάντηση παραβρέθηκαν οι παρακάτω φορείς με τους εκπρόσωπους τους:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Δήμος Δράμας με εκπροσώπους το Δήμαρχο Δράμας, κ. Χριστόδουλο Μамσάκο, τον πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου κ. Καραμπατζάκη Δημήτρη, τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής κ. Αθανασίου Αιμίλιο, την προϊστάμενη του τμήματος Προγραμματισμού, Οργάνωσης, Ανάπτυξης και Οργάνωσης κ. Ιωσηφίδου Αικατερίνη, τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών κ. Κιοσσέ Ιωάννη και τον εντεταλμένο σύμβουλο του Δημάρχου Παπαδόπουλο Χαράλαμπο. Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος, με εκπροσώπους τον κ. Εμμανουλούδη Δημήτρη και κ. Καζάνα Βάσω. 2. Αναπτυξιακή Δράμας Α.Ε. με εκπρόσωπο τον κ. Χατζόπουλο Εμμανουήλ. 3. Το Επιμελητήριο Δράμας με εκπρόσωπο τον κ. Γεωργιάδη Στέφανο. 4. Ένωση Κυριών Δράμας με εκπρόσωπο την κ. Τσιαμούρα Αλίκη 5. Την ομάδα σύνταξης του ΣΒΑΑ <p>Επιγραμματικά, τα μέλη του εταιρικού σχήματος κατέθεσαν τις αρχικές προτάσεις τους και δεσμεύτηκαν για την συνεργασία τους με σκοπό την επιτυχία του νέου ΣΒΑΑ Δήμου Δράμας. Στα πλαίσια της εν λόγω δέσμευσης, θα πρέπει μέχρι την Παρασκευή 12/05 θα καταθέσουν τις προτεινόμενες δράσεις τους στην ομάδα σύνταξης του ΣΒΑΑ (Πανεπιστήμιο Πειραιά). Παράλληλα, θα συμμετάσχουν την Τετάρτη 17/05 και ώρα 18:00 στην ημερίδα παρουσίασης των έργων ανάπλασης τις μελέτες των οποίων χρηματοδοτεί η εταιρεία REYCAP. Η εν λόγω συνάντηση θα αποτελέσει και την εναρκτήρια ημερίδα</p>

α/α	Φορέας	Ημερομηνία	Περιγραφή συνεισφοράς στην Στρατηγική ΒΑΑ/προτάσεων
			διαβούλευσης της σύνταξης του ΣΒΑΑ Δ. Δράμας 2021-2027
3	Δήμος Δράμας	Παρασκευή, 30 Ιουνίου 2023	<p>Στο πλαίσιο διαβούλευσης της αναθεωρημένης Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Δράμας , πραγματοποιήθηκε σύσκεψη του Εταιρικού Σχήματος στο γραφείο του Δημάρχου Δράμας.</p> <p>Στην σύσκεψη συμμετείχαν ο Δήμαρχος Δράμας κ. Μамσάκος, ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου κ. Καραμπατζάκης, ο Πρόεδρος του Επιμελητηρίου κ. Γεωργιάδης, εκπρόσωποι του Διεθνούς Πανεπιστημίου Ελλάδος, ο Διευθυντής της Αναπτυξιακής ΑΕ κ. Χατζόπουλος, η Πρόεδρος της Ένωσης Κυριών Δράμας κ.Αλίκη Τσιαμούρα, υπηρεσιακά στελέχη του Δήμου Δράμας και εκπρόσωποι της σύνταξης του ΣΒΑΑ.</p> <p>Διαδικτυακά συμμετείχε ο Πρώην Πρύτανης του Πανεπιστημίου Πειραιά κ. Κότιος, ως επιστημονικός υπεύθυνος της σύνταξης της ΣΒΑΑ.</p> <p>Αντικείμενο της συνάντησης ήταν η ωρίμανση της κατάρτισης της Στρατηγικής για την νέα Προγραμματική περίοδο 2021-2027, η συζήτηση επί του μνημονίου συνεργασίας του Εταιρικού σχήματος και ο ορισμός της χωρικής ομάδας ΣΒΑΑ Δήμου Δράμας.</p>
4	Δήμος Δράμας	Τετάρτης 17 Μαΐου 2023	<p>Στην αίθουσα του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Δράμας πραγματοποιήθηκε συνάντηση διαβούλευσης στο πλαίσιο κατάρτισης της συνεχιζόμενης Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Δράμας για τη νέα προγραμματική περίοδο του ΕΣΠΑ 2021-2027.</p> <p>Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης πραγματοποιήθηκε η παρουσίαση από εκπροσώπους της ομάδας μελετητών και επιστημόνων του master plan για την ανάπτυξη του κέντρου της πόλης και παρατέθηκαν σημαντικές λεπτομέρειες για τις αλλαγές που θα επέλθουν με την υλοποίηση του έργου, τους λόγους για τους οποίους κρίνονται απαραίτητες να γίνουν, καθώς και τους στόχους που θα επιτευχθούν.</p> <p>Επίσης, παρουσιάστηκε η Αρχιτεκτονική της ΣΒΑΑ Δήμου Δράμας 2021-2027. Ακολούθησε διάλογος.</p> <p>Παρόντες στην εκδήλωση ήταν εκπρόσωποι φορέων, επικεφαλής παρατάξεων της αντιπολίτευσης στον Δήμο Δράμας, Αντιδήμαρχοι και Δημοτικοί Σύμβουλοι και πολίτες της πόλης.</p>

α/α	Φορέας	Ημερομηνία	Περιγραφή συνεισφοράς στην Στρατηγική ΒΑΑ/προτάσεων
5	Επιμελητήριο Δράμας	Πέμπτη 18 Μαΐου 2023	Πραγματοποιήθηκε συνάντηση εργασίας στα γραφεία του Επιμελητηρίου Δράμας. Παρουσιάστηκαν και αναλύθηκαν λεπτομερώς οι προτάσεις του Επιμελητηρίου για τη συνέχιση λειτουργίας της δομής ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας, η οποία υλοποιήθηκε με επιτυχία στο πλαίσιο της ΣΒΑΑ 2014-2020. Επίσης, εξετάστηκε η δυνατότητα ένταξης στην ΣΒΑΑ, ως συμπληρωματικής δράσης, του έργου «Αναβάθμιση υποδομών και λειτουργιών Συνεδριακού/Εκπαιδευτικού Κέντρου Επιμελητηρίου Δράμας».
6	Αναπτυξιακή Δράμας – Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α.	Πέμπτη 18 Μαΐου 2023	Πραγματοποιήθηκε συνάντηση εργασίας στα γραφεία της ΑΝΕΔ. Εκ μέρους της Αναπτυξιακής Δράμας προτάθηκε η υλοποίηση δράσης με τίτλο «Χρηματοδότηση ιδιωτικών επιχειρήσεων στην περιοχή παρέμβασης ΣΒΑΑ Δήμου Δράμας». Πρόκειται για μια de minimis ενίσχυση βιοκλιματικών, ενεργειακών και καινοτομικών επενδύσεων των περ. 138 επιχειρήσεων στο κέντρο της πόλης της Δράμας, ώστε να συμβάλουν και αυτές στη συνολική βιοκλιματική παρέμβαση στο κέντρο της Δράμας.
7	Διεθνές Πανεπιστήμιο	Πέμπτη 18 Μαΐου 2023	Πραγματοποιήθηκε συνάντηση στα γραφεία του Δήμου Δράμας συνάντηση εργασίας με εκπροσώπους και ερευνητές του Διεθνούς Πανεπιστημίου Ελλάδος. Κατά τη συνάντηση αυτή συζητήθηκαν όλες οι προτάσεις που κατέθεσε το πανεπιστήμιο για την επέκταση και αναβάθμιση των ψηφιακών και περιβαλλοντικών παρεμβάσεων στην πόλη της Δράμας.
8	Ένωση Κυριών Δράμας	Παρασκευή 19 Μαΐου 2023	Πραγματοποιήθηκε συνάντηση εργασίας στα γραφεία της Ένωσης Κυριών Δράμας όπου συζητήθηκαν οι λεπτομέρειες της κατατεθείσας πρότασης με τίτλο Ανάπτυξη δράσεων καταπολέμησης έμφυλης βίας «Όρα να Μιλήσεις».
9	ΔΕΥΑΔ	Παρασκευή 19 Μαΐου 2023	Πραγματοποιήθηκε συνάντηση εργασίας στα γραφεία ΔΕΥΔΑ με θέμα τα έργα ύδρευσης, αποχέτευσης ακαθάρτων και ομβρίων στην περιοχή παρέμβασης (Δημοτικός Κήπος, Πλατεία Ελευθερίας και Οδός Εθνικής Αμύνης. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στο σχεδιασμό αντιπλημμυρικών έργων στην ευρύτερη περιοχή παρέμβασης.
10	Αρχαιολογικό Μουσείο Δράμας	Παρασκευή 19 Μαΐου 2023	Πραγματοποιήθηκε συνάντηση εργασίας στο Αρχαιολογικό Μουσείο Δράμας όπου συζητήθηκαν θέματα όπως η

α/α	Φορέας	Ημερομηνία	Περιγραφή συνεισφοράς στην Στρατηγική ΒΑΑ/προτάσεων
			λειτουργία και επισκεψιμότητα του Μουσείου, τα εκθέματα, οι ανάγκες σε χώρους για εκθέματα και εκδηλώσεις, ζητήματα στάθμευσης και προσβασιμότητας, προβολής κ.α.
11	Δήμος Δράμας	Παρασκευή 30 Ιουνίου 2023	<p>Στο πλαίσιο διαβούλευσης της αναθεωρημένης της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Δράμας, πραγματοποιήθηκε συνάντηση του εταιρικού σχήματος, στο γραφείο του Δημάρχου Δράμας. Αντικείμενο της συνάντησης αποτέλεσε η κατάρτιση της Στρατηγικής για την νέα προγραμματική Περίοδο 2021-2027, η συζήτηση επί του μνημονίου συνεργασίας του εταιρικού σχήματος και ο ορισμός της χωρικής ομάδας ΣΒΑΑ Δήμου Δράμας 2021-2027.</p> <p>Στη συνάντηση συμμετείχαν:</p> <p>Ο Δήμαρχος Δράμας</p> <p>Ο Αντιδήμαρχος Προγραμματισμού, Οργάνωσης & Πληροφορικής, κ. Μιχαήλ Τάσσου.</p> <p>Ο Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου, κ. Δ. Καραμπατζάκης</p> <p>Ο Εντεταλμένος Σύμβουλος Δημάρχου, κ. Χ. Παπαδόπουλος</p> <p>Η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών, κ. Ι. Κιοσσές</p> <p>Το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος</p> <p>Η Ένωση Κυριών Δράμας, κα. Α. Τσιαμούρα</p> <p>Το Επιμελητήριο Δράμας, κ. Σ. Γεωργιάδη</p> <p>Η Αναπτυξιακή Δράμας Α.Ε., κ. Μ. Χατζόπουλος</p> <p>Εκπρόσωποι Ομάδας Σύνταξης ΣΒΑΑ, κ. Άγγελος Κότιος και κ. Κ. Υφαντόπουλος</p>
12	Δήμος Δράμας	Τετάρτη 26 Ιουλίου	<p>Ενημερωτική Ημερίδα και διάλογος για τη Στρατηγική Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Δράμας και τη Μελέτης Οράματος για την πόλη στην Αθήνα με τη συμμετοχή εκπροσώπων του εταιρικού σχήματος, των μελετητών, εκπροσώπων φορέων της Δράμας, της Ένωσης Εν Αθήναις Δραμινών, εκπροσώπων αρμόδιων κρατικών υπηρεσιών κ.α.</p> <p>Στο πλαίσιο της Ημερίδας παρουσιάστηκαν η πορεία υλοποίησης της ΣΒΑΑ 2014-2020, η νέα Αστική Ατζέντα της Δράμας, η «Μελέτη Οράματος για τη Δράμα» και η ΣΒΑΑ Δ. Δράμας για την προγραμματική περίοδο 2021-2027.</p> <p>Επίσης, έλαβε χώρα διάλογος για τις προτεραιότητες, την αρχιτεκτονική και τις δράσεις της ΣΒΑΑ 2021-2027.</p>
13	Δήμος Δράμας	Τετάρτη 31 Ιανουαρίου	Στα πλαίσια της κατάρτισης της ΣΒΑΑ Δήμου Δράμας 2021-2027, συναντήθηκε το εταιρικό σχήμα, στο γραφείο

α/α	Φορέας	Ημερομηνία	Περιγραφή συνεισφοράς στην Στρατηγική ΒΑΑ/προτάσεων
			<p>Δημάρχου, με σκοπό την ενημέρωσή του για τις απαιτούμενες ενέργειες για την υποβολή της Στρατηγικής προς έγκριση από την Περιφέρεια ΑΜΘ.</p> <p>Στη συνάντηση συμμετείχαν:</p> <p>Ο Δήμαρχος Δράμας κ. Παπαδόπουλος Γεώργιος</p> <p>Ο Αντιδήμαρχος Τεχνικών Υπηρεσιών κ. Σαλιγκτίδης Παναγιώτης</p> <p>Ο Γενικός Γραμματέας Δήμου Δράμας, κ.</p> <p>Η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών, κ. Ι. Κιοσσές</p> <p>Το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος με εκπρόσωπο την κ. Καζάνα Β.</p> <p>Η Ένωση Κυριών Δράμας, κα. Α. Τσιαμούρα</p> <p>Το Επιμελητήριο Δράμας, κ. Σ. Γεωργιάδη</p> <p>Η Αναπτυξιακή Δράμας Α.Ε., κ. Μ. Χατζόπουλος</p> <p>Εκπρόσωπος της Ομάδας Σύνταξης ΣΒΑΑ κ. Κ. Υφαντόπουλος.</p> <p>Αποφασίστηκε η έγκριση του κειμένου της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης από τον κάθε εταίρο.</p>
14	Δήμος Δράμας	Τετάρτη 7 Φεβρουαρίου	<p>Στο πλαίσιο διαβούλευσης της αναθεωρημένης της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Δράμας, πραγματοποιήθηκε ανοιχτή διαβούλευση, στην αίθουσα πολλαπλών χρήσεων του Δημοτικού Καταστήματος του Δήμου Δράμας. Στη διαβούλευση συμμετείχαν πλήθος φορέων και ιδιωτών.</p> <p>Παρουσιάστηκε η Αναθεωρημένη Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Δράμας και αναλύθηκαν τα επιμέρους έργα τα οποία εντάσσονται στην εν λόγω στρατηγική, τόσο αυτά τα οποία χαρακτηρίζονται άμεσης προτεραιότητας όσο και τα συμπληρωματικά.</p>

7.2 Εταιρικό σχήμα ΒΑΑ

Ο Δήμος Δράμας -ως Αστική Αρχή- με σκοπό την επίτευξη μεγαλύτερης προστιθέμενης αξίας και την εξασφάλιση ολοκληρωμένων και αλληλοσυμπληρούμενων παραγωγικών συμπλεγμάτων, προχώρησε σε ανοιχτές διαβουλεύσεις με τοπικούς φορείς της πόλης, για την επιλογή του βέλτιστου εταιρικού σχήματος. Παρακάτω παρατίθενται οι ενέργειες διαβούλευσης με τους επιλεγέντες εταίρους της ΣΒΑΑ 2021-2023. Οι εταίροι καλύπτουν όλα τα σημαντικά θεματικά πεδία της Στρατηγικής, όπως της οικονομίας, επιχειρηματικότητας, έρευνας, ψηφιοποίησης, κοινωνικής αρωγής, διαχείρισης υδάτων και έργων προστασίας του περιβάλλοντος.

Πίνακας 47 Σύνθεση εταιρικού σχήματος ΣΒΑΑ

Το εταιρικό σχήμα της ΣΒΑΑ του Δήμου Δράμας απαρτίζεται από τα παρακάτω μέλη:

1. Δήμος Δράμας (Αστική Αρχή)
2. Αναπτυξιακή Δράμας Α.Ε.
3. Επιμελητήριο Δράμας
4. Το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος
5. Ένωση Κυριών Δράμας

Εταιρικό σχήμα-Φορέας	Δράσεις που κατέθεσε
Δήμος Δράμας (Αστική Αρχή/Επικεφαλής Εταίρος)	<p>1.2.2 Ανάπτυξη συστήματος πρόληψης και αντιμετώπισης βανδαλισμών αστικού ιστού Δήμου Δράμας</p> <p>2.1.1 Α Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη δημόσιων χώρων Δημοτικού Κήπου, Οδού Εθνικής Αμύνης και Κεντρικής Πλατείας Δράμας – Α΄ ΦΑΣΗ</p> <p>2.1.1.Β: Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη δημόσιων χώρων Δημοτικού Κήπου, Οδού Εθνικής Αμύνης και Κεντρικής Πλατείας Δράμας – Β΄ ΦΑΣΗ</p> <p>Εργα ΔΕΔΔΗΕ στην Περιοχή παρέμβασης</p> <p>2.2.1 Ψηφιακό σύστημα προστασίας Κορύλλου</p> <p>2.2.2 Επέκταση συστήματος κλιματικής αλλαγής Δήμου Δράμας</p> <p>2.2.3 Προμήθεια κινητού συστήματος αρθρωτής αντιπλημμυρικής προστασίας</p> <p>2.2.4 Δράσεις ευαισθητοποίησης σε θέματα αστικής ανθεκτικότητας και πολιτικής προστασίας μέσω καινοτόμων εργαλείων σχεδιασμού και εκπαίδευσης</p> <p>3.1.2 Εκπόνηση σχεδίου δράσης: Δράμα 2030-Κοινωνική Ατζέντα</p> <p>3.1.3 Ενίσχυση των ανέργων και ευάλωτων ομάδων πληθυσμού για την ενσωμάτωσή τους στον οικονομικό ιστό της αστικής περιοχής του Δήμου Δράμας</p> <p>3.1.4 Καταπολέμηση της ενεργειακής Φτώχειας</p> <p>3.2.1 Ενδυνάμωση και ανάπτυξη ικανοτήτων στελεχών Δήμου Δράμας</p> <p>3.2.2 Τοπική πρωτοβουλία απασχόλησης Δήμου Δράμας II</p>

	3.2.3 Απόκτηση δεξιοτήτων και εμπειριών στη διαχείριση πολιτιστικών δράσεων στο πλαίσιο του Φ.Τ.Μ.Μ. Δράμας 3.2.4 Ανάπτυξη κοινών δράσεων και συνεργειών μεταξύ των σπουδαστών του Προπτυχιακού Τμήματος Σπουδών Κινηματογράφου του ΕΑΠ και του Φ.Τ.Μ.Μ. Δράμας 3.3.1 Αναβάθμιση της πολιτιστικής εμπειρίας στον αστικό ιστό της Δράμας II 4.1.1 Δράσεις δικτύωσης των Στρατηγικών ΒΑΑ Περιφέρειας ΑΜΘ 4.1.2 Δράσεις προβολής, δημοσιότητας και παρακολούθησης της ΣΒΑΑ Δράμας
Επιμελητήριο Δράμας	1.1.1 Δημιουργία Δομών Στήριξης Επιχειρηματικότητας ΕΚΤ 1.1.3 Αναβάθμιση υποδομών και λειτουργιών Συνεδριακού/Εκπαιδευτικού Κέντρου Επιμελητηρίου Δράμας
ΔΕΥΑΔ	2.3.1 Έργα ΔΕΥΑΔ περιοχής παρέμβασης
Ένωση Κυριών Δράμας	3.1.1 Ανάπτυξη δράσεων καταπολέμησης έμφυλης βίας «Ωρα να Μιλήσεις»
ΔΙΠΑΕ	1.2.1 Βιωματικοί κόμβοι πολιτών 2.3.4 Δράσεις ευαισθητοποίησης σε θέματα αστικής ανθεκτικότητας και πολιτικής προστασίας μέσω καινοτόμων εργαλείων σχεδιασμού και εκπαίδευσης
Αναπτυξιακή Δράμας	1.1.2 Χρηματοδότηση ιδιωτικών επιχειρήσεων στην περιοχή παρέμβασης ΒΑΑ Δήμου Δράμας

7.3. Διαδικασίες διοίκησης, παρακολούθησης και υλοποίησης Στρατηγικής ΒΑΑ (Διακυβέρνηση Στρατηγικής ΒΑΑ)

Σύμφωνα με τον Οδηγό Εφαρμογής για τη συγκρότηση των Ομάδων Υποστήριξης της Διακυβέρνησης των ΟΧΕ και ΟΧΕ ΒΑΑ για την Περίοδο 2021-2027, για την υποστήριξη της διακυβέρνησης των ολοκληρωμένων στρατηγικών η Εγκύκλιος υπ' αριθμ. 124143 – 21.12.2022 εισάγει τη δημιουργία υποστηρικτικών ομάδων σε αποκεντρωμένο επίπεδο. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τις προβλέψεις της ενότητας 1.2 της Εγκυκλίου, η υποστήριξη της διακυβέρνησης της Στρατηγικής θα διενεργείται σε Περιφερειακό και Χωρικό (Τοπικό) επίπεδο.

Αναλυτικότερα, οι αρμοδιότητες και λειτουργίες του Χωρικού Φορέα ΒΑΑ (Αστική Αρχή/Δήμος Δράμας) και της Χωρικής Ομάδας Υποστήριξης της διακυβέρνησης ΣΒΑΑ αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 48 Λειτουργίες Χωρικού Φορέα και Χωρικής Ομάδας Υποστήριξης της διακυβέρνησης της ΣΒΑΑ Δράμας

	Λειτουργίες Χωρικού Φορέα (Δήμος Δράμας)	Λειτουργίες Χωρικής Ομάδας Υποστήριξης της διακυβέρνησης ΣΒΑΑ
Σχεδιασμός και προγραμματισμός	<ul style="list-style-type: none"> Αναθέτει, εγκρίνει και υποβάλει στην ΕΥΔ την Πρόταση Χωρικής Στρατηγικής. Ορίζει τη Χωρική Ομάδα. Διασφαλίζει και επικυρώνει την 	<ul style="list-style-type: none"> Συντονίζει και παρέχει οργανωτική υποστήριξη κατά τη διαβούλευση της Στρατηγικής με τους τοπικούς φορείς και την τοπική κοινωνία. Παρακολουθεί και διατυπώνει

	<p>τήρηση των διαδικασιών διαβούλευσης και τα αποτελέσματά της.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υπογράφει / Επικυρώνει τις συμφωνίες των αρμόδιων μερών. • Επιλέγει πράξεις (ή εγκρίνει εκείνες που επιλέγονται από τις τοπικές αρχές - ΕΦΔ) • Συνεργάζεται με τη ΔΑ για τον καθορισμό του πεδίου εφαρμογής των πράξεων που θα υποστηριχθούν. 	<p>απόψεις κατά την κατάρτιση της στρατηγικής (μπορεί να αναλάβει εξ ολοκλήρου το ρόλο της επίβλεψης του τεχνικού συμβούλου σχεδιασμού).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προτείνει και εξειδικεύει σχέδια δράσης για τη βελτίωση της υλοποίησης και εξειδικεύει τις ανάγκες για τεχνική βοήθεια. • Ενημερώνει και εισηγείται προς το φορέα διακυβέρνησης για όλα τα παραπάνω ζητήματα.
Εφαρμογή	<ul style="list-style-type: none"> • Συμμετέχει στις αποφάσεις επιλογής έργων ή αναλαμβάνει ΕΦΔ στην περίπτωση που της ανατίθενται καθήκοντα διαχείρισης. • Ενημερώνει και ενθαρρύνει τους δυνητικούς φορείς υλοποίησης έργων. • Μπορεί να εκτελεί δικές του πράξεις (Τ.Β./ Δ.Ι.). • Μπορεί να διενεργεί παρακολούθηση και αξιολόγηση σε επίπεδο στρατηγικής 	<ul style="list-style-type: none"> • Αναλαμβάνει την τακτική παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης της Στρατηγικής και της ωρίμανσης των έργων. • Εξειδικεύει σχέδια δράσης για την ωρίμανση έργων και τη βελτίωση της υλοποίησης και προτείνει σχετικές ενέργειες. • Εξειδικεύει τις ανάγκες για τεχνική βοήθεια και ενίσχυση της Διοικητικής Ικανότητας και εισηγείται σχετικές ενέργειες. • Συνεργάζεται με την Περιφερειακή Ομάδα και δικτυώνεται σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. • Ενημερώνει και εισηγείται προς το φορέα διακυβέρνησης για όλα τα παραπάνω ζητήματα.

Η Χωρική Ομάδα Υποστήριξης αποτελείται από:

- Στελέχη του αρμόδιου χωρικού φορέα που αποδεδειγμένα διαθέτουν την απαιτούμενη εμπειρία και τεχνογνωσία στο σχεδιασμό και υλοποίηση των χωρικών στρατηγικών και πράξεων.
- Εκπροσώπους φορέων που μετέχουν στο σχήμα υποβολής του φορέα και που αποδεδειγμένα διαθέτουν την απαιτούμενη εμπειρία και τεχνογνωσία στο σχεδιασμό και υλοποίηση των χωρικών στρατηγικών και πράξεων.
- Εξωτερικούς εμπειρογνώμονες.

Ειδικότερα, όπως αποφασίστηκε από κοινού στην συνάντηση του εταιρικού σχήματος της 30^{ης} Ιουνίου 2023, στη Χωρική Ομάδα Υποστήριξης της διακυβέρνησης ΣΒΑΑ Δράμας, θα συμμετέχουν:

- Ο Δήμος Δράμας,

- η Αναπτυξιακή Δράμας ΑΕ – Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρία ΟΤΑ και η Ένωση Κυριών Δράμας Σ.Α.Φ. ως εκπρόσωποι φορέων του εταιρικού σχήματος, και
- εξωτερικοί εμπειρογνώμονες (από το Πανεπιστήμιο Πειραιώς).

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αναπτυξιακής Δράμας Α.Ε., με την υπ' αριθμό 8.1 / ΠΡΑΚΤ.334/30-6-2023 απόφασή της, ενέκρινε τα εξής:

- Τη συμμετοχή της Αναπτυξιακής Δράμας Α.Ε. στο εταιρικό σχήμα της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης Δήμου Δράμας 2021-2027,
- την υπογραφή του σχετικού Πρωτοκόλλου Συνεργασίας του εταιρικού σχήματος,
- τον ορισμό του Διευθυντή της εταιρείας κ. Μανόλη Χατζόπουλου ως τακτικό μέλος στην χωρική ομάδα υποστήριξης της διακυβέρνησης της ΣΒΑΑ με αναπληρωτή του τον κ. Ανδρέα Ιατρίδη.

Ομοίως, τα μέλη του Δ.Σ. της Ένωσης Κυριών Δράμας στη συνεδρίαση του της 14^η Ιουλίου 2023 ενέκριναν τη συμμετοχή της Ένωσης στο εταιρικό σχήμα της ΣΒΑΑ Δήμου Δράμας 2021-2027, την υπογραφή του σχετικού Πρωτοκόλλου Συνεργασίας του εταιρικού σχήματος και όρισε την κα Αλίκη Τσιαμούρα ως τακτικό μέλος στην χωρική ομάδα υποστήριξης της διακυβέρνησης της ΣΒΑΑ, με αναπληρωματικό μέλος την κα Π. Βουγιούκαλου Τσιαμούρα.

Επιπροσθέτως, η ομάδα σύνταξης της ΣΒΑΑ, που αποτελείται από εμπειρογνώμονες του Πανεπιστημίου Πειραιώς, θα συνεχίσει να υποστηρίζει την επίτευξη των στόχων της ΣΒΑΑ, συμμετέχοντας στην Χωρική Ομάδα Υποστήριξης της Διακυβέρνησης της ΣΒΑΑ Δράμας, με εκπρόσωπο τον Καθ. Άγγελο Κότιο και αναπληρωματικό μέλος τον κ. Κωνσταντίνο Υφαντόπουλο.

Η σύνθεση της Χωρικής Ομάδας Υποστήριξης της διακυβέρνησης ΣΒΑΑ Δράμας παρουσιάζεται στον Πίνακα 49.

Πίνακας 49 Σύνθεση Χωρικής Ομάδας Υποστήριξης ΒΑΑ Δήμου Δράμας

Φορέας	Εκπρόσωπος-Μέλος	Αναπληρωματικό μέλος εκπροσώπου
Αστική Αρχή (Δήμος Δράμας, μέλος Δ.Σ.)	Παπαδόπουλος Γεώργιος (Δήμαρχος Δ. Δράμας)	Σαλπικτιδής Παναγιώτης
Δ/ση Προγραμματισμού	Ιωσηφίδου Αικατερίνη	
Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών	Κιοσές Ιωάννης	Μίλκα Ελένη
Αναπτυξιακή Δράμας Α.Ε.	Χατζόπουλος Εμμανουήλ	Ιατρίδης Ανδρέας
Ένωση Κυριών Δράμας	Τσιαμούρα Αλίκη	Βουγιούκαλου Τσιαμούρα Π.
Πανεπιστήμιο Πειραιώς	Καθ. Κότιος Άγγελος	Υφαντόπουλος Κωνσταντίνος

Οι λειτουργίες της Χωρικής Ομάδας Υποστήριξης ΒΑΑ Δήμου Δράμας αναφέρονται αναλυτικά στον Πίνακα 48. Έμφαση θα δοθεί:

- Στο συντονισμό του σχεδιασμού της ΣΒΑΑ και τη διαβούλευση με τους τοπικούς φορείς και τοπική κοινωνία,
- στη διαμόρφωση σχεδίου δράσης για την ωρίμανση των έργων και υλοποίηση της στρατηγικής,
- στην παρακολούθηση της πορείας ωρίμανσης και υλοποίησης των πράξεων της στρατηγικής,
- στην επίλυση προβλημάτων κατά την υλοποίηση της ΣΒΑΑ.

Τέλος, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, στο πλαίσιο της δράσης «4.1.2 Δράσεις προβολής, δημοσιότητας και παρακολούθησης της ΣΒΑΑ Δράμας», προβλέπεται η αξιοποίηση τεχνικού συμβούλου για την υποστήριξη της Αστικής Αρχής (Δήμος Δράμας) και των λοιπών φορέων του εταιρικού σχήματος, κυρίως στην προετοιμασία υποβολής και στην εξειδίκευση των δράσεων/έργων, στην παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης της Στρατηγικής ΒΑΑ και των δράσεων/έργων, στη σύνταξη και την εισήγηση εκθέσεων παρακολούθησης της προόδου, κ.α.

7.4. Ανάλυση και διαχείριση κινδύνων

Οι σημαντικότεροι κρίσιμοι παράγοντες για την επιτυχία του έργου της ΣΒΑΑ είναι:

- Η σημαντική εμπειρία και η υψηλή τεχνογνωσία των στελεχών του Δήμου Δράμας σε θέματα εκπόνησης ή υλοποίησης δράσεων/πολιτικών/μέτρων ΒΑΑ και άλλων έργων του ΕΣΠΑ και της ΕΕ.
- Η μακροχρόνια εμπειρία του Δήμου σε θέματα Στρατηγικού Σχεδιασμού αναπτυξιακών Προγραμμάτων ΟΤΑ.
- Η ύπαρξη μιας σειράς μελετών όπως του ΕΠ του Δήμου, του ΣΒΑΚ, της Αστικής Ατζέντας της πόλης της Δράμας, κ.α.
- Η ύπαρξη κατάλληλης υποστήριξης με δεδομένα και πληροφοριακά συστήματα και η διασφάλιση της ποιότητας στοιχείων και πληροφοριών.
- Η σαφήνεια, εσωτερική συνοχή και η συμβατότητα της ΣΒΑΑ με το υπερκείμενα σχέδια και προγράμματα ανάπτυξης και σχεδιασμού.
- Η ορθή διάγνωση των αναγκών της πόλης και ο επακριβής εντοπισμός των απαιτούμενων παρεμβάσεων.
- Η καταλληλότητα και συμβατότητα των αναγκαίων τεχνολογικών υποδομών και εξοπλισμών για την υλοποίηση του έργου.
- Η ανάπτυξη μακροχρόνιων συνεργασιών και συνεργειών με τους εταίρους.
- Η ανάπτυξη συνεργασιών με όλους τους επιχειρηματικούς και ερευνητικούς φορείς της περιοχής του Δήμου Δράμας, όπως τα Επιμελητήρια, οι επαγγελματικές ενώσεις, το Διεθνές Πανεπιστήμιο, ΜΚΟ κ.α..
- Η αποτελεσματικότητα της επικοινωνιακής πολιτικής, ώστε να υπάρξει θετική ανταπόκριση στις προσκλήσεις και αποδοχή χωρίς τριβές των παρεμβάσεων της ΣΒΑΑ.
- Η εφαρμογή ισχυρού και ευέλικτου σχήματος Διακυβέρνησης της ΣΒΑΑ, η οργάνωση των εργασιών, ο συντονισμός των δράσεων και η εξαιρετική συνεργασία με τα στελέχη της ΕΥΔ της Π-ΑΜΘ.
- Η σταθερότητα του εξωτερικού περιβάλλοντος.

Η φύση του αντικειμένου της ΣΒΑΑ, σε συνδυασμό με το πλήθος των φορέων (stakeholders) οι οποίοι εμπλέκονται στην υλοποίησή της, δημιουργούν ένα περιβάλλον υλοποίησης του έργου που χαρακτηρίζεται από κινδύνους, αρκετοί από τους οποίους εμφανίζουν πιθανότητα εμφάνισης αλλά και ένταση μεγέθους. Ο Δήμος Δράμας, έχοντας πλήρη επίγνωση της πολυπλοκότητας και της ιδιαιτερότητας του έργου, μελετά και εκτιμά τους κινδύνους αυτούς και για το σκοπό αυτό οργανώνει πολυάριθμη εξειδικευμένη ομάδα έργου, με ευέλικτη ροή εργασιών και ρόλων προκειμένου να παρέχει αποτελεσματικές υπηρεσίες διαχείρισης της ΣΒΑΑ.

Η αξιολόγηση των κινδύνων πραγματοποιείται για τον καθορισμό της σοβαρότητας του κινδύνου (δηλ. της βαρύτητας των επιπτώσεών του) και της πιθανότητας εμφάνισής του. Οι ενέργειες διαχείρισης κινδύνων αφορούν αποκλειστικά στους κινδύνους με πιθανότητα εμφάνισης και διακρίνονται σε δύο βασικές κατηγορίες:

- Προληπτικές ενέργειες, που έχουν στόχο να ελαχιστοποιήσουν ή και να εξαλείψουν την πιθανότητα εμφάνισης του κινδύνου, ή να ελαχιστοποιήσουν τη σοβαρότητά του.
- Ενέργειες αντιμετώπισης του κινδύνου, που πρέπει να εκτελεστούν εάν ο κίνδυνος τελικά εμφανιστεί (π.χ. εφαρμογή εναλλακτικών σχεδίων).

Ειδικότερα, ο Δήμος έχει ήδη αντιμετωπίσει τα βασικά προβλήματα - κινδύνους που ελλοχεύουν στην υλοποίηση της ΣΒΑΑ και κατά τη φάση διαβούλευσης και εκπόνησης της ΣΒΑΑ έχει συνυπολογίσει το ενδεχόμενο της εμφάνισης των κινδύνων αυτών και έχει λάβει μέριμνα για την πρόληψη ή/και αντιμετώπισή τους.

Βέβαια, θα πρέπει να τονιστεί ότι ο εντοπισμός κινδύνων και η πρόληψη προβλημάτων κατά την εφαρμογή της ΣΒΑΑ θα είναι μία επαναλαμβανόμενη διαδικασία. Για το λόγο αυτό ήδη προβλέπεται η διαδικασία της συνεχούς παρακολούθησης, αξιολόγησης και ελέγχου για την εμφάνιση κινδύνων και της διατύπωσης προτάσεων για την πρόληψη και αντιμετώπιση των επιπτώσεών τους.

Η καταγραφή πιθανών προβλημάτων και τρόποι αντιμετώπισής τους αποτυπώνονται στους παρακάτω πίνακες, σύμφωνα με την εμπειρία και τη διεθνή βιβλιογραφία.

Πίνακας 50 Εκτίμηση βαθμού κινδύνου ανά Στόχο και Πράξη/έργο

Στόχος ΣΒΑΑ 2021-2027	Πράξη	Βαθμός κινδύνου			
		Ανύπαρκτος	Χαμηλός	Μεσαίος	Υψηλός
1.1.: Ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας	1.1.1 Δημιουργία Δομών Στήριξης Επιχειρηματικότητας ΕΚΤ			X	
1.2: Προώθηση της ψηφιοποίησης στην τοπική διακυβέρνηση, στην οικονομία και κοινωνία	1.2.1 Βιωματικοί κόμβοι πολιτών	X			
	1.2.2 Ανάπτυξη συστήματος πρόληψης και αντιμετώπισης βανδαλισμών αστικού ιστού Δήμου Δράμας	X			
2.1.: Αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος	2.1.1 Α: Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάδειξη				

Στόχος ΣΒΑΑ 2021-2027	Πράξη	Βαθμός κινδύνου			
		Ανύπαρκτος	Χαμηλός	Μεσαίος	Υψηλός
και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας	δημόσιων χώρων Δημοτικού Κήπου, Οδού Εθνικής Αμύνης και Κεντρικής Πλατείας Δράμας – Α' ΦΑΣΗ			X	
	2.1.2 Έργα ΔΕΔΔΗΕ στην Περιοχή παρέμβασης		X		
2.3: Βιώσιμη διαχείριση υδάτινων πόρων και αποβλήτων	2.3.1 Έργα ΔΕΥΑΔ περιοχής παρέμβασης		X		
3.1. Ενίσχυση δομών και δράσεων κοινωνικής στήριξης και ενσωμάτωσης	3.1.1 Ανάπτυξη δράσεων καταπολέμησης έμφυλης βίας «Ωρα να Μιλήσεις»			X	
	3.1.2 Εκπόνηση σχεδίου δράσης: Δράμα 2030- Κοινωνική Ατζέντα	X			
	3.1.3 Ενίσχυση των ανέργων και ευάλωτων ομάδων πληθυσμού για την ενσωμάτωσή τους στον οικονομικό ιστό της αστικής περιοχής του Δήμου Δράμας		X		
	3.1.4 Καταπολέμηση της ενεργειακής Φτώχειας		X		
3.2: Ανάπτυξη, αξιοποίηση και προσαρμογή του ανθρώπινου δυναμικού	3.2.1 Ενδυνάμωση και ανάπτυξη ικανοτήτων στελεχών Δήμου Δράμας		X		
4.1 Δράσεις δικτύωσης, προβολής και παρακολούθησης	4.1.1 Δράσεις δικτύωσης των Στρατηγικών ΒΑΑ Περιφέρειας ΑΜΘ	X			
	4.1.2 Δράσεις προβολής, δημοσιότητας και προβολής της ΣΒΑΑ Δράμας	X			

Πίνακας 51 Κίνδυνοι ως προς την υλοποίηση των Στόχων και ενέργειες αντιμετώπισης

Στόχοι	Δυνητικοί Κίνδυνοι	Τρόποι αντιμετώπισης
1.1.: Ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας	<ul style="list-style-type: none"> Χαμηλός βαθμός ανταπόκρισης των επιχειρήσεων και των εκκολλημένων επιχειρηματιών. Προβλήματα στη χρηματοδότηση ιδιωτικών επενδύσεων 	<ul style="list-style-type: none"> Ισχυρή επικοινωνιακή πολιτική και προβολή της δράσης σε συνεργασία με τους επιχειρηματικούς φορείς της περιοχής (επιμελητήρια και επιχειρηματικές ενώσεις), ώστε να αναδειχθούν τα εργαλεία και τα πλεονεκτήματα της δράσης. Ενημέρωση για διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία (π.χ. ΕΤΕπ, ΕΤΕΑΝ, τράπεζες) και συνεργασία με τοπικές τράπεζες.
1.2: Προώθηση της ψηφιοποίησης στην τοπική διακυβέρνηση, στην οικονομία και κοινωνία	<ul style="list-style-type: none"> Χαμηλός βαθμός χρήσης των νέων ψηφιακών εργαλείων από τους πολίτες. 	<ul style="list-style-type: none"> Ισχυρή προβολή των νέων υπηρεσιών προς τους πολίτες. Ενέργειες επίδειξης χρήσης και χρησιμότητας. Διασφάλιση απορρήτου ψηφιακής επικοινωνίας και προστασίας προσωπικών δεδομένων.
2.1.: Αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας 2.4: Βιώσιμη διαχείριση υδάτινων πόρων και αποβλήτων	<ul style="list-style-type: none"> Κίνδυνος καθυστέρησης λόγω αδειοδοτήσεων και δημοπρατήσεων. Κίνδυνοι αντιδράσεων των κατοίκων και επαγγελματιών της περιοχής παρέμβασης. 	<ul style="list-style-type: none"> Προς εξοικονόμηση χρόνου των εγκρίσεων σε κάθε φάση εκπόνησης των μελετών, ο Δήμος Δράμας διαμορφώνει ένα πλαίσιο διαρκούς επικοινωνίας και εποικοδομητικής συνεργασίας με όλους τους συναρμόδιους φορείς. Αποτελεσματική εφαρμογή των βιωματικών κόμβων πολιτών και συνεχούς διαλόγου με τους θιγόμενους πολίτες. Και φορείς. Λήψη μέτρων περιορισμού των οχλήσεων και των κινδύνων στην ασφάλεια κατά τη διάρκεια κατασκευών.
3.1. Ενίσχυση δομών και δράσεων κοινωνικής στήριξης και ενσωμάτωσης	<ul style="list-style-type: none"> Χαμηλός βαθμός ανταπόκρισης των ομάδων στόχου λόγω φόβου ή δημοσιότητας του προβλήματος Αδυναμία εξεύρεσης πόρων για κοινωνικές δράσεις 	<ul style="list-style-type: none"> Προβολή των πλεονεκτημάτων της δράσης, δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης. Διασφάλιση εχεμύθειας και προστασίας προσωπικών δεδομένων. Δικαστική συνδρομή, όπου απαιτείται.
3.2: Ανάπτυξη, αξιοποίηση και προσαρμογή του ανθρώπινου δυναμικού	<ul style="list-style-type: none"> Χαμηλός βαθμός ενδιαφέροντος από τις ομάδες στόχου για κατάρτιση 	<ul style="list-style-type: none"> Διαμόρφωση ελκυστικών προγραμμάτων κατάρτισης και επιμόρφωσης με αξιόπιστους εκπαιδευτικούς φορείς. Ισχυρή προβολή της δράσης. Συνεργασία με τοπικούς οικονομικούς, εργατικούς και εκπαιδευτικούς φορείς (π.χ. Επιμελητήριο Εργατικό Κέντρο Δράμας,

		Διεθνές Πανεπιστήμιο, ΔΙΕΚ, ΚΕΚ κ.α.)
3.3: Προώθηση της βιώσιμης αξιοποίησης του πολιτισμού και του τουρισμού	<ul style="list-style-type: none"> Χαμηλός βαθμός ανταπόκρισης κατοίκων και επισκεπτών. 	<ul style="list-style-type: none"> Επιλογή των πιο ελκυστικών πολιτιστικών – τουριστικών μνημείων. Συνεργασία με σχολεία, πολιτιστικούς και τουριστικούς φορείς και επιχειρήσεις. Ισχυρή προβολή των δράσεων.

Πέραν των προαναφερόμενων κινδύνων για την υλοποίηση ανά κατηγορία στόχου/δράσης (που συναρτώνται με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κάθε δράσης), θα πρέπει να επισημανθούν και επιπλέον κίνδυνοι που θα πρέπει να συνεκτιμηθούν και επηρεάζουν οριζόντια τόσο την υλοποίηση των δράσεων, όσο και το σύστημα διακυβέρνησης. Οι κίνδυνοι αυτοί είναι :

- Η γεωπολιτική θέση της χώρας και της Π-ΑΜΘ, η γενικότερη αναστάτωση στην γειτονιά μας με τις συνεχώς αυξανόμενες μεταναστευτικές ροές που μπορεί να επιδράσουν αρνητικά στην επιλογή της Π-ΑΜΘ και κατ' επέκταση της Δράμας ως τουριστικού ή επενδυτικού προορισμού.
- Η επιδείνωση των οικονομικών δεδομένων της χώρας μας και η περαιτέρω φτωχοποίηση που δεν θα επιτρέψει να αναπτυχθεί επιχειρηματικό ενδιαφέρον.
- Η εφαρμογή του νέου νόμου περί Δημοσίων Συμβάσεων.
- Η αλλαγή του νομοθετικού πλαισίου εν γένει και η δυσχερέστερη ωρίμανση των τεχνικών έργων και προμηθειών.
- Οι επάλληλες ενστάσεις κατά την διάρκεια των διαγωνισμών και η πιθανή ενεργοποίηση των ένδικων μέσων που θα καθυστερήσουν τις συμβασιοποιήσεις.

Στο πλαίσιο του συστήματος διακυβέρνησης, ο Δήμος Δράμας, καλείται να διαδραματίσει έναν ιδιαίτερα σύνθετο ρόλο σε 4 επίπεδα :

- Σε 1ο επίπεδο, ως υπεύθυνος, για τον μέχρι σήμερα σχεδιασμό της ΣΒΑΑ, αλλά και την λειτουργία του ως «ενεργού εμψυχωτή» για την αποτελεσματική και έγκαιρη εφαρμογή της.
- Σε 2ο επίπεδο, με την συμμετοχή του στην αξιολόγηση και επιλογή των πράξεων (ως Χωρικός Φορέας).
- Σε 3ο επίπεδο, στην παρακολούθηση και υλοποίηση των πράξεων (ως Χωρικός Φορέας).
- Σε 4ο επίπεδο, στην παρακολούθηση και υλοποίηση των πράξεων (λειτουργία ως Τελικός Δικαιούχος).

Στην λογική αυτή, μια πρώτη ομάδα κινδύνων είναι οι **εσωτερικοί κίνδυνοι**, που συναρτώνται με τις δυνατότητες του ίδιου του Δήμου να ανταποκριθεί σε αυτόν τον ιδιαίτερα σύνθετο ρόλο, όπως:

- Ο μειωμένος αριθμός των στελεχών του Δήμου Δράμας, αποτέλεσμα των πολιτικών που εφαρμόζονται τα τελευταία 15 χρόνια και αφορούν και στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και ο ενδεχόμενος λόγω αποχωρήσεων και μη αναπλήρωσης.
- Ο υπερβολικός φόρτος αντικειμένων σε μικρό αριθμό προσωπικού.
- Η ενδεχόμενη αναγκαστική τροποποίηση του ΟΕΥ βάσει νέου θεσμικού πλαισίου.
- Ο τρόπος λειτουργίας της Ομάδας Υποστήριξης και η επικοινωνία της τόσο με τον συντονιστή αντιδήμαρχο για τη ΣΒΑΑ, όσο και με την αντίστοιχη Διαχειριστική Αρχή.
- Η ικανότητα της Ομάδας Υποστήριξης να ανταποκριθεί στα νέα της πρωτόγνωρα καθήκοντα.

- Ο τρόπος επικοινωνίας μεταξύ της Αστικής Αρχής και της Διαχειριστικής Αρχής για την επιλογή και έγκριση των κριτηρίων επιλεξιμότητας των δράσεων που πρόκειται να υλοποιηθούν στο πλαίσιο της ΣΒΑΑ.
- Η μη αποτελεσματική ανταπόκριση των στελεχών του δήμου στην εφαρμογή των διαδικασιών που επιβάλλει το νέο θεσμικό πλαίσιο περί Δημοσίων Συμβάσεων.

Υπάρχουν όμως και **εξωτερικοί κίνδυνοι** στο σύστημα διακυβέρνησης, που είναι :

- Η μη έγκαιρη ανταπόκριση των συναρμόδιων υπηρεσιών σε τοπικό (Δημοτικές υπηρεσίες), περιφερειακό (περιφερειακές υπηρεσίες) ή εθνικό επίπεδο (Υπουργεία) στην αδειοδότηση των έργων.
- Η μη ανταπόκριση των εν δυνάμει δικαιούχων.
- Αντιδράσεις από την τοπική κοινωνία κατά τη διάρκεια υλοποίησης των παρεμβάσεων.

Πίνακας 52 Κίνδυνοι ως προς το Σύστημα Διακυβέρνησης

Δυνητικοί Κίνδυνοι	Τρόποι αντιμετώπισης
Εσωτερικοί	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση της Τεχνικής βοήθειας του ΠΕΠ και ειδικότερα της κατηγορίας Υπηρεσίες Υποστήριξης Υλοποίησης. • Εκπαίδευση προσωπικού από τα στελέχη της Διαχειριστικής Αρχής για το ΟΠΣ και παρακολούθηση. • Τεχνική υποστήριξη καθ' όλη τη διάρκεια του έργου από ειδικούς σύμβουλους-εμπειρογνώμονες. • Τυποποίηση της διαδικασίας σε συμφωνία με την Διαχειριστική Αρχή με υιοθέτηση μεθοδολογίας ΕΛΟΤ EN ISO 9001 • Έγκαιρη εκπαίδευση του εμπλεκόμενου προσωπικού του δήμου και εικονική πρακτική εφαρμογή σε ηλεκτρονικές δημοπρασίες έργων. • Αξιοποίηση των δράσεων δικτύωσης, παρακολούθησης, αξιολόγησης του ΕΣ 4.1.
Εξωτερικοί	<ul style="list-style-type: none"> • Η στενή παρακολούθηση των διαδικασιών τόσο από τον συντονιστή αντιδήμαρχο όσο και από τον συντονιστή Φορέα Υποστήριξης, μέσω on line εφαρμογής - πλατφόρμας παρακολούθησης της ωρίμανσης και της εξέλιξης υλοποίησης του κάθε έργου. Συμπλήρωση της σε εβδομαδιαία βάση από το αρμόδιο υπηρεσιακό στέλεχος του Δήμου. • Εξάντληση των περιθωρίων για εξωδικαστικό συμβιβασμό, αν χρειαστεί. • Διαρκής λειτουργία της Ομάδας των Εταίρων, που συμμετείχε στη διαβούλευση, η οποία: <ul style="list-style-type: none"> ○ Θα συνεδριάζει σε ολομέλεια ανά εξάμηνο ως «Άτυπη Επιτροπή Παρακολούθησης» με καθαρά συμβουλευτικό- υποστηρικτικό – επικοινωνιακό χαρακτήρα και θα ενημερώνεται από τον αρμόδιο αντιδήμαρχο και τα εμπλεκόμενα στελέχη για την πορεία υλοποίησης της Στρατηγικής και τον επανακαθορισμό των βημάτων προκειμένου να αρθούν τα προβλήματα και οι περιορισμοί που πιθανόν να έχουν προκύψει. ○ Θα συνεδριάζει με περιορισμένη σύνθεση ανάλογα με την θεματική (για παράδειγμα οι εκπρόσωποι Δήμου και Εφορειών για θέμα επιτάχυνσης των διαδικασιών σε περιπτώσεις παρεμβάσεων που

	εμπíπτουν στην αρμοδιότητα των Εφορειών ή εκπρόσωποι Δήμου και παραγωγικών φορέων για ενημέρωση και κινητοποίηση εν δυνάμει δικαιούχων, σε δράσεις ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης).
Γεωπολιτικοί – Μακροοικονομικοί – φυσικοί	Για τους υπόλοιπους κινδύνους που συναρτώνται με θέματα γενικότερης κατάστασης της οικονομίας ή γεωπολιτικής θέσης δεν δύναται να προβλεφθούν τρόποι αντιμετώπισης γιατί ξεπερνούν τα όρια και τις αρμοδιότητες ενός ΟΤΑ.

Βιβλιογραφία

1. Γεωργιάδης Σ., Χωροταξικός και Πολεοδομικός σχεδιασμός του Δήμου Δράμας, <http://www.e1boss.gr/e1boss/articles/article.jsp?context=103&articleid=8936> (18/12/200
2. Δεληγιαννίδου Δ. (2006) «Κυκλοφοριακός θόρυβος και σχεδιασμός στο κέντρο περιοχών-μελέτη περίπτωσης το κέντρο της πόλης της Δράμας, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Σχολή Θετικών Επιστημών και τεχνολογίας, Διπλωματική εργασία προγράμματος σπουδών περιβαλλοντικός σχεδιασμός πόλεων και κτιρίων, Πάτρα.
3. ΕΕΤΑΑ (2022). ΕΣΠΑ 2021-2027 και Τοπική Αυτοδιοίκηση. <https://www.eetaa.gr/ekdoseis-eetaa/espa-2021-2027-kai-topiki-avtodioikisi-2/>
4. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Δράμας 2019-2023. Δήμος Δράμας.
5. Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2021-2027 (29 Ιουλίου 2021), https://www.espa.gr/el/Documents/2127/Etairiko_Symfwno_Perifereiakis_Anptyxis_ESPA_2021-2027_29-08-2021.pdf
6. ΕΥΔ ΑΜΘ (2023). ΕΓΓΡΑΦΟ 3ης ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ, ΘΡΑΚΗ» 2021–2027 (ΠεΠ ΑΜΘ 2021–2027).
7. Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Εγχειρίδιο Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης. <https://urban.jrc.ec.europa.eu/urbanstrategies/static/data/pdf/EL....>
8. Ιωσηφίδου Αικ. (2023). Η Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Δράμας - Αποτίμηση της υλοποίησης. Εισήγηση στην Ημερίδα για τη Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Δράμας και της Μελέτης Οράματος για την πόλη. Αθήνα, 26 Ιουλίου 2023.
9. Κανονισμός Κοινών Διατάξεων (ΚΚΔ) 2021/1060, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R1060>
10. Κανονισμός(ΕΕ) 2021/1058 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R1058>
11. Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1057 Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R1057>
12. Καραμπατζάκης, Δ. (2023). Η Αστική Ατζέντα του Δήμου Δράμας και τα έργα της. Εισήγηση στην Ημερίδα για τη Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Δράμας και της Μελέτης Οράματος για την πόλη. Αθήνα, 26 Ιουλίου 2023.
13. Κιοσσές Ι. (2023). Η Βιοκλιματική Αναβάθμιση δημοσίων χώρων ανάμεσα στις πηγές της Αγ. Βαρβάρας και τον δημοτικό κήπο Δράμας. Εισήγηση στην Ημερίδα για τη Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Δράμας και της Μελέτης Οράματος για την πόλη. Αθήνα, 26 Ιουλίου 2023.
14. Νόμος 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις, https://www.espa.gr/elibrary/N4914_2022-FEK61A_21032022.pdf
15. Οδηγός Εφαρμογής για τη συγκρότηση των Ομάδων Υποστήριξης της Διακυβέρνησης των ΟΧΕ και ΟΧΕ ΒΑΑ για την Περίοδο 2021-2027.

16. Πασχαλίδου, Α. (2018). Το Οικιστικό Περιβάλλον του Δήμου Δράμας. Δράμα: Εκπαιδευτικός Κύκλος
17. Πασχαλίδου Α. (2018). Ανάλυση Περιβαλλοντικής Απόκρισης και Επανασχεδιασμός Πεζοδρόμου σε Κέντρο Πόλης. Μελέτη Περίπτωσης: πεζόδρομος Άρμεν – Δήμος Δράμας. https://www.researchgate.net/publication/323884118_Analyse_Periballontikes_Apokrises_kai_Epanaschediasmos_Pezodromou_se_Kentro_Poles_Melete_Periptoses_Pezodromos_Armen_-_Demos_Dramas
18. Περιφέρεια ΑΜΘ (2021). Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης 2021-2025. Κομοτηνή
19. Περιφέρεια ΑΜΘ (2023). Πρόσκληση για την υποβολή προτάσεων Στρατηγικής Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων – Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΟΧΕ – ΒΑΑ). Κομοτηνή, 18-07-2023
20. Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης και Περιβαλλοντική Έγκριση αυτού (ΦΕΚ Α.Α.Π. 248/25.10.2018)
21. Πολεοδομία Δράμας, (1993). Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο
22. Πρόγραμμα «Ανατολική Μακεδονία, Θράκη» για την περίοδο 2021 – 2027, https://www.eydamth.gr/images/site_2017/ArticleID_547/00_sfc2021-PRG-2021EL16FFPR006-1.2_approved.pdf
23. Πρόσκληση υπ' αριθμ.3007/ΑΜΘ22 για την Υποβολή Προτάσεων στο Πρόγραμμα "Ανατολική Μακεδονία, Θράκη" 2021 – 2027. <https://www.eydamth.gr/index.php/component/k2/item/612-prosklisi-yp-arithm-3007-amth22-gia-tin-ypovoli-protaseon-sto-programma-anatoliki-makedonia-thraki-2021-2027>
24. Raycar S.A. (2023). Μελέτη Οράματος για τη Δράμα. Εισήγηση στην Ημερίδα για τη Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Δράμας και της Μελέτης Οράματος για την πόλη. Αθήνα, 26 Ιουλίου 2023.
25. Raycar S.A. (2023). Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Ανάπλασης Κοινόχρηστων Χώρων του Κέντρου της Πόλης της Δράμας (διάφορες μελέτες).
26. Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) Δήμου Δράμας. Δράμα 2022.
27. Τζεσούρη, Α. (2007) «Περιβαλλοντικές μετρήσεις με στόχο τη βελτίωση βιοκλιματικών συνθηκών σε ανοικτούς υπαίθριους χώρους. Μελέτη περίπτωσης : Πόλη της Δράμας» Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Σχολή Θετικών Επιστημών και τεχνολογίας, Διπλωματική εργασία προγράμματος σπουδών περιβαλλοντικός σχεδιασμός πόλεων και κτιρίων, Πάτρα

Ιστοσελίδες

<http://www.drama.gr/>

<https://www.eetaa.gr/>

<https://www.espa.gr/el/pages/default.aspx>

<http://www.espon.eu>

<https://www.eydamth.gr/>

<http://www.geodata.gov.gr/maps>

<https://maps.google.gr/>

<https://www.statistics.gr/>